

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА

State of the Socialist Republic of
Macedonia

51
p. 51

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно на хрватскохрватски, словенечки и македонски јазик — Огласи според тарифата — Жиро-сметка кај Народната банка за претплата и посебни издања 101-13-602-32 за огласи 101-13-602-31.

Понеделник, 5 април 1965

БЕЛГРАД

БРОЈ 15

ГОД. XXI

Цена на овој број е 360.— дин. Претплата за 1965 година изнесува 2.500.— дин. а за странство 3.500.— динари — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. фах 226 — Телефони: централа 50-931, 50-932, 50-933 и 51-661. Служба за претплата 51-732 и Продавна служба 51-671

291.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТОПАНСКО-ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ВО 1965 ГОДИНА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година, што го усвои Сојузната скупштина на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П Р. бр. 274

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТОПАНСКО-ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ВО 1965 ГОДИНА

Член 1

Во Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65) во членот 64 став 1 на крајот на точката 4 точката се заменува со точка и запирка и по тоа се додава нова точка 5, која гласи:

„5) да ги пропишува условите под кои определени стопански организации ќе бидат должни да им ги испорачат утврдените количини на сировини, репродукциони материјали и други стоки на определени стопански организации и други корисници (контингентирање) заради обезбедување на потребите од интерес за целата земја. Сојузниот извршен совет може да го овласти сојузниот секретар за индустрија и трговија тој, според условите што ќе ги определи советот да го врши контингентирањето.“

Член 2

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

292.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТОКОВНИТЕ РЕЗЕРВИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Се прогласува Законот за стоконите резерви на федерацијата, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 269

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА СТОКОВНИТЕ РЕЗЕРВИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 1

На формирањето, располагањето и работењето со стоконите резерви на федерацијата ќе се применуваат како закон одредбите на Уредбата за државните материјални резерви („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/57, 30/61 и 6/62) во која се вршат следните измени и дополнувања:

Член 2

Членот 10 се брише.

Член 3

Во членот 14 став 1 зборовите: „што ги одобрува Народната банка“ и ставот 2 се бришат.

Член 4

Во членот 18 став 1 по зборот: „квалитет“ запирката и останатиот дел на текстот до крајот се бришат.

Член 5

Чл. 21, 24 и 25 се бришат.

Член 6

Во одредбите зборовите: „државни материјални резерви“ се заменуваат со зборовите: „стоконни резерви на федерацијата“, а зборовите: „Сојузниот Државен секретаријат за работи на стоконниот промет“, „сојузниот Државен секретаријат за работи на финансиите“ и „сојузниот Државен секретаријат за работи на народната одбрана“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за индустрија и трговија“, „сојузниот секретар за финанси“ и „државниот секретар за народна одбрана“, во соодветно членување.

Член 7

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

293.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИЗГРАДБАТА НА ХИДРОСИСТЕМОТ ДУНАВ—ТИСА—ДУНАВ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за финансирање на изградбата на хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П Р. бр. 271
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИЗГРАДБАТА НА ХИДРОСИСТЕМОТ ДУНАВ—ТИСА—ДУНАВ

Член 1

Во Законот за финансирање на изградбата на хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 52/57) членот 1 се менува и гласи:

„Хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав (во понатамошниот текст: хидросистемот) ќе се изгради со учество на федерацијата според одредбите од овој закон.

Изградбата на хидросистемот ја опфаќа изградбата на основната каналска мрежа со основните објекти и постројки (во понатамошниот текст: основната каналска мрежа) и изградбата на деталната каналска мрежа.

Учеството на федерацијата во изградбата на хидросистемот се состои во финансирање на изградбата на основната каналска мрежа.

Средствата на федерацијата за финансирање на изградбата на основната каналска мрежа се даваат без обврска за враќање.“

Член 2

Членот 3 се менува и гласи:

„Правата и должностите на инвеститорот за инвестиционите работи што се финансираат од средствата на федерацијата се пренесуваат врз Социјалистичка Република Србија односно врз државниот орган или работната организација што ќе ја определи таа (во понатамошниот текст: инвеститорот).“

Член 3

Во членот 4 став 1 по зборот: „програма“ запирката и текстот до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се брише.

Член 4

Членот 5 се брише.

Член 5

Членот 6 се менува и гласи:

„Социјалистичка Република Србија ќе го пропише начинот на управувањето со изградениот дел на хидросистемот и ќе ја определи работната организација на која ќе ѝ се предадат на управување одделни објекти и постројки како нејзини основни средства.“

Член 6

Во членот 8 став 1 бројот: „1966“ се заменува со бројот „1970“.

Ставот 2 се брише.

Член 7

Чл. 9 и 10 став 4 се бришат.

Член 8

Во членот 11 ставот 1 се менува и гласи:

„На подрачјето на основната каналска мрежа земјоделците што работат со свои средства за работа задолжително се здружуваат во работна организација во согласност со закон на Социјалистичка Република Србија и задолжително соработуваат со работната организација на која основната каналска мрежа ѝ е дадена на управување заради изградба на детална каналска мрежа и управување со неа, подобро искористување на мелиорационото земјиште, употреба и искористување на водите, и одбрана од штетното дејство на водите.“

Ст. 2 и 4 се бришат.

Во досегашниот став 3, кој станува став 2, зборовите: „водните заедници“ се заменуваат со зборовите: „работните организации“, а втората реченица се брише.

Член 9

По членот 11 се додава нов член 11а, кој гласи:

„Надоместокот што корисниците на хидросистемот ѝ го плаќаат на работната организација што управува со него мора да ги опфати и трошоците на амортизацијата на основната каналска мрежа.“

Член 10

Во членот 12 став 2 зборовите: „согласност од органот надлежан за работите на водостопанството“ се заменуваат со зборовите: „водостопанска согласност“.

Ставот 3 се менува и гласи:

„Одобренија за изградба на инвестициони објекти и постројки не можат да се издаваат ако инвестиционите програми за тие објекти не се усогласени во смисла на одредбите од ст. 1 и 2 на овој член.“

Член 11

Во членот 13 по ставот 2 се додаваат нови ставови 3, 4 и 5, кои гласат:

„Вредноста на преостанатите работи на 31 декември 1964 година, што се финансираат од средствата на федерацијата, се утврдува со износот од 24.731 милион динари сметано по цените од 1956 година.

Се овластува Сојузниот извршен совет во смисла на ставот 3 од овој член да ја утврди вредноста на преостанатите работи на 31 декември 1964 година по цените од 1964 година и да ги утврди обврските на федерацијата и на Социјалистичка Република Србија во согласност со овој закон.

Сојузниот извршен совет ќе ѝ поднесе до крајот на 1965 година извештај на Сојузната скупштина за досега извршените работи според овој закон, за утврдената вредност на преостанатите работи по цените од 1964 година, како и за обврските на фе-

дерацијата и на Социјалистичка Република Србија во согласност со овој закон.“

Досегашниот став 3 станува став 6.

Член 12

По членот 13 се додава нов член 13а, кој гласи:
„Средствата на федерацијата за финансирање на изградбата на основната каналска мрежа (член 13) ќе му се ставаат на располагање на инвеститорот во еднакви годишни износи преку банката што ќе ја определи Социјалистичка Република Србија.

Средствата на федерацијата од ставот 1 на овој член инвеститорот може да ги користи ако кон барањето за користење на тие средства приложи докази дека за изградбата на деталната каналска мрежа на подрачјето на хидросистемот обезбедил средства во определен процент од износот што го бара од средствата на федерацијата.

Процентот од ставот 2 на овој член го определува за секоја година сојузниот секретар за финансии врз основа на односот на трошоците на преостанатите работи за изградба на основната каналска мрежа на 1 јануари 1965 година што се финансираат од средствата на федерацијата и трошоците на преостанатите работи за деталната каналска мрежа на 1 јануари 1965 година, пресметувајќи ги овие трошоци според цените од изминатата година.

Инвеститорот е должен во рок од една година од денот на обезбедувањето на износот од ставот 2 на овој член да ги изведе работите на деталната каналска мрежа во вредноста на обезбедениот износ и за тоа да ѝ поднесе докази на банката при наредното барање средства од федерацијата.“

Член 13

Во членот 14 записката и зборовите: „со годишните програми или претсметки од членот 9 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „во обемот офатен со износите од членот 13 на овој закон“, а по зборовите: „1956 година“ се додаваат зборовите: „односно од 1 јануари 1965 година врз база на цените од 1964 година.“

Член 14

Членот 15 се брише.

Член 15

Во членот 16 зборовите: „надлежниот финансиски и градежен инспекторат“ се заменуваат со зборовите: „надлежните органи“.

Член 16

Членот 17 се брише.

Член 17

Во членот 19 став 1 зборовите: „Ќе му се предадат на управување на органот“ се заменуваат со зборовите: „Ќе ѝ се предадат на управување на работната организација“.

Член 18

Во другите одредби на законот зборовите: „Народна Република“ и „сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите“ се заменуваат со зборовите: „Социјалистичка Република“ и „Сојузниот секретаријат за финансии“, во соодветно членување.

Член 19

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за финансирање на изградбата на хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав.

Член 20

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

294.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА МЕЛИОРАЦИОНИТЕ РАБОТИ ВО НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за финансирање на мелиорационите работи во Народна Република Македонија, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П Р. бр. 272

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА МЕЛИОРАЦИОНИТЕ РАБОТИ ВО НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за финансирање на мелиорационите работи во Народна Република Македонија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57) називот на законот се менува и гласи:

„Закон за финансирање на мелиорационите работи во Социјалистичка Република Македонија“.

Член 2

Во членот 1 уводната реченица се менува и гласи:

„На територијата на Социјалистичка Република Македонија ќе се извршат со учество на федерацијата според одредбите на овој закон следните мелиорациони работи:“.

Член 3

Во членот 2 ставот 3 се брише.

Член 4

Членот 4 се менува и гласи:

„Правата и должностите на инвеститор за инвестиционите работи што се финансираат од средствата на федерацијата (член 2) се пренесуваат врз Социјалистичка Република Македонија односно врз државниот орган или работната организација што ќе ја определи таа (во понатамошниот текст: инвеститорот).“

Член 5

Во членот 5 став 1 по зборот: „програма“ записката и текстот до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се брише.

Член 6

Членот 6 се брише.

Член 7

Членот 7 се менува и гласи:

„Социјалистичка Република Македонија ќе го пропише начинот за управување со изградените мелиорациони објекти и постројки и ќе ја определи работната организација на која ќе ѝ се предадат на управување одделни објекти и постројки како нејзини основни средства.“

Член 8

Во членот 8 ставот 1 се менува и гласи:
„Работите на одводнување и наводнување на земјиште наведени во членот 1 од овој закон ќе се извршат до крајот на 1972 година.“

Ст. 2, 3 и 4 се бришат.

Досегашниот став 5 станува став 2.

Член 9

Чл. 9 и 10 став 2 се бришат.

Член 10

Во членот 11 ставот 1 се менува и гласи:

„На подрачјето на мелиорационите работи од членот 1 на овој закон земјоделците што работат со свои средства за работа задолжително се здружуваат во работна организација во согласност со закон на Социјалистичка Република Македонија и задолжително соработуваат со работната организација на која одделни мелиорациони објекти и постројки ѝ се дадени на управување, заради изградба на детална каналска мрежа и управување со неа, подобро искористување на мелиорационото земјиште, употреба и искористување на водите, одбрана од штетното дејство на водите, заштита на земјиштето од ерозија и уредување на пороите.“

Ст. 2 и 4 се бришат.

Во досегашниот став 3, кој станува став 2, зборовите: „водните заедници“ се заменуваат со зборовите: „работните организации“, а втората реченица се брише

Член 11

По членот 11 се додава нов член 11а, кој гласи:
„Надоместокот што ѝ го плаќаат корисниците на основните мелиорациони објекти и постројки (член 1) на работната организација што управува со нив мора да ги опфати и трошоците на амортизацијата на тие објекти и постројки.“

Член 12

Во членот 12 став 2 зборовите: „согласност од органот надлежен за работите на водостопанството“ се заменуваат со зборовите: „водостопанска согласност“

Ставот 3 се менува и гласи:

„Одобрение за изградба на инвестициони објекти и постројки не можат да се издаваат ако инвестиционите програми за тие објекти не се усогласени во смисла на одредбите од ст. 1 и 2 на овој член.“

Член 13

Во членот 13 ставот 4 се брише.

Член 14

Во членот 14 по ставот 3 се додаваат нови ставови 4, 5 и 6 кои гласат:

„Вредноста на преостанатите работи на 31 декември 1964 година, што се финансираат од средствата на федерацијата, сметано по цените од 1957 година изнесува, и тоа: вредноста на основните мелиорациони работи на одводнување и наводнување од членот 1 на овој закон 17.257 милиони динари и на работите на уредување на пороите 3.015 милиони динари

Се овластува Сојузниот извршен совет да ја утврди во смисла на ставот 4 од овој член вредноста на преостанатите работи по цените од 1964 година и да ги утврди обврските на федерацијата и на Социјалистичка Република Македонија во согласност со овој закон.

Сојузниот извршен совет ќе ѝ поднесе до крајот на 1965 година извештај на Сојузната скупштина за досега извршените работи според овој закон, за утврдените вредности на преостанатите работи по цените од 1964 година како и за обврските на федерацијата и на Социјалистичка Република Македонија во смисла на овој закон.“

Член 15

По членот 14 се додава нов член 14а, кој гласи:
„Средствата на федерацијата од членот 14 став 4 на овој закон ќе му се ставаат на располагање на инвеститорот во еднакви годишни износи преку банката што ќе ја определи Социјалистичка Република Македонија.

Средствата на федерацијата од ставот 1 на овој член за основните мелиорациони работи на одводнување и наводнување инвеститорот може да ги користи ако кон барањето за користење на тие средства приложи докази дека за изградбата на деталната каналска мрежа на подрачјето на основните мелиорациони работи извршени во текот на изминатата година обезбедил учество во определен процент од износот што го бара од средствата на федерацијата.

Процентот од ставот 2 на овој член го определува за секоја година сојузниот секретар за финансии врз основз на односот на трошоците на преостанатите работи за изградба на основните мелиорациони работи на одводнување и наводнување на 1 јануари 1965 година што се подмируваат од средствата на федерацијата и трошоците на преостанатите работи за деталната каналска мрежа на 1 јануари 1965 година, пресметувајќи ги овие трошоци според цените од изминатата година.

Средствата на федерацијата од ставот 1 на овој член за работите на уредување на пороите инвеститорот може да ги користи ако кон барањето за користење на тие средства приложи докази дека за работите на уредување на пороите обезбедил учество во износ од 30% од износот што го бара.

Инвеститорот е должен во рок од една година од денот на обезбедувањето на износите од ст. 2 и 4 на овој член да ги изведе работите на деталната каналска мрежа и на уредувањето на пороите во вредноста на обезбедените износи и за тоа да ѝ поднесе докази на банката при наредното барање средства од федерацијата.“

Член 16

Во членот 16 зборовите: „односно со годишните програми и претсметки од членот 9 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „во обемот опфатен со износите од членот 14 на овој закон“, а по зборовите: „1957 година“ се додаваат зборовите: „односно од 1 јануари 1965 година врз база на цените од 1964 година“.

Член 17

Членот 17 се брише.

Член 18

Во членот 18 зборовите: „надлежниот финансиски и градежен инспекторат“ се заменуваат со зборовите: „надлежните органи“.

Член 19

Членот 19 се брише.

Член 20

Во другите одредби на законот зборовите: „Народна Република“ и „сојузниот Државен секретаријат за работите на финансии“ се заменуваат со зборовите: „Социјалистичка Република“ и „Сојузниот секретаријат за финансии“ во соодветно членување.

Член 21

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за финансирање на мелиорационите работи во Социјалистичка Република Македонија.

Член 22

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

295.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ ЗАЕДНИЦИ ВРЗ ФОНДОВИТЕ ЗА СТАНБЕНА ИЗГРАДБА

Се прогласува Законот за применување на одредбите од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници врз фондовите за станбена изградба, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 268

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател

на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ ЗАЕДНИЦИ ВРЗ ФОНДОВИТЕ ЗА СТАНБЕНАТА ИЗГРАДБА

Член 1

До донесувањето на закон со кој ќе се регулира новиот начин на финансирање на станбената изградба, на статутите на фондовите за станбена изградба што се основани според одредбите од Законот за финансирањето на станбената изградба, на управувањето со тие фондови, на нивниот финансиски план и завршна сметка и на правата на самоуправувањето на работните луѓе што работат во тие фондови се применуваат одредбите од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници што се однесуваат на фондовите на општествено-политичките заедници.

Член 2

Придонесот за станбена изградба се пресметува и се плаќа на сите примања на кои се пресметува и се плаќа придонес од личниот доход од работен однос и од основицата по која се плаќа тој придонес.

Член 3

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Законот за финансирањето на станбената изградба што се во спротивност со одредбите на овој закон. Уредбата за посебните услови за изградба на станбени и управни згради и за општествениот надзор над таа изградба („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/58) и Уредбата за изградба станбени згради на работниците и службениците („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/51).

Член 4

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

296.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ СО ЗЕМЈИШТА И ЗГРАДИ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за прометот со земјишта и згради, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 296

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за прометот со земјишта и згради („Службен лист на СФРЈ“, бр. 26/54, 19/55, 30/62 и 53/62) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ СО ЗЕМЈИШТА И ЗГРАДИ

Член 1

Во Законот за прометот со земјишта и згради членот 2 се менува и гласи:
„Недвижностите што се во општа употреба не се во промет.“

Член 2

Во членот 5 став 1 зборовите: „што можат да бидат во приватна сопственост“ се заменуваат со зборовите: „на кои постои право на сопственост“.

Ст. 2 и 3 се менуваат и гласат:

„Општествено-политичките организации и здруженијата на граѓани можат, во согласност со закон, да се здобиваат со земјишта на кои може да постои право на сопственост, а кои им се потребни заради остварување на нивните задачи, како и да отуѓуваат земјишта на кои имаат право на сопственост.“

Во поглед на здобивањето и отуѓувањето на деловни згради од страна на општествено-политичките организации и здруженијата на граѓани важат одредбите од Законот за национализација на наемните згради и на градежното земјиште, а во поглед на здобивањето и отуѓувањето на станбени згради — одредбите од Законот за сопственоста на делови од згради.“

Член 3

Членот 6 се менува и гласи:

„Со отуѓувањето на земјиште на кое постои право на сопственост се пренесува и правото на сопственост на зградата што се наоѓа на тоа земјиште, ако со договорот не е определено поинаку.“

Со отуѓувањето на зградата што е во општествена сопственост здобивачот на зградата не се здобива со право на сопственост на земјиштето во општествена сопственост на кое се наоѓа зградата, но се здобива со право за користење на тоа земјиште додека зградата постои на него.

Со преносот на правото за користење или со отуѓување на земјоделско земјиште во општествена сопственост здобивачот на земјиштето не се здобива и со право за користење односно со право на сопственост на земјоделската зграда што се наоѓа на тоа земјиште, ако со договорот не е определено поинаку.“

Член 4

Членот 7 се менува и гласи:

„Во промет можат да бидат и одделни посебни делови од зграда (станови и деловни простории).

Одредбите од овој закон согласно се применуваат и на прометот на посебни делови од зграда, ако со посебен сојузен пропис одделни прашања не се уредени поинаку.“

Член 5

Во членот 8 ставот 1 се менува и гласи:

„На територијата на Југославија странски државјани можат под услов на реципрочитет да располагаат со земјишта и згради, со кои се здобиле по пат на наследување, како и југословенските државјани, ако располагањето со тие недвижности не е уредено поинаку со меѓународен договор.“

Член 6

Во членот 9 ставот 1 се менува и гласи:

„Договорот врз основа на кој се пренесува право за користење или право на сопственост на земјиште или зграда мора да биде писмен.“

Член 7

Членот 10 се менува и гласи:

„Продажбата на зграда од страна на работните организации и општествено-политичките заедници на општествено-политички организации и здруженија на граѓани се врши по пат на јавно наддавање односно по пат на ставање писмени понуди за купување, или по пат на непосредна погодба.

Органот на работната организација или на општествено-политичката заедница кој одлучува за продажбата на зграда, го определува и начинот на кој ќе се изврши таа продажба.

Продажбата на згради од страна на работните организации и општествено-политичките заедници на граѓани и на граѓански правни лица се врши по пат на јавно наддавање односно по пат на ставање писмени понуди за купување, а по пат на непосредна погодба само тогаш кога продажбата по пат на јавно наддавање односно по пат на ставање писмени понуди останала неуспешна.

Договорот склучен противно на одредбата на ставот 3 од овој член е ништакен.“

Член 8

Членот 13 се брише.

Член 9

Називот на главата II се менува и гласи:

„Здобивања со право на сопственост на земјишта и згради“.

Член 10

Чл. 14 до 16 се менуваат и гласат:

„Член 14

Граѓани, граѓански правни лица, општествено-политички организации и здруженија на граѓани (носители на право на сопственост) можат да имаат право на сопственост на земјоделско земјиште, станбени и деловни згради, станови и деловни простории како посебни делови од згради (недвижност), во границите и под условите што се определени со посебни закони.

Член 15

Носителот на право на сопственост кој на недвижноста од членот 14 на овој закон ќе се здобие со право на сопственост над пропишаниот максимум,

е должен да му го пријави тоа на надлежниот општински орган во рок од триесет дена од денот кога узнал за тоа.

Одредбата на ставот 1 од овој член се применува и кога ќе престане условот под кој носителот на правото на сопственост можел да го има тоа право на определена недвижност, како и кога граѓанин по кој и да било основ ќе дојде во посед на земјоделско земјиште над пропишаниот максимум.

Член 16

Носителот на право на сопственост кој по основот на наследство ќе се здобие со недвижност која заедно со недвижноста на која веќе има право на сопственост го надминува максимумот определен со закон, има право, во рамките на тој максимум, да ја избере онаа од сите тие недвижности на која го задржува правото на сопственост.

Изјава со која врши избор во смисла на ставот 1 од овој член носителот на правото на сопственост може да даде во пријавата на вишокот (член 15 став 1), или во дополнителен рок што ќе му го определи општинскиот орган на управата надлежен за имотнотправните работи, а кој не може да биде пократок од 15 дена.

Ако носителот на правото на сопственост ја избрал недвижноста што ја задржува во сопственост, општинскиот орган на управата надлежен за имотнотправните работи ќе утврди со решение дека другата неподвижност, која го надминува максимумот определен со закон, станала општествена сопственост.

Ако носителот на правото на сопственост не направил избор, општинскиот орган на управата надлежен за имотнотправните работи со решение ќе определи која недвижност од наследениот вишок станува општествена сопственост.

Одредбите од ст. 1 до 4 на овој член согласно се применуваат и кога носителот на правото на сопственост би требало врз основа на наследство да се здобие со недвижност на која тој според закон не може да има право на сопственост.“

Член 11

По членот 16 се додаваат два нови члена, кои гласат:

„Член 16а

За недвижноста која според одредбите на членот 16 од овој закон станала општествена сопственост на поранешниот сопственик му припаѓа надоместок, кој се определува во височината и на начинот што се пропишани со Законот за експропријацијата.

Член 16б

— Кога носителот на правото на сопственост по друг основ а не по основот на наследство ќе се здобие со недвижност над максимумот определен со закон, или со недвижност на која според закон не може да има право на сопственост, општинскиот орган на управата надлежен за имотнотправните работи ќе донесе решение дека таа недвижност станува општествена сопственост.

Во случаите од ставот 1 на овој член на поранешниот сопственик на недвижноста не му припаѓа надоместок за таа недвижност.

Со одредбите на ст. 1 и 2 од овој член не се засега во меѓусебните права и обврски на договорните страни.“

Член 12

Во називот на главата III зборовите: „стопанските организации и приватни лица“ се заменуваат со зборовите: „работните организации и граѓани и граѓански правни лица“.

Член 13

Членот 17 се менува и гласи:

„Работната организација може земјоделско земјиште, или градежно земјиште надвор од потесниот градежен реон, на кое има право за користење, да му

даде на граѓанин или граѓанско правно лице во замена за друго земјиште, како и да му продаде такви земјишта заради купување друго земјиште од граѓанин или граѓанско правно лице.“

Член 14

Членот 18 се брише.

Член 15

Во членот 19 став 1 зборот: „селскостопанско“ на двете места се брише.

Во ставот 2 зборовите: „селско-стопанското земјиште“ се заменуваат со зборот: „земјиштето“, а зборовите: „уплати во амортизациониот фонд“ — со зборовите: „внесе во деловниот фонд“.

Член 16

Чл. 20, 21 и 22 се менуваат и гласат:

„Член 20

Работната организација може на граѓанин или граѓанско правно лице да му продаде деловна зграда што му е потребна за вршење на негова дозволена дејност.

Паричниот износ добиен со продажбата на деловната зграда работната организација може да го употреби само за изградба или купување друго основно средство или да го внесе во деловниот фонд.

Член 21

Работната организација може да му продаде на граѓанин семејна станбена зграда.

Паричниот износ добиен со продажбата на станбената зграда работната организација може да го употреби само за купување или изградба на зграда или друг објект, или да го внесе во соодветниот фонд.

Член 22

Работната организација може од граѓанин или граѓанско правно лице да купи земјоделско земјиште, згради или градежно земјиште.“

Член 17

Членот 23 се брише.

Член 18

Во членот 23а став 1 зборовите: „општинскиот народен одбор се заменуваат со зборовите: „собранието на општината“.

Член 19

Чл. 24 и 25 се бришат.

Член 20

Во членот 26 во ставот 4 првата реченица се менува и гласи:

„Тужба за поништување на договорот во смисла на ст. 1 и 2 на овој член може да поднесе, преку јавниот правобранител, секоја општествено-политичка заедница на чија територија се наоѓа земјиштето односно зградата, и тоа поширока општествено-политичка заедница, ако тужба не поднесла потесна општествено-политичка заедница.“

Во ставот 4 втората реченица се брише.

Член 21

Во членот 27 став 1 зборовите: „чл. 25 и 26“ се заменуваат со зборовите: „членот 26“.

Во ст. 1 и 3 зборовите: „јавниот правобранител“ се заменуваат со зборовите: „општествено-политичката заедница“.

Член 22

Во членот 28 став 1 зборовите: „за пренос на правото“ се заменуваат со зборовите: „со кој ќе се регулира правото“, а зборовите: „по претходна согласност од советот за стопанство на народниот одбор на околицата,“ и записката пред нив се бришат.

Во ставот 3 зборовите: „уплати во амортизациониот фонд“ се заменуваат со зборовите: „внесе во деловниот фонд“.

Член 23

Членот 29 се брише.

Член 24

Во членот 30 ставот 2 се брише.

Досегашниот став 3, кој станува став 2, се менува и гласи:

„Паричниот износ добиен за продадената зграда работната организација е должна да го внесе во соодветниот фонд.“

Член 25

Членот 32 се менува и гласи:

„Надлежните државни органи можат од името на општествено-политичките заедници да ги купуваат од граѓани, нивни здруженија, општествено-политички организации и граѓански правни лица сите земјишта и згради.“

Член 26

Во членот 33 став 1 зборовите: „политичко-територијалните единици да им дадат на приватни лица, на општествени организации и здруженија“ се заменуваат со зборовите: „општествено-политичките заедници да им дадат на граѓани, на нивни здруженија, на општествено-политички организации и граѓански правни лица“, а зборот: „приватно“ — со зборот: „тоа“.

Досегашниот став 2, кој станува став 3, се менува и гласи:

„Надлежните државни органи можат градежно-то земјиште во општествена сопственост надвор од потесниот градежен реон на градови и населби од градски карактер, на кое е подигната зграда на која постои право на сопственост, да му го дадат на нејзиниот сопственик во замена за друго градежно или земјоделско земјиште.“

По новиот став 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Надлежните државни органи можат градежно земјиште во општествена сопственост надвор од потесниот градежен реон на градови и населби од градски карактер, да му дадат заради подигање станбена зграда на граѓанинот или правното лице од ставот 3 на овој член во замена за друго градежно или земјоделско земјиште.“

Досегашниот став 3 станува став 2.

Член 27

Членот 34 се брише.

Член 28

Во членот 35 ставот 1 се менува и гласи:

„Надлежните државни органи можат од името на општествено-политичките заедници да им продаваат на граѓани семејни станбени згради, а на општествено-политичките организации, здруженијата на граѓани и граѓанските правни лица — и други станбени згради.“

Ст. 2 и 3 се бришат.

Член 29

Чл. 36 и 37 се менуваат и гласат:

„Член 36

Договорот за купување или продажба на земјиште или зграда од името на општината, градот или околицата го склучува претседателот на собранието или лице што ќе го определи собранието.

Договорот од ставот 1 на овој член се склучува врз основа на општ акт донесен на седница на собранието или, ако таков акт не е донесен, врз основа на поединечен акт на собранието или органот што ќе го овласти собранието за донесување таков акт.

Член 37

Договорот за купување или продажба на земјиште или зграда од името на републиката или федерацијата го склучува старешината на органот на управата надлежен за работите на буџетот односно

старешината на стручната служба во чиј делокруг спаѓаат работите на буџетот, врз основа на акт од надлежниот извршен совет.

Договорот за купување или продажба на земјиште или зграда што ги користат воени единици и воени установи, го склучува од името на федерацијата државниот секретар за народна одбрана или лице што тој ќе го овласти.

Член 30

Во членот 38 ставот 1 се менува и гласи:

„Пред да го склучи договорот за купување или продажба на земјиште или зграда со граѓани, нивни здруженија, општествено-политички организации и граѓански правни лица, државниот орган чиј старешина го склучува договорот е должен да прибави мислење од надлежниот јавен правобранител за правната важност на договорот.“

Ставот 2 се брише.

Член 31

Членот 39 се брише.

Член 32

Во членот 40 став 1 зборовите: „му се продава земјиште или зграда на приватно лице од државен орган односно во случај кога се купува земјиште или зграда од приватно лице“ се заменуваат со зборовите: „од страна на општествено-политичка заедница им се продава земјиште или зграда на граѓанин, нивни здруженија, општествено-политички организации и граѓански правни лица односно во случај кога општествено-политичката заедница купува земјиште или зграда до тие лица“.

Член 33

Членот 42 се брише.

Член 34

Називот на главата VI се менува и гласи:

„Давање на користење градежно земјиште од страна на општината“.

Член 35

Членот 43 се менува и гласи:

„Собранието на општината може градежно земјиште во општествена сопственост да им дава на користење на граѓани заради подигање семејна станбена зграда, како и на работни и други самоуправни организации, општествено-политички заедници, општествено-политички организации и здруженија на граѓани и граѓански правни лица заради подигање зграда за нивните потреби.“

Член 36

Во членот 44 зборовите: „на зградата подигната“ се заменуваат со зборовите: „односно правото за користење на зградата подигната“.

Член 37

Во членот 45 ставот 1 се менува и гласи:

„Собранието на општината може земјоделско земјиште во општествена сопственост да им дава на користување без надоместок на граѓани, нивни здруженија и општествено-политички организации заради вршење земјоделски и други работи од општ интерес.“

Во ставот 2 зборовите: „поодделно лице“ се заменуваат со зборот: „граѓанин“, а зборот: „тоа“ — со зборот: „тој“.

Во ст. 3 и 4 зборот: „користење“ се заменува со зборот: „искористување“.

Во ставот 4 зборовите: „Сојузниот извршен совет“ се заменува со зборовите: „сојузниот секретар за финансии“.

Член 38

Членот 46 се менува и гласи:

„Решение за давање градежно земјиште на користење (член 43) и за давање земјоделско земјиште на искористување (член 45) донесува, врз основа на заклучок на собранието на општината донесен на седницата, управниот орган на општината надлежен за имотнотправните работи.“

Член 39

Во членот 47 зборовите: „во приватна сопственост“ се заменуваат со зборовите: „на кои постои право на сопственост“.

Член 40

Во членот 47а став 2 зборовите: „на ФНРЈ“ се бришат.

Член 41

Во членот 48 зборовите: „сојузниот Државен секретар за работи на општата управа и за буџет“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за финансии“.

Член 42

Во членот 49 зборот: „државата“ се заменува со зборот: „федерацијата“.

Член 43

Називот на главата VIII се менува и гласи:

„Постапка на земјишнокржнжнот и оставинскиот суд“.

Член 44

Во членот 54 став 1 зборовите: „државниот орган“ се заменуваат со зборовите: „општествено-политичката заедница“.

Член 45

Членот 55 се брише.

Член 46

По членот 56 се додава нов член 56а, кој гласи:

„Ако предметот на оставината го сочинуваат и земјоделско земјиште, зграда, стан или деловна просторија, оставинскиот суд ќе му достави препис од решението за наследување и на општинскиот орган на управата надлежен за имотнотправните работи.“

Член 47

Членот 57 и 58 се менуваат и гласат:

„Член 57

Тој што се занимава со препродажба за земјишта, згради или посебни делови од зграда, или тој што неовластено се занимава со посредување во прометот на овие недвижности, ќе се казни за кривично дело со затвор и парична казна.

Член 58

Тој што ќе се здобие со право на сопственост на недвижност над пропишаниот максимум, а не му го пријави тоа на надлежниот општински орган во рок од 30 дена од денот кога узнал за тоа, ќе се казни за кривично дело со парична казна, или со затвор до шест месеци и со парична казна.

Со иста казна ќе се казни и лице кое во рок од 30 дена не му поднесе на надлежниот општински орган пријава за тоа дека престанал условот под кој тоа можело да има право на сопственост на определена недвижност, како и лице кое по друг основ, а не по основот на сопственост, дошло во посед на вишок земјоделско земјиште над пропишаниот максимум.

Рокот од ставот 2 на овој член почнува да тече од денот на узнавањето за престанокот на условот, односно од денот на узнавањето за вишокот на поседот.“

Член 48

Во членот 59 став 1 зборовите: „или без претходна согласност склучи договор за кој таква согласност е потребна според овој закон,“ и запирката пред нив се бришат.

Во ст. 1 и 2 по зборовите: „ќе се казни“ се додаваат зборовите: „за стопански престап“.

Член 49

Членот 60 се брише.

Член 50

Во членот 61 зборовите: „или установата што не е на самостојно финансирање“ и запирката по зборовите: „или продаде“ и текстот до крајот се брише.

Член 51

Во членот 62 став 1 зборовите: „приватни лица“ се заменуваат со зборовите: „граѓани, граѓански правни лица или помеѓу едните и другите“.

Член 52

Членот 64 се менува и гласи:

„Како градежно земјиште се смета земјиште што се наоѓа во потесен градежен реон на градови и населби од градски карактер, земјиште надвор од потесен градежен реон што со урбанистички план или со одлука што го заменува тој план е определено за изградба на станбени, стопански, комунални и други објекти, како и друго земјиште на кое е подигната зграда или кое служи за потреби на зграда и нејзините корисници.“

Член 53

Членот 65 се брише

Член 54

Во членот 66 став 1 зборовите: „стопанска организација, политичко-територијална единица или установа која има својство на правно лице“ се заменуваат со зборовите: „работна организација или општествено-политичка заедница“, а зборовите: „од приватни лица, општествена организација или од здружение“ — со зборовите: „од граѓанин, здружение на граѓани, општествено-политичка организација или граѓанско правно лице“.

Ставот 3 се брише.

Член 55

Во членот 66а во уводната реченица и во ставот 1 точка 6 зборовите: „државјанството на ФНРЈ“ се заменуваат со зборовите: „југословенското државјанство“.

Во точката 1 зборовите: „народниот одбор на општината или градот“ се заменуваат со зборовите: „собранието на општината“.

Во точката 5 став 3 по зборот: „поднесува“ се додава зборот: „општинскиот“, а зборот: „единица“ се заменува со зборот: „покраина“.

Член 56

Во членот 66б став 2 зборовите: „општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“.

Член 57

По членот 66б се додава нов член 66в, кој гласи:

„Ако вишокот на недвижности над законскиот максимум настапал пред денот на влегувањето во сила на овој закон, во поглед на надоместокот за тој вишок ќе се применуваат прописите што во тоа време биле на сила.“

Член 58

Чл. 67 до 71, член 72 став 2 и членот 73 се бришат

Член 59

Во чл. 50 и 54 зборовите: „приватно лице“ се заменуваат со зборовите: „граѓани, нивни здруженија, општествено-политички организации и граѓански правни лица“, а во членот 54 зборот: „му“ — со зборот: „им“.

Во членот 52 став 1 и членот 53 зборовите: „приватно лице“ се заменуваат со зборот: „граѓанин“.

Член 60

Во сите одредби зборот: „стопанска“ се заменува со зборот: „работна“, зборовите: „политичко-територијална единица“ — со зборовите: „општествено-политичка заедница“, зборовите: „приватни лица“ — со зборовите: „граѓани и граѓански правни лица“, зборовите: „народен одбор на околија“ — со зборовите: „собрание на општина“, зборовите: „Сојузниот извршен совет“ — со зборовите: „Сојузниот секретаријат за финансии“, зборовите: „политичко-територијални единици или установи“ — со зборовите: „општествено-политички заедници“ и зборовите: „народен одбор“ — со зборовите: „собрание на општина“ — во соодветно членување.

Член 61

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Уредбата за изградба станбени згради на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/51);

2) Напаствието за извршување Уредбата за изградба на станбени згради на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 36/51);

3) Уредбата за продавање станбени згради од општонародниот имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/53 и 31/53);

4) Одлуката за начинот на изметлата на народните одбори на паричните средства добиени со продажба на станбени згради од општонародниот имот во рати („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/55).

Прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат на односите засновани за време на нивното важење.

Член 62

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за прометот со земјишта и згради.

Член 63

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

297.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ПРЕМЕРОТ И КАТАСТАРОТ НА ЗЕМЈИШТЕТО

Се прогласува Основниот закон за премерот и катастарот на земјиштето, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24

март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 284
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с р

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН ЗА ПРЕМЕРОТ И КАТАСТАРОТ НА ЗЕМЈИШТЕТО

И. Основни одредби

Член 1

Премерот на земјиштето (во понатамошниот текст: премерот) се врши заради утврдување на податоците потребни за хоризонтална и височинска претстава на теренот на целокупната територија на Југославија со цел за користење на тие податоци за стопански, технички, научни и управни цели, како и за други потреби на државните органи, работните и други организации и граѓани.

Член 2

Врз основа на извршениот премер се изработува катастар на земјиштето

Катастарот на земјиштето служи за стопански, управни и статистички цели, за изработка на земјишните книги, како основа за утврдување на катастарскиот приход и за други потреби на државните органи, организациите и граѓаните.

Член 3

Премерот и катастарот на земјиштета како и нивното одржување се работи од интерес за целата земја.

Премерот и катастарот на земјиштето се врши според единствениот систем на целата територија на Југославија, како и според постапката определена со овој закон и со прописите донесени врз основа на него.

Работите на премерот и катастарот на земјиштето како и нивното одржување спаѓаат во делокругот на федерацијата, републиката и општината во рамките на нивните права и должности утврдени со овој закон.

Член 4

Работите на извршувањето на премерот и изработката на катастарот на земјиштето ги вршат органите надлежни за геодетски работи како и работните организации основани за вршење на овие дејности.

Други органи и организации можат да вршат геодетски работи само за свои потреби (во понатамошниот текст: премерување) на начинот и под условите определени со овој закон

Работите на извршувањето на премерот и изработката на посебна евиденција на земјиштето за потребите на народната одбрана ги вршат надлежните воени органи.

Прописите за работите на извршувањето на премерот, како и за изработката и одржувањето на посебната евиденција на земјиштето од ставот 3 на овој член ги донесува државниот секретар за народна одбрана.

II. Премер и катастар на земјиштето

Член 5

Премерот опфаќа:

а) поставане и определување на астрономско-геодетската, гравиметриската, тригонометриската и нивелманската мрежа, како и обработка на мерењата извршени на овие мрежи (основни геодетски работи);

б) снимање на детали и изработка на оригинали на планови и карти;

в) изработка и репродукција на основната државна карта;

г) репродукција на плановите и нивна понатамошна картографска обработка.

Основните геодетски работи сочинуваат единствена основа за премер и премерувања на територијата на Југославија.

Сојузниот секретар за финансии во согласност со државниот секретар за народна одбрана пропишува кои податоци од точ. а) и б) на овој член можат да се даваат на увид, како и начинот и постапката на нивното користење од страна на заинтересираните органи, работни и други организации и граѓани.

Член 6

Катастарот на земјиштето опфаќа:

а) катастарско класирање и бонитирање на земјиштето;

б) излагање на јавен увид на определени податоци на премерот и катастарското класирање на земјиштето; и

в) изработка на катастарски операт.

Член 7

Катастарскиот операт се изработува по катастарски општини.

Катастарската општина ги опфаќа сите земјишта на определено подрачје (село, град или дел на град).

Одлуката за бројот и подрачјето на катастарските општини ја донесува општинското собрание.

Член 8

Катастарските општини меѓусебно територијално поврзани кои претставуваат економска целина со слични природни и други услови за земјоделско производство сочинуваат катастарска околина.

Катастарските околии се утврдуваат согласно со одредбата од ставот 1 на овој член со републички пропис.

Член 9

Со цел за осигурување на точноста на премерот корисниците, сопствениците и плодоуживателите се должни на свој трошок да ги обележат со видливи, трајни белези границите на сите земјишта што се наоѓаат во нивна сопственост, владение или на користење во рокот што ќе го определи советот на општинското собрание надлежен за работите на финансии

Лицата од ставот 1 на овој член се должни да им дозволат пристап на земјиштето и објектите на лицата што работат на премерот, катастарот на земјиштето и на неговото одржување и да им допустат поставане белези и знаци со кои се обележуваат точките на премерот.

Ако со дејствието на премерот биде нанесена штета корисниците односно сопствениците или плодоуживателите на земјиштето имаат право на надоместок за сторената штета од органот односно организацијата што го вршела премерот.

Член 10

Податоците на премерот на секоја катастарска општина за површините, културите, корисниците, односно сопствениците или плодоуживателите на земјиштето, како и податоците за катастарското класирање на земјиштето се излагаат на јавен увид на подрачјето на катастарската општина.

На податоците на премерот заинтересираните лица можат да стават приговор во рок од осум дена од денот на соопштувањето. Приговорот не го исклучува правото на жалба.

На податоците за катастарското класирање на земјиштето заинтересираните лица можат да изјават жалба.

Член 11

Одржувањето на премерот и катастарот на земјиштето опфаќа следење и утврдување на настанатите промени на земјиштето, што се од влијание врз податоците на премерот и преведувањата на утврдените премери во податоците на мерењето и сметањето, во плановите, картите и катастарскиот операт.

Член 12

Корисниците, сопствениците и плодоуживателите на земјиште се должни да му ја пријават на општинскиот орган надлежен за геодетските работи секоја настаната промена во поседовната состојба и културата, како и за промените што се од влијание врз определувањето на класата, во рок од 30 дена од денот на настанатата промена.

Судовите и другите органи што решаваат за промените на корисникот, сопственикот и плодоуживателот на земјиштето, се должни актите со кои решаваат за тие промени да му ги достават на општинскиот орган надлежен за геодетските работи по правносилноста на тие акти.

Член 13

Работите во врска со основните геодетски работи и со изработката и репродукцијата на основната државна карта се надлежност на федерацијата.

Другите работи на премерот на земјиштето, како и сите работи на изработката на катастарот на земјиштето од членот 6 на овој закон се надлежност на републиката.

Работите на одржувањето на премерот и катастарот на земјиштето се надлежност на општината.

Член 14

Управните работи од членот 13 став 1 на овој закон во федерацијата, ги врши органот на управата надлежен за геодетските работи.

Управните работи од членот 13 ст. 2 и 3 на овој закон ги вршат посебни републички односно општински органи надлежни за геодетските работи.

Управните работи во врска со работите од членот 4 став 3 на овој закон ги врши Државниот секретаријат за народна одбрана.

Член 15

Сојузниот орган на управата надлежен за геодетските работи има право на органите надлежни за геодетските работи во републиката и општината да им издава задолжителни инструкции во работите од интерес за целата земја.

Сојузниот орган на управата надлежен за геодетските работи има право на увид во работите на премерот на земјиштето што ги изведуваат органите и организациите од членот 4 ст. 1 и 2 на овој закон и, ако утврди дека тие работи не се изведуваат во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него, ќе им укаже на учесните недостатоци и ќе го определи рокот во кој мораат да се отстранат тие недостатоци.

Ако органите и организациите од ставот 1 на овој член не ги отстранат недостатоците во оставениот рок, сојузниот орган на управата надлежен за геодетските работи може со решение да ја запре понатамошната работа на премерот на земјиштето дури да се отстранат недостатоците, а може и да го забрани користењето за службени потреби на податоците што се резултат на неправилно извршените работи на терен.

Член 16

Картографските публикации што ја претставуваат југословенската територија или нејзин дел можат да се издаваат за јавна употреба само ако не содржат доверливи податоци што се од интерес за народната одбрана.

III. Премерување на земјиште за посебни потреби на државните органи, работните и други организации**Член 17**

Државните органи, работните и други организации кога вршат премерување на земјиште заради добивање податоци за регулациони и нивелациони планови, за хидротехнички работи, за комасации, арондации и парцелации на земјишта, за трасирање патишта, железнички пруги и канали, за премерување рудни полиња, шумски и земјоделски комплекси, како и при работи на пренесување на терен проекти на нови населби, се должни да ги користат податоците од премерот ако се изведуваат тие работи на земјиште на кое постои премер, а своето премерување да го вршат така што нивните податоци да можат да се користат за одржување на премерот и катастарот на земјиштето.

Ако работите од ставот 1 на овој член се изведуваат на земјиште на кое не е извршен премер, органите и организациите се должни да го извршат премерот така и во толкав обем што добиените податоци да можат да се користат за премер и катастар на земјиштето. Овие премерувања мораат да се опираат врз тригонометриската и нивелманската мрежа на премерот.

Републичкиот орган надлежен за геодетските работи може со свое решение да го определи проширениот обем и видот на работите од ставот 2 на овој член.

Органите и организациите имаат право на надоместок на трошоците што настанале поради зголемиот обем на работите врз основа на решението од ставот 3 на овој член.

Член 18

Републичкиот орган надлежен за геодетските работи има право на увид во работата на државните органи, работните и други организации во поглед на правилноста и точноста во извршувањето на работите од членот 17 на овој закон и може да бара дополнувања и исправки на работите ако тие не се вршат во согласност со овој закон и со прописите донесени врз основа на него.

Органите и организациите се должни да постапат по решението на републичкиот орган со кое им се наложени дополнувања и исправки на работите во смисла на ставот 1 од овој член.

IV. Преодни и завршни одредби**Член 19**

До извршувањето на премерот, на подрачјата на кои досега не е извршен премер ќе се користи пописниот катастар кој е изработен врз основа на Привременото упатство за разграничување на катастарските општини, за премерот и пописот на земјиштето во непремерените краишта, како и во краиштата каде катастарскиот операт е уништен (Сојузна геодетска управа, бр. 330/52).

Член 20

Се овластува Сојузниот извршен совет да донесе поблиски прописи:

- а) за содржината, методите на работата, степенот на точноста и начинот на изработката на премерот, премерувањето, катастарот на земјиштето и за нивното одржување;
- б) за постапката за издавање картографски публикации и за поверливите податоци кои не можат да се внесуваат во тие публикации;
- в) за начинот за чување и користење на податоците на премерот и катастарот на земјиштето;
- г) за чувањето на белезите и другите ознаки на премерот.

Член 21

До донесувањето на прописите од членот 20 под а) на овој закон ќе се применуваат одредбите од Правилникот за катастарско класирање и бонитирање на земјиштата („Службен лист на ФНРЈ“, бр.

10/61), а до донесувањето на прописите од членот 20 под б) на овој закон ќе се применуваат одредбите од Одлуката за издавањето на картографски публикации наменети за јавна употреба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/59).

Член 22

Со влегувањето во сила на овој закон престанува на важи Уредбата за катастарот на земјиштето („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/53, 23/56, 52/59 и 13/61) и Уредбата за организација на катастарската служба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 7/48 и 87/49).

Член 23

Овој закон влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

298.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКАТА СЛУЖБА

Се прогласува Основниот закон за хидрометеоролошката служба, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 290

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКАТА СЛУЖБА

I. Општи одредби

Член 1

Хидрометеоролошката служба врши постојани мерења и набљудувања на метеоролошките, хидролошките и биолошките елементи и појави на целата територија на Југославија; ги обработува и ги публикува резултатите од тие мерења и набљудувања; издава редовни и повремени информации за времето, за состојбата на површинските и подземните води и на морето — за потребите на општествената заедница, и истражува метеоролошки и хидролошки појави и процеси.

Член 2

Работи на хидрометеоролошката служба од интерес на целата земја се:

1) собирање и обработување на метеоролошките, хидролошките и биолошките елементи и појави што служат за потребите на стопанското планирање и народната одбрана, како и на податоците што се доставуваат односно се разменуваат со установи и организации од други земји и со меѓународни организации во рамките на утврдените обврски на Југославија;

2) остварување единствена методологија на мерењата, набљудувањата, обработката, истражувањата и публикувањето на метеоролошките, хидролошките и биолошките елементи и појави;

3) разгледување и утврдување на основната мрежа на метеоролошките и хидролошките станици;

4) собирање и обработување на метеоролошките, хидролошките и биолошките елементи и појави, што се објавуваат како општојугословенски податоци;

5) изработка и објавување на прогнози на времето и водите за целата територија на Југославија;

6) собирање и објавување на податоци, изработка и објавување на прогнози на времето за потребите на цивилната воздушна и поморска пловидба и друг сообраќај;

7) мерења и собирања и обработување на податоците за проучување и обработка на климата и режимот на површинските и подземните води на Југославија, што служат за потребите на стопанското планирање и народната одбрана.

Член 3

Работите на хидрометеоролошката служба се вршат според единствена методологија.

Член 4

Резултатите од истражувањата, известувањата и податоците што ги даваат или потврдуваат органите на хидрометеоролошката служба се сметаат за службени резултати, известувања и податоци.

Член 5

Работата на органите на хидрометеоролошката служба е јавна.

Органите на хидрометеоролошката служба се должни собраните и обработените податоци и резултатите на своите истражувања да ги објавуваат во публикации и други видови информации.

Давањето на податоците и резултатите од ставот 2 на овој член може да се ускрати само кога тие се службена тајна.

Кои податоци и резултати од ставот 2 на овој член се службена тајна определува директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод, во согласност со советот на Сојузниот хидрометеоролошки завод (член 14).

Член 6

Меѓусебните односи на органите на хидрометеоролошката служба се засноваат на правата и должностите утврдени со Законот за сојузната управа, со републички закони за управата и со овој закон.

II. Организација

Член 7

Работите на хидрометеоролошката служба ги вршат Сојузниот хидрометеоролошки завод и републичките хидрометеоролошки заводи (во понатамошниот текст: хидрометеоролошките заводи).

Републичките хидрометеоролошки заводи имаат метеоролошки и хидролошки станици.

Член 8

Покрај органите на хидрометеоролошката служба, метеоролошки и хидролошки мерења и набљудувања можат да вршат и собраните податоци да ги обработуваат за своите потреби во свои метеоролошки и хидролошки станици и други органи и работни и други организации.

Метеоролошките и хидролошките станици од ставот 1 на овој член се евидентираат кај републичкиот хидрометеоролошки завод.

Член 9

Органите и работните и други организации од членот 8 на овој закон се должни на надлежниот републички хидрометеоролошки завод, на негово барање, да му ги стават на располагање заради користење собраните и обработените метеоролошки и хидролошки податоци.

Податоците од ставот 1 на овој член можат да се даваат заради користење, со надоместок или без надоместок. Ако овие податоци се даваат со надоместок, надоместокот претставува само трошоци на ставањето на располагање на собраните и обработените податоци.

Член 10

Работите на хидрометеоролошката служба во рамките на правата и должностите на федерацијата ги врши Сојузниот хидрометеоролошки завод.

Задача на Сојузниот хидрометеоролошки завод е да ги проучува и истражува метеоролошките и хидролошките појави и процеси; да собира, обработува и објавува метеоролошки и хидролошки податоци; да ги извршува меѓународните обврски на Југославија од областа на метеорологијата и хидрологијата; да одржува врски и да соработува со соодветните установи и организации од други земји и со меѓународни организации.

Член 11

Во извршувањето на своите задачи Сојузниот хидрометеоролошки завод:

1) подготвува нацрти на перспективен и годишен план на метеоролошките и хидролошките работи;

2) обезбедува спроведување на единствена методологија за вршење работи на органите на хидрометеоролошката служба;

3) ја разгледува и ја утврдува, во соработка со Државниот секретаријат за народна одбрана и со републичките хидрометеоролошки заводи, основната мрежа на метеоролошките и хидролошките станици за цела Југославија;

4) ги доставува метеоролошките и хидролошките податоци собрани на територијата на Југославија и добиени од странски хидрометеоролошки служби до републичките хидрометеоролошки заводи, воените метеоролошки органи и странските хидрометеоролошки служби — за потребите на прогнозите на времето и прогнозите на водите, како и за потребите на цивилната воздушна и поморска пловидба и друг сообраќај;

5) ја утврдува програмата за метеоролошко обезбедување на воздушниот, поморски и друг сообраќај, во согласност со националните потреби и меѓународните обврски, и се грижи за нејзиното извршување;

6) изработува, во соработка со републичките хидрометеоролошки заводи, елаборати, студии и годишници по сите гранки на службата и други анализи од областа на метеоролошката и хидролошката дејност, што служат за проучување на климата на Југославија, на режимот на површинските и подземните води и на влијанието на времето врз земјоделските култури, како и за истражувања на физичко-хемиските особини на воздухот, водата, земјиштето и врнежите;

7) дава ориентациони и специјални метеоролошки и хидролошки прогнози;

8) врши мерења од областа на зрачењето, електрицитетот, загаденоста на воздухот и други специјални мерења, или ги организира тие мерења во соработка со републичките хидрометеоролошките заводи;

9) ги проучува методите за метеоролошки и хидролошки мерења и набљудувања, за обработување на податоците и прогнозите, заради нивното усовршување;

10) ја проучува и испитува инструменталната опрема што им служи на органите на хидрометеоролошката служба во вршењето на работите од нивниот делокруг, и предлага нејзино усовршување;

11) ги утврдува, во соработка со републичките хидрометеоролошки заводи, типовите на инструментална опрема која се набавува за мрежата на метеоролошките и хидролошките станици;

12) ги утврдува еталоните на метеоролошките и хидролошките инструменти и се грижи за нивното одржување;

13) врши стручен надзор над работата на републичките хидрометеоролошки заводи;

14) разменува свои публикации со публикации на заинтересираните органи и организации во Југославија и странство;

15) се грижи за стручното издигање и усовршување на кадрите;

16) ја собира и води стручната документација од метеоролошката и хидролошката дејност за цела Југославија, како и стручната документација што му ја доставуваат хидрометеоролошките служби од други земји.

Член 12

Сојузниот хидрометеоролошки завод може за потребите на државни органи, работни и други организации и поединци да врши посебни мерења, набљудувања и проучувања на определени појави или состојби од областа на метеорологијата и хидрологијата, со надоместок.

Височината на надоместокот од ставот 1 на овој член се утврдува со договор.

Член 13

Сојузниот хидрометеоролошки завод има својство на правно лице.

Член 14

Органи на управувањето на Сојузниот хидрометеоролошки завод се совет и директор.

Член 15

Советот на Сојузниот хидрометеоролошки завод:

1) ги утврдува нацртите на перспективен и годишен план на метеоролошките и хидролошките работи;

2) ја утврдува единствената методологија за работа на органите на хидрометеоролошката служба;

3) ја утврдува основната мрежа на метеоролошките и хидролошките станици на територијата на Југославија;

4) ја утврдува програмата за метеоролошко обезбедување на воздушниот, поморскиот и друг сообраќај;

5) ги утврдува типовите на инструментална опрема, како и еталоните на метеоролошките и хидролошките инструменти;

6) врши и други работи што ќе бидат определени со општиот акт за организацијата и работата на Сојузниот хидрометеоролошки завод.

Член 16

Советот на Сојузниот хидрометеоролошки завод има најмногу 15 членови.

Советот го сочинуваат директорите на републичките хидрометеоролошки заводи и претставници на заинтересираните органи и организации што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод е член на советот по својата положба.

Претседателот на советот го именува Сојузниот извршен совет.

Директорот не може да биде претседател на советот.

Член 17

Советот на Сојузниот хидрометеоролошки завод работи во седници и своите одлуки ги донесува со мнозинство гласови на членовите на советот.

Член 18

Директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод раководи со работите на Заводот, го претставува и го застапува Заводот и ги спроведува одлуките на советот.

Директорот има право да запре од извршување одлуки на советот за кои смета дека се незаконити и е должен да го извести за тоа Сојузниот извршен совет.

Директорот го назначува и го разрешува од должноста Сојузниот извршен совет.

Член 19

За вршење научноистражувачки работи во областа на метеорологијата и хидрологијата Сојузниот хидрометеоролошки завод може да има посебни научноистражувачки организациони единици.

Член 20

Во работите на хидрометеоролошката служба од интерес за целата земја републичките хидрометеоролошки заводи:

- 1) ги собираат и ги обработуваат податоците што ги даваат метеоролошките и хидролошките станици и му ги доставуваат на Сојузниот хидрометеоролошки завод;
- 2) даваат метеоролошки и хидролошки податоци и прогнози за потребите на цивилната воздушна и поморска пловидба и друг сообраќај;
- 3) вршат работи во врска со меѓународните обврски на Југославија во областа на метеорологијата и хидрологијата.

Член 21

Со актот за утврдување на основната мрежа на метеоролошките и хидролошките станици Сојузниот хидрометеоролошки завод го утврдува за секоја станица и видот, бројот, инструменталната опрема и основните услови за локација на станицата.

Локацијата, видот и бројот на метеоролошката и хидролошката станица не можат да се менуваат без согласност од Сојузниот хидрометеоролошки завод.

Член 22

На секој аеродром отворен за јавен воздушен сообраќај постојат метеоролошки станици во рамките на основната мрежа на метеоролошките и хидролошките станици од членот 21 на овој закон.

Во согласност со потребите на безбедноста на воздушната пловидба директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод на предлог од сојузниот секретар за сообраќај и врски ќе определи на кои аеродроми отворени за јавен воздушен сообраќај, ќе постојат и други служби за метеоролошка помош на воздухопловството.

Станиците и службите од ст. 1 и 2 од овој член првенствено вршат работи за потребите на метеоролошката помош на воздухопловството.

Член 23

Поморските бродови на Југословенската трговска морнарица кои, на предлог од директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод, ќе ги определи сојузниот секретар за сообраќај и врски, се должни да имаат бродски метеоролошки станици за мерење и набљудување на метеоролошките и хидролошките елементи и појави.

Поморските бродови од ставот 1 на овој член се должни определени мерења и набљудувања да вршат за време на пловидбата и собраните податоци да му ги достават на пропишани обрасци на надлежниот републички хидрометеоролошки завод.

Трошоците за набавка и одржување на бродската метеоролошка станица ги поднесува носителот на правото за користење, сопственикот на бродот од носно бродарот.

Член 24

Членовите на посадите на југословенските воздухоплови што вршат јавен воздушен сообраќај се должни за време на летање на воздухоплов да ги набљудуваат метеоролошките појави и собраните податоци во врска со тие набљудувања да им ги

доставуваат на пропишани обрасци на службите за метеоролошка помош на воздухопловството на аеродромите.

Ако воздухопловот од ставот 1 на овој член за време на летање најде на метеоролошки појави што можат да ја загрозат безбедноста на воздушната пловидба, членовите на неговата посада се должни по пат на телекомуникации веднаш да ја известат за тоа надлежната служба за метеоролошка помош на воздухопловството на аеродромите.

Член 25

За вршење на работите од својот делокруг хидрометеоролошките заводи имаат сопствени уреди за телекомуникација.

Уредите од ставот 1 на овој член можат да ги имаат и метеоролошките и хидролошките станици, во согласност со посебен закон.

Член 26

Работниците што вршат метеоролошки или хидролошки работи во органите на хидрометеоролошката служба мораат да имаат соодветна стручна спрема.

Стручната спрема на работниците од ставот 1 на овој член ја пропишува советот на Сојузниот хидрометеоролошки завод.

III. Планови на метеоролошките и хидролошките работи

Член 27

Органите на хидрометеоролошката служба ги вршат работите од својот делокруг во рамките на перспективниот и годишниот план на метеоролошките и хидролошките работи.

Член 28

Перспективниот план на метеоролошките и хидролошките работи опфаќа работи од сите основни видови дејности на хидрометеоролошките заводи кои се предвидуваат за подолг временски период.

Годишниот план на метеоролошките и хидролошките работи опфаќа работи на хидрометеоролошките заводи што треба да се извршат во текот на годината за која се донесува планот.

Член 29

Нацртот на годишниот план се составува врз основа на перспективниот план на метеоролошките и хидролошките работи, потребите на органите на хидрометеоролошката служба и предлозите од заинтересираните државни орган. и работни и други организации во областите на метеорологијата и хидрологијата, и им се доставува на мислење на сојузните органи на управата надлежни за работите на народната одбрана, сообраќајот и врските, индустријата, земјоделството, шумарството, водостопанството и здравството, како и на Сојузната стопанска комора, други заинтересирани државни органи и работни и други организации.

Член 30

Нацртите на перспективниот и годишниот план на метеоролошките и хидролошките работи ги подготвува Сојузниот хидрометеоролошки завод, во соработка со републичките хидрометеоролошки заводи, и му ги доставува на разгледување на Сојузниот извршен совет.

Перспективниот и годишниот план на метеоролошките и хидролошките работи ги донесува Сојузната скупштина, на предлог од Сојузниот извршен совет.

IV. Финансиски одредби

Член 31

За работите што Сојузниот хидрометеоролошки завод ги врши за потребите на федерацијата средствата ги обезбедува федерацијата.

Федерацијата обезбедува и средства за набавка на опрема за радио-сондажните станици и на елек-

тронски уреди за работа на органите на метеоролошката служба на аеродромите, како и средства за набавка на телепринтери, радио-принтери и факсимили за органите на хидрометеоролошката служба — за вршење работи од интерес за целата земја.

Член 32

Покрај средствата од членот 31 на овој закон, Сојузниот хидрометеоролошки завод може да остварува финансиски средства и со давање свои услуги, како и од други извори.

Средствата од ставот 1 на овој член се распоредуваат на ист начин како и средствата што на Сојузниот хидрометеоролошки завод му ги обезбедува федерацијата.

Член 33

Сојузниот хидрометеоролошки завод не плаќа придонес и данок на приходите што ќе ги оствари со вршење на услугите од членот 32 на овој закон.

V. Казнени одредби

Член 34

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице, ако уништи, оштети или премести метеоролошка или хидролошка станица или оневозможи мерни или други инструменти во неа, ако дејствието не претставува кривично дело.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 50.000 динари.

Член 35

Со парична казна до 300.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице:

1) ако на лица што вршат набљудување или мерење им го спречува пристапот на земјиштето и објектите;

2) ако на надлежниот орган на хидрометеоролошката служба не му ги предаде податоците и резултатите на работата од областа на метеорологијата и хидрологијата што е должен да ги предаде во смисла на членот 9 од овој закон;

3) ако издаде метеоролошки или хидролошки прогнози наменети за јавност.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 30.000 динари.

Член 36

За прекршок од чл. 34 и 35 на овој закон ќе се казни поединец со парична казна до 30.000 динари.

VI. Завршни одредби

Член 37

Се овластува директорот на Сојузниот хидрометеоролошки завод да го пропише, во согласност со сојузниот секретар за сообраќај и врски, видот, инструменталната опрема, програмата и начинот за работа на станиците и службите од членот 22 на овој закон, како и обрасците предвидени со овој закон.

Член 38

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за организација на хидрометеоролошката служба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 2/47).

Член 39

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

299.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ЈАВНОТО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО

Се прогласува Основниот закон за јавното правобранителство, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 285

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН ЗА ЈАВНОТО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Јавното правобранителство е орган на определена општествено-политичка заедница кој презема мерки и правни средства определени со закон заради заштита на нејзините имотни права и интереси, како и на имотните права и интереси на општествената заедница.

Јавното правобранителство ги застапува пред судовите и други органи општествено-политичката заедница, месните заедници, државните органи и организациите определени со закон.

Јавното правобранителство ја врши својата функција врз основа на закон.

Член 2

Јавното правобранителство пред поведувањето на процесот или друга постапка презема потребни мерки заради спогодбено решение на спорниот однос, ако итноста на работата дозволува преземање на такви мерки.

Лицето што има намера да поведе процес или друга постапка против странка што ја застапува јавното правобранителство, може да му се обрне на надлежното јавно правобранителство со предлог тоа да преземе мерки обврската да се изврши без спор. Јавното правобранителство е должно во тој случај што побргу да преземе соодветни мерки и да ја извести странката за резултатот.

Член 3

Во вршењето на својата дејност јавното правобранителство ги следи и ги проучува општествените односи и појави од значење за правната заштита на општествениот имот.

За своите забележувања и проучувања, како и за другите прашања во врска со својата работа, јавното правобранителство го известува собрание на соодветната општествено-политичка заедница и може да става соодветни предлози.

Јавното правобранителство ги известува и другите државни органи и организации за забележените појави од значење за правната заштита на општествениот имот и, по потреба, им укажува правна помош.

Член 4

Јавното правобранителство има право да бара од државните органи и организации податоци и известувања што му се потребни за преземање на дејствијата за кои е овластено. Тоа може за таа цел да бара од надлежниот орган и списи на одделен предмет.

Ако странката што ја застапува јавното правобранителство без оправдана причина не ги достави на време бараните податоци и известувања па поради тоа настане штета, јавното правобранителство може да предложи поведување на дисциплинска постапка и постапка за надоместок на предизвиканата штета.

Член 5

Државните органи и работните организации се должни во случаите во кои јавното правобранителство е овластено да презема дејствија за правна заштита на имот во општествена сопственост, да го известат надлежното јавно правобранителство за штетата сторена на тој имот.

Јавните обвинителства, судовите и другите државни органи ќе го известат јавното правобранителство за поведувањето на постапка кога е оштетен имот во општествена сопственост.

Член 6

Јавни правобранителства се: Сојузното јавно правобранителство, Военото правобранителство, републичкото јавно правобранителство, околското (градското) јавно правобранителство и општинското јавно правобранителство.

Две или повеќе општини можат да формираат едно општинско јавно правобранителство.

Член 7

Јавните правобранителства си укажуваат едно на друго помош и соработуваат меѓусебно заради поспешно извршување на своите задачи.

Јавното правобранителство на поширока општествено-политичка заедница им дава стручна помош на јавните правобранителства на територијата на таа заедница.

Член 8

Јавниот правобранител ја раководи работата на јавното правобранителство и ги презема дејствијата за кои е тоа овластено.

Заменикот јавен правобранител може да изврши секое дејствие во постапката пред суд и пред други државни органи на кое според законот е овластен јавниот правобранител.

Јавниот правобранител може да определи стручен соработник на јавното правобранителство, а по потреба може да овласти и друг јавен правобранител или службеник на друг државен орган или организација кој е дипломиран правник да го заменува во застапување по определен предмет. За давање овластување на службеник на друг орган или организација потребна е согласност од старешината на тој орган или организација.

Член 9

За јавен правобранител или заменик на јавен правобранител може да биде именуван југословенски државјанин кој е дипломиран правник со положен правосуден испит и кој ги исполнува општите услови за засновање работен однос.

Одредбата од ставот 1 на овој член во поглед на правосудниот испит не се однесува на сојузниот и репбличкиот јавен правобранител.

Член 10

За вршење определени стручни работи, како и на административните и техничките работи, во јавното правобранителство постајат потребен број стручни соработници и други лица со соодветна спрема.

Приправниците во јавното правобранителство полагаат правосуден испит. Приправничката практика трае две години, од кои една година приправникот мора да помине во суд од општа надлежност.

Член 11

Работните луѓе во јавното правобранителство имаат право и должност во остварувањето на самоуправувањето, согласно со прописите за самоуправање во органите на управата, а во согласност со функциите и овластувањата на јавното правобранителство, да учествуваат во одлучувањето за внатрешната организација и систематизацијата на работните места, личните доходи, унапредувањето на работата и работењето, како и за другите прашања од областа на внатрешните односи во јавното правобранителство.

На работните луѓе во јавните правобранителства се применуваат прописите за работните односи, ако со овој или друг закон не е определено поинаку.

Глава II**ДЕЛОКРУГ****1. Застапување****Член 12**

Јавното правобранителство ја застапува соодветната општествено-политичка заедница и месните заедници, како и државните органи и фондските општествено-политичките заедници што имаат својство на правно лице.

Јавното правобранителство ги застапува и уставите кои врз основа на посебен закон се должни да вршат определена дејност или работи од посебен општествен интерес за кои остваруваат надоместок од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествен фонд кој има својство на правно лице.

Член 13

Јавното правобранителство ги застапува странките од членот 12 на овој закон во поглед на нивните имотни права и интереси во процесната, извршната, кривичната и во други постапки пред судовите, како и во управната, прекршочната и дисциплинската постапка.

Член 14

Јавното правобранителство може да застапува државни органи кои се тужени во управен спор, а немаат својство на правно лице, ако тие го овластат за тоа.

Член 15

Јавното правобранителство може пред југословенските судови и други органи да застапува и работни организации, ако тие го овластат под условите предвидени со закон.

Член 16

Во застапувањето на странките од членот 12 ст. 1 и 2 на овој закон јавното правобранителство е овластено според законот да ги презема сите дејствија за кои е овластена странката во постапката.

Врз основа на овластувањето за застапување што на јавното правобранителство му го дал државен орган или работна организација (член 14 или 15) можат да се преземаат сите дејствија во постапката, ако во овластувањето не е определено поинаку.

Член 17

Јавниот правобранител во сите поважни случаи кога треба да се откаже од тужбеното барање или од предлог за извршување, да се признае барањето на противната странка или да се склучи порамнување, ќе го извести за текот на постапката собранието на општествено-политичката заедница односно

соодветниот извршен совет, старешината на друг државен орган или овластениот претставник на фонд или установа, и ќе бара да заземат став во поглед на застапувањето.

По барање на органите од ставот 1 на овој член јавното правобранителство ќе дава известувања за текот на постапката по одделни предмети. Овие органи можат на јавното правобранителство да му го соопштат својот став во поглед на понатамошното застапување.

Ставот на собранието односно на извршниот совет е задолжителен за јавниот правобранител.

Член 18

Судовите и другите органи се должни во работите во кои е предвидено застапување од страна на јавното правобранителство да му ги доставуваат писмената непосредно на тоа правобранителство.

Доставување извршено противно на одредбата од ставот 1 на овој член не произведува правно дејство.

Член 19

Кога според одредбите од овој закон исто јавно правобранителство би требало според законот да застапува две странки чии интереси се во спротивност, федерацијата и републиката ги застапува претставник на државниот орган надлежен за работите на буџетот, општината и околицата ги застапува претседателот на собранието односно лицето што ќе го овласти тој, а државен орган односно фонд застапува нивниот овластен претставник.

2. Давање правни мислења и друга правна помош

Член 20

Јавното правобранителство им дава на државните органи, на нивно барање, правно мислење и друга стручна помош во врска со склучување имотноправни договори и со други имотноправни прашања.

3. Други овластувања

Член 21

Заради правна заштита на имотните права и интереси на општествената заедница, јавното правобранителство ги презема дејствијата за кои е овластено со посебни закони.

Ако јавното правобранителство не ги преземе дејствијата од ставот 1 на овој член, јавното правобранителство на пошироката општествено-политичка заедница ќе го извести за тоа собранието на соодветната општествено-политичка заедница односно соодветниот извршен совет.

Член 22

Ако работната организација што јавниот правобранител ја застапува по овластување во кривична постапка во поглед на имотноправно барање е упатена на процес, јавниот правобранител е овластен да ја застапува истата и во процесот како и во извршната постапка, ако во овластувањето не е определено поинаку.

Глава III

СОЈУЗНОТО ЈАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО

1. Делокруг

Член 23

Сојузното јавно правобранителство е орган на федерацијата кој пред судовите и пред другите органи ја застапува федерацијата, нејзините органи и фондови во поглед на имотните права и интереси и ги врши и другите права и должности определени со овој и со друг закон.

На Сојузното јавно правобранителство се применуваат, покрај посебните одредби од оваа глава, и другите соодветни одредби од овој закон.

Член 24

Сојузното јавно правобранителство ги застапува пред странски судови, установи и други органи сите општествено-политички заедници, нивните органи и фондови (член 12 став 1), како и установите од членот 12 став 2 на овој закон.

Сојузното јавно правобранителство може да застапува пред странски судови, установи и други органи и работни организации, ако тие го овластат за тоа.

Ако според прописите на странска држава сојузниот јавен правобранител не може непосредно да застапува пред нејзини судови, установи и други органи, тој ќе овласти друго лице во одделен предмет да го заменува и застапува пред нив.

Член 25

Сојузното јавно правобранителство им дава на корисниците на општествен имот, на нивно барање, правно мислење во врска со склучување на имотноправни договори и со други имотноправни прашања и им укажува друга стручна помош, особено заради отстранување непотребно спорење и причинување штета на општествениот имот.

Сојузното јавно правобранителство им дава на корисниците на општествен имот, на нивно барање, правно мислење за имотноправните договори што имаат намера да ги склучат со странски државјани и со странски правни лица, како и за други нивни имотноправни односи со тие лица, и им дава други услуги заради заштита на нивните имотни интереси во странство.

Член 26

Работните организации што Сојузното јавно правобранителство не ги застапува според одредбата од членот 24 став 2 на овој закон, ќе го известат за секој спор што ќе поведат против странски државјанин или странско правно лице, како и за спор што странски државјанин или странско правно лице ќе поведат против нив, без оглед на тоа дали спорот се води пред југословенски или странски суд или друг орган.

Член 27

Известувањето за тоа дека се има намера да се поведе спор се поднесува најдоцна на триесет дена пред поведувањето на спорот, а известувањето за спорот што го повело странско лице — веднаш по примањето на тужбата а најдоцна во рок од три дена. Ако поради опасност да застари барањето или да истекне со закон определениот рок за поднесување тужба, не е можно да се поднесе известување во означениот рок, работната организација односно друг корисник на општествен имот ќе поведе спор и истовремено за тоа ќе поднесе известување.

Известувањето содржи податоци за странките во спор, за предметот и вредноста на спорот, за деловниот или друг однос од кој настанал спорот и за сите докази што можат да бидат од влијание врз решавањето на спорот.

Член 28

Средствата за работа на Сојузното јавно правобранителство се обезбедуваат во сојузниот буџет.

Член 29

Трошоците за застапување од страна на Сојузното јавно правобранителство се определуваат според тарифата за наградите на адвокатите и се уплатуваат во сојузниот буџет.

Член 30

Сојузното јавно правобранителство соработува со сојузните правосудни органи во прашањата од заеднички интерес за остварувањето на своите задаци, како и во решавањето на кадровските, мате-

ријалните и други прашања од значење за работата на проврсудните органи.

Во прашањата од значење за остварувањето на неговите функции Сојузното јавно правобранителство соработува и со сојузните органи на управата.

Член 31

Сојузното јавно правобранителство се грижи за организирањето на статистичката служба во јавното правобранителство и дава упатства за собирање и средување на статистичките податоци за работата на јавното правобранителство, како и за начинот на евидентирање на општествените односи и појави што јавното правобранителство ги следи и проучува.

2. Организација

Член 32

Сојузниот јавен правобранител го именува и го разрешува од должност Сојузната скупштина на предлог од Сојузниот извршен совет.

Замениците на сојузниот јавен правобранител ги назначува и ги разрешува од должност Сојузниот извршен совет на предлог од сојузниот јавен правобранител.

Член 33

Пред стапувањето на должност сојузниот јавен правобранител ја дава оваа свечена изјава:

„Изјавувам дека во својата работа ќе се придржувам кон Уставот и законите, дека својата должност во јавното правобранителство ќе ја вршам совесно и непристрасно и дека ќе го штитам поредокот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.“

Сојузниот јавен правобранител ја дава оваа изјава пред претседателот на Сојузната скупштина, а замениците — пред сојузниот јавен правобранител.

Член 34

За заменик сојузен јавен правобранител може да се именува лице што ги исполнува условите од членот 9 на овој закон и кое, по завршениот правен факултет, во јавно правобранителство, суд, јавно обвинителство или на правни работи во други органи или организации се здобило со потребна практика за вршење на таа функција.

Член 35

Сојузниот јавен правобранител односно неговите заменици се именуваат односно се назначуваат на време од осум години, и по истекот на тоа време можат да бидат повторно именувани односно назначени.

На лицата од ставот 1 на овој член што по истекот на определеното време не ќе бидат повторно именувани односно назначени, се применуваат одредбите што важат за судиите на судовите од општа надлежност.

Член 36

Стручните соработници, припадниците и лицата што вршат административни, технички и помошни работи во Сојузното јавно правобранителство ги назначува сојузниот јавен правобранител, ако со посебен закон или општ акт не е определено поинаку.

Член 37

Сојузниот јавен правобранител е дисциплински старешина за стручните соработници и за лицата што вршат административни, технички и помошни работи во Сојузното јавно правобранителство.

Замениците на сојузниот јавен правобранител одговараат дисциплински пред Сојузниот извршен совет.

Член 38

За судење по дисциплинските престапи на работните луѓе од членот 37 став 1 на овој закон е надлежен Дисциплинскиот суд при Сојузното јавно правобранителство, кој се состои од претседател и двајца судии. На претседателот и судиите им се определуваат заменици.

Претседателот и еден судија, како и нивните заменици, ги именува сојузниот јавен правобранител. Еден судија и неговиот заменик ги именува Централниот одбор на Синдикатот на општествените дејности.

За жалбите против одлуките на Дисциплинскиот суд при Сојузното јавно правобранителство решава Вишиот дисциплински суд на сојузните органи.

Член 39

Сојузното јавно правобранителство има свој печат, кој содржи назив и грб на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

На зградата во која е сместено Сојузното јавно правобранителство мора да биде истакнат називот на ова правобранителство.

Глава IV

ВОЕНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО

Член 40

Правата и должностите во врска со правната заштита на имотните права и интереси на федерацијата што произлегуваат од работењето и од други дејности на Државниот секретаријат за народна одбрана и на единиците и установите на Југословенската народна армија пред југословенските судови и пред други органи ги вршат Военото правобранителство на Југословенската народна армија и воените правобранителства при определени воени единици и установи.

Воените правобранителства ги имаат правата и должностите кои според овој закон им припаѓаат на јавните правобранителства, а Военото правобранителство на Југословенската народна армија — и правата и должностите кои според членот 7 став 2 на овој закон му припаѓаат на Сојузното јавно правобранителство.

Военото правобранителство на Југословенската народна армија има право и должност на другите воени правобранителства да им дава задолжителни упатства за работа и може секогаш кога го смета тоа за потребно да преземе да врши одделни работи од нивниот делокруг.

Воениот правобранител на Југословенската народна армија го назначува и го разрешува врховниот командант на вооружените сили. Другите воени правобранители се назначуваат и се разрешуваат од должност според прописите за назначување и разрешување на воените лица во Југословенската народна армија.

Поблиски прописи за работата и организацијата на воените правобранителства донесува државниот секретар за народна одбрана.

Глава V

КАЗНИ ОДРЕДБИ

Член 41

Работна организација ќе се казни за прекршок со парична казна до 300.000 динари ако во определен рок не поднесе пријава според одредбата од членот 26 односно членот 27 на овој закон.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во работната организација со парична казна до 50.000 динари.

Глава VI

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 42

Јавните правобранители избрани според досегашните прописи остануваат на должност и по влегувањето во сила на овој закон, и можат да бидат повторно именувани за јавни правобранители.

Член 43

На лицата кои на денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се затечат на должноста на јавен правобранител нема во рок од две години по влегувањето во сила на овој закон да се применуваат одредбите за повторно именување, без оглед колку време ја вршат таа должност. Во рок од понатамошни шест месеци собранието на надлежната општествено-политичка заедница ќе изврши именување за местото на јавен правобранител на кое врши должност јавен правобранител кој е затечен на денот на влегувањето во сила на овој закон.

На јавните правобранители што не ќе бидат повторно именувани за јавни правобранители им престанува службата по силата на законот и врз нив се применува одредбата од членот 35 став 2 на овој закон.

Член 44

Јавните правобранители, освен сојузниот и републичкиот јавен правобранител, нивните заменици и стручните соработници на јавното правобранителство, назначени по 1 јануари 1959 година, кои според важечките прописи биле должни да положат судиски испит, а не го положили, се должни тој испит или соодветен испит да положат во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон. Ако не го положат испитот во тој рок, службата во јавното правобранителство им престанува по сила на законот.

Член 45

Помошниците на јавните правобранители што не ќе бидат именувани за заменици, го задржуваат и понатаму правото на личен доход и другите права од работен однос што ги имале, сè додека не бидат распоредени на нова должност.

Ако лицата од ставот 1 на овој член не бидат распоредени на нова должност во рок од шест месеци, им престанува работниот однос со денот на истекот на тој рок.

Член 46

До донесувањето на закон за јавното правобранителство на Социјалистичка Република Србија, правата и должностите на јавното правобранителство на автономната покраина ќе ги вршат постојните покраински јавни правобранителства.

Член 47

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за јавното правобранителство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/55).

Член 48

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

300.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК**

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 286

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Кривичниот законик („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/59, 11/62 и 31/62) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК****Член 1**

Во Кривичниот законик во членот 45 став 3 зборовите: „пет стотини“ се заменуваат со зборот: „илјада“.

Член 2

Членот 60 се менува и гласи:

„Лицето спрема кое е применета казна не ги плаќа трошоците на извршувањето, освен трошоците за извршување на паричната казна.“

Член 3

Во членот 62а став 5 зборовите: „установата или стопанската или општествената организација“ се заменуваат со зборовите: „работната или друга организација“, а зборовите: „установа односно“ се бришат.

Член 4

Во членот 75 став 2 зборовите: „определен службеник“ и во ставот 3 зборовите: „определениот службеник“ се заменуваат со зборовите: „определеното службено лице“.

Член 5

Во членот 80 став 1 во уводната реченица зборовите: „Кривично гонење“ се заменуваат со зборовите: „Ако во овој законик не е предвидено поинаку, кривично гонење“.

Член 6

Во членот 82 во уводната реченица зборовите: „Изречената казна“ се заменуваат со зборовите: „Ако во овој законик не е предвидено поинаку, изречената казна“.

Член 7

Во членот 97 ставот 4 се менува у гласи:

„(4) Југославија не ќе издава странски државјани и лица без државјанство, што се прогонувани поради своето залагање за демократски погледи и движења, за социјално и национално ослободување, за слобода и права на човечката личност или за слобода на научното или уметничкото творење.“

Член 8

Во членот 99 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Службено лице, во смисла на овој законик, може да биде: а) лице што во државни органи врши службени работи; б) избрано лице во претставнички тела или именувано лице во политичко-извршни и други органи на претставнички тела; в) лице што врши определени службени должности врз основа на овластување дадено со закон или со прописи донесени врз основа на закон. Како службено лице се смета и воено лице кога се во прашање кривични дела кај кои како извршител е означено службено лице а кои не се предвидени во одредбите на главата за кривичните дела против вооружените сили.“

Во ставот 2 по зборовите: „воена должност“ точката и запирката и текстот под г) се бришат.

Член 9

Во членот 100 по зборовите: „претставнички тела“ запирката се брише, а зборовите: „сојузни, републички, автономни или локални, како и изврш-

ните органи на тие“ се заменуваат со зборовите: „на општествено-политичките заедници, како и политичко-извршните органи на соодветните“.

Член 10

Насловот над членот 3 се менува и гласи:

„Убиство на претставник на орган на власта, на работна или општествено-политичка организација“.

Во членот 103 зборовите: „народната власт“ се заменуваат со зборовите: „власта на работниот народ“, а зборовите: „стопанска или општествена организација“ — со зборовите: „работна или општествено-политичка организација“.

Член 11

Во членот 114 зборовите: „народната власт“ се заменуваат со зборовите: „власта на работниот народ“.

Член 12

Во членот 115 зборовите: „народната власт“ се заменуваат со зборовите: „власта на работниот народ“, по зборовите: „државни органи“ запирката се брише, а зборовите: „установи или стопански организации“ се заменуваат со зборовите: „или работни организации“.

Член 13

Насловот над членот 116 се менува и гласи:

„Насилба спрема претставник на орган на власта, на работна или општествено-политичка организација“.

Во членот 116 став 1 зборовите: „стопанска или општествена организација“ се заменуваат со зборовите: „работна или општествено-политичка организација“.

Член 14

Во членот 118 став 1 зборовите: „извршни органи“ се заменуваат со зборовите: „политичко-извршни органи“, а по зборот: „Југославија“ се додаваат зборовите: „или на национална нерамноправност“.

Член 15

По членот 134 се додаваат нов наслов и нов член 134а, кои гласат:

„Незастарливост на кривичните дела геноцид и воени злосторства“

Член 134а

Кривичното гонење и извршувањето на казната за кривичните дела од чл. 124 до 128 од овој законик не застапуваат.“

Член 16

Во членот 160а зборовите: „во органите“ се бришат, а зборовите: „овие органи“ се заменуваат со зборовите: „органите на самоуправувањето“.

Член 17

Членот 174 се менува и гласи:

„Тој што ќе ја изложи на потсмевање Социјалистичка Федеративна Република Југославија, социјалистичка република, нивно знаме или грб, нивни највисоки органи или претставници, на тие органи, вооружените сили или врховниот командат, ќе се казни со затвор најмалку три месеци.“

Член 18

Во членот 192 став 1 зборовите: „народен одбор“ и во ставот 2 зборовите: „народниот одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“.

Во ставот 2 зборовите: „другиот службеник што“ се заменуваат со зборовите: „друго службено лице што“.

Член 19

Во членот 213 став 1 зборовите: „колективните органи на управувањето“ се заменуваат со зборовите: „органите на самоуправувањето“.

Член 20

Во членот 213в став 1 зборовите: „општествена организација или за политичко-територијална единица“ се заменуваат со зборовите: „друга организација или за општествено-политичка заедница“.

Член 21

Во членот 218 став 2 зборот: „стопанската“ се заменува со зборот: „работната“.

Член 22

Насловот над членот 254а и членот 254а се менуваат и гласат:

„Одземање на моторно возило“

Член 254а

Тој што противправно ќе одземе туѓо моторно возило со намера да го употреби за возење,

Ќе се казни со затвор или со строг затвор до пет години.“

Член 23

По членот 264 се додаваат нов наслов и нов член 264а, кои гласат:

„Уништување или прикривање на архивска граѓа“

Член 264а

Тој што ќе уништи, прикрива или стори неупотреблива архивска граѓа, или ја изнесе во странство без претходно одобрение од надлежниот државен орган,

Ќе се казни со затвор или строг затвор до пет години.“

Член 24

Во членот 283 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Со истата казна ќе се казни странката, која при изведувањето на доказите со сослушување на странките во процесната или управната постапка ќе даде лажен исказ а врз овој исказ е заснована одлуката донесена во таа постапка.“

Член 25

Во членот 317 став 3 зборовите: „општествена организација“ се заменуваат со зборовите: „работна или друга организација, освен во стопанска организација“.

Член 26

Во членот 318а став 3 зборот: „стопанска“ се заменува со зборот: „работна“.

Член 27

Во членот 359 став 1 зборот: „мобилизација“ се заменува со зборовите: „во случај на непосредна воена опасност“.

Член 28

Во другите одредби на законикот зборовите: „установа, стопанска или општествена организација“ и зборовите: „стопанска или општествена организација“ се заменуваат со зборовите: „работна или друга организација“, зборовите: „народна република“ — со зборот: „република“, зборовите: „орган на управувањето“ — со зборовите: „орган на самоуправувањето“, зборовите: „општествено управување“ — со зборовите: „општествено самоуправување“, зборовите: „Федеративна Народна Република Југославија“ — со зборовите: „Социјалистичка Федеративна Република Југославија“, зборот: „плата“ — со

зборовите: „личен доход и други примања од работен однос“, зборовите: „народно стопанство“ — со зборот: „стопанство“, зборовите: „хигиенско-технички заштитни мерки при работата“ — со зборовите: „мерки за заштита при работата“, зборовите: „приправна, мобилна или воена состојба“ и зборовите: „мобилна или воена состојба“ — со зборовите: „воена состојба или состојба на непосредна воена опасност“, во соодветно членување.

Член 29

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

301.

Врз Основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПЕЧАТОТ И ЗА ДРУГИТЕ ВИДОВИ ИНФОРМАЦИИ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за печатот и за другите видови информации, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 297

4 април 1965 година

Белград

Претседател

на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р

Претседател

на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за печатот и за другите видови информации („Службен лист на СФРЈ“ бр. 45/60) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПЕЧАТОТ И ЗА ДРУГИТЕ ВИДОВИ ИНФОРМАЦИИ

Член 1

Во Законот за печатот и за другите видови информации во членот 2 се додава нов став 2, кој гласи:

„Со правата од ставот 1 на овој член никој не смее да се користи заради уривање на основите на социјалистичкото демократско уредување утврдено со Уставот, загрозување на мирот, рамноправната меѓународна соработка или независноста на земјата, разгорување на национална, расна или верска омраза или нетрпеливост, или заради поттикнување на вршење кривични дела, ниту на начин со кој се навредува јавниот морал.“

Член 2

Во членот 3 став 2 зборовите: „мобилна или воена состојба“ се заменуваат со зборовите: „воена состојба или кога со акт на надлежниот орган е утврдено дека постои непосредна воена опасност“.

Член 3

Во членот 52 став 1 точка 5 пред зборовите: „се пропагира“ се додаваат зборовите: „се загрозува мирот или рамноправната меѓународна соработка“ и се става запирка.

Член 4

Во членот 131 став 1 точка 1 зборовите: „издавачот на печатена работа“ се заменуваат со зборовите: „печатарот односно издавачот на печатена работа“, а во точката 2 зборот: „издавачот“ се заменува со зборовите: „печатарот односно издавачот на печатена работа“.

Во ставот 2 на крајот наместо точката се става запирка и се додаваат зборовите: „а одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 30.000 динари.“

Член 5

Чл. 136 до 138 се бришат.

Член 6

Во текстот на законот зборовите: „орган на управата на околски народен одбор надлежен за внатрешни работи“ се заменуваат со зборовите: „општински орган на внатрешните работи“; зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за информации“ — со зборовите: „Сојузниот секретаријат за информации“; зборовите: „Сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи“ — со зборовите: „Сојузниот секретаријат за внатрешни работи“; зборовите: „републички државен секретаријат за внатрешни работи“ — со зборовите: „републички орган на внатрешните работи“; зборовите: „Сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите“ — со зборовите: „Сојузниот секретаријат за финансии“, а зборовите: „самостојна установа, стопанска или општествена организација или граѓанско правно лице“ — со зборовите: „работна организација или друго правно лице“, во соодветно членување.

Во чл. 65 и 74 на законот зборовите: „Службен лист на СФРЈ“ се заменуваат со зборовите: „Службен лист на СФРЈ“.

Член 7

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

302.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА РАДИОДИФУЗНИТЕ УСТАНОВИ

Се прогласува Основниот закон за радиодифузните установи, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 26 март 1965 година.

П. Р. бр. 259

4 април 1965 година

Белград

Претседател

на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател

на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН ЗА РАДИОДИФУЗНИТЕ УСТАНОВИ

I. Општи одредби

Член 1

Радиодифузните установи, во смисла на овој закон, се организации што преку свои емисии радио-станции односно телевизиски станици емитураат сопствена програма наменета за јавност.

Член 2

Радиодифузните установи ја известуваат јавноста за настаните и појавите од сите области на животот во Југославија и во странство, покренуваат разгледување на прашања од интерес за јавноста и објавуваат мислења на граѓани, организации и органи за тие прашања, создаваат и емитураат културни, уметнички, образовни, забавни и други програми заради задоволување на културните потреби и други интереси на граѓаните.

Радиодифузните установи се грижат за изградбата, развивањето и одржувањето на радиодифузната мрежа, за обезбедувањето на материјални средства потребни за унапредување на радиодифузијата и за развивањето и усовршувањето на радиодифузната програма.

Член 3

Работите на радиодифузните установи во врска со создавањето и емитурањето на програмите, како и работите во врска со изградбата, развивањето и одржувањето на радиодифузната мрежа, се работи од посебен општествен интерес.

Во управувањето на работите од посебен општествен интерес на радиодифузните установи учествуваат и претставници на општествената заедница, во согласност со закон и со статутот на радиодифузната установа.

Член 4

Општествената заедница се грижи за развојот на радиодифузијата и за таа цел создава поволни услови за основање и работа на радиодифузните установи и за изградба и развивање на радиодифузната мрежа.

Член 5

Радиодифузните установи се самостојни во создавањето и емитурањето на својата програма.

За емитурање на програмите на радиодифузните установи не е потребна пријава ниту одобрение.

Не постои цензура на програмите на радиодифузните установи.

Член 6

Радиодифузните установи се должни да се придржуваат кон прописите за радио-сообраќајот, како и кон меѓународните договори од областа на радио-сообраќајот што се во сила во Југославија.

Член 7

Работите во врска со изградбата, развивањето и одржувањето на радиодифузната мрежа и со обезбедувањето на приемот на радиодифузната програма на територијата на републиката ги вршат една или повеќе радиодифузни установи определени со републички пропис.

Член 8

Радиодифузната установа има свој статут.

Статутот на радиодифузната установа му се доставува на разгледување на собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа, а статутот на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон — на републичкото односно покраинското собрание.

Член 9

Во поглед на објавувањето и ширењето на информации во емисиите на радиодифузните установи, слободата на размена на информации со странство, достапноста на изворите на информациите, должностите и одговорностите на лицата што работат на создавање и емитурање на програмите на радиодифузните установи, правото на одговор на информации објавени во емисиите на радиодифузните установи и забраната на емитурање програми на радиодифузните установи, како и во поглед на условите за вршење на функцијата на одговорен уредник на радиодифузна установа и неговата одговорност, согласно се применуваат соодветните одредби од Законот за печатот и за другите видови информации.

Член 10

На радиодифузните установи се применуваат одредбите од Основниот закон за установите, ако со овој закон не е определено поинаку.

II. Основање

Член 11

Радиодифузна установа може да основе општествено-политичка заедница и работна и друга самоуправна организација, под условите утврдени со закон.

Член 12

Пред да донесе акт за основање радиодифузна установа основачот е должен да прибави дозвола за поставање на радио-станица односно телевизиска станица според општите прописи за радио-сообраќајот.

Член 13

Актот за основање на радиодифузната установа мора да содржи, покрај податоците утврдени со општите прописи за установите, и податоци за карактерот на програмата на радиодифузната установа (информативна, забавна, образовна, огласна програма итн.) и за јазикот на кој ќе се емитура програмата.

Член 14

Радиодифузната установа е должна во рок од осум дена од денот на приемот на решението за запишување во регистарот да му ги достави на републичкиот орган на управата надлежен за работите на информациите следните податоци:

- 1) назив на радиодифузната установа и нејзино седиште;
- 2) датум на запишувањето на радиодифузната установа во регистарот;
- 3) назив на основачот;
- 4) карактер на програмата на радиодифузната установа;
- 5) јазик на кој ќе се емитура програмата;
- 6) време на емитурањето на програмата;
- 7) лично име и адреса на одговорниот уредник;
- 8) адреси на просториите во кои е редакцијата на радиодифузната установа и на просториите во кои е нејзината емисиона станица.

Кон податоците од ставот 1 на овој член радиодифузната установа е должна да поднесе и соодветни докази дека во поглед на одговорниот уредник не постојат пречки од членот 30 на Законот за печатот и за другите видови информации.

Член 15

Ако дојде до промена на одделни податоци од членот 14 на овој закон, радиодифузната установа е должна секоја таква промена да му ја пријави на републичкиот орган на управата надлежен за работите на информациите во рок од осум дена од денот на настанатата промена.

III. Дејност

Член 16

Дејноста на радиодифузните установи опфаќа работи во врска со создавањето и емитирањето на програмата и со одржувањето и развивањето на радиодифузната мрежа.

За остварување на што подобри услови за извршување на своите задачи, радиодифузните установи можат да се занимаваат, како со дополнителна дејност, со производство и продажба на специјални технички средства потребни за работа на радиостаниците и телевизиските станици, со производство и продажба на телевизиски филмови и фонографски и видеографски средства, со организирање и приредување на јавни културни приредби, со издавање публикации од областа на радиодифузијата и со емитирање економски огласи, како и со искористување на земјиште околу емисионите предаватели.

Член 17

Радиодифузните установи, покрај својата програма, можат да емитираат и програми на други радиодифузни установи.

Две или повеќе радиодифузни установи можат да подготвуваат и емитираат заедничка програма, во целина или делумно.

Кога радиодифузна установа емитира програма на друга радиодифузна установа, или кога радиодифузните установи подготвуваат и емитираат заедничка програма, нивните меѓусебни односи се уредуваат со договор.

Во случаите од ставот 3 на овој член обврските спрема трети лица ги поднесува радиодифузната установа што изворно ја емитира програмата.

Член 18

Радиодифузните установи се должни да емитираат определена програма наменета за странство, како и програма на јазиците на народностите во Југославија, кога тоа го бара од нив сојузниот односно републичкиот орган на управата надлежен за работите на информациите.

За емитирање на програмата од ставот 1 на овој член радиодифузната установа има право на надоместок на фактичните трошоци.

Член 19

Радиодифузните установи се должни без надоместок веднаш да емитираат соопштенија за елементарни опасности или за други настани од посебен интерес за јавноста, ако нивното итно објавување го бара органот на управата на општествено-политичката заедница надлежен за работите на информациите.

Член 20

Радиодифузната установа од членот 7 на овој закон води евиденција за корисниците на радиодифузни приемници и наплатува надоместок за користење на тие приемници.

Во република во која постојат повеќе радиодифузни установи од членот 7 на овој закон, со републички пропис се определува која радиодифузна установа ќе води евиденција за корисниците на радиодифузни приемници и ќе наплатува надоместок за користење на тие приемници и како ќе се врши распределбата на надоместокот меѓу овие установи.

Како радиодифузен приемник, во смисла на овој закон, се подразбира секој апарат или друг уред наменет за прием на радиодифузна програма.

Член 21

Заради обезбедување технички услови за емитирање и подобрување на приемот на радиодифузната програма, радиодифузните установи можат на земјиштата и други објекти во општествена и гра-

ѓанска сопственост да постават потребни технички уреди, согласно со прописите за експропријацијата.

Ксн предлогот за експропријација радиодифузната установа е должна да поднесе потврда од републичкиот орган на управата надлежен за работите а радио-сообраќајот за потребата од изградба на уредите од ставот 1 на овој член.

Член 22

Радиодифузните установи можат на целата територија на Југославија и во странство да собираат пораки за емитирање економски и други огласи.

Собирање пораки можат за радиодифузната установа да вршат овластени лица што се кај неа во работен однос, деловни агенти што таа ќе ги ангажира за оваа работа за договорена награда, како и за тоа овластени работни организации.

Член 23

Радиодифузните установи се должни својата работа да ја сторат достапна на јавноста. За таа цел радиодифузните установи се должни најмалку еднаш годишно да ги објавуваат преку печатот своите планови за развој, плановите на радиодифузните програми, годишните извештаи за работата и оние општи акти што се од интерес за јавноста.

IV. Управување

Член 24

Органи на управувањето на радиодифузната установа се: совет, управен одбор и директор.

Со статутот на радиодифузната установа можат да се формираат и други органи на управувањето на радиодифузната установа.

Член 25

Во радиодифузна установа што има помалку од 30 работници функцијата на совет ја врши работната заедница, а во радиодифузна установа што има помалку од 15 работници работната заедница непосредно ја врши и функцијата на управен одбор.

Член 26

Претставниците на општествената заедница учествуваат во донесувањето на статутот на радиодифузната установа, освен одредбите на статутот што се однесуваат на организацијата на работата и на распределбата на личните доходи, како и во одлучувањето за планот и програмата за развој на радиодифузната установа, за давањето насоки за развивање и унапредување на програмата на радиодифузната установа, за соработката со други радиодифузни установи во прашањата за програмата, за распределбата на доходот на дел за лични доходи и заеднички потреби на работниците и на дел за проширување на материјалната основа на работата на радиодифузната установа, за давањето на мислења во поглед на именувањето односно разрешувањето на директорот, како и за други работи определени со закон или со статутот на радиодифузната установа во согласност со Уставот.

Член 27

Претставниците на општествената заедница во радиодифузната установа што ја основала општествено-политичка заедница ги именува и ги разрешува од должност органст определен со актот за основање на радиодифузната установа, а во радиодифузната установа што ја основала работна или друга самоуправна организација — собрание на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа.

Бројот на претставниците на општествената заедница може да изнесува најмногу една третина од бројот на членовите на советот што ги избира работната заедница односно една третина од бројот

на членовите на работната заедница на радиодифузната установа во која не се избира совет.

Претставниците на општествената заедница во радиодифузната установа се именуваат на време од две години, а можат да се отповикаат и пред истекот на овој рок.

Член 28

Претставниците на општествената заедница учествуваат во одлучувањето за работите од членот 26 од овој закон како членови на советот на радиодифузната установа.

Во радиодифузната установа во која не се избира совет, претставниците на општествената заедница учествуваат во одлучувањето за работите од членот 26 на овој закон на седници на работната заедница.

Член 29

За одлучување за работите од членот 26 на овој закон потребно е на седницата на совет на радиодифузната установа да присуствуваат мнозинството од членовите на советот што ги избира работната заедница и мнозинството од претставниците на општествената заедница.

Одлуките на советот на радиодифузната установа се донесуваат со мнозинство гласови на присутните членови на советот.

Член 30

Претставниците на општествената заедница гласаат одвоено од членовите на советот што ги избира работната заедница на радиодифузната установа, ако тоа го бараат најмалку една половина претставници на општествената заедница што присуствуваат на седницата на советот.

Кога претставниците на општествената заедница гласаат одвоено од членовите на советот што ги избира работната заедница на радиодифузната установа, одлуката се смета за донесена ако за неа гласале мнозинството од тие претставници и мнозинството од членовите на советот што ги избира работната заедница.

Член 31

Ако при одлучување не дојде до согласност помеѓу претставниците на општествената заедница и членовите на советот што ги избира работната заедница на радиодифузната установа, се формира заедничка комисија на која ѝ се доверува разгледување на спорното прашање и составување предлог за неговото решавање. Во комисијата определуваат едноков број членови претставниците на општествената заедница и членовите на советот што ги избира работната заедница на радиодифузната установа.

Ако комисијата од ставот 1 на овој член не постигне согласност или не се усвои нејзиниот предлог на седницата на советот, се формира нова комисија во која еднаков број членови определуваат претставниците на општествената заедница и членовите на советот што ги избира работната заедница на радиодифузната установа, а претседателот на комисијата го определува органот што ги именува претставниците на општествената заедница во радиодифузната установа (член 27 став 1).

Одлуката на комисијата од ставот 2 на овој член, која се донесува со мнозинство гласови на нејзините членови, е конечна.

Член 32

Одредбите на чл. 29 до 31 на овој закон согласно се применуваат и кога во радиодифузната установа функцијата на совет ја врши работната заедница.

Член 33

Директорот на радиодифузната установа што ја основала општествено-политичката заедница го именува и го разрешува од должност органот определен со актот за основање на радиодифузната установа, а директорот на радиодифузната установа

што ја основала работната или друга самоуправна организација — собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа.

Именувањето односно разрешувањето на директорот од должност се врши по претходно прибавено мислење од советот на радиодифузната установа.

V. Надоместок за користење на радиодифузен приемник

Член 34

Корисникот на радиодифузен приемник е должен да го пријави прибавувањето на секој одделен приемник, како и да го одјави приемникот во случај на негово уништување, трајна неупотребливост, отуѓување или друго располагање.

Пријавата односно одјавата на радиодифузниот приемник ѝ се поднесува на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон во рок од 30 дена од денот кога настанала обврската за пријавување односно одјавување на приемникот.

Член 35

Корисникот на радиодифузен приемник е должен на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон да ѝ плаќа определен месечен надоместок за користење на приемникот.

Корисникот на радиодифузен приемник е должен да плаќа надоместок за користење на приемникот за сето време додека не го одјави приемникот.

Во случај на отуѓување на радиодифузен приемник или друго располагање со приемникот, поранешниот корисник на приемникот е должен да плаќа надоместок за неговото користење за сето време додека не го одјави приемникот односно додека новиот корисник не го пријави.

Член 36

Височината на надоместокот за користење на радиодифузен приемник ја утврдува радиодифузната установа од членот 7 на овој закон.

Член 37

Корисникот на радиодифузен приемник што не сака да го користи понатаму приемникот може на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон да ѝ го пријави престанокот на користењето на приемникот и да побара од оваа установа да го запечати приемникот.

Трошоците во врска со печатањето на радиодифузниот приемник ги поднесува корисникот на приемникот.

Член 38

Радиодифузната установа од членот 7 на овој закон може да го наплатува надоместокот за користење на радиодифузен приемник преку друга работна организација преку за тоа овластени лица што се со неа во работен однос, или преку деловни агенти што за таа работа ќе ги ангажира за договорена награда.

Член 39

Работните организации што се занимаваат со продажба на радиодифузни приемници се должни за продажбата на секој приемник да ја известат радиодифузната установа од членот 7 на овој закон, назначувајќи го видот на приемникот, неговиот модел и фабричен број, како и личното име и адресата на купувачот.

Податоците од ставот 1 на овој член се должни на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон да ѝ ги достават и царинските органи за секој радиодифузен приемник увезен од страна на поединец.

Ако е увозник на радиодифузен приемник работна организација што се занимава со продажба на приемници, царинските органи ќе ѝ го достават на радиодифузната установа од членот 7 на овој закон само називот на работната организација и бројот на увезените приемници.

Член 40

Корисникот на радиодифузен приемник има право на покрив на соседна станбена зграда да постави антена, ако тоа на корисникот му е неопходно за прием на радиодифузната програма и ако тоа не ги смеќава станарите на таа зграда во приемот на радиодифузната програма.

Член 41

Со републички пропис поблиску се определува начинот за пријавување и одјавување на радиодифузните приемници и начинот за водење евиденција за приемниците и корисниците на приемници, како и начинот за собирање и плаќање надоместокот за користење приемници.

VI. Финансиски одредби**Член 42**

Радиодифузните установи ги остваруваат своите финансиски средства од надоместоците за услугите што ги даваат, од приходите од сопствена дополнителна дејност и од други извори.

Член 43

Општествено-политичката заедница и работната или друга самоуправна организација, како основач на радиодифузната установа, може да определи радиодифузната установа во рамките на својата основна дејност да им врши определени услуги за определен надоместок на сите или определени корисници на тие услуги, со тоа што е должна на радиодифузната установа да ѝ ја надомести разликата помеѓу определениот надоместок и фактичните трошоци на услугите.

Член 44

Радиодифузните установи што вршат стопанска дејност како дополнителна дејност пресметуваат и плаќаат, во вршењето на таа дејност, обврски спрема општествената заедница според прописите што важат за претпријатијата што ја вршат односната стопанска дејност.

Член 45

Радиодифузните установи пресметуваат и уплатуваат амортизација за предмети на основните средства односно ги користат средствата на амортизацијата според прописите што важат за стопанските организации.

По исклучок, Сојузниот извршен совет може да утврди и поголеми стопи на амортизацијата за радиодифузни уреди и друг радиодифузен материјал од стопите на амортизацијата што важат за тие уреди и материјали во стопанските организации.

VII. Престанок**Член 46**

Радиодифузната установа престанува:

1) ако повеќе не постои потребата од нејзина основна дејност;

2) ако престанат да постојат техничките или други услови пропишани за работа на радиодифузната установа;

3) ако се спои со друга радиодифузна установа, или се припои кон друга радиодифузна установа, или се подели на две или повеќе радиодифузни установи;

4) ако не може да им одговара на своите обврски, а нејзиниот основач не одлучи да изврши нејзина санација.

Член 47

Актот за престанок на радиодифузната установа во случајот од членот 46 точка 1 на овој закон го донесува собранието на општествено-политичката заедница што ја основала радиодифузната установа.

Ако радиодифузната установа ја основала работна или друга самоуправна организација, актот за нејзиниот престанок во случајот од членот 46 точка 1 на овој закон го донесува собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа по претходно прибавена согласност од основачот на радиодифузната установа.

Актот за престанок на радиодифузната установа во случајот од членот 46 точка 2 на овој закон го донесува собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа.

Ако радиодифузната установа што ја основала општествено-политичка заедница престанува од причините предвидени во членот 46 точка 3 на овој закон, актите на органите на управувањето на радиодифузната установа со кои се одлучува за нејзиното спојување, припојување или поделба подлежат на согласност од собранието на односната општествено-политичка заедница, а ако од истите причини престанала радиодифузна установа што ја основала работна или друга самоуправна организација, актите на органите на управувањето на радиодифузната установа со кои се одлучува за нејзиното спојување, припојување или поделба подлежат на согласност од собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа.

Член 48

Во случај на престанок на радиодифузната установа окружниот стопански суд кај кого таа е запишана во регистарот ќе го извести за нејзиното бришење од регистарот републичкиот орган на управата надлежен за работите на информациите.

VIII. Казнени одредби**Член 49**

Радиодифузната установа ќе се казни за прекршок со парична казна до 200.000 динари:

1) ако во определениот рок не му достави на надлежниот орган кој и да било од податоците предвидени во членот 14 став 1 на овој закон, или ако не поднесе докази во поглед одговорниот уредник предвидени во членот 14 став 2 на овој закон;

2) ако во определениот рок не му ги пријави на надлежниот орган промените на одделни податоци предвидени во членот 14 на овој закон (член 15);

3) ако по барање на надлежниот орган не емитира соопштение според одредбата на членот 19 од овој закон.

Одговорното лице во радиодифузната установа ќе се казни за прекршокот од точката 1 или 2 став 1 на овој член со парична казна до 50.000 динари, а за прекршокот од точката 3 став 1 на овој член — со парична казна до 50.000 динари или со затвор до триесет дена.

Член 50

Поединец кој според членот 34 на овој закон не поднесе пријава за прибавување на радиодифузен приемник ќе се казни за прекршок со парична казна до 30.000 динари.

Работна и друга самоуправна организација и граѓанско-правно лице ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член со парична казна до 50.000 динари, а одговорното лице во тие правни лица — со парична казна до 15.000 динари.

Одговорното лице во државен орган ќе се казни за прекршок со парична казна до 15.000 динари ако според членот 34 од овој закон не поднесе пријава за прибавен радиодифузен приемник за потребите на односниот орган.

Член 51

Ако поединец како корисник на радиодифузен приемник во време за кое не платил надоместок за неговото користење ќе го смине печатот или на друг начин ќе го користи за прием на радиодифузна програма приемникот што го запечатила ра-

диодифузната установа (член 37), ќе се казни за прекршок со парична казна до 50 000 динари.

Работна и друга самоуправна организација и граѓанско правно лице ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член со парична казна до 100.000 динари, а одговорното лице во тие правни лица — со парична казна до 30.000 динари.

Одговорното лице во државен орган, кој е корисник на радиодифузен приемник, ќе се казни за прекршокот од ставот 1 на овој член со парична казна до 30.000 динари.

Член 52

Работна и друга самоуправна организација што се занимава со продажба на радиодифузни приемници ќе се казни за прекршок со парична казна до 300 000 динари ако според одредбата на членот 39 од овој закон не ја извести надлежната радиодифузна установа за продажба на одделен приемник.

Одговорното лице во организацијата ќе се казни за прекршокот од ставот 1 од овој член со парична казна до 50.000 динари.

IX. Преодни и завршни одредби

Член 53

Постојните радиодифузни установи се должни во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да ја усогласат својата организација и работењето со одредбите на овој закон.

Во рокот определен во ставот 1 на овој член постојните радиодифузни установи се должни на надлежниот суд да му поднесат пријава за запишување во регистарот.

Ако постојна радиодифузна установа не поднесе пријава за запишување во регистарот во рокот предвиден во ставот 2 од овој член, собранието на општината на чија територија е седиштето на радиодифузната установа ќе донесе акт за нејзин престанок.

Член 54

Радифузните установи не плаќаат придонеси од доходот и интерес на деловниот фонд.

Придонесот од доходот и интересот на деловниот фонд радиодифузните установи ги пресметуваат и ги уплатуваат во својот деловен фонд.

Член 55

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Законот за радиодифузните станици („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/55 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/65);

2) Решението за одредување процентот за радио претплата од територијата на НР Србија кој што влегува во приходите на радио станицата „Радио Белград I“ („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 20/49).

Член 56

Со денот на влегувањето во сила на републичкиот пропис од членот 41 на овој закон, а најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, на територијата на односната република престанува да важи Правилникот за плаќање радио-претплата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/51).

Член 57

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

303.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА НОВИНСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА И УСТАНОВИ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Основниот закон за новинските претпријатија и установи, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 26 март 1965 година.

П. Р. бр. 262
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со одредбата на членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Основниот закон за новинските претпријатија и установи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/56) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА НОВИНСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА И УСТАНОВИ

Член 1

Во Основниот закон за новинските претпријатија и установи во членот 4 се додаваат нови ст. 1 и 2, кои гласат:

„Издавањето на весници од страна на новински претпријатија и установи е дејност од посебен општествен интерес.

Како издавање весници, во смисла на овој закон, се подразбира уредувањето, печатењето и растурањето на весници.“

Досегашната одредба на овој член станува став 3 на истиот член.

Член 2

Во членот 7 став 2 зборовите: „со самостојно финансирање“ се бришат.

Член 3

Во членот 9 на крајот се додаваат зборовите: „и за другите видови информации“.

Член 4

Во членот 10 зборовите: „стопанските или општествените“ се бришат и на крајот се додаваат зборовите: „и за другите видови информации.“

Член 5

Членот 12 се менува и гласи:

„Новинско претпријатие може да основе општествено-политичка заедница, работна или друга организација, како и месна заедница.“

Член 6

Членот 13 се менува и гласи:

„Со закон на републиката можат да се пропишат и посебни услови за основање новински претпријатија.“

Член 7

Чл. 14 и 16 се бришат.

Член 8

Во членот 17 став 1 по зборот: „назначува“ се додаваат зборовите: „по претходно прибавено мислење од работничкиот совет“.

Ставот 2 се брише.

Досегашниот став 3 станува став 2.

Член 9

Чл. 18 и 21 се бришат.

Член 10

Во членот 22 ставот 2 се менува и гласи:

„Главниот уредник на матичниот весник го назначува основачот по претходно прибавено мислење од работничкиот совет на претпријатието.“

Член 11

Чл. 23 и 25 се бришат.

Член 12

Членот 26 и ставот 3 на членот 30 се бришат.

Член 13

Во членот 33 став 1 зборовите: „чл. 14, 18, 19 и 21“ се заменуваат со зборовите: „19 и 31“.

Член 14

Во членот 35 зборовите: „можат да осниваат извршните совети и народните одбори“ се заменуваат со зборовите: „може да основа општествено-политичката заедница“.

Член 15

Во членот 37 став 2 се брише.

Член 16

Членот 38 се менува и гласи:

„Во новинските установи во управувањето со работите од посебен општествен интерес определени со овој закон, учествуваат и претставници од заинтересираните организации и од општествената заедница како членови на издавачкиот совет на новинската установа.“

Член 17

По членот 38 се додаваат два нови члена, кои гласат:

„Член 38а

Издавачкиот совет на новинската установа се состои од најмалку пет членови.

Членовите на издавачкиот совет ги именува основачот на новинската установа од редовите на јавните работници.

Директорот на новинската установа е член на издавачкиот совет според својата положба.

Член 38б

Издавачкиот совет во новинската установа, покрај работите што ги врши издавачкиот совет во новинско претпријатие, дава согласност на статутот, освен делот за организацијата на работата и за распределбата на личните доходи, на планот и програмата за развој на новинската установа, на програмата на издавачката дејност, на распределбата на доходот на дел за фондови и на дел за лични доходи и заедничка потрошувачка.

За работите наведени во ставот 1 на овој член одлучуваат издавачкиот совет и советот на новинската установа на одвоени седници.

Ако помеѓу издавачкиот совет и советот на новинската установа не дојде до согласност, одлука за спорните прашања донесува основачот.“

Член 18

Чл. 39, 40, 41 став 2 и чл. 42, 44 и 45 се бришат.

Член 19

Во членот 51 зборовите: „прописите на Федеративна Народна Република Југославија“ се заменуваат со зборовите: „сојузни прописи“.

Член 20

Насловот на главата V и чл. 52 до 61 и насловот на главата VII и членот 67 се бришат.

Член 21

Во сите одредби на Основниот закон за новинските претпријатија и установи зборот „правила“ се заменува со зборот: „статут“, во соодветно членување.

Член 22

Постојните новински претпријатија и новински установи се должни во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да ја сообразат својата организација и работењето кон одредбите на овој закон.

Член 23

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

304.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ИЗДАВАЧКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ИЗДАВАЧКИТЕ УСТАНОВИ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Основниот закон за издавачките претпријатија и издавачките установи, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 26 март 1965 година.

П. Р. бр. 246

29 март 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со одредбата од членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Основниот закон за издавачките претпријатија и издавачките установи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 44/59) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ИЗДАВАЧКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ИЗДАВАЧКИТЕ УСТАНОВИ

Член 1

Во Основниот закон за издавачките претпријатија и издавачките установи во членот 1 став 2 зборовите „други установи и стопански организации, општествените организации“ се заменуваат со зборовите: „работните и други организации“.

Член 2

Во членот 3 ставот 2 се брише.

Ставот 3 се менува и гласи:

„Во издавачките претпријатија во управувањето со работите од посебен општествен интерес определени со овој закон учествуваат претставници

на заинтересираните организации и од општествените заедници, како членови на издавачкиот совет на претпријатието.“

Член 3

Во членот 4 став 1 зборовите: „стопанските претпријатија“ се заменуваат со зборот: „претпријатијата“, а зборовите: „поради посебното значење на издавачката дејност“ се бришат.

Член 4

Во членот 6 став 2 зборот: „совет“ се заменува со зборот: „орган“.

Член 5

Членот 7 се брише.

Член 6

Во членот 8 зборовите: „установи и организации“ се заменуваат со зборовите: „работни и други организации“, а зборовите: „Законот за печатот“ се заменуваат со зборовите: „Законот за печатот и за другите видови информации“.

Член 7

Членот 10 се брише.

Член 8

Членот 11 се менува и гласи:
„За основање издавачки претпријатија во определени видови издавачки дејности со републички закон можат да се пропишат посебни услови.“

Член 9

Чл. 12, 13 и 14 се бришат.

Член 10

Членот 15 се менува и гласи:
„Статутот на издавачкото претпријатие во делот што се однесува на издавачкиот совет го потврдува собранието на општествено-политичката заедница што го основала претпријатието, односно ако претпријатието не го основала општествено-политичка заедница — општинското собрание на чија територија е седиштето на претпријатието.“

Член 11

Чл. 16 и 17 се бришат.

Член 12

Во членот 18 став 3 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за образование и култура по претходно прибавено мислење од здружението на издавачките организации“.

Во ставот 5 зборовите: „ги донесува Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите“ се заменуваат со зборовите: „по претходно прибавено мислење од здружението на издавачките организации, ги донесува сојузниот секретар за образование и култура во согласност со сојузниот секретар за финансии“.

Член 13

Членот 19 се менува и гласи:
„За промена односно проширување на предметот на работењето на издавачкото претпријатие потребна е согласност од основачот.“

Член 14

Во членот 20 став 1 зборовите: „Федеративна Народна“ се заменуваат со зборовите: „Социјалистичка Федеративна“.

Член 15

Во членот 21 став 2 зборот: „правилата“ се заменува со зборот: „статутот“.

Ставот 3 се брише.

Член 16

Во поднасловот 4. зборовите: „Органи на претпријатието“ се заменуваат со зборовите: „Издавачки совет“.

Член 17

Членот 22 се брише.

Член 18

Во членот 23 став 2 зборовите: „општествени, културни, стручни, стопански и други организации и установи“ се заменуваат со зборовите: „работни и други самоуправни организации“.

Ставот 4 се менува и гласи:

„Со статутот на претпријатието се определува вкупниот број на членовите на советот, бројот на членовите што ги именува основачот и бројот на членовите што ги избираат заинтересираните организации.“

Член 19

Чл. 24, 25 став 2 и членот 26 се бришат.

Член 20

Во членот 27 став 1 точката 1 се менува и гласи:
„1) дава предлози за составување на програмата на изданијата на претпријатието и учествува во утврдувањето на таа програма;“.

Точ. 3, 4 и 5 се бришат.

Член 21

Чл. 28 и 29 став 1 се бришат.

Член 22

Во членот 30 став 2 зборот: „совет“ се заменува со зборот: „орган“.

Член 23

Членот 32 се брише.

Член 24

Во членот 33 зборовите во заграда: „член 22 став 2“ се бришат.

Член 25

Во членот 34 зборовите: „Федеративна Народна“ се заменуваат со зборовите: „Социјалистичка Федеративна“.

Член 26

Во членот 35 ст. 1 и 2 зборовите: „органот на управата на општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинскиот орган на управата“.

Ставот 5 се брише.

Член 27

Членот 36 се менува и гласи:

„Односите помеѓу издавачките претпријатија и продавачите на публикации (колпортери) се регулираат со договор.“

Член 28

Поднасловот: „6. Фондови за унапредување на издавачката дејност“, во членот 40 ставот 2 и членот 41 се бришат.

Член 29

Членот 42 се менува и гласи:

„Со актот за основање на издавачката установа се определува дали установата ќе има издавачки совет.“

Член 30

Членот 43 се брише.

Член 31

Во членот 44 записката и зборовите: „доколку со одредбите од овој закон не е определено поинаку“ се бришат.

Член 32

Во насловот на главата IV зборовите: „установи, стопански и општествени“ се заменуваат со зборовите: „работни и други“.

Член 33

Членот 45 се менува и гласи:

„Државните органи, работните и други организации, освен оние од членот 1 став 1 на овој закон можат покрај весници и други повремени списи, да ги издаваат само оние публикации што се однесуваат на нивниот делокруг односно задачи, како и оние публикации за чие издавање се посебно овластени со закон.“

Член 34

Членот 46 се брише.

Член 35

Во чл. 47 и 48 зборовите: „Законот за печатот“ се заменуваат со зборовите: „Законот за печатот и за другите видови информации“.

Член 36

Главата: „V. Надзор“ и чл. 50, 51 и 52 се бришат.

Член 37

Во членот 53 став 1 бројот: „20.000“ се заменува со бројот: „50.000“, а бројот: „1.000.000“ — со бројот: „2.000.000“.

Во ставот 3 бројот: „50.000“ се заменува со бројот: „100.000“.

Во ставот 4 зборовите: „фондот за унапредување на издавачката дејност на народната република односно автономната единица, предвиден во членот 37 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „републиката односно автономната покраина“.

Член 38

Во членот 54 став 1 бројот: „500.000“ се заменува со бројот: „1.000.000“, а зборовите: „со самостојно финансирање“ се бришат.

Во ставот 2 бројот: „20.000“ се заменува со бројот: „50.000“.

Член 39

Во членот 55 став 1 бројот: „500.000“ се заменува со бројот: „1.000.000“, а зборовите: „со самостојно финансирање“ се бришат, а бројот: „46“ се заменува со бројот: „45“.

Во ставот 2 бројот: „20.000“ се заменува со бројот: „50.000“, а зборовите: „со самостојно финансирање“ се бришат.

Член 40

Во членот 56 став 1 зборовите: „Општествена организација“ се заменуваат со зборовите: „Здружение на граѓани“, зборот: „приватно“ — со зборот: „граѓанско“, бројот: „500.000“ — со бројот: „1.000.000“ и бројот: „46“ — со бројот: „45“.

Во ставот 2 бројот: „20.000“ се заменува со бројот: „50.000“, а зборовите: „општествената организација“ — со зборовите: „здружението на граѓани“.

Член 41

Во членот 57 став 1 бројот: „100.000“ се заменува со бројот: „200.000“.

Во ставот 3 бројот: „10.000“ се заменува со бројот: „20.000“.

Член 42

Членот 58 се брише.

Член 43

Во членот 59 ставот 2 се брише.

Во ставот 3 зборовите: „чл. 56, 57 и 58“ се заменуваат со зборовите: „чл. 56 и 57“.

Член 44

Главата „VII. Пресодни и завршни одредби“ и чл. 60, 61 и 62 се бришат.

Член 45

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Наредбата за начинот на работењето на агентите и поверениците на издавачките претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 47/55).

Член 46

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

305.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ДОСТАВУВАЊЕ ПЕЧАТЕНИ РАБОТИ ДО ОПРЕДЕЛЕНИ УСТАНОВИ

Се прогласува Основниот закон за доставување печатени работи до определени установи, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 26 март 1965 година.

П Р бр. 245

29 март 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ДОСТАВУВАЊЕ ПЕЧАТЕНИ РАБОТИ ДО ОПРЕДЕЛЕНИ УСТАНОВИ

Член 1

Заради обезбедување достапност на сите печатени работи со цел за проучување и користење и нивното запазување како културни вредности, секое печатарско претпријатие во Социјалистичка Федеративна Република Југославија е должно на установите од членот 8 на овој закон да им доставува бесплатно и на свој трошок десет примероци од секоја печатена работа (во понатамошниот текст: задолжителни примероци).

Воените печатарски претпријатија ќе ги доставуваат задолжителните примероци на печатени работи преку Државниот секретаријат за народна одбрана.

Ако печатената работа не ја изработило печатарско претпријатие или ако работата е печатена во странство за сметка на домашен издавач, обврската за доставување ја има издавачот.

Член 2

Печатените работи од поверлива природа се исклучуваат од задолжителното доставување, но органот, работната или друга организација што го издала налогот за печатење е должна трајно да чува најмалку два примерка од таквата работа.

Член 3

Како печатени работи, во смисла на овој закон, се подразбираат сите публикации (книги, брошури, сепарати, музикалии, списанија, весници, географ-

ски карти и атласи од сите видови, каталози, програми и сл.) и додатоките кон нив (табели, графички, обрасци и сл.), умножени по технички пат (со печатарски машини, литографија, гештетер и сл.), како и грамофонските плочи, без оглед на тоа дали се наменети за растурање односно продажба.

Член 4

Ако во печатење на публикација учествуваат повеќе печатарски претпријатија, задолжителните примероци ги доставува претпријатието што е означено на публикацијата. Ако на публикацијата се означени повеќе печатарски претпријатија, задолжителните примероци ги доставува претпријатието што го довршило печатењето.

Член 5

Ако е печатена работа издадена посебно на повеќе јазици, или на разни писма (со Кирилица, латиница), или во повеќе изданија, задолжителните примероци се доставуваат за секој јазик, секое писмо и секое издание, односно за секое повторно печатење и допечатување.

Како ново издание се смета и секое старо издание кое се растура со променета насловна страна, нови корици, со дополнет или изменет текст, нови слики, карти, табели и сл.

Член 6

Покрај обврската од членот 1 на овој закон издавачите на официјални публикации се должни бесплатно и на свој трошок да му доставуваат на Југословенскиот библиографски институт, за потребите на меѓународната размена на официјални публикации, до петнаесет примероци од секоја печатена работа што има карактер на официјална публикација. Бројот на овие примероци го определува во почетокот на секоја година Југословенскиот библиографски институт.

Официјалните публикации од поверлива природа се исклучуваат од обврската од претходниот став.

Член 7

Како официјална публикација, во смисла на овој закон, се смета секоја печатена работа што ќе ја издаде државен орган како свое официјално издание.

Член 8

Задолжителните примероци од членот 1 на овој закон им се доставуваат, и тоа: девет примероци на централната библиотека на републиката на чија територија е печатарското претпријатие и еден примерок на Југословенскиот библиографски институт. Од деветте примени примероци централната републичка библиотека задржува за себеси два примерка, а од другите седум им доставува по еден примерок на централните библиотеки на другите републики и на централните библиотеки на автономните покраини.

Задолжителните примероци и официјалните публикации се доставуваат веднаш по излегувањето од печат на првите примероци. Тие мораат да бидат исправни и во онаква состојба во каква ќе бидат растурани.

Член 9

Службени и трговски формулари, летоци, рекламни објави (плакати), кратки огласи и соопштение од приватна природа им се доставуваат само на централните републички библиотеки.

Член 10

Печатарските и издавачките претпријатија ќе му доставуваат на Југословенскиот библиографски институт секој последен ден во месецот извештај за сите печатени работи што ги печателе односно издаде во текот на месецот, а копија од таквиот извештај — на централната библиотека на републиката на чија територија е печатарското односно издавачкото претпријатие.

Воените печатарски претпријатија ќе ги доставуваат извештаите од ставот 1 на овој член преку Државниот секретаријат за народна одбрана.

Сојузниот секретар за образование и култура ќе донесе поблиски прописи за податоците што треба да ги содржат извештаите од ст. 1 и 2 на овој член.

Член 11

Основањето, спојувањето, здружувањето и укинувањето на печатарски односно издавачки претпријатија се должни претпријатијата односно ликвидационите комисии да му ги пријавуваат во рок од петнаесет дена од денот на запишувањето во регистарот на стопанските организации, односно од денот на бришењето од регистарот, на Југословенскиот библиографски институт и на централната републичка библиотека.

Член 12

Печатарските односно издавачките претпријатија се должни да му дозволат на претставникот на Југословенскиот библиографски институт односно на претставникот на централната републичка библиотека преглед на евиденцијата на издадените публикации, за да се утврди дали се постапува според одредбите на овој закон.

Член 13

Со парична казна до 200 000 динари ќе се казни за прекршок работна или друга организација или друго правно лице што се должни да доставуваат печатени работи, ако не постапат според одредбите на чл. 1, 4, 5, 6, 8, 10, 11 и 12 од овој закон.

За прекршок од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во работната или друга организација односно во друго правно лице со парична казна до 20 000 динари.

Член 14

Начинот за доставување на грамофонските плочи, како и на кој и во кој број ќе му се доставуваат тие се утврдува со републички прописи.

Со републички прописи можат да се предвидат и други обврски во поглед на доставувањето на задолжителните примероци на печатени работи.

Член 15

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за задолжително испраќање печатени ствари („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/53).

Член 16

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

306.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КРЕДИТНИТЕ РАБОТИ СО СТРАНСТВО

Се прогласува Законот за кредитните работи со странство, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 279
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА КРЕДИТНИТЕ РАБОТИ СО СТРАНСТВО

I. Општи одредби

Член 1

Кредитните работи со странство се вршат според одредбите од овој закон.

Член 2

Како кредитни работи со странство, во смисла на овој закон, се подразбираат:

1) склучувањето со странски правни и физички лица на договори за земање и давање заеми заради финансирање увоз и извоз на стоки и вршење услуги, како и склучувањето на договори за финансиски заеми воопшто;

2) увозот и извозот на стоки на кредит, вршењето на услуги изведувањето на инвестициони работи во странство на кредит;

3) склучувањето на договори за осигурување и рефинансирање на комерцијални кредити во врска со побарувањата на странски и домашни испорачувачи.

Член 3

Кредитните работи од точката 1 и 3 на членот 2 од овој закон и соодветните кредитни работи во врска со работите од точката 2 на членот 2 од овој закон, како и давањето на гаранции во врска со тие работи може да ги врши Народната банка на Југославија.

Кредитните работи од ставот 1 на овој член може да ги врши и деловна банка (во понатамошниот текст: овластената банка) која ги исполнува следните услови:

1) ако со актот за нејзиното основање е предвидено да може да ги врши тие работи;

2) ако е овластена за вршење девизно-валутни работи;

3) ако располага со потребниот износ на странски средства за плаќање во својот кредитен фонд односно со странски средства за плаќање депонирани кај неа или за нејзина сметка кои имаат карактер на долгорочно вложување;

4) ако располага со стручни кадри за вршење кредитни работи со странство.

Височината на средствата од точката 3 став 1 на овој член ја определува сојузниот секретар за финансии на предлог од Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија оценува дали деловната банка ги исполнува условите од точката 4 на ставот 2 од овој член.

Стопанските организации можат да ги вршат кредитните работи од членот 2 на овој закон само заради извршување на работите што се во врска со предметот на нивното работење.

Член 4

Меѓудржавните договори за заеми и кредити ги извршуваат банките односно стопанските организации што ќе ги определи за тоа Сојузниот извршен совет или органот што ќе го овласти тој.

Член 5

Задолжување во странство односно давање кредити на корисници во странство може да се врши во границите и под општите услови, што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на насоките на општествениот план на Југославија.

Во рамките на општите услови од ставот 1 на овој член поблиски услови може да пропише сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за надворешна трговија.

Член 6

Стопанските организации можат да пристапат кон собирање понуди и кон преговори за увоз на

стоки на кредит за кои ќе биде потребна гаранција од југословенска банка само со претходна согласност од Народната банка на Југославија односно од овластената банка преку која се врши работата.

Ако за увоз на стоки на кредит не се бара гаранција од југословенска банка, стопанската организација може слободно да пристапи кон склучување на таа кредитна работа ако претходно со овластената банка склучи договор за обезбедување странски средства за плаќање за враќање на странскиот кредит.

Стопанските организации кои работите на извоз на стоки, вршење услуги и изведување инвестициони работи на кредит нема да ги финансираат исклучиво од расположивите средства на своите деловни фондови, се должни, пред да му поднесат понуда на странскиот купувач односно пред да ја склучат работата за која не се поднесува формална понуда, да прибават претходна согласност од Народната банка на Југославија односно од овластената банка преку која ќе се врши работата.

Член 7

Кога Народната банка на Југославија односно овластените банки даваат согласност за склучување на кредитни работи со странство во смисла на членот 6 од овој закон, или гаранција по тие работи, тие се должни:

1) да се држат кон границите утврдени во смисла на членот 5 од овој закон;

2) да се придржуваат кон општите услови за склучување кредитни работи со странство утврдени врз основа на членот 5 од овој закон;

3) да ја ценат ликвидноста на стопанската организација и можноста за отплатување на странски кредити во договорените рокови;

4) да ја проценат можноста за извршување на договорите што стопанската организација ги склучува со странски партнер за извозот на стоки, вршењето на услуги и изведувањето на инвестициони работи.

Член 8

Кога е со овој закон пропишано кредитна работа со странство да се склучува со согласност од Народната банка на Југославија или од овластена банка (член 6), банката ќе даде согласност односно гаранција првенствено за оние кредитни работи со кои:

1) се остваруваат задачите поставени со општествениот план на Југославија;

2) кај увозот на кредит, враќањето на тој кредит во девизни средства се обезбедува од зголемен извоз остварен со користење на тој кредит;

3) се обезбедува порентабилен извоз кој се остварува со користење на странскиот кредит, или порентабилен извоз воопшто.

Член 9

Договорот за увоз односно извоз на кредит, за чие склучување е потребна согласност од членот 6 на овој закон, мора да содржи одредба дека влегува во сила кога ќе го одобри овластената банка преку која се врши работата.

Овластената банка може, кога тоа го бараат посебни разлози, да ја ослободи стопанската организација од обврската од ставот 1 на овој член.

Член 10

Стопанските организации се должни склучените кредитни работи од членот 2 на овој закон да ѝ ги пријават на Народната банка на Југославија односно на овластената банка преку која се вршат тие работи.

Овластените банки се должни за работите што им се пријавени во смисла на ставот 1 од овој член, како и за кредитните работи од членот 2 на овој закон што самите ќе ги склучат, да ѝ поднесуваат извештаи на Народната банка на Југославија.

Начинот и рокот за поднесување на пријавите и извештаите според ст. 1 и 2 на овој член ги определува Народната банка на Југославија.

Член 11

Содржината на барањето на стопанската организација за добивање согласност за склучување на кредитна работа, и содржината на договорот, пријавата и односната документација, се сметаат за деловна тајна

II. Работи на увоз на кредит

Член 12

За опремата што се увезува со користење на странски кредити за кои овластената банка дава гаранција, инвеститорите се должни да положат динарска противвредност на опремата при давањето на авансите и меѓуплаќањата договорени со странските испорачувачи на опрема во височина на тие плаќања. Остатокот на динарската противвредност инвеститорите се должни да го положат во согласност со динамиката на стасаноста на нивните обврски спрема странскиот добавувач, а најрано на 30 дена пред стасаноста на одделна обврска.

Во исклучителни случаи овластената банка може да бара инвеститорот покрај динарската противвредност од ставот 1 на овој член да положи и посебен дегозит во височина од 25% од вкупната вредност на договорената работа.

Член 13

Овластените банки можат, кога даваат гаранција за кредитни работи по увозот на опрема, да бараат од корисникот на странскиот кредит да ја положи динарската противвредност во целина при давањето на согласноста на склучениот договор (член 9), или при увозот на опремата.

Член 14

За репродукционен материјал и стока за широка потрошувачка што се увезуваат со користење на странски кредити, стопанските организации се должни при склучувањето на кредитните работи со странство, односно при добивањето на согласноста од банката, кога е согласноста пропишана со овој закон, да положат динарска противвредност во височина на вредноста на стоките.

Во исклучителни случаи може Народната банка на Југославија односно овластената банка, кога таа дава согласност за склучување кредитна работа, да ѝ одобри на стопанската организација одлагање на полагањето на динарската противвредност, но најдоцна до моментот на увозот на стоките.

Член 15

Банката може со стопанската организација, за динарските средства положени во смисла на чл. 12, 13 и 14 од овој закон, да договори интерес до височината што ја наплатува Народната банка на Југославија по кредитите за обртни средства.

Член 16

Овластените банки можат, врз основа на прописите што ќе ги донесе Сојузниот извршен совет, да им даваат на инвеститорите согласност за договарање на кредити во странство во износи поголеми од вредноста на увезената опрема потребна за објектот за чија изградба се склучува кредитот, ако се во прашање значајни инвестиции предвидени во општествениот план на Југославија и ако инвеститорот со користењето на тој објект и со свои средства обезбедува враќање на кредитот. Од вишокот на средствата на кредитот инвеститорот може да набави други стоки во странство, во согласност со важечките прописи, со тоа што и динарската противвредност добиена со продажбата на тие стоки во Југославија да се употреби за финансирање на изградбата на објектот заради кој е земен кредит, како и за обртни средства што ќе се користат за стопанската дејност на изградениот објект.

III. Работи на извоз на кредит

Член 17

Кредитните работи по извоз на стоки, вршење услуги и изведување инвестициони работи во странство стопанските организации можат да вршат со расположивите средства на својот деловен фонд, со средствата што за таа цел ќе им ги стави на располагање деловната банка или делумно со расположивите средства на својот деловен фонд, а делумно со средствата добиени од деловната банка, односно од други извори.

Ако стопанската организација врши кредитни работи од ставот 1 на овој член со средства што ќе ѝ ги стави на располагање деловната банка, таа е должна во финансирањето на тие работи да учествува и со свои средства во случаите и во височината што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Член 18

Кредитите на стопанските организации за извоз на стоки, вршење услуги и изведување инвестициони работи во странство на кредит, деловните банки им ги даваат од средствата од кои според сојузни прописи можат да се даваат кредити за тие цели.

Член 19

Стопанската организација што врши работи на извоз на кредит, е должна девизите остварени од тие работи да ги внесе во Југославија во рокот кој со странскиот содоговарач е утврден како рок за отплата на кредитот.

Народната банка на Југославија односно овластената банка преку која се врши односната работа на извоз на кредит, може во оправдани случаи, на барање на стопанската организација, да го продолжи рокот од ставот 1 на овој член за внесување на девизите во Југославија.

Член 20

Деловните банки и стопанските организации можат работите по извоз на стоки, вршење услуги и изведување инвестициони работи во странство на кредит делумно да ги рефинансираат кај друга југословенска банка или работна организација што ќе биде определена со посебен сојузен пропис.

До донесувањето на прописот од ставот 1 на овој член стопанските организации и банките можат работите по извоз на стоки, вршење услуги и изведување инвестициони работи во странство на кредит делумно да ги рефинансираат кај Југословенската банка за надворешна трговија.

IV. Казнени одредби

Член 21

Со парична казна до 2,000.000 динари ќе се казни за девизен прекршок стопанска организација:

1) ако пристапи кон собирање понуди и кон преговори за склучување кредитна работа со странство без претходна согласност (член 6 ст. 1 и 3);

2) ако договор за кредитна работа со странство за увоз односно извоз на стоки склучи без внесување на одредбата од членот 9 став 1 на овој закон, освен ако од внесување на таа одредба е ослободена според членот 9 став 2 на овој закон;

3) ако кредитна работа со странство не пријави во рокот што го определила Народната банка на Југославија (член 10 став 3);

4) ако странски средства за плаќање остварени со извоз на стоки на кредит не ги внесе во Југославија во рокот договорен за исплата на кредитот (член 19 став 1) односно во продолжениот рок (член 19 став 2) и

5) ако склучи работа на увоз на стоки на кредит по која не се бара гаранција од југословенска банка а претходно со договор со овластената банка

не обезбедила странски средства за плаќање за враќање на странскиот кредит (член 6 став 2).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во стопанската организација со парична казна до 100.000 динари.

Член 22

Со парична казна до 2.000.000 динари ќе се казни за девизен прекршок банка:

1) ако врши кредитни работи со странство, а не ги исполнува условите од членот 3 на овој закон;

2) ако при склучување на кредитна работа со странство не се придржува кон општите услови од членот 5 на овој закон;

3) ако при давање согласност за склучување на кредитна работа со странство не се придржува кон условите од членот 7 став 1 точка 2 на овој закон.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во банката со парична казна од 100.000 динари.

Член 23

Прекршочна постапка по прекршоците од чл. 21 и 22 на овој закон води и решение во прв степен донесува Девизниот инспекторат.

По жалбата против решението на Девизниот инспекторат решава Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 24

Износите на паричните казни за прекршоците од овој закон се наплатуваат во корист на сојузниот буџет.

V. Завршни одредби

Член 25

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за кредитните работи со странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/61 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 26/63).

Член 26

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

307.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Се прогласува Законот за девизното работење и за платниот промет со странство, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 24 март 1965 година.

П. Р. бр. 230

26 март 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за регулирање на платниот промет со странство (Девизен закон) — („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 86/46 и 52/61) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, така што да гласи:

ЗАКОН

ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Плаќањето на увезените стоки и извршените услуги, наплатувањето на извезените стоки и извршените услуги и другите плаќања и наплатувања во прометот со странство, се вршат според одредбите од овој закон и од прописите донесени врз основа на закон.

Член 2

Плаќањата и наплатувањата во прометот со странство се вршат според единствениот пресметковен курс.

Член 3

Единствениот пресметковен курс го утврдува Сојузниот извршен совет, ако со посебен закон не е определено поинаку.

Член 4

Девизите потребни за плаќање на стоки и услуги (во понатамошниот текст: стоки) чиј увоз е слободен, ги купуваат стопанските организации без ограничување, а девизите за плаќање на други стоки — во границите предвидени со овој закон.

За плаќање на увезените стоки стопанските организации можат да купуваат и девизи од банчините сопствени средства, ако банката склучи договор со стопанската организација за продажба на тие средства.

За плаќање на увезените стоки стопанските организации можат да користат и кредити добиени од странство.

Член 5

Државните органи, општествените правни лица освен стопанските организации, како и граѓанските правни лица, купуваат девизи за своите плаќања во границите на средствата определени за оваа цел со одлука на Сојузниот извршен совет.

Член 6

Во границите на средствата и за целите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет граѓаните купуваат девизи за целите и на начинот што ќе го пропише сојузниот секретар за финансии.

Член 7

Девизите што ги оствариле со извоз на стоки или се здобиле со нив на друг начин, стопанските организации и други лица кои според овој закон се сметаат за домашни лица, се должни да ги продадат на Народната банка на Југославија, ако со овој закон или со прописи донесени врз основа на него не е определено поинаку.

Член 8

Девизите што ќе ги откупи според членот 7 од овој закон и што ќе ги прибави на друг начин (странски заеми, продажба на злато и сл.), ќе ги употреби Народната банка на Југославија за продажба на овластените банки за потребите од членот 4 став 1 на овој закон, за подмирување на државните и сопствените обврски, за девизните резерви, како и за потребите од чл. 5 и 6 на овој закон.

Сојузниот секретар за финансии определува во кои случаи Народната банка на Југославија може да им продава девизи и непосредно на стопанските организации.

Член 9

Народната банка на Југославија ќе им продава девизи на овластените банки првенствено заради подмирување на потребите на стопанските организации за плаќањата од членот 4 став 1 на овој закон.

Народната банка на Југославија може со овластените банки да склучува и договори за продажба на девизи, покрај оние од ставот 1 на овој член, под услов тие девизи да се употребат за намените кои придонесуваат за подобрување на платниот биланс и за пораст на расположивите девизи, како и за остварување на другите цели поставени со општествениот план на Југославија и со други сојузни прописи.

Овластените банки можат да прибавуваат девизи и по пат на орочени странски средства за плаќање, како и со купување од остварениот нето девизен ефект и да ги користат за намените од ставот 2 на овој член.

Член 10

Сојузниот секретар за финансии, на предлог од Народната банка на Југославија, ги определува банките што се овластени да продаваат девизи (овластени банки).

Член 11

Со договорите за продажба на девизи од членот 9 став 2 на овој закон може да се определи овластените банки во договорите за продажба на тие девизи на стопанските организации да предвидат стопанските организации, по исклучок од членот 7 на овој закон, девизите остварени во работите за кои ги купиле да не мораат во целина да ѝ ги продаваат на Народната банка на Југославија, туку на банките со кои склучиле договор.

Член 12

Овластените банки можат да се здобиваат со девизи и со вршење банкарски работи со странство (странски кредити, партиципации и други активни банкарски работи).

Овие девизи овластените банки ги користат според посебни сојузни прописи.

Член 13

Слободен третман во плаќањата и во прометот на стоки со странство, предвиден со овој закон, ќе се применува спрема оние земји кои ваков или сличен третман имаат спрема Југославија.

Член 14

Платниот промет со странство, како и работењето со девизи, со ефективни странски валути, ковано злато и со други благородни метали, го организира Народната банка на Југославија.

Овластувањата за работењето од ставот 1 на овој член ги издава Народната банка на Југославија, ако тоа со овој закон или со други сојузни прописи не е пропишано поинаку.

Народната банка на Југославија може и самата да ги врши работите од ставот 1 на овој член.

Евиденција за целокупниот платен промет со странство води Народната банка на Југославија.

Член 15

Како девизи, во смисла на овој закон, се подразбираат побарувањата во странство по кој и да е основ, во која и да е валута, без оглед на начинот на располагањето (со чекови, меници, уплатници, каблограми, налози, телефонски налози и сл.).

Како девизи, во смисла на овој закон, се подразбираат и сите видови ефективни странски пари (во понатамошниот текст: валута), освен странски ковани златни пари, кои според овој закон се сметаат за благороден метал.

Член 16

Како странски лица, во смисла на овој закон, се подразбираат физички и правни лица со живеалиште односно седиште во странство, без оглед на државјанството на физичките лица.

Како домашни лица, во смисла на овој закон, се подразбираат физички и правни лица со живеалиште односно седиште во Југославија, без оглед на државјанството на физичките лица.

II. ПЛАТЕН ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Член 17

Плаќање и наплатување во прометот на стоки и услуги со странство се врши на начинот определен во трговските и платните спогодби помеѓу Југославија и други земји.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, Народната банка на Југославија може да одобри и друг начин на плаќање и наплатување ако тој со спогодба не е исклучен.

Член 18

Плаќањето во земјите и наплатувањето од земјите со кои не е склучена платна спогодба се врши на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

Член 19

Девизите здобиени во странство по кој и да е основ, мораат да се внесат во Југославија веднаш по извршената наплата.

Наплатата мора да се изврши веднаш, а најдоцна во рок од 90 дена од денот на извршениот извоз на стоки — при наплата на побарувања од извоз на стоки, односно од денот на стасаноста на побарувањето — при наплата на други побарувања.

Платените стоки мораат да се увезат веднаш, а најдоцна во рок од 90 дена од денот кога се платени. Рокот за увоз на платените стоки тече од денот кога овластената банка ќе го изврши налогот за плаќање.

По исклучок од ставот 1 на овој член, Народната банка на Југославија може на одделни стопански организации, ако природата на нивното работење го бара тоа, да им одобри да држат привремено девизи во странство.

Член 20

Сојузниот секретар за финансии може да пропише и подолги рокови од роковите од членот 19 на овој закон.

Банката преку која се врши плаќање во прометот со странство, може од оправдани причини во одделни случаи да ги продолжува роковите од членот 19 на овој закон и роковите од ставот 1 на овој член. Сојузниот секретар за финансии ги пропишува условите под кои банките можат да ги продолжуваат роковите.

Член 21

Во согласност со прописите на сојузниот секретар за финансии, граѓани и одделни општествени правни лица, под определени услови, можат девизите што ќе ги внесат во Југославија, во целина или делум да ги држат на своја сметка кај Народната банка на Југославија или да ги користат за определени цели.

На средствата што, во смисла на ставот 1 од овој член, ги држат на сметка се плаќа интерес во девизи во височината што ќе ја определи Народната банка на Југославија.

Во согласност со прописите на сојузниот секретар за финансии, граѓаните и граѓанските правни лица што внесле и ѝ продале девизи на Народната банка на Југославија, можат истите под определени услови во целина или делум да ги откупат од Народната банка на Југославија заради користење за определени цели.

Девизите што домашни лица освен стопански организации, ќе ги внесат во Југославија по кој и да е основ и на кој и да е начин (по пошта, со дознака, преку други лица или слично), ако не се користат во смисла на ст. 1 и 3 од овој член, мораат да ѝ се понудат на откуп на Народната банка на Југославија во рок од 30 дена од денот на внесувањето.

Член 22

Странски лица можат, за време на престојот во Југославија, да им ги продаваат внесените девизи само на овластените банки односно на овластените менувачи.

Странски лица можат внесените девизи да ги менуваат кај овластените банки односно кај овластените менувачи, за други девизи, со тоа што овластените банки или менувачи смеат да даваат слободни девизи само за слободни девизи што се преземени.

Динарските износи на странски лица добиени со замена на девизи, а кои не се потрошени, можат на барање на тие лица да се трансферираат.

Народната банка на Југославија дава технички упатства за спроведување на одредбата од ставот 3 на овој член.

Член 23

Да изнесуваат во странство од сите видови средства за плаќање и хартии од вредност во домашна или странска валута, во која и да е форма (ефективни валути, хартии од вредност, купони од хартии од вредност и слично), непосредно или посредно (преку други лица, по пошта и слично), можат домашни лица само врз основа на одобрение од Сојузниот секретаријат за финансии.

По исклучок од ставот 1 на овој член, домашни лица можат да изнесуваат девизи во патничкиот промет со странство во височина што ќе ја определи Сојузниот извршен совет.

Изнесувањето во странство и внесувањето од странство ефективни динари, од страна на домашни и странски лица дозволено е во износи и апоени што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет.

Член 24

Сите странски вредности (хартии од вредност на странска валута, странски вложни книшки и сл.), без оглед на начинот на внесувањето во Југославија, домашните лица се должни да ѝ ги понудат на откуп на Народната банка на Југославија, во рок од 30 дена од денот на внесувањето.

Сите хартии од вредност што се сопственост на странски лица кои се наоѓаат во Југославија, мораат да бидат депонирани кај Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија не смеа да прима на чување во запечатени обвивки хартии од вредност што се сопственост на странски лица.

Стасаните купони и амортизираните и извлечените хартии од вредност Народната банка на Југославија може да ги задржи во депо на странско лице на кое му припаѓаат, а за случај на наплата Народната банка на Југославија ја определува постапката со наплатените износи.

Член 25

Чекови влечени во Југославија на странство не смеат да се препродаваат ниту жирираат во Југославија.

Девизи издадени во Југославија можат да се реализираат во Југославија само со отстапување на Народната банка на Југославија или на овластените банки.

Чекови на динари влечени во Југославија не смеаат да се хонорираат ако на нив се наоѓа жиро на странско лице.

Член 26

Внесување на ефективни динари од странство по кој и да било пат е забрането, освен внесувањето од страна на Народната банка на Југославија и во случаите предвидени во членот 23 став 3 на овој закон.

Член 27

Купување и продажба на динари во странство може да врши само Народната банка на Југославија.

Член 28

Странски лица можат да имаат динарски побарувања по сметки само кај овластените банки, освен случаите од стоковниот промет со странство или случаите во кои би биле издадени посебни одобренија од страна на Народната банка на Југославија.

Овластените банки можат на динарски сметки на странци да примаат само износи за кои од страна на Народната банка на Југославија ѝ е издадено одобрение на овластената банка или на полагачот. Ова важи и за одобрување интерес по таквите побарувања.

Овластените банки се должни да ги водат динарските побарувања на странци средени според категориите што ќе ги утврди Народната банка на Југославија.

Исплати од динарските сметки на странци можат да се вршат само по одобрение од Народната банка на Југославија и да се употребат за целта означена во одобрението. Неискористените износи треба да се вратат на истата сметка кај истата овластена банка од која е извршена исплатата. Враќање на овие износи може да се врши и преку други банки или по пошта.

1. Плаќање на увезените стоки**Член 29**

Прибавувањето на девизи за плаќање на стоките зависи од начинот на кој се увезуваат стоките. Начините на кои се увезуваат стоките се:

- 1) слободен увоз;
- 2) увоз врз основа на либерална дозвола;
- 3) увоз врз основа на генерална дозвола од определен износ на девизи;
- 4) контингентиран увоз.

а) Слободен увоз**Член 30**

За плаќање на стоките што се увезуваат слободно (листа на стоките на слободен увоз), стопанските организации прибавуваат девизи со издавање на овластената банка налог за плаќање на тие стоки во странство, кој го извршува банката.

Пред склучувањето на договорот за купување на стоките од ставот 1 на овој член стопанската организација ќе се спогоди со овластената банка за динамиката и износите на плаќањето.

б) Увоз врз основа на либерална дозвола**Член 31**

За плаќање на стоките што се увезуваат врз основа на либерална дозвола (листа на стоките за увоз врз основа на либерална дозвола), стопанските организации прибавуваат девизи врз основа на добиена дозвола со издавање на овластената банка налог за плаќање, кој го извршува банката.

Дозволата од ставот 1 на овој член ја издава на барање на стопанската организација Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

в) Увоз врз основа на генерална дозвола до определен износ на девизи**Член 32**

За плаќање на стоките што се увезуваат врз основа на генерална дозвола, стопанските организации ѝ издаваат на овластената банка налог за плаќање, кој го извршува банката до определен износ на девизите.

Износот на девизите од ставот 1 на овој член го утврдува сојузниот секретар за надворешна трговија, во спогодба со сојузниот секретар за финансии, според износот утврден во претходната година.

Постапката за утврдување на износот на девизите од овој член ја пропишува сојузниот секретар за надворешна трговија, во спогодба со сојузниот секретар за финансии.

Девизите од ставот 1 на овој член стопанските организации можат да ги употребат за купување стоки по слободен избор, ако тие стоки не се наведени во листите од чл. 30, 31 и 37 на овој закон.

Член 33

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии и со сојузниот секретар за индустрија и трговија, може да определи одделни стопански организации да не можат во целина ниту делумно да прибавуваат девизи според членот 32 од овој закон ако суштествено се подобриле условите на снабдувањето на тие стопански организации со соодветни стоки на внатрешниот пазар.

Член 34

Стопанските организации можат за плаќање на стоките од членот 32 на овој закон да ги користат и девизите што од овластените банки ќе ги купат од банчините сопствени средства (член 4 став 2).

Договорите за купување девизи од ставот 1 на овој член ќе ги склучат овластените банки првенствено со стопанските организации кои со користењето на купените девизи ќе го наголемат извозот односно ќе го намалат увозот со зголемување на производството и со подобрување на неговата структура, ќе остварат поповолни услови и рокови на плаќањето, како и други поповолни ефекти во девизниот биланс, водејќи сметка за рентабилноста на роботата за која се купуваат девизите и за други економски мерила.

Член 35

Новооснована стопанска организација купува девизи врз основа на договорот што ќе го склучи со овластената банка и во границите на износот на девизите што за таа цел ќе им го стави на располагање на овластените банки Народната банка на Југославија.

Член 36

Ако стопанска организација девизите од членот 32 на овој закон ги употреби за купување стоки наведени во листите на стоките од чл. 31, 37 и 43 на овој закон, таа е должна да се придржува кон одредбите од овој закон што се однесуваат на увозот на стоките наведени во тие листи.

г) Контингентирани увоз

Член 37

Стопанските организации купуваат девизи за увоз на контингентирани стоки во границите на износите предвидени за плаќање на такви стоки (листа на стоки на контингентирани увоз).

Овластените банки ќе ги објават износите и видовите девизи што стопанските организации можат да ги купат за плаќање на контингентирани стоки, и ќе ги определат роковите во кои стопанските организации треба да ги пријават своите потреби од соодветни девизи за односните стоки.

Член 38

Контингентите за одделни видови стоки ги утврдува сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за индустрија и трговија и со секретарот на оној сојузен секретаријат во чиј делокруг спаѓа стопанската област за која се увезуваат стоките.

Член 39

Стопанските организации на кои се однесуваат контингентите (член 37 став 2) можат да се спогодат за поделбата на девизите за плаќање на контингентирани стоки, и за постигнатата спогодба ќе ја известат овластената банка.

Член 40

Ако стопанските организации не постигнат спогодба во роковите што ќе им ги определи овластената банка, банката ќе го извести за тоа Сојузниот секретаријат за надворешна трговија, кој ќе го утврди начинот на распределбата на девизите, во согласност со условите од членот 34 став 2 на овој закон.

Член 41

Во границите на утврдениот контингент сојузниот секретаријат за надворешна трговија, на предлог од Сојузниот секретаријат за индустрија и трговија, може да определи овластените банки девизи за одделни контингенти на стоки да им стават на располагање на Дирекцијата за сировини односно на Дирекцијата за исхрана, определувајќи ги условите за користење на тие контингенти.

Член 42

Овластените банки можат девизите од банчините сопствени средства да им ги продаваат на стопанските организации за увоз на стоки над утврдените контингенти, под услов тие девизи да се употребат за купување на стоки за производство наменето за зголемување на извозот.

Член 43

Ако за увоз на одделни видови стоки што не се наведени во листите од чл. 30 и 31 на овој закон сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии и со сојузниот секретар за индустрија и трговија, воведат посебни ограничувања, стопанските организации можат за плаќање на такви стоки да ги користат девизите од чл. 32 и 55 на овој закон, под услов за таков увоз да добијат дозвола (листа на стоките што се увезуваат врз основа на рестриктивна дозвола).

Член 44

Дозволите за увоз на стоки од членот 43 на овој закон ги издава Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

д) Утврдување на листите

Член 45

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии и со сојузниот секретар за индустрија и трговија, а по прибавено мислење од Сојузната стопанска комора, ги утврдува листите на стоките од чл. 30, 31, 37 и 43 на овој закон.

За стоките што се увезуваат врз основа на генерална дозвола до утврдениот износ на девизите (член 32), не се утврдува листа.

ѓ) Стоки за лична потрошувачка

Член 46

Плаќањето на стоките што се увезуваат за лична потрошувачка се врши, според одредбите од овој закон, зависно од листата во која се наведени тие стоки.

Се овластува сојузниот секретар за индустрија и трговија да ги пропише по прибавено мислење од Сојузната стопанска комора, условите и начинот на увозот на одделни видови стоки наменети за лична потрошувачка.

е) Опрема

Член 47

Стопанските организации ја плаќаат опремата што се увезува со девизите што ги купуваат од овластените банки врз основа на договор, според прописите што важат за финансирањето на инвестициите.

Овластената банка е должна при обезбедувањето на девизите за увоз на опрема да се придржува кон

рамките и насоките на општествениот план на Југославија платниот биланс, важечките трговски спогодби и другите меѓународни обврски и аранжмани и важечките прописи за финансирањето на инвестициите.

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во спогодба со сојузниот секретар за финансии, може на овластената банка, по потреба, да ѝ ја пропише постапката и начинот за применување на одредбата од ставот 2 на овој член.

Член 48

Стопанските организации користат за купување девизи заради плаќање на опремата што се увезува и на резервните делови за нејзиното одржување што се увезуваат — и сопствени динарски средства кои можат според важечките прописи да се употребат за оваа цел. Износот на овие средства се утврдува со примена на процентот до 30% врз амортизацијата што стопанската организација според важечките прописи ја пресметува за текуштата или за поранешните години.

Во границите на процентот од ставот 1 на овој член процентот за одделни области односно граници на стопанството или за групи стопански организации го утврдува сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии и со старешината на сојузниот орган на управата надлежен за односната стопанска област.

Член 49

За плаќање на опремата и резервните делови што се увезуваат стопанските организации можат да ги користат и девизите од чл. 32 и 55 на овој закон.

Сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за надворешна трговија, ќе ги пропише, по потреба, условите под кои стопанските организации ќе можат за плаќање на увезената опрема и резервни делови да ги користат девизите од ставот 1 на овој член.

Член 50

Стопанските организации можат девизите купени за плаќање на опрема или за плаќање на стоки за лична потрошувачка, да ги употребат и за плаќање на репродукциони материјали ако ги увезуваат за производство на опрема или на такви стоки во Југославија.

Член 51

Стопанските организации можат девизите за плаќање на опремата што е воведена во листата на стоките од членот 43 на овој закон, да ги употребат за плаќање на таа опрема ако за нејзин увоз добијат дозвола од членот 44 на овој закон.

ж) *Полагање задолжителни депозити при увозот на определени стоки*

Член 52

Сојузниот секретар за финансии, во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, може да определи стопанските организации да бидат должни пред купувањето на девизи за увоз на определени стоки да положат во депозит кај овластената банка определи стопанските организации да бидат должни ките што ќе се увезат.

2. Наплатување на извезените стоки

Член 53

Извозот на стоки е слободен, ако со посебен сојузен закон не е определено поинаку.

Член 54

Наплатувањето на извезените стоки се врши на начинот определен во чл. 17 и 18 од овој закон и во роковите предвидени во членот 19 став 2 на овој закон.

Член 55

За плаќање во врска со извозот на стоки, овластените банки ќе им продаваат на извозниците девизи во определена сразмера со приливот на деви-

зите што го оствариле тие со извозот. Оваа сразмера ја утврдува сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии.

Девизите од ставот 1 на овој член стопанските организации можат да ги употребуваат и за купување на стоки од странство што служат за нивната стопанска дејност, да ги орочуваат кај овластените банки, да ги отстапуваат и здружуваат со девизите од други работни организации со кои работат.

Начинот и условите за користење на девизите од овој член ги пропишува сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за надворешна трговија.

Член 56

Стопанските организации што со овластена банка ќе склучат, на подолг рок, писмен договор за купопродажба на девизи за производство на стоки за извоз и за рентабилно производство на стоки за кои постои зголемена побарувачка на домашниот пазар, можат девизите за увоз на стоки опфатени со листата на стоките на контингентиран увоз и непосредно да ги купуваат.

За купопродажба на девизите за плаќање на стоките што се увезуваат врз основа на либерална дозвола, стопанските организации, во случаите од ставот 1 на овој член, не се должни да прибават либерална дозвола и да учествуваат во распределбата на девизите за увоз на контингентираните стоки.

Стопанските организации и овластените банки при склучувањето на договорот задолжително ќе договорат плаќање на казна за неизвршување на договорот, како и височината на таа казна.

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии, ќе го пропише начинот и условите за склучување на договори за купопродажба на девизи според овој член.

Член 57

Претпријатијата за унапредување на надворешнотрговската размена се здобиваат со девизи потребни за своето работење од средствата на кредитите што ќе ги добијат непосредно од овластената банка, од средствата што ќе ги добијат во странство според важечките прописи и од средствата што ќе ги остварат со своето работење.

Со странските средства за плаќање што претпријатијата од ставот 1 на овој член ќе ги остварат со својата дејност ќе се постапи на начинот што ќе го пропише Сојузниот извршен совет.

Член 58

Стопанските организации што вршат работи на извоз и увоз на стоки можат да се здобиваат со девизи вршејќи ги работите за унапредување на надворешнотрговската размена под истите услови како и стопанските организации регистрирани за вршење на тие работи.

Девизите здобиени од работите наведени во ставот 1 на овој член, по одбивање на износот на девизите кој од ваквите работи според посебни прописи ѝ се продава на Народната банка на Југославија, можат да се употребат и за финансирање на производство со кое се зголемува извозот односно се намалува увозот.

3. Трошоци во стоковниот промет со странство

Член 59

Услугите на меѓународен превоз и другите услуги во меѓународниот стоквен промет (шпедитерски услуги, осигурување, квалитативна и квантитативна контрола на стоките, услуги од поморски агенции и телефонско-телеграфски услуги домашните корисници на тие услуги им ги плаќаат на домашните стопански организации во динари, без оглед дали тие услуги се вршат во Југославија или во странство. Странски корисници им ги плаќаат тие услуги на домашни стопански организации со девизи, ако со други прописи или со меѓународни спогодби не е определено поинаку.

Ако услугите од ставот 1 на овој член ги даваат странски претпријатија, домашните стопански организации ќе им ги плаќаат овие услуги со девизи купени од овластената банка.

Прописот за спроведување на одредбите од овој член го донесува сојузниот секретар за финансии, на предлог од Народната банка на Југославија.

Член 60

На домашните стопански организации што ги вршат услугите од членот 59 на овој закон, овластените банки ќе им продаваат девизи за подмирување на нивните трошоци на работењето во странство во височината што ќе биде утврдена според одредбите од членот 32 на овој закон.

На стопанските организации од ставот 1 на овој член банките можат да им продаваат и девизи од сопствените средства (член 4 став 2).

Член 61

Услугите на индиректен превоз можат домашните стопански организации да ги наплатуваат било по пат на клиринг, било во целина или делумно во конвертибилни или други девизи — зависно од нивните потреби односно од обврските во врска со односниот превоз.

Ако услугите од ставот 1 на овој член се вршат врз основа на долгорочни договори за повеќекратен превоз и за определен временски период, за нивното склучување е потребна претходна согласност од Народната банка на Југославија.

Член 62

На домашните стопански организации што се занимаваат со вршење услуги во странство а не се споменати во членот 59 на овој закон, можат за подмирување на нивните трошоци на работењето во странство овластените банки да им продаваат девизи од своите сопствени средства (член 4 став 2).

Член 63

На стопанските организации што вршат услуги во странство (чл. 59 и 62) ќе се применуваат и одредбите од членот 55 на овој закон.

Член 64

Трошоците за деловни патувања во странство, трошоците за водене спорови, за реклама, за издржување делегати во странство и слично, ги плаќаат стопанските организации со девизите што ги купуваат од банката за плаќање на стоките на кои се однесуваат трошоците или со девизите купени според членот 55 од овој закон за плаќање во врска со извозот на стоки.

За плаќање на трошоците од ставот 1 на овој член, стопанските организации можат да купуваат и девизи од овластените банки од банчините сопствени средства (член 4 став 2).

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии, може да го определи износот на девизите што овластените банки ќе ги продаваат за покривање на трошоците од ставот 1 на овој член, покрај девизите предвидени во тој став.

Сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за надворешна трговија, ќе го пропише начинот и постапката по која ќе се регулира правдањето на разликите настанати поради превозни ризици, бонификации, платени пенали, работи, исправка на вредноста и др. во работењето со странство.

III. КОНТРОЛА НА ДЕВИЗНИТЕ РАБОТИ

Член 65

Целокупниот платен промет со странство, како и сите работи во Југославија и со странство што можат да имаат влијание врз развојот на платниот биланс во Југославија и врз меѓународната вредност на домашните пари (девизни работи), подлежат на контрола од Сојузниот секретаријат за финансии.

Определени работи од ставот 1 на овој член подлежат на контрола од Народната банка на Југославија кога е тоа определено со овој или друг сојузен закон.

Член 66

На контрола подлежат особено следните работи:

1) целокупниот промет во Југославија и со странство на: странски валути, побарувања и долгувања во странска валута (девизи) и во други вредности што гласат на странска валута;

2) целокупниот промет со странство: во динари, динарски побарувања и долгувања и во други вредности кои гласат на динари;

3) целокупниот промет со странци кој има за последица промена во имотните односи помеѓу Југославија и странство;

4) целокупниот промет во Југославија и со странство на благородни метали (злато и платина, со платинската група: осмиум, иридиум, паладиум, рутениум, родиум) во секоја состојба и форма, освен изработките од овие метали.

Член 67

Работите што подлежат на девизна контрола можат да се вршат без одобрение, ако со овој закон или со други прописи не е определено поинаку.

Член 68

Забрането е склучување на сите работи во Југославија во злато, како и на сите работи со кои износот на обврската во динари би се врзувал за злато или некоја странска валута.

Член 69

Како промет во смисла на членот 66 од овој закон, покрај плаќањето и пренесувањето на вредности и благородни метали, се подразбира и засновањето, укинувањето и менувањето на обврските и стварните права на вредности и благородни метали, како и промената на иматели на односните права и обврски.

Член 70

Сојузниот секретар за финансии ги врши работите од членот 65 став 1 на овој закон како орган за контрола на девизното работење (девизен орган).

Контролата од ставот 1 на овој член Сојузниот секретаријат за финансии ја врши непосредно и преку Девизниот инспекторат и Народната банка на Југославија, како девизни органи, односно преку други овластени органи и организации.

Член 71

Пратките во странство на средства за плаќање и хартии од вредност од сите видови, во динари или во странска валута, во која и да е форма, што се вршат по налози од Сојузниот секретаријат за финансии и од Народната банка на Југославија, се изземени од девизната контрола.

Сојузниот секретаријат за финансии може да из земе од контрола и други испраќачи на вредностите наведени во ставот 1 од овој член.

Член 72

Работните и други организации, државните органи, граѓанските правни лица и граѓаните се должни да даваат точни и вистинити податоци и известувања на барање на девизните органи во врска со девизното работење.

Член 73

Условите и формите на учеството на работните организации во работите на странски претпријатија и учеството на странски лица во работите на работни организации во Југославија се регулираат со посебни сојузни прописи.

Член 74

Задолжувања на домашни физички лица и граѓански правни лица спрема странски лица можат да се вршат врз основа на одобрение од Народната банка на Југославија.

Член 75

Сите количини на ефективни динари над износот дозволен со посебен пропис, што одделни лица ќе се обидат без пријава на граничните царински органи да ги внесат во Југославија, ќе се одземат.

Пријавените количини на ефективни динари што ги надминуваат износите чие внесување е дозволено со прописот од ставот 1 на овој член, ќе се одземат и ќе се депонираат кај Народната банка на Југославија на сметката на лицата од кои се одземени.

За секоја одземена количина на овие износи граничниот царински орган ќе му издаде уредна признаница на лице од кое се одземени овие износи.

Количините на ефективни динари пријавени во смисла на ставот 2 од овој член ќе им се вратат на странски лица на нивно барање и на нивен трошок, при излегувањето од Југославија, или ќе им се доз-начат на адресата што ќе ја определат тие лица.

Член 76

Сите количини на динари и девизи над износите дозволени според посебни сојузни прописи, а што ќе се обидат домашни лица без пријава на граничните царински органи да ги изнесат во странство, ќе се одземат.

Пријавените количини на динари и девизи што ги надминуваат износите чие изнесување им е дозволено на домашни лица со посебен сојузен пропис, ќе се одземат и ќе се депонираат кај Народната банка на Југославија на сметката на лицата од кои се одземени.

Одредбите од ставот 2 на овој член не се однесуваат на случаите на изнесување динари од членот 75 став 4 од овој закон.

Депонираните средства во смисла на членот 75 став 2 од овој закон и ставот 2 од овој член ќе се вратат доколку не се предмет на девизен прекршок.

Член 77

Забрането е да се изнесуваат од Југославија злато и други благородни метали во непреработена и кована форма.

По исклучок, злато и други благородни метали можат да се изнесуваат од Југославија по одобрение од Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 78

Сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за индустрија и трговија, ќе го регулира начинот на контролата на производството на злато и други благородни метали.

Правото за откуп на целокупното производство на злато и други благородни метали во Југославија го има Народната банка на Југославија.

Сојузниот секретар за финансии може да ја овласти Народната банка на Југославија да продава злато за определени намени.

Член 79

Забрането е топење на ковано злато (златници). Топење и претопување на злато во друга форма, освен златници, им е дозволено само на занаетчиски и индустриски претпријатија во делокругот на нивната дејност.

Член 80

Исклучиво право за купување ковано злато (златници), без оглед на тоа дали тие се законско средство за плаќање во некоја земја или не се, како и благородни метали во прачки, има Народната банка на Југославија.

Правото на откуп на златници Народната банка на Југославија може да го пренесе и врз овластените банки и овластените менувачи.

Сите други лица можат да купуваат златници само по одобрение од Народната банка на Југославија.

Како прачка се подразбира секоја форма на непреработени благородни метали.

Член 81

Купување на кршено злато можат да вршат само занаетчиски и индустриски претпријатија што за тоа ќе добијат одобрение од Народната банка на Југославија.

Како кршено злато се подразбираат сите изработки од злато што се купуваат односно се продаваат по тежината и цената на чисто злато, не земјќи ја предвид вредноста на изработката.

Прачките што ќе ги добијат со топење злато, занаетчиските и индустриските претпријатија можат да ги употребат само за понатамошна преработка односно изработка на предмети во рамките на својата дејност. Овие прачки можат, врз основа на одобрение од Народната банка на Југославија, да им се продаваат само на други занаетчиски и индустриски претпријатија што се занимаваат со преработка на злато.

Член 82

Занаетчиските и индустриските претпријатија се должни да го чуваат златото и да водат контролник за купеното, преработеното и потрошеното злато на начинот предвиден со прописите што ги издава сојузниот секретар за финансии.

Член 83

Се овластува сојузниот секретар за финансии да донесе прописи за постапувањето со штедните влогови на иселениците и иселениците-повратници; за условите под кои домашни и странски лица можат да изнесуваат од земјата определени предмети во странство без внесување противвредност; за условите, начинот и видовите стоки што за странски средства за плаќање можат определени работни организации да продаваат во земјата.

IV. НАДЛЕЖНОСТ ВО УПРАВНАТА ПОСТАПКА

Член 84

Против решенијата што ги донесуваат банките по работите од овој закон и од прописите донесени врз основа на овој закон, може да му се изјави жалба на Сојузниот секретаријат за финансии во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Со парична казна од 50.000 до 5.000.000 динари ќе се казни за стопански престап работна организација или друго правно лице:

1) ако остварените девизи не ѝ ги продаде во целина на Народната банка на Југославија (член 7), освен ако се во прашање случаи од чл. 11 и 12 на овој закон;

2) ако плаќањето и прометот на стоки со странство ги врши противно на чл. 17 и 18 од овој закон, а за тоа нема одобрение од Народната банка на Југославија од членот 17 став 2 на овој закон;

3) ако девизите не ги внесе во земјата веднаш по извршената наплата (член 19 став 1) или ако наплата не ја изврши веднаш односно во определениот рок (член 19 став 2);

4) ако платените стоки веднаш односно во определениот рок не ги увезе од странство (член 19 став 3);

5) ако странски средства за плаќање држи во странство без одобрение издадено врз основа на членот 19 став 4 од овој закон;

6) ако на банката ѝ издаде налог за плаќање на стоки од слободен увоз, а за така добиените девизи увезе или се обиде да увезе стоки што не се на листата на стоките на слободен увоз (член 30 став 1);

7) ако пред склучувањето на договорот за купување стоки од слободен увоз не се спогоди со овластената банка за динамиката и износите на плаќањата (член 30 став 2);

8) ако, со намера да дојде до поголеми износи на девизи од оние што според чл. 32 и 58 став 1 на овој закон може да ги купи, ѝ даде на банката невистинити податоци за утврдување на височината на износот на тие девизи;

9) ако девизите од членот 32 на овој закон ги употреби за купување на стоки противно на одредбата од ставот 4 на тој член;

10) ако увезе или се обиде да увезе стоки чиј увоз е контингентиран, во количина или вредност поголема од добиениот контингент (член 37 став 1);

11) ако без рестриktivна дозвола (член 43) увезе или се обиде да увезе стоки чиј увоз е обусловен со таква дозвола;

12) ако плати или увезе стоки наменети за лична потрошувачка, на начин противен на одредбата од членот 46 на овој закон, или се обиде да го стори тоа;

13) ако плати или увезе опрема на начин противен на чл. 47 до 50 на овој закон, или се обиде да го стори тоа;

14) ако при извозот невистинито наведе дека се во прашање стоки чиј извоз е слободен, а во прашање се стоки чиј извоз е контингентиран или обусловен со извозна дозвола (член 53 став 2);

15) ако извезе или се обиде да извезе стоки чиј извоз е контингентиран, во количина или вредност поголема од добиениот контингент (член 53 став 2);

16) ако без извозна дозвола извезе или се обиде да извезе стоки чиј извоз е обусловен со извозна дозвола (член 53 став 2);

17) ако не ја изврши обврската од членот 53 став 3 на овој закон;

18) ако преработи ковано злато без одобрение од Народната банка на Југославија.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 200.000 динари.

Член 86

Како девизен прекршок ќе се казни:

1) изнесување во странство на сите видови средства за плаќање и хартии од вредност во домашна или странска валута во која и да е форма (ефективни валути, девизи, хартии од вредност, купони од хартии од вредност и слично), и тоа непосредно или посредно (преку други лица, пошта и слично), без одобрение од надлежниот девизен орган прибавено во смисла на девизните прописи;

2) продажба и промет на странски средства за плаќање внесени од странство по кој и да е основ или на кој и да е начин во Народната банка на Југославија, овластените банки или менувачите;

3) внесување на ефективни динари од странство во количини поголеми од пропишаните или на начин противен на важечките прописи;

4) купување или продажба на динари во странство од страна на југословенски државјани;

5) невнесување во земјата на побарувања настанати во странство по кој и да е основ или невнесување на такви побарувања во предвидените рокови и на начинот како што е тоа определено со важечките прописи;

6) неводење или нередно водење на пропишаните книги и евиденции во врска со девизното работење, недавање податоци или давање невистинити и неточни податоци на барање на девизните органи;

7) располагање со побарувања во странство без одобрение од надлежниот девизен орган;

8) примање на чување со надоместок од странци средства за плаќање и хартии од вредност без одобрение од надлежниот девизен орган;

9) давање без одобрение од надлежниот девизен орган на чување кај странски парични заводи на сите видови средства за плаќање, хартии од вредност и други побарувања по кој и да е основ;

10) неовластено вршење девизни работи за кои според девизните прописи е потребно одобрение од девизните органи;

11) трошење на девизи противно на определената намена;

12) неоправдано одобрување на бонификации при извозот на стоки;

13) изнесување во странство на благородни метали во непреработена или кована форма.

Член 87

Со парична казна до 2.000.000 динари ќе се казни работна организација или друго правно лице за прекршок од членот 86 точ. 1, 2, 3, 5 и 7 од овој закон.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 100.000 динари.

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни работна организација или друго правно лице за прекршок од членот 86 точ. 4, 6 и 8 до 13 од овој закон.

За дејствието од ставот 2 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 50.000 динари.

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни физичко лице за прекршок од членот 86 точ. 1 до 10 и 13 на овој закон.

Со парична казна од ст. 1, 3 односно 5 на овој член, ќе се казни работна организација или друго правно лице односно одговорното лице во работната организација или во правното лице, или физичко лице, за обид за извршување прекршок од членот 86 точ. 1 до 4 и 13 на овој закон.

Член 88

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице;

1) ако плати или наплати услуги на меѓународен превоз или други услуги во меѓународниот стоквен промет, противно на членот 59 од овој закон;

2) ако трошоците од членот 64 на овој закон ги плати противно на одредбите од тој член.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице со парична казна до 50.000 динари.

Член 89

Со парична казна до 300.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице, освен стопанска организација, ако купи или користи девизи противно на прописите донесени врз основа на членот 5 од овој закон.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок со парична казна до 30.000 динари и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице, освен во стопанска организација.

Член 90

Со парична казна до 100.000 динари ќе се казни за прекршок граѓанин кој ќе купи или користи девизи противно на прописите донесени врз основа на членот 6 од овој закон.

Член 91

Во случај на прекршок од членот 86 точ. 1, 3, 10 и 13 на овој закон може, покрај паричната казна, да се изрече и заштитната мерка одземање на предметите на прекршокот во целина или делумно, а во случај на прекршок од членот 86 точ. 1, 3 и 10 од овој закон може да се изрече и заштитната мерка одземање на превозното средство ако неговите тајни односно скришни места биле користени за сокривање на предметите на прекршокот.

Кога службените лица овластени за вршење преглед заради девизна контрола, во вршењето на службата дознаат за прекршоци односно повреди од ставот 1 на овој член тие можат со решение привремено да ги одземат предметите и вредностите што биле предмет на прекршокот односно повредата, и за тоа да издадат потврда. Тие се должни овие предмети и вредности веднаш да му ги предадат на органот надлежен за водење на постапката.

Органот што го донесува решението за прекршокот може да дозволи паричната казна изречена за прекршоците од овој закон да се исплати во рати, со тоа што рокот на потполната исплата да не може да биде подолг од две години.

Член 92

Постапката по прекршоците од овој закон ја води во прв степен и решение донесува Девизниот инспекторат.

По жалбата против решението на Девизниот инспекторат решава Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 93

Наплатените парични казни изречени поради стопански престапи и прекршоци, средствата за плаќање и вредноста на предметите на прекршокот одземени во постапката по прекршоците од овој закон, се уплатуваат во сојузниот буџет.

Член 94

Постапка по прекршоците од овој закон не може да се преземе кога ќе изминат три години од денот на извршувањето на прекршокот. Застареноста се прекинува со секое дејствие од надлежниот орган управено кон водење постапка против сторителот на прекршокот. По секој прекин на застареноста, застареноста започнува одново да тече, но постапката не може во никој случај да се преземе по истекот на шест години од денот на извршувањето на прекршокот.

Изречената казна и заштитна мерка за прекршоци не може да се изврши кога ќе изминат три години од денот на правносилноста на решението за прекршокот. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган управено кон извршување на казната. По секој прекин на застареноста, застареноста започнува одново да тече, но таа настанува во секој случај по истекот на шест години од денот на правносилноста на решението за прекршокот.

Член 95

Кога јавниот обвинител ќе поведе постапка против лице поради кривично дело во кое се повредени и девизни прописи, ќе го извести неодложно за тоа Девизниот инспекторат.

Член 96

Судовите ќе му ја доставуваат на Девизниот инспекторат секоја пресуда по дело на повреда на девизни прописи, било да е тоа осудителна или ослободителна пресуда.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 97

На стопанските организации што со извоз на определени стоки ќе остварат девизи, ќе им се даваат привремено посебни премии

Премиите од ставот 1 на овој член ги утврдува Сојузниот извршен совет.

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во согласност со сојузниот секретар за финансии и со сојузниот секретар за индустрија и трговија, ќе ги определи видовете на стоки за кои ќе се даваат одделни премии од ставот 2 на овој член

Се овластува Сојузниот извршен совет да може за стоки што се извезуваат и за услуги извршени во Југославија или во странство и за сметка на начувачи од странство да одобрува ослободување од плаќање дел општествени приходи (даноци, такси, придонеси и др.) што за односните стоки се плаќаат кога тие остануваат на домашниот пазар и за односните услуги кога тие се вршат за домашни начувачи, односно да може да одобрува враќање на дел од тие приходи ако веќе се платени.

Овластувањето од ставот 4 на овој член Сојузниот извршен совет може да го пренесе врз сојузниот секретар за финансии и сојузниот секретар за надворешна трговија.

Член 98

Заради усогласување на увозот и извозот на стоки со вежечките трговски и платни спогодби, како и заради овозможување стоковна размена со земјите со кои се склучени билатерални трговски и платни спогодби а во кои постојат посебни услови за стоковна размена, Сојузниот секретаријат за надворешна трговија односно други надлежни органи на управата во согласност со него можат да преземаат мерки за регулирање на увозот и извозот.

Член 99

Се овластува сојузниот секретар за финансии да донесува, во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, прописи за поднесување пријави за склучените работи со странство и пријави за извозот и увозот на стоки, за начинот на нивното пополнување и за условите за вршење измени или исправки на податоците во тие пријави; за условите под кои овластените банки можат да склучуваат договори за купување девизи од Народната банка на Југославија и да ги откупуваат девизите остварени со зголемениот извоз.

Член 100

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Законот за регулирање на платниот промет со странство (Девизен закон) — („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 86/46 и 52/61);

2) Уредбата за девизното работење („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 2/61 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 26/63);

3) Уредбата за давање кредити на стопанските организации заради купување девизи за производство на стоки за извоз и стоки за кои постои зголемена побарувачка на домашниот пазар („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/64);

4) Правилникот за извршување Законот за регулирање платниот промет со странство (Девизни правилник) — („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 73/45, 18/48, 53/52, 26/60 и 29/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 44/64).

Член 101

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

308.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ОДНОСИ НА ПАЗАРОТ**

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за регулирање на деловните односи на пазарот, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 262
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за регулирање на деловните односи на пазарот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/62 и 53/62) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат следните измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ОДНОСИ НА ПАЗАРОТ****Член 1**

Во Законот за регулирање на деловните односи на пазарот називот на законот се менува и гласи: „Основен закон за регулирање на деловните односи на пазарот“.

Член 2

Чл. 30 и 34 до 36 се бришат.

Член 3

Во членот 46 зборовите: „политичкотериторијалните единици“ се заменуваат со зборовите: „општествено-политичките заедници“.

Член 4

Во членот 47 зборовите: „општината, околицата и народната република“ се заменуваат со зборовите: „општествено-политичките заедници“.

Член 5

Членот 49 се брише.

Член 6

Во членот 51 став 3 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трговија и туризам“ се заменуваат со зборовите: „Сојузниот секретаријат за индустрија и трговија“.

Член 7

Во членот 57 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трговија и туризам“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за индустрија и трговија“.

Член 8

Во другите одредби на законот зборовите: „самостојна установа“ се заменуваат со зборот: „уста-

нова“; зборовите: „станбена заедница“ — со зборовите: „месна заедница“; зборовите: „општински народен одбор“ — со зборовите: „општинско собрание“, во соодветно членување.

Член 9

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

309.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТЕСТВЕНАТА КОНТРОЛА НА ЦЕНИТЕ**

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за општествената контрола на цените, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 293
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за општествената контрола на цените („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/62) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТЕСТВЕНАТА КОНТРОЛА НА ЦЕНИТЕ****Член 1**

Во Законот за општествената контрола на цените во членот 1 став 3 зборовите: „од општ интерес за федерацијата“ се заменуваат со зборовите: „од интерес за целата земја“.

Член 2

Во чл. 2, 7, 28 и 30 точка 5 зборот: „стопанските“ се заменува со зборот: „работните“.

Член 3

Во членот 13 ставот 3 се брише.

Член 4

Во чл. 25 и 29 став 2 зборовите: „за контролата на цените“ се заменуваат со зборовите: „за начинот на контролата на цените“.

Член 5

По членот 31 се додаваат два нови члена, кои гласат:

„Член 31а

Сојузниот завод за цени врши, во рамките на правата и должностите на федерацијата, работи на

контрола на цените на производите и услугите, како и други работи од областа на цените и тарифите.

Сојузниот завод за цени ги врши особено следните работи:

1) го следи и го анализира движењето на цените на производите и услугите и влијанието на тие цени врз производството и прометот на стоки во земјата и врз надворешнотрговската размена;

2) ја следи и ја анализира текуштата конјunktura на пазарот;

3) врши контрола на цените во производството и контрола на цените на определени услуги;

4) им дава предлози и мислења на надлежните сојузни органи на управата во врска со данокот на промет, регресите, царините, премиите и сл.;

5) им дава предлози и мислења на сојузните органи на управата за преземање мерки од областа на цените и тарифите;

6) врши и други работи во врска со цените и тарифите, што ќе му ги ставаат во задача Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет.

Член 316

Контролата на цените на производите и услугите што ја врши Сојузниот завод за цени ги опфаќа особено:

1) основните сировини, полупроизводите и други репродукциони материјали, што се од особено значење за височината на трошоците на работењето на работните организации;

2) основните индустриски производи за широка потрошувачка, кои во поголема мера влијаат врз движењето на животните трошоци и животниот стандард;

3) основните артикли за исхрана кои во структурата на потрошувачката на прехранбени артикли имаат позначително учество;

4) услугите од општо значење.

Член 6

Во членот 32 ставот 1 се менува и гласи:

„Органи на управувањето на Сојузниот завод за цени се совет и директор“

Во ст. 2 и 3 зборот: „заводот“ се заменува со зборовите: „Сојузниот завод за цени“.

Член 7

Чл. 33 и 34 се бришат.

Член 8

По членот 36 се додава нов член 36а, кој гласи:

„Со пропис на Сојузниот извршен совет поблиску се определуваат организацијата и работата на Сојузниот завод за цени.“

Член 9

Во членот 37 ставот 1 се брише.

Во ставот 2 зборовите: „Со прописот од ставот 1 на овој член“ се заменуваат со зборовите: „Со републички пропис“

Член 10

Членот 40 се брише.

Член 11

Во членот 41 зборот: „самостојната“ се брише

Член 12

Чл. 44 и 46 се бришат.

Член 13

Во чл. 23 и 28 зборовите: „народниот одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинските собранија“.

Во членот 22 ст. 1 до 3 зборовите: „Општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „Општинското собрание“.

Во чл. 23 и 28 зборовите: „народниот одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“.

Во членот 26 став 2 зборовите: „народната република“ се заменуваат со зборовите: „социјалистичката република“.

Во членот 26 став 3 зборот: „подрачјето“ и во членот 37 став 2 зборот: „подрачје“ се заменува со зборот: „територијата“.

Во чл. 28 и 37 став 2 зборовите: „општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“.

Член 14

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од чл. 2, 3, 4 и 6 на Уредбата за Сојузниот завод за цени („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/62).

Член 15

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

310.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАБРАНА НА ПРИМАЊЕ ПОДАРОЦИ ОД СТРАНА НА ПРЕТСТАВНИЦИ И ЧЛЕНОВИ НА ДЕЛЕГАЦИИ И ЗА ЗАБРАНА НА ДАВАЊЕ ПОДАРОЦИ ОД ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА

Се прогласува Законот за забрана на примање подароци од страна на претставници и членови на делегации и за забрана на давање подароци од општествени средства, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 295

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЗАБРАНА НА ПРИМАЊЕ ПОДАРОЦИ ОД СТРАНА НА ПРЕТСТАВНИЦИ И ЧЛЕНОВИ НА ДЕЛЕГАЦИИ И ЗА ЗАБРАНА НА ДАВАЊЕ ПОДАРОЦИ ОД ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА

Член 1

Членовите на делегации на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или на делегации на државни органи, како и претставниците на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или на државни органи, не можат во врска со вршењето на својата функција да примаат подароци или други слични материјални користи од странска држава, странски државен орган, странска установа или друго странско правно лице или странски државјанин.

Членовите на делегации и претставниците од ставот 1 на овој член не можат да даваат подароци од општествени средства.

По исклучок од одредбите на ст. 1 и 2 од овој член, членовите на делегации и претставниците од ставот 1 на овој член можат да примаат односно да даваат вообичаени пригодни подароци од помала вредност, што се даваат како спомен или во знак на меѓународна соработка и солидарност.

Член 2

Одредбите од овој закон не се однесуваат на подароците што Претседателот на Републиката, како претставник на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ги дава односно ги прима.

Член 3

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

311.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА УСТАНОВУВАЊЕТО НА ИНТЕРЕСОТ НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 281

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардел, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/61 и 13/63) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА УСТАНОВУВАЊЕТО НА ИНТЕРЕСОТ НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Член 1

Во Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството во членот 1 ставот 2 се менува и гласи:

„Како општествени средства во стопанството, во смисла на овој закон, се подразбираат средствата на деловните фондови на стопанските организации и средствата на деловните и кредитните фондови на банките.“

Член 2

Членот 2 се менува и гласи:

„Со посебен сојузен закон се определуваат општата стопа и посебните стопи на интересот на фондовите во стопанството, како и ослободувањата од плаќање на овој интерес.“

Член 3

Членот 3 се менува и гласи:

„Интересот на фондовите во стопанството е приход на федерацијата кој како заеднички средства на општествената репродукција се внесува во кредитниот фонд на банката според посебен сојузен закон.“

Член 4

По членот 4 се додава нов член 4а, кој гласи: „Стопанските организации плаќаат интерес на деловниот фонд и на средствата на доходот остварени во текот на годината што ги користат за обртни средства, во смисла на членот 24 од Законот за средствата на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/61, 30/62 и 53/62).

Одредбите на чл. 5 до 7 од овој закон важат и за плаќање интерес на деловниот фонд и на средствата од ставот 1 на овој член.“

Член 5

Во членот 5 ставот 3 се менува и гласи:

„Ако стопанската организација не постапи според одредбите на ставот 2 од овој член, плаќа интерес на деловниот фонд по општата интересна стопа и на делот од деловниот фонд за кој не ја утврдила посебно основицата за примена на пониската стопа односно за ослободување. Ако за сите дејности на стопанската организација пропишаните интересни стопи се пониски од општата стопа, односно ако е за некои од тие дејности пропишано ослободување од плаќање на тој интерес, стопанската организација плаќа интерес на делот од деловниот фонд за кој не ја утврдила посебно основицата за примена на пониската стопа односно за ослободување — по највисоката стопа определена за која и да било од дејностите што односната стопанска организација ја врши.“

Член 6

Членот 7 се менува и гласи:

„На средствата на деловниот фонд што служат за вршење комунална дејност и дејности на услужно занаетчиство, интересната стопа на деловниот фонд ја определува собранието на општината на чија територија е стопанската организација.

Интересната стопа од ставот 1 на овој член не може да биде поголема од општата стопа односно од посебната пониска стопа, ако оваа е пропишана за тој вид дејност.

Општинското собрание може стопанската организација да ја ослободи од плаќање интерес на деловниот фонд на средствата на деловниот фонд што служат за дејностите од ставот 1 на овој член.

Интересот за деловниот фонд, што стопанската организација го плаќа на средствата на деловниот фонд што служат за дејностите од ставот 1 на овој член, е приход на општината кој како заеднички средства за општествена репродукција се внесува во кредитниот фонд на банката според посебен сојузен закон и се користи за кредитирање на инвестициите во комуналното стопанство.

Одредбите на ст. 1 до 4 на овој член не се однесуваат на дејностите на градежното занаетчиство.“

Член 7

По членот 7 се додава нов член 7а, кој гласи:

„Член 7а

Како комунални дејности, во смисла на овој закон, се сметаат дејностите: водовод и канализација; експлоатација на јавни бањи; одржување чистота на јавни објекти и изнесување ѓубре од згради; изградба и одржување улици, патишта и други сообраќајници во населба; уредување и одржување јавни зелени површини во населби; снабдување населби со топлотна енергија; управување пазари на мало; пазари на големо, дистрибуција на електрична енергија и јавно осветление и производство на електрична енергија од страна на електрани во состав на дистрибутивни претпријатија; градски сообраќај; снабдување населби со гас; чување моторни и други возила на определен простор; гаражирање возила во јавни гаражи; градски кафилирии; чување имот на стопански организации и установи; управување и одржување градско земјиште; сервис на месните заедници; прикажување филмови; кон-

зумни млекари; пекарска; ојачарска; противпожарна; производство на мраз; комунални (услужни) кланици; погребални заводи, крематориуми и други погребални организации; дезинсекција, дезинфекција и дератизација, како и управување и одржување на станбени згради.“

Член 8

Во членот 8 се додава нов став 2, кој гласи:

„На делот од средствата на кредитните фондови на банките, кој по пат на кредити им е даден на стопанските организации што плаќаат интерес на својот деловен фонд по различни стопи за одделни дејности пониски од општата стопа или кои не плаќаат интерес, интересот се плаќа по тие пониски стопи односно не се плаќа интерес.“

Член 9

Називот на главата III и членот 9 се бришат.

Член 10

Членот 14 се менува и гласи:

„Се овластува сојузниот секретар за финансии да донесува поблиски прописи за начинот за пресметување и плаќање интерес на фондовите во стопанството.“

Член 11

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството.

Член 12

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

312.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТ И ЛИЦА

Се прогласува Законот за задолжително осигурување имот и лица, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 264

4 април 1965 година
Белград -

Претседател
на Републиката
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТ И ЛИЦА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Според одредбите од овој закон задолжително се осигуруваат:

1) средства во општествена сопственост што ги управуваат работни и други организации и државни органи;

2) патници во јавен превоз, посади на воздухоплови и професионални противпожарници — од последици на несреќен случај;

3) корисници односно сопственици на моторни возила — од одговорност за штети сторени на трети лица;

4) корисници односно сопственици на воздухоплови — од одговорност за штети сторени на трети лица.

Член 2

За задолжителното осигурување според членот 1 од овој закон се склучува договор помеѓу осигуреникот и осигурителниот завод.

Договор за задолжително осигурување на средства (член 1 точка 1) осигуреникот е должен да склучи во рок од 30 дена од денот на здобивањето со тие средства.

Договор за задолжително осигурување патници во јавен превоз и посада на воздухоплови (член 1 точка 2) осигуреникот е должен да склучи пред да започне да се занимава со јавен превоз.

Договор за задолжително осигурување професионални противпожарници (член 1 точка 2) осигуреникот е должен да склучи при организирање на противпожарна служба.

Договор за задолжително осигурување од одговорност за штета сторена на трети лица (член 1 точ. 3 и 4) осигуреникот е должен да склучи пред регистрацијата на возило односно воздухоплов.

Член 3

Правата и обврските на осигурениците и осигурителните заводи утврдени со овој закон и со правилата за осигурување настануваат со денот на поднесувањето на полноможна пријава за склучување договор за осигурување од страна на осигуреникот и кога договорот за осигурување не е склучен во определената форма.

Пријавата од ставот 1 на овој член е полноможна ако ги содржи податоците неопходни за склучување на договорот.

Југословенската заедница на осигурувањето ги определува податоците што мора да ги содржи пријавата од ставот 2 на овој член.

Член 4

Корисниците на осигурувањето од членот 1 точ. 2 и 3 на овој закон имаат право на надоместок непосредно од осигурителниот завод без оглед дали осигуреникот склучил договор за осигурување со осигурителниот завод.

Во случаите од ставот 1 на овој член осигурителниот завод има право на регрес спрема осигуреникот (организација или лице што било должно да склучи договор за осигурување).

Височината на надоместокот од ставот 1 на овој член се утврдува според одредбите од овој закон со кои се регулираат одделни видови на задолжително осигурување.

Член 5

Со договорот за осигурување може да се предвиди да не се поднесува пријава за секоја промена што во текот на траењето на осигурувањето по веќе склучениот договор ќе настане во средствата и во други елементи што се од влијание врз височината на осигурената сума односно осигурената вредност туку за сите промени настанати во определен временски период, кој не може да биде пократок од три месеци ниту подолг од една година, да се поднесе само една пријава.

Во случајот од ставот 1 на овој член осигуреникот се здобива со сите права и обврски од договорот за осигурување почнувајќи од денот на настанатата промена, под услов да ја поднесе пријавата во договорениот рок.

Член 6

Односите помеѓу осигуреникот, корисникот на осигурувањето и осигурувачот се регулираат со

свој закон, со прописите донесени врз основа на него и со правилата на осигурувањето.

Односите помеѓу осигуреникот, корисникот на осигурувањето и осигурувачот што не се регулирани со прописите од ставот 1 на овој член, се регулираат со договор.

Член 7

Височината на премијата што ја плаќа осигуреникот се определува со тарифата на премиите за осигурување.

Правилата за осигурување и тарифите на премиите за осигурување определени со овој закон ги донесува Собранието на Југословенската заедница на осигурувањето според одредбите од Законот за осигурителните заводи и заедниците на осигурувањето.

II. ОСИГУРУВАЊЕ СРЕДСТВА ВО ОПШТЕСТВЕНА СОПСТВЕНОСТ ШТО ГИ УПРАВУВААТ РАБОТНИ И ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ И ДРЖАВНИ ОРГАНИ

1. Осигурување средства што ги управуваат стопански организации

Член 8

Стопанските организации, како и други работни организации за кои со прописите за нивното основање и работење е предвидено да се применуваат врз нив прописите што важат за стопанските организации, се должни предметите што сочинуваат основни средства, обртни средства и средства за заедничка потрошувачка да ги осигурат од ризици, и тоа:

1) градежни објекти и други недвижни предмети, освен станбените згради од членот 13 на овој закон — од: пожар, удир на гром, експлозија (освен од експлозија од нуклеарна енергија), луња, град, снежна лавина, поплава, излевање вода од водоводни и канализациони цевки и слични уреди; лизгање или одронување на терен, земјотрес, паѓање на воздушни летала од сите видови, удир на моторно возило и штета нанесена за време на манифестации;

2) градежни објекти во изградба — од ризиците наведени во точката 1 на овој став, како и од непредвидена градежна незгода, кражба и провална кражба и од одговорност спрема трети лица;

3) сировини, полупроизводи и готови стоки, канцелариски и друг мебел и уреди — од: ризиците наведени во точката 1 од овој став, како и од провална кражба и разбојништво;

4) пари што ги пренесуваат доставувачи на пари — од разбојништво;

5) стакло на излози, врати и прозорци на деловни простории — од кршење и пукање од која и да било причина;

6) машини, машински справи, инсталации и апарати — од ризиците наведени во точката 1 на овој став, како и од незгоди во погон;

7) метални конструкции, машини, машинска опрема и апарати и монтажна опрема за време на вршење монтажни работи — од ризиците наведени во точката 1 на овој став, како и од незгоди во монтажа, од кражба и провална кражба и од одговорност спрема трети лица;

8) моторни и други возила, како и работни и погонски машини што се движат со сопствена сила на суво — од ризиците наведени во точката 1 на овој став, како и од сообраќајни незгоди, кражба, разбојништво и неовластена употреба и злонамерни постапки на трети лица;

9) животни (добиток) — од угинување поради болест или несреќен случај, присилно колење или отепување;

10) посеви и плодови за време додека се непожнеани односно необрани — од: град, луња, ако истовремено е следена со град, од пожар и удир на

гром, а млади овошници и лозја — и од ризиците наведени во точката 1 на овој став;

11) воздухоплови — од: губење или оштетување поради уривање, пожар, експлозија или некоја друга причина;

12) поморски пловни објекти што пловат во голема крајбрежна и друга пловидба — од: поморски ризици, сообраќајни незгоди, пожар и други ризици од кои обично се осигурува заедно со осигурување од поморски ризици, воени и политички ризици и од одговорност во вообичаените граници на осигурувањето за прекуморски пловни објекти;

13) поморски пловни објекти што пловат во мала крајбрежна пловидба и пловни објекти на внатрешната пловидба — од сообраќајни незгоди, пожар и од други ризици од кои обично се осигурува;

14) стоки (сировини, полупроизводи и производи) во превозот — од: основни транспортни ризици (незгода на сообраќајно средство, пожар, виша сила и други ризици) што се сметаат за основни транспортни ризици во превозот на стоки со одделни сообраќајни средства, дополнителни ризици од кои обично се осигуруваат одделни видови стоки во превозот, како и од воени и политички ризици — само во меѓународниот транспорт.

Предмети што не се наведени во точ. 1 до 14 на ставот 1 од овој член се осигуруваат од ризиците од кои се осигуруваат слични предмети односно предмети што служат за слични цели.

Стопанските и други работни организации не се должни според одредбите од овој закон да ги осигурат следните предмети што сочинуваат основни средства: патишта, тунели, галерии, мостови, вијадукти и надвозници на патишта, изградени површини и земјишта на аеродроми, оперативни брегови и оперативни површини во пристаништа.

Член 9

Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони и претпријатијата здружени во таа заедница не се должни, според одредбите од овој закон, да ги осигурат телеграфско-телефонските линии.

Како телеграфско-телефонски линии, во смисла на ставот 1 од овој член, се подразбираат сите видови воздушни, телеграфско-телефонски линии и сите видови кабли (воздушни, подземни, подморски и речни), со кабловска канализација, а кај поморски кабли — и со кабловски куќички, кои линии сочинуваат основни средства на птт претпријатие.

Според одредбите од овој закон не се осигуруваат ниту телеграфско-телефонски водови на птт претпријатија што се наоѓаат на туѓи објекти.

Со правилата на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони може да се определи посебен начин за покривање на штетите настанати на средствата од ставот 1 на овој член.

Член 10

Стопанските и други работни организации од членот 8 став 1 на овој закон се должни предметите што сочинуваат основни средства и предметите што сочинуваат средства за заедничка потрошувачка да ги осигурат на неотпишаниот дел на вредноста на тие предмети.

Предметите од ставот 1 на овој член можат да се осигурат и на вредност поголема од неотпишаната, но не на поголема од пазарната вредност.

Стопанските и други работни организации од ставот 1 на овој член се должни предметите што сочинуваат обртни средства да ги осигурат на нивната вредност.

2. Осигурување средства што ги управуваат државни органи, установи и организации

Член 11

Државните органи, како и установите и организациите, освен оние од членот 8 став 1 на овој

закон, се должни да ги осигурат општествените средства што ги управуваат, и тоа:

1) градежни објекти и други недвижни предмети, освен објектите од членот 8 став 3 и станбените згради од членот 13 на овој закон, како и инвентар — од ризиците наведени во членот 8 став 1 точка 1 на овој закон;

2) моторни возила — од ризиците наведени во членот 8 став 1 точка 8 на овој закон.

Член 12

Државните органи, установите и организациите од членот 11 на овој закон се должни да ги осигурат градежните објекти и другите недвижни предмети на нова вредност.

Како нова вредност на предметите од ставот 1 на овој член се подразбира цената по која таков предмет би можел да се изгради односно набави во местото каде се наоѓа.

Ивентарот се осигурува на набавната вредност на нов предмет, а ако е отпишан со повеќе од 50%, се осигурува на 50% од набавната вредност на нов предмет.

3. Осигурување станбени згради во општествена сопственост

Член 13

Органите на општественото управување на станбените згради и делови на станбени згради во општествена сопственост се должни да склучат договор за осигурување на станбената зграда што ја управуваат — од ризиците наведени во членот 8 став 1 точка 1 на овој закон.

Станбените згради и деловите на станбени згради во општествена сопственост се осигуруваат на нова вредност во смисла на членот 12 од овој закон.

III. ОСИГУРУВАЊЕ НА ПАТНИЦИ ВО ЈАВНИОТ ПРЕВОЗ, НА ПОСАДА НА ВОЗДУХОПЛОВ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ПРОТИВПОЖАРНИКАРИ ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ

1. Осигурување патници во јавниот превоз

Член 14

Стопанските организации и граѓаните што вршат јавен превоз на патници се должни патниците да ги осигурат од последиците на несрекен случај во превозот на територијата на Југославија, на износите предвидени со овој закон.

Работните и други организации и државните органи се должни во смисла на ставот 1 од овој член да ги осигурат своите работници што ги превезуваат од местото на живеењето до местото на работата, и обратно (на работа и од работа), како и другите лица што ги превезуваат во врска со вршењето на својата дејност, и тоа:

1) патниците што претпријатие за аеродромски услуги и други организации ги превезуваат од деловницата до аеродромот, пристаништето, станицата и сл., и обратно;

2) туристите и други лица што туристички и угостителски организации, одморалишта и други организации ги превезуваат како свои гости.

Член 15

Како патници се сметаат: лица што заради патување се наоѓаат во едно од средствата определени за вршење јавен превоз, без оглед дали имаат возен билет или не, како и лица кои се наоѓаат во кругот на станица, пристаниште, аеродром или во непосредна близина на превозното средство пред качувањето односно по слегувањето, за кои се докаже дека имале намера да патуваат со соодветното превозно средство, односно дека патувале со него, освен лицата запослени на односното превозно средство,

Како патници, во смисла на ставот 1 од овој член, се сметаат и лица што имаат право на бесплатно возење.

Член 16

Докажувањето дека некое лице било патник во смисла на членот 15 од овој закон, паѓа на товар на корисникот на осигурувањето.

Член 17

Најниските осигурени суми на кои треба да се договори задолжително осигурување за еден патник изнесуваат:

- 1) за случај на смрт на патник — 800 000 динари;
- 2) за случај на трајно губење на општата работна способност на патник — 1,600 00 динари;
- 3) за случај на поминлива неспособност за работа на патник, на име надоместок за губење на заработката и фактични нужни трошоци за лекување — 400.000 динари.

Член 18

Кога патникот ќе го снајде несрекен случај за кој е осигурен, осигурителниот завод е должен да ја исплати:

- 1) договорената осигурена сума за случај на смрт на патникот, ако поради несреќниот случај настапила смрт на патник кој бил постар од 10 години, а 50% од договорената осигурена сума — ако патникот бил помлад од 10 години;
- 2) договорената осигурена сума за случај на трајно губење на општата работна способност, ако поради несреќниот случај настапило потполно трајно губење на општата работна способност на патникот, односно онолкув процент од договорената осигурена сума колку што изнесува процентот на делумното трајно губење на општата работна способност предизвикано со несреќниот случај;
- 3) надоместокот на загубената заработка и надоместокот на фактичните и нужните трошоци за лекување, ако поради несреќниот случај настапила поминлива неспособност на патникот за вршење на редовното занимање односно ако поради несреќниот случај е нарушено здравјето на повредениот патник, но најмногу до височината на договорената сума за овие случаи.

Член 19

Ако организацијата, органот односно граѓанинот (од членот 14 ст. 1 и 2 на овој закон) не склучи договор за осигурување на патниците во смисла на овој закон, а настане несрекен случај, исплатата на осигурената сума односно на надоместокот ќе ја изврши осигурителниот завод чие седиште му е најблиску на местото на настанувањето на несреќниот случај (член 4 став 1).

Правото на регрес, во смисла на членот 4 став 2 од овој закон, покрај износот исплатен на име надоместок на штетата односно на осигурената сума, опфаќа и право на надоместок на трошоците во врска со подмирувањето на настанатите обврски.

Член 20

Надоместокот на трошоците за лекување и загубена заработка се исплатува независно од исплатата на осигурената сума за случај на смрт односно за случај на инвалидитет.

Со денот на утврдувањето на потполниот односно делумниот инвалидитет на патникот престанува обврската на осигурителниот завод на надоместок на понатамошните трошоци за лекување и загубена заработка.

Како трошоци за лекување се сметаат само оние трошоци што ги поднесува осигуреникот, а не и трошоците што го товарат социјалното осигурување.

Член 21

Со исплатувањето на осигурената сума односно на надоместокот преминуваат врз осигурителниот завод, до височината на извршената исплата, сите права на корисникот на осигурувањето на надоме-

сток на штетата спрема трети лица кои по кој и да било основ се одговорни за штетата предизвикана со несреќниот случај, освен спрема превозник кој склучил договор за осигурување.

Ако корисникот на осигурувањето поради несреќниот случај претрпи материјална штета поголема од износот што му е исплатен по основот на ова осигурување, тој од лицето одговорно за штетата има право на надоместок само на оној дел од штетата што ја надминува исплатената му осигурена сума односно надоместок по основот на ова осигурување.

2. Осигурување посада на воздухоплов и професионални противпожарникари

Член 22

Работните и други организации и државните органи — корисници на воздухоплови се должни да ги осигурат членовите на посадата на воздухоплов од последиците на несреќен случај најмалку на осигурените суми предвидени во членот 17 на овој закон.

Основачите на професионални противпожарни единици се должни сите професионални противпожарникари да ги осигурат од последиците на несреќен случај најмалку на осигурените суми предвидени во членот 17 на овој закон.

Во сè друго на осигурените лица од ст. 1 и 2 на овој член согласно се применуваат одредбите на овој закон што се применуваат на патниците во јавниот превоз.

IV. ОСИГУРУВАЊЕ КОРИСНИЦИ ОДНОСНО СОПСТВЕНИЦИ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА И ВОЗДУХОПЛОВИ ОД ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТИ СТОРЕНИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

1. Осигурување корисници односно сопственици на моторни возила од одговорност за штети сторени на трети лица

Член 23

Корисник односно сопственик на моторно возило што се регистрира на територијата на Југославија е должен да се осигури од одговорност за штета поради смрт, повреда на телото или здравјето на некое лице или уништување или оштетување на нечиј имот што ќе ја предизвика при употреба на возилото, освен од одговорност за штета на стоки примени на превоз.

Се смета дека возилото е во употреба за време на возење и за време на стојење на пат во текот на возењето.

Моторно возило може да биде регистрирано дури откако на органот надлежен за регистрација ќе му се поднесе доказ за склучениот договор за осигурување во смисла на ставот 1 од овој член.

Член 24

Возачи што доаѓаат на територијата на Југославија со моторно возило регистрирано во странска земја се должни, ако со билатерален договор не е определено поинаку, да ја покажат на гранична картата на осигурувањето од одговорност („сина карта“ или „зелена карта“), која важи и на територијата на Југославија.

Возачи што не ги исполнуваат условите од ставот 1 на овој член, се должни по преминувањето на територијата на Југославија да склучат договор за осигурување од одговорност, во смисла на овој закон.

Член 25

Како моторно возило, во смисла на овој закон се смета секое возило што им подлежи на прописите за регистрација на моторни возила.

Задолжителното осигурување според овој закон се однесува и на возилата на органите на внатрешните работи, а се спроведува според посебна спогодба помеѓу Југословенската заедница на осигурувањето и Сојузниот секретаријат за внатрешни работи.

Член 26

Со осигурувањето се опфаќа целокупната штета што сопственик односно корисник на моторно возило е должен да ја надомести според прописите односно според правните правила за одговорноста, а која произлегува од употребата на моторно возило.

Член 27

Оштетеното лице односно неговите наследници имаат право да го истакнат оштетеното барање непосредно спрема осигурителниот завод.

Осигурителниот завод е должен утврдениот надоместок на штета да му го исплати непосредно на оштетеното лице или на лице овластено за наплата на надоместокот.

Член 28

Осигурителниот завод не може спрема оштетено лице односно неговите наследници да истакнува приговори што врз основа на овој закон или правилата на осигурувањето би можел да ги истакнува спрема корисникот односно сопственикот на моторно возило.

Штетата предизвикана од страна на непознато моторно возило должен е да ја надомести осигурителниот завод чие седиште му е најблиско на местото на настаната штета.

Исплатените надоместоци на штета според ставот 1 на овој член осигурителните заводи ѝ ги пријавуваат на Југословенската заедница на осигурувањето која на крајот на календарската година вкупниот износ на штетата го распоредува на сите осигурителни заводи сразмерно со премијата што тие ја наплатиле за осигурување на корисници односно сопственици на моторно возило од одговорност.

Осигурителните заводи се должни износите според пресметката од ставот 2 на овој член, што на нив отпаѓаат над износите на исплатените надоместоци, да ѝ ги дозначат на Југословенската заедница на осигурувањето во рок од 30 дена од денот на приемот на пресметката. Југословенската заедница на осигурувањето е должна во понатамошен рок од 30 дена да им ги дозначи соодветните износи на оние заводи чии исплати се поголеми од делот што отпаѓа на нив според пресметката.

Ако се пронајде непознатото возило од ставот 1 на овој член, осигурителниот завод кај кој е договорено осигурувањето од одговорност е должен на Југословенската заедница на осигурувањето да ѝ го исплати износот на надоместената штета. Југословенската заедница на осигурувањето ќе го земе тој износ предвид при распределбата на вкупната штета според ставот 2 од овој член.

Член 30

Штетата предизвикана од страна на возило чиј корисник односно сопственик не се осигурил од одговорност ќе ја надомести осигурителниот завод чие седиште му е најблиску на местото на настанувањето на штетата.

Осигурителниот завод што ќе ја надомести штетата според ставот 1 од овој член, има право на регрес од корисникот односно сопственикот на моторното возило до височината на исплатениот износ.

Член 31

Со осигурување според овој закон се опфатени и штетите предизвикани со моторното возило што го користело односно што го управувало лице што не е овластено за тоа.

Осигурителниот завод што ќе ја надомести штетата од ставот 1 на овој член, има право на регрес од неовластениот корисник односно возач како лице одговорно за штетата.

Член 32

Ако во текот на траењето на осигурувањето се промени корисникот односно сопственикот на возилото, осигурувањето од одговорност преминува врз новиот корисник односно сопственик.

2. Осигурување на корисници односно сопственици на воздухоплови од одговорност за штета сторена на трети лица

Член 33

Корисник односно сопственик на југословенски воздухоплов е должен да се осигури од одговорност за штети што воздухопловот при воздушна пловидба може да им ги стори на лица и на имот на земја.

Странски воздухоплов кој лета во возлушниот простор на Југославија, ако со билатерален договор не е определено поинаку, мора да биде осигурен за штетите од ставот 1 на овој член при влегувањето во тој простор, ако не е дадено друго обезбедување за надоместок на таква штета.

Член 34

Стопанските организации што вршат јавен воздушен превоз се должни, покрај осигурувањето од членот 33 на овој закон, да се осигурат од одговорност и за други штети што можат да им ги сторат на трети лица поради поседување или употреба на воздухоплови.

Член 35

Сојузниот извршен совет ќе ги определи износите на кои мораат да бидат осигурени во смисла на чл. 33 и 34 на овој закон одделни видови воздухоплови.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 36

Со парична казна до 5.000.000 динари ќе се казни за стопански престап работна организација или друго правно лице, ако средствата и лицата што е должна да ги осигури според одредбите од овој закон, не ги осигури најмалку на вредноста односно на износите определени со овој закон и со прописите донесени врз основа на него.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 50.000 динари и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице.

Член 37

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице, ако не склучи договор за осигурување во пропишаниот рок односно ако во истиот рок не поднесе пријава во смисла на чл. 3 и 5 од овој закон.

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 30.000 динари и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице.

Член 38

Со парична казна до 50.000 динари ќе се казни за прекршок граѓанин што не ќе склучи договор за осигурување што е должен да го склучи според одредбите од овој закон, односно што не ќе поднесе пријава во смисла на членот 3 од овој закон.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 39

Правните и други лица за кои обврската на осигурување настанува врз основа на овој закон, се должни да склучат договор за осигурување со осигурителен завод односно да поднесат пријава во смисла на членот 3 од овој закон во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Постојните договори за задолжително осигурување треба до крајот на текуштата година на осигурувањето да се заменат со нови договори согласно со одредбите од овој закон.

Наплатената премија на осигурувањето по договорите што во смисла на ставот 2 од овој член се заменуваат, што отпаѓа на времето по извршената замена, се засметува во премијата на осигурувањето според новиот договор.

Член 40

Југословенската народна армија не е должна задолжително да се осигурува по видовите на осигурување предвидени со овој закон.

Член 41

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Уредбата за обавезното осигурување патниците на железниците против несреќен случај („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/47)

2) Уредбата за обавезно осигурување на сите испратки кои што им се предаваат на превоз на Југословенските државни железници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 90/47 и 12/57);

3) Уредбата за задолжително осигурување на патниците во јавниот автособраќај против несреќен случај („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/48);

4) Уредбата за задолжително осигурување патниците на поморските параходи против несреќен случај („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/48 и 63/49);

5) Наредбата за обвеза на домашните претпријатија и установи да ја осигураат стоката кај Државниот осигурителен завод ФНРЈ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 103/46);

6) Наредбата за уводење обавезно осигурување на патници на речните, езерски и каналски пловила (внатрешна пловидба) во државната експлоатација („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 71/47);

7) Наредбата за задолжителното осигурување на државниот имот против штета што настануе поради пожар на износ кој што одговара на вредноста на тој имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/48);

8) Наредбата за определување на ризиците од кои стопанската организација е должна да ги осигури основните и обртните средства и средствата на заедничката потрошувачка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/58 и 14/61);

9) Наредбата за височината на надоместоците што Државниот осигурителен завод ги исплатува по задолжителното осигурување на патници на превозните средства на јавниот сообраќај („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 3/59);

10) Решение за осигурување на телеграфско-телефонските линии на Југословенските пошти, телеграфи и телефони („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/59).

Член 42

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

313.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И ФИНАНСИРАЊЕТО НА ЗАПОСЛУВАЊЕТО

Се прогласува Основниот закон за организацијата и финансирањето на запослувањето, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 11 март 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 1 април 1965 година.

П. Р. бр. 248

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И ФИНАНСИРАЊЕТО НА ЗАПОСЛУВАЊЕТО

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Запослувањето на работните луѓе, грижата за материјалната положба на безработните и за давањето помош во подмирувањето на потребите на стопанството и општествените служби од кадри (општи работи на запослувањето) се работи од посебен општествен интерес, во чие организирање учествуваат работните и други организации, државните органи, синдикатите и други општествено-политички организации (работни и други организации) заинтересирани за работите на запослувањето.

Член 2

Работните луѓе заради остварување на правото на слободен избор на занимање и запослување, односно работните и други организации заради подмирување на своите потреби од кадри можат да бараат посредување и друга стручна помош од организациите за запослување работници определени со овој закон.

Со посредување при запослување работници не можат да се занимаваат граѓански правни лица, ниту поединци во вид на занимање.

Член 3

Работниците имаат право на материјално обезбедување за време на привремена безработност, под условите определени со овој закон.

Член 4

Заради учество на работните и други организации во организирањето на општите работи на запослувањето и заради остварување на влијанието врз спроведувањето на политиката на запослувањето, врз користењето на општествените средства за запослување и работата на организациите на запослување, се формираат заедници за работи на запослување (заедници).

Заедниците се формираат за територијата на општината (општинска заедница) и за територијата на републиката (републичка заедница).

Општинската заедница ја сочинуваат работните и други организации на територијата за која се формира општинската заедница.

Републичката заедница ја сочинуваат општинските заедници на територијата на републиката.

Член 5

Орган на самоуправување со општите работи на запослување на подрачјето на заедницата е собранието на заедницата.

Член 6

За вршење работи од заеднички интерес за републичките заедници и други работи определени со овој закон во врска со запослувањето, се формира Совет на републичките заедници за работи на запослување (Совет на републичките заедници).

Член 7

За давање помош на работните луѓе при запослувањето, изборот на занимање и стручното оспособување, за вршење работи во врска со остварувањето на правата на безработните работници на материјално обезбедување, за давање услуги на работните и други организации во задоволувањето на нивните потреби од кадри, како и за вршење стручни и административни работи за собранијата на заедниците, се основаат заводи за запослување (заводи).

За вршење стручни и административни работи за Советот на републичките заедници се основа Сојузно биро за работи на запослување (Сојузно биро).

Член 8

Собранието на заедницата врши и определени функции на управување со заводот, а Советот на

републичките заедници — определени функции на управување со Сојузното биро.

Член 9

Заводите и Сојузното биро се установи. Заводите и Сојузното биро имаат својство на правно лице.

Член 10

Заводите и Сојузното биро работат врз основа на закони и други прописи, статутот и заклучоците на собранието на заедницата односно на Советот на републичките заедници.

Член 11

Заводите соработуваат меѓусебно и со работни и други организации, заради задоволување на нивните потреби од кадри и за стручно оспособување и запослување на работните луѓе.

Член 12

Средствата за материјално обезбедување на работниците за време на привремена безработност, средствата за приготвување на работниците за запослување и средствата за работа на заводите (средства за запослување) се обезбедуваат со придонес и со други приходи.

Средствата за работа на Сојузното биро ги обезбедуваат републичките заедници и федерацијата, според работите што му се доверени.

Член 13

Придонесот за запослување работните и други организации и приватните работодавци го плаќаат по стопата утврдена со републички пропис.

Член 14

Во поглед на работењето, самоуправувањето, формирањето и распределбата на доходот и др., на заводите и Сојузното биро се применуваат прописите за установите, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 15

Органите на општествено-политичките заедници се грижат за законитоста на работата на заводите односно на Сојузното биро и спрема нив ги имаат правата определени со закон.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И ЗАДАЧИ

1. Заедници за запослување

Член 16

Заедница се формира за територијата на општината односно за територијата на републиката.

За териториите на повеќе општини може да се формира една заедница. Одлуката за тоа ја донесуваат спогодбено собранијата на општините за чии територии се формира заедницата.

Со републички пропис се определуваат условите под кои можат да се формираат општински заедници.

Член 17

Собранијата на општинските заедници се формираат од претставници на работните и други организации, државни органи, синдикатот и други заинтересирани општествено-политички организации од територијата за која е основана заедницата.

Собранието на републичката заедница го сочинуваат претставници избрани од собранијата на општинските заедници и претставници: на републичката стопанска комора, републичкиот совет на синдикатите, сојузот на младината на републиката, конференцијата за општествена активност на жените на републиката, Југословенското здружение за професионална ориентација, и претставници на републичките органи на управата што ги именува републичкиот извршен совет.

Начинот на изборот на собранието на општинската и републичката заедница, составот и бројот на членовите на собранијата, како и времето на траењето на мандатот, се утврдува со републички пропис.

Член 18

Собранието на заедницата може да има свој извршен одбор.

Член 19

Собранието на заедницата во спроведувањето на политиката на запослувањето, во согласност со општествените планови и според потребите на стопанството и општествените служби, особено:

1) ги разгледува прашањата од заеднички интерес за сите работни и други организации во врска со запосленоста, кадрите и запослувањето, и дава препораки и предлага мерки за нивно решавање;

2) ја разгледува работата на заводот во вршењето на општите работи на запослувањето и донесува заклучоци за унапредување на таа работа во согласност со потребите на стопанството и општествените служби;

3) ги разгледува прашањата во врска со формирањето на средствата за запослување, и во врска со нив дава мислење и предлози;

4) ја утврдува политиката за користење на средствата за запослување;

5) ги одобрува, на предлог од советот на заводот, програмата на работата и финансискиот план и завршната сметка на заводот во поглед на средствата наменети за запослување;

6) го разгледува финансискиот план и завршната сметка на заводот во поглед на вкупниот приход и може да стави забелешки што е должен да ги разгледа советот на заводот

Покрај работите од ставот 1 на овој член, собранието на републичката заедница го утврдува предлогот на стопата на придонесот за запослување (член 44) и предлогот за делот на придонесот за заедничките потреби кај републичкиот завод (член 47 став 2).

Собранието на заедницата работи според деловникот што самото го донесува.

2. Совет на републичките заедници**Член 20**

Советот на републичките заедници се формира од претставници на републичките заедници и од претставници на сојузните органи и организации, во согласност со одредбите од овој закон.

Член 21

Советот на републичките заедници има триесет и еден член.

Членови на Советот на републичките заедници се: по двајца претставници на собранијата на републичките заедници; по еден претставник на републичките заводи за запослување, на Сојузната стопанска комора, Централниот совет на Сојузот на синдикатите на Југославија, Централниот комитет на Сојузот на младината на Југославија, Конференцијата за општествена активност на жените, Југословенското здружение за професионална ориентација, Сојузот на друштвата на инженерите и техничарите на Југославија и работната заедница на Сојузното биро за работи на запослување. Пет членови на Советот на републичките заедници именува Сојузниот извршен совет, како претставници на сојузните органи заинтересирани за работите на запослувањето.

Директорот на Сојузното биро е член на Советот на републичките заедници по својата положба.

Член 22

Мандатот на членовите на Советот на републичките заедници трае четири години, со тоа што една половина од избраните членови се избира секои две години.

Член на Советот одговара за својата работа пред Советот и пред органот односно организацијата чиј е претставник.

Член 23

Советот на републичките заедници ги разгледува во областа на запослувањето прашањата од заеднички интерес за заедниците, како и праша-

њата од општ интерес за федерацијата определени со овој закон, и донесува заклучоци и предлага мерки за нивно решавање.

Покрај работите од ставот 1 на овој член, Советот на републичките заедници особено:

1) ги утврдува и дава насоките за спроведување на политиката на запослувањето и за работа и унапредување на работата на службата за запослување;

2) ја разгледува програмата за работа и годишниот извештај на Сојузното биро;

3) дава согласност на финансискиот план и завршната сметка на Сојузното биро.

Советот на републичките заедници работи според деловникот, што самиот го донесува.

3. Заводи и Сојузно биро**Член 24**

Заводи се основаат за територијата на општината (општински заводи) и за територијата на републиката (републички заводи).

Член 25

Општински завод основа собранието на општинската заедница.

Собранијата на две или повеќе општински заедници можат да основат еден општински завод.

Со републички пропис се определуваат условите за основање на општински завод.

Член 26

Општинскиот завод може да основа свои испостави.

Со статутот на општинскиот завод се определува во согласност со законот, кога можат да се основат испостави, како и работите во врска со запослувањето што можат да се пренесат врз нив.

Со статутот на заводот можат да се определат работите во врска со запослувањето кои се во договор со општинското собрание можат да им се доверат на органите на општината.

Член 27

Републички завод основа собранието на републичката заедница.

Член 28

Сојузното биро го основа Советот на републичките заедници.

Член 29

Заради усогласување на работата на организациите што се занимаваат со професионална ориентација, кај заводите и Сојузното биро постои комисија за професионална ориентација чии членови ги именува собранието на заедницата односно Советот на републичките заедници, во согласност со законот и статутот.

Собранието на заедницата односно Советот на републичките заедници може да основа и други комисии.

Член 30

Заводите го следат и го проучуваат движењето на запосленоста и факторите што влијаат врз запосленоста, како и потребите на стопанството и општествените служби од кадри; ги истражуваат резервите и вишоците на работна сила; ги следат занимањата, професионалната структура на запослените и ги испитуваат видовите и профилиите на стручните кадри потребни за стопанството и за општествените служби; го проучуваат дејството на стопанските и други мерки врз запосленоста и запослувањето; соработуваат на изработката на општествените планови и преземањето на мерки за поправилно запослување на работните луѓе што бараат запослување; го организираат стручното оспособување на работните луѓе што бараат запослување; им даваат помош на работните луѓе при изборот на занимање и запослување, како и стручна помош на работните и други организации заради задоволување на нивните потреби од кадри; вршат

и други стручни, управни и административни работи утврдени со закон, со статутот и заклучоците на собранието на заедницата.

Член 31

Општинскиот завод, покрај работите од членот 30 на овој закон, ги врши особено и следните работи:

- 1) посредува при запослување на работните луѓе;
 - 2) решава за правата на работните луѓе за време на привремена безработност и врши исплата по донесените решенија;
 - 3) се грижи за прифаќање и привремено сместување на работните луѓе што бараат запослување;
 - 4) ѝ дава професионална ориентација на младината и на работните луѓе;
 - 5) учествува во утврдувањето на работните места за инвалиди и други лица ограничено способни за работа, на кои можат такви лица да се рехабилитираат односно запослат;
 - 6) организира односно врши специјалистички испитувања на работните луѓе што бараат запослување, заради утврдување на психолошките и медицинските индикации и контраиндикации за вршење работи во определено занимање односно на определено работно место, на барање од работните луѓе односно работните и други организации;
 - 7) врши работи во врска со специфичните потреби на организациите а на нивно барање, и во поглед на изборот, стручното оспособување и преквалификувањето на работниците;
 - 8) врши работи во врска со запослувањето на југословенски работници во странство;
 - 9) им поднесува годишни извештаи на републичкиот завод и на собранието на заедниците, како и извештаи што му ги бараат тие.
- Општинскиот завод води евиденција за работните луѓе што бараат запослување, за слободните работни места и други евиденции определени со посебен закон, како и за капацитетите на стручните училишта и за условите на примањето на кандидатите.

Член 32

Републичкиот завод, покрај работите од членот 30 на овој закон, ги врши особено и следните работи:

- 1) организира меѓумесно посредување при запослувањето и учествува во меѓурепубличкото посредување, и презема мерки заради зголемување на подвижливоста на работните луѓе што бараат запослување;
- 2) им дава стручна помош на општинските заводи и се грижи за применувањето и развојот на современите методи на работата во областа на запослувањето, професионалната ориентација и стручното оспособување на работните луѓе што бараат запослување;
- 3) ги утврдува средствата (тестови, апарати и др.) за професионална ориентација и запослување, и соработува со други организации заради развивање на овие дејности;
- 4) врши работи во врска со запослувањето на југословенски работници во странство и ги регистрира договорите за работа со странски државјани запослени на територијата на републиката;
- 5) приготвува предлог за височината на стопите на придонесот за запослување;
- 6) им поднесува годишни извештаи на собранието на републиката заедница, на републичкиот извршен совет и на Сојузното биро, како и извештаи што тие му ги бараат;
- 7) објавува извештаи, публикации, анализи и други податоци од работата на службата за запослување и ја развива публицистичката дејност во врска со задачите на таа служба.

Член 33

Сојузното биро во извршувањето на задачите од членот 30 на овој закон:

1) ги врши работите во областа на запослувањето од заеднички интерес за заводите, и работите од општ интерес за Федерацијата;

2) ги следи миграционите движења, предлага мерки за поголема подвижливост на работните луѓе што бараат запослување и организира меѓурепубличко посредување при запослувањето;

3) го следи запослувањето и условите за запослување на југословенски работници во странство и странски државјани во Југославија, врши определени работи во извршувањето на меѓународните спогодби за запослување југословенски работници во странство, склучува договори со странски работодавци ако нема посебна спогодба, ја координира работата на заводот во поглед на запослувањето на југословенски работници во странство, и врши други работи во врска со запослувањето во странство;

4) ги објавува податоците од интерес за запослувањето на работните луѓе и за работата на заводот и издава стручни и други публикации;

5) соработува со соодветните институции во странство и ги проучува странските искуства во областа на запослувањето;

6) се грижи за применувањето на современите методи на работата во областа на запослувањето;

7) му поднесува годишни извештаи на Советот на републиките заедници и на Сојузниот извршен совет.

Член 34

Заради следење на потребите од кадри и преземање мерки за благовремено приготвување на работните луѓе за запослување, како и заради водење евиденција за работните луѓе што бараат запослување и заради поправилно запослување на внатрешните резерви на работници, работните и други организации се должни да му ги пријавуваат на општинскиот завод на чие подрачје се наоѓаат:

1) годишните и перспективните потреби од кадри и внатрешните резерви на кадри;

2) секој престанок на работа на работник во работната или друга организација, најдоцна во рок од пет дена од денот на донесувањето на одлуката за престанок на работата односно од денот кога работникот соопштил дека истапува од работната организација;

3) секое ново или упразнето работно место односно ученичко место, најдоцна во рок од пет дена од денот на воведувањето на новото односно упразнетото работно односно ученичко место;

4) пополнувањето на ново или упразнето работно односно ученичко место, во рок од пет дена од денот на пополнувањето.

Пријави за фактите од точ. 2 до 4 на ставот 1 од овој член е должен да поднесува и самостоен зајакетчија.

Установите и единиците на Југословенската народна армија и органите на внатрешните работи не се должни да поднесуваат пријави од ставот 1 на овој член.

Пријавата на слободните работни места и за пополнувањето на тие места работните и други организации ја поднесуваат со податоците определени со прописите за евиденцијата.

Член 35

Општинскиот завод штом ќе прими известување за конкурс односно пријава од организација за слободно работно место, е должен:

1) да ги извести работните луѓе што ги исполнуваат условите за тоа работно место и да им препорача да се јават на конкурс односно на работната организација заради договор за евентуално стапување на работа;

2) да ја извести работната организација во рокот што ќе го определи таа, дека има соодветни работници во евиденцијата, дека ги извештаил тие работници да ѝ се јават на работната организација, како и да достави за нив податоци од значење за правилниот избор на работници.

Ако работната организација му доверила стручен избор на работници на заводот, за резултатите на изборот заводот ја известува работната организација според договорот.

Ако заводот нема во евиденцијата соодветни работници, тој е должен за тоа веднаш да ја известува работната организација и да ѝ понуди помош заради пронаоѓање соодветни работници од друго подрачје.

Член 36

Работните и други организации можат заради пополнување на слободните работни места да му се обрнат непосредно на секој општински завод.

Ако организациите од ставот 1 на овој член сметаат дека за пополнување на работните места треба да им се обрнат на сите општински заводи на републиката или во сите републики, можат податоците за слободните работни места и за условите за вршење на работите на нив да му ги достават на републичкиот завод односно на Сојузното биро.

Податоците за слободните работни места и за условите за вршење на работите на нив ги објавуваат републичките заводи односно Сојузното биро во своето гласило или на друг погоден начин.

Врз основа на податоците објавени во смисла на ставот 3 од овој член општинскиот завод кој има во евиденција соодветни работници стапува со работната организација во непосредна врска заради договор за упатување на работниците.

Член 37

Заводите се должни да му поднесуваат на собранието на заедницата извештаи за поплаките и приговорите на работните луѓе односно на организациите во врска со запослувањето.

Член 38

При извршувањето на доверените задачи заводите се должни да соработуваат меѓусебно и едни на другите да си даваат помош.

Заради унапредување на својата работа заводите разменуваат информации за искуствата во врска со примената на современите методи при запослување, како и за искуствата во работата на професионална ориентација, организирање на стручното образование и преквалификување на безработните работници.

IV. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕТО

Член 39

Со заводот и Сојузното биро управува работната заедница непосредно и преку органите на управувањето на кои таа ќе им довери определени функции на управување.

Органи на управувањето на заводот и Сојузното биро се: совет на работната заедница и директор.

Во завод со помал број членови на работната заедница, работната заедница на своја седница одлучува непосредно за сите работи, освен за работите што му се доверени на директорот со закон односно со статутот.

Член 40

Директорот на заводот го именува, на предлог од конкурсната комисија, советот на работната заедница, по претходно прибавена согласност од собранието на заедницата.

Директорот на Сојузното биро го именува, на предлог од конкурсната комисија, а по претходно прибавена согласност од Советот на републичките заедници, советот на работната заедница на Сојузното биро.

Член 41

Директорот непосредно ја раководи работата на заводот односно на Сојузното биро врз основа на закони, заклучоци на собранието на заедницата односно на Советот на републичките заедници, заклучоците на работната заедница односно на советот на работната заедница, статутот и другите општи акти на заводот односно на Сојузното биро.

Член 42

Статутот на заводот го потврдува собранието на заедницата.

Статутот на Сојузното биро го потврдува Советот на републичките заедници.

III. ФИНАНСИРАЊЕ

1. Средства

Член 43

Средствата за запослување се остваруваат:

- 1) со придонесот за запослување;
- 2) од буџетите на општествено-политичките заедници;
- 3) од приходите што се остваруваат по договорите со други заводи и организации за приготвување работни луѓе за запослување и за други трошоци;
- 4) од интересот на средствата вложени кај банката;
- 5) од други извори.

Член 44

Придонесот за запослување се пресметува по стопата која се определува со републички пропис.

Член 45

Придонешот за запослување и средствата од буџетите на општествено-политичките заедници се утврдуваат така што да се обезбедат средства за правата на материјално обезбедување и приготвување на работните луѓе за запослување, како и за работата на заводот.

Член 46

Придонесот за запослување го уплатуваат работните и други организации, приватните работодавци за работниците запослени кај нив и лицата во работен однос кои самите се обврзници за плаќање на придонесот за социјално осигурување.

Како основица за пресметување на придонесот за запослување се зема основицата од која, според прописите за социјалното осигурување, се пресметува и се уплатува придонесот за социјално осигурување.

Како основица за пресметување на придонесот за запослување што го уплатуваат лица запослени во странство кај странски работодавци, се зема износот што ќе го договорот овие лица со надлежниот општински завод.

Поблиски прописи за пресметувањето и уплатувањето на придонесот за запослување донесува сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за труд.

2. Распределба на средствата

Член 47

Од средствата остварени со придонесот за запослување на подрачјето на општинската заедница се издвојува дел за заеднички работи на запослувањето на територијата на републиката.

Дел на средствата кој се издвојува во смисла на ставот 1 од овој член се определува со републички пропис.

Со републички пропис може да се определи средствата од ставот 2 на овој член да ги утврдува собранието на републичката заедница.

Член 48

Средствата што ќе престанат по издвојувањето на средствата од членот 47 на овој закон, средствата од општинскиот буџет, средствата што се доделуваат од средствата за заеднички работи на запослувањето на територијата на републиката и другите средства сочинуваат вкупни средства за запослување на подрачјето на општинската заедница.

Вкупните средства за запослување ги распоредува собранието на општинската заедница на:

- 1) средства за материјално обезбедување на безработните работници;

2) средства за приготвување на работните луѓе за запослување;

3) средства за работа на заводот.

Вкупните средства за запослување се распоредуваат така што првенствено да се обезбедат правата на работниците на материјално обезбедување.

Член 49

Средствата за запослување остварени на територијата на општините за кои е основан општински завод се водат и се искажуваат одвоено за секоја општина, по изворите на приходите односно по основните намени на расходите.

Средствата за материјално обезбедување и средствата за приготвување на работните луѓе за запослување заводите ги држат на посебни сметки кај банката.

Член 50

Средствата за материјално обезбедување се користат за:

1) паричен надоместок на работниците за време на безработност;

2) здравствено осигурување на безработните работници;

3) надоместок за трошоците за превоз и селидби.

Член 51

Од средствата за материјално обезбедување што според завршната сметка ќе останат непотрошени се формира резерва.

Во резервата се внесуваат најмалку 25% од непотрошените средства, додека средства на резервата не достигнат 20% од годишниот просек на потрошените средства за материјално обезбедување за изминатите три години.

Средствата на резервата служат за покривање на вишокот на расходите во трошоците на материјалното обезбедување во текот на годината.

Средствата што не ќе бидат распоредени според одредбите од ставот 1 на овој член, се пренесуваат во наредната година.

Член 52

Средствата за приготвување на работните луѓе за запослување се користат особено за:

1) професионална ориентација и за запослување на младината и возрасните, инвалидите и други лица ограничено способни за работа;

2) специјалистички прегледи на работните луѓе што бараат запослување;

3) стручно оспособување односно преквалификување на работните луѓе што бараат запослување;

4) парична помош за време на стручно оспособување на работните луѓе што бараат запослување;

5) прифаќање и привремено сместување на работните луѓе што бараат запослување.

Средствата за приготвување на работните луѓе за запослување што според завршната сметка ќе останат непотрошени, се пренесуваат во наредната година.

Член 53

Од средствата издвоени за заеднички работи на територијата на републиката (член 47), Советот на републичките заедници определува дел на средствата кој му се отстапува на Сојузното биро за подмирување на трошоците за работите од заеднички интерес за сите заводи.

Член 54

Средствата што ќе преостанат по издвојувањето на средствата од членот 53 на овој закон, средствата од републичкиот буџет и другите средства сочинуваат вкупни средства за запослување на подрачјето на републичката заедница. Овие средства ги распоредуваат собранијата на републичките заедници на:

1) средствата за заеднички работи на запослувањето на територијата на републиката;

2) средства за работа на републичкиот завод.

Средствата за заеднички работи на запослувањето на територијата на републиката ги држат републичките заводи на посебна сметка кај банката.

Член 55

Средствата за заеднички работи на запослувањето се користат за материјално обезбедување на безработните кога средствата на резервата за материјално обезбедување на општинската заедница не се доволни, за работа на приготвување на работните луѓе за запослување и за други намени што ќе ги определи собранието на републичката заедница.

Со републички прописи можат поблиску да се определат начинот и условите за доделување средства во смисла на ставот 1 од овој член.

Член 56

Средствата за работа на заводот (член 48 став 2 точка 3 и член 54 став 1 точка 2) служат за покривање на трошоците на заводот за приготвување на работните луѓе за запослување, на трошоците за посредување при запослувањето, за спроведување на материјалното обезбедување на безработните работници и други трошоци (трошоци на работењето), за лични доходи и за формирање на фондови.

Член 57

Вкупниот приход на заводот го сочинуваат средствата определени во смисла на членот 56 од овој закон и средствата што ќе ги оствари работната заедница од услугите на работните и други организации, како и други приходи.

Член 58

Вкупниот приход на Сојузното биро го сочинуваат средствата од членот 53 на овој закон, средствата на сојузниот буџет за вршење работи од општ интерес и други приходи.

IV. МАТЕРИЈАЛНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

Член 59

Материјалното обезбедување за време на привремена безработност на работните луѓе се состои од право на: паричен надоместок за време на привремена безработност, здравствена заштита, додаток на деца, надоместок за трошоците на превозот и селидбата и на парична помош за време на стручното оспособување.

Правото на здравствена заштита и додатокот на деца се остваруваат според прописите за здравственото осигурување односно според прописите за додатокот на деца.

Инвалидите на трудот го остваруваат правото на материјално обезбедување според прописите за инвалидското осигурување.

1. Паричен надоместок

Член 60

Право на паричен надоместок за време на привремена безработност може да оствари, по престанокот на работата во работна или друга организација, работник кој има најмалку една година непрекината работа или 18 месеци со прекини за последните две години, ако му се пријави на надлежниот општински завод во рок од 30 дена по престанокот на работата и ако приходите на работникот и на членовите на неговото потесно семејство односно домаќинство подложни на плаќање данок односно придонес не го надминуваат износот определен со одлуката на републичкото собрание.

По исклучок, право на паричен надоместок не може да оствари работник на кој работата му престанала поради исклучување од работната заедница, по сила на законот како и по изјава на работник за истапување од работната заедница освен ако до истапување дошло поради преместување на брачниот другар на работникот, од здравствени причини на работникот или поради неисполнување на обврските од страна на работната односно друга организација во врска со работата на работникот.

Член 61

Право на паричен надоместок има работник по отслужување или дослужување на воениот рок односно инвалид на трудот кој ќе го загуби тоа својство според прописите за инвалидското осигурување, и кој на денот на престанокот на работата поради заминување во војска односно инвалидност ги исполнувал пропишаните услови во поглед на времето поминато на работа, ако се јави во пропишаниот рок и ако ги исполнува другите пропишани услови.

Член 62

Право на паричен надоместок под условите пропишани за остварување на тоа право имаат и југословенски работници што биле запослени во странство, ако плаќале придонес за запослување.

Член 63

Времето за кое се исплатува паричниот надоместок се определува според должината на времето поминато на работа.

Член 64

Паричниот надоместок изнесува 50% од просекот на личниот доход на работникот за изминатите три месеци, и според вкупното време поминато на работа се исплатува:

- 1) шест месеци — ако работникот има најмалку една година непрекината работа или 18 месеци со прекини за последните две години;
- 2) дванаесет месеци — ако работникот има 30 месеци непрекината работа или 50 месеци со прекини за последните пет години;
- 3) осумнаесет месеци — ако работникот има пет до десет години работа;
- 4) дваесет и четири месеци — ако работникот има над 10 години работа.

Паричниот надоместок им се исплатува и по истекот на времето определено за исплатување на надоместокот:

- 1) на работничка за време на бременост до породувањето и по породувањето, и тоа за времето за кое запослена жена има право на скратено работно време поради хранење на дете;
- 2) на работник кој е уплатен од страна на општинскиот завод на стручно оспособување односно преквалификување, и тоа до истекот на времето определено за стручно оспособување односно преквалификување.

Собранието на општинската заедница го определува износот на паричниот надоместок под кој не може паричниот надоместок да му се исплатува на работник.

Член 65

На работник што прима паричен надоместок подолго од 12 месеци му се зголемува износот на паричниот надоместок за процентот за кој пораснале животните трошоци во текуштата година.

Процентот на порастот на животните трошоци го утврдува собранието на општинската заедница врз основа на официјалните статистички податоци за движењето на тие трошоци.

Член 66

Паричниот надоместок му припаѓа на работник од првиот ден по престанокот на неговата работа, ако работникот му се пријави на општинскиот завод кај кој е уплатуван придонесот за запослување и поднесе барање во рок од пет дена од денот на престанокот на работата. Ако работникот поднесе барање по тој рок паричниот надоместок му припаѓа од денот на поднесувањето на барањето.

Член 67

На работник што остварил право на паричен надоместок, во случај на промена на местото на живеењето на работникот односно негово заминување во местото на живеењето на потесното семејство, паричниот надоместок му го исплатува општинскиот завод според новото место на живеењето на работникот.

На работник што остварил право на паричен надоместок општинскиот завод може да му одсбри

привремено заминување во друго место заради запослување. Исплатата на паричниот надоместок во овој случај ја врши општинскиот завод според местото на привремениот престој на работникот.

Општинските заводи што вршат исплата на паричниот надоместок во смисла на ставот 1 или 2 на овој член, имаат право на враќање на исплатените износи на паричниот надоместок:

- 1) во случајот од ставот 1 на овој член — на вкупно исплатениот паричен надоместок, а најдолго за време од шест месеци, сметајќи од денот на првата исплата на паричниот надоместок;
- 2) во случајот од ставот 2 на овој член — на вкупно исплатениот паричен надоместок.

Собранието на републичката заедница го определува начинот на враќање на исплатените парични надоместоци, а може да определи да не се врши враќање на исплатените парични надоместоци од страна на заводите на територијата на републиката.

Член 68

Корисникот на паричен надоместок што го променил местото на постојаниот престој во смисла на членот 67 став 1 на овој закон, прима паричен надоместок од општинскиот завод според новото место на постојаниот престој, во износот што го примал, но најдолго шест месеци. По тој рок работникот го остварува правото на паричен надоместок под условите под кои тој надоместок го остваруваат безработните работници кај тој завод.

Член 69

Исплатувањето на паричниот надоместок се запира ако работникот не се одзове на поканата односно ако редовно не му се јавува на надлежниот општински завод, или ако се наоѓа на издржување на казната затвор.

Член 70

Правото на паричен надоместок престанува:

- 1) ако се запосли работникот;
- 2) со истекот на времето на примањето на паричниот надоместок;
- 3) ако работникот оствари право на пензија или наполни 65 години (маж) односно 55 години (жена) живот;
- 4) ако работникот стане трајно и наполно неспособен за работа;
- 5) ако работникот замине на отслужување или дослужување на воениот рок;
- 6) ако работникот замине на издржување на казната затвор подолго од три месеци;
- 7) ако работникот одбие запослување спрема неговата стручна спрема и телесната способност;
- 8) ако работникот не му се јави на општинскиот завод во два рока еднопосредно, а тоа не го оправда при примањето на поканата, или не се одзове на поканата од општинскиот завод;
- 9) ако приходите на работникот и на членовите на неговото потесно семејство подложни на плаќање данок односно придонеси се зголемат над износот определен со одлука на републичкото собрание (член 60 став 1).

Работникот на кој му престанува правото на паричен надоместок поради заминување на отслужување односно дослужување на воениот рок, има право на паричен надоместок и за наредните 30 дена.

Член 71

Работникот на кој ќе му престане правото на паричен надоместок според одредбите од членот 70 на овој закон може повторно да го оствари правото на овој надоместок кога ќе наполни повторно најмалку 12 месеци непрекината работа или 18 месеци со прекини за последните две години пред последната исплата на паричниот надоместок и ако ги исполнува другите пропишани услови (член 60).

По исклучок, работникот на кој ќе му престане правото на паричен надоместок пред истекот на времето за кое припаѓа овој надоместок поради станување на работа односно поради заминување

на отслужување или дослужување на воениот рок (член 70 точ. 1 и 5), а кој повторно ќе остане безработен односно се врати од отслужување односно дослужување на воениот рок, има право на паричен надоместок за онолку време колку што му преостанало за примање на паричниот надоместок, ако е тоа за него поповолно.

Член 72

Како време поминато на работа за остварување на паричниот надоместок се смета времето поминато на работа со полно работно време и времето на привремената безработност за кое работникот примал паричен надоместок.

Времето на привремената безработност не се смета за прекин во работата при повторното остварување на правото на паричен надоместок.

2. Надоместок за трошоците за превоз и селидба и парична помош

Член 73

Работникот на кој му престанала работата има право на надоместок за трошоците за превоз и селидба при запослување за себе и за членовите на потесното семејство, ако општинскиот завод го упатува во друго место или ако самиот најде запослување во друго место и поднесе потврда од организацијата дека таа ќе го запосли.

Право на надоместок за трошоците за превоз и селидба при запослување имаат и учениците и студентите по завршеното школување.

Член 74

На работник кој се запослува првпат и на ученик во стопанството заради заминување во работна или друга организација на учење или продолжување на учењето на занимањето (занаеот), општинскиот завод може да му одобри надоместок за трошоците за превоз и селидба.

Надоместок за трошоците за превоз и селидба општинскиот завод може да му одобри на работник кога го упатува во друго место на стручно оспособување односно преквалификување заради запослување, како и во други случаи кога општинскиот завод упатува работник во друго место во врска со запослувањето.

Член 75

Надоместок за трошоците за превоз и селидба изнесува најмалку 50% од износот на трошоците за превоз односно селидба според тарифата на најевтиното превозно средство.

Трошоците за превоз и селидба општинскиот завод нема да му ги исплати на работник ако овие трошоци ги поднесува во целина организацијата што го запослува работникот.

Член 76

Општинскиот завод може да им одобри парична помош на работниците за време на стручното оспособување односно преквалификувањето, ако ги упатува на стручно оспособување односно преквалификување заради запослување.

Член 77

Височината на надоместокот за трошоците за превоз и селидба односно на паричната помош и поблиските услови за доделување на овој надоместок и на паричната помош ги утврдува собранието на општинската заедница.

3. Браќање на придонесот за здравствена заштита

Член 78

Општинскиот завод кај кој работникот го остварил правото на здравствена заштита е должен, ако работникот го менува местото на живеењето или заради заминување во местото на живеењето на потесното семејство, уплатениот придонес за здравствена заштита да му го врати на општинскиот завод на кој ќе му се пријави работникот и тоа најдолго за шест месеци од денот на пријавувањето на работникот на тој завод.

Собранието на републичката заедница може да определи во случајот од ставот 1 на овој член да не се врши враќање на уплатениот придонес за здравствена заштита на територијата на републиката.

4. Остварување на правото

Член 79

Работните луѓе што бараат запослување го остваруваат правото на материјално обезбедување за време на привремена безработност кај општинскиот завод кај кој е уплатуван придонесот за запослување односно кај кој се пријавени заради запослување.

Член 80

Решението за правата на материјално обезбедување за време на безработност го донесува директорот на општинскиот завод.

Против решението на директорот на општинскиот завод за паричен надоместок и решението за надоместок за трошоците за превоз и селидба од членот 73 на овој закон може да му се изјави жалба на надлежниот општински орган на управата.

Против решението на директорот на општинскиот завод за надоместок за трошоците за превоз и селидба од членот 74 на овој закон и решението за парична помош може да му се изјави жалба на извршниот одбор на собранието на општинската заедница односно на посебната комисија на собранието на општинската заедница.

Член 81

При решавањето за правата на материјално обезбедување за време на безработност, се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, ако со овој закон не е определено поинаку.

V. НАДЗОР НАД РАБОТАТА

Член 82

Заводите и Сојузното биро им поднесуваат на собранијата на општествено-политичките заедници годишен извештај за својата работа, за работата на спроведувањето на политиката на запослувањето и за користењето на средствата за запослување, за остварувањето на правата на работните луѓе за време на безработност, и предлози на мерки за решавање на одделни прашања односно за понатамошно унапредување на својата работа.

Член 83

Собранието на заедницата и Советот на републичките заедници се должни на првата седница да расправаат за препораките на претставничките органи во врска со спроведувањето на политиката на запослувањето и користењето на средствата за запослување, и за донесениот заклучок да го известат органот што ја донесол препораката.

Член 84

Надзор над законитоста на работата на заводите и Сојузното биро врши, и тоа:

- 1) спрема општински завод — општинското собрание и надлежниот општински орган на управата;
- 2) спрема републички завод — републичкиот извршен совет и надлежниот републички орган на управата;
- 3) спрема Сојузното биро — Сојузниот извршен совет и Сојузниот секретаријат за труд.

VI. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок граѓанско правно лице ако посредува при запослување на работници (член 2 став 2).

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во граѓанското правно лице со парична казна до 50.000 динари.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и поединец што се занимава со посредување во вид на занимање со парична казна до 1.000.000 динари.

Член 86

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок работна или друга организација ако запосли работник со посредување на граѓанско правно лице или поединец (член 2 став 2).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната или во друга организација со парична казна до 50.000 динари.

Член 87

Со парична казна до 200.000 динари ќе се казни за прекршок работна или друга организација или самостоен занаетчија:

1) ако во пропишаниот рок не го пријави секој престанок на работа на работник (член 34 став 1 точка 2);

2) ако во пропишаниот рок не го пријави новото или упразнето работно или ученичко место односно пополнувањето на тоа место (член 34 став 1 точ. 3 и 4).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната или во друга организација со парична казна до 20.000 динари.

Член 88

Со парична казна до 200.000 динари ќе се казни за прекршок завод ако не ја извести организацијата дека за неа не може да обезбеди соодветни работници (член 35).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во заводот со парична казна до 20.000 динари.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 89

Формирањето на заедниците и на Советот на републиките заедници, како и усогласувањето на организацијата и работењето на заводите, ќе се изврши до 30 септември 1965 година.

До формирањето на републиките заедници во Советот на републиките заедници, наместо претставници на собранието на републиката заедница, советот на републичкиот завод именува два члена.

Член 90

На работниците што до денот на влегувањето во сила на овој закон оствариле право на паричен надоместок, ќе им се исплатува паричниот надоместок во истиот износ или во износот определен според овој закон ако е тоа за нив поповолно, но најдолго за времето предвидено за примање на паричниот надоместок според одредбите од овој закон.

На работниците на кои според одредбите од ставот 1 на овој член ќе им престане правото на паричен надоместок, како и на учениците и студентите што примале паричен надоместок, ќе им се исплатуваат овие надоместоци уште најмногу два месеца.

Член 91

Се овластува сојузниот секретар за труд да ја пропише постапката при запослување на југословенски работници во странство.

Член 92

Упатството за видовите евиденции и за извештајната служба на заводите за запослување на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/60) ќе важи до 31 декември 1965 година.

Член 93

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Законот за службата за запослување на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/60);

2) во Законот за работните односи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/61) одредбите за правата на работниците за време на безработност и за службата за посредување на трудот;

3) во Уредбата за материјалното обезбедување и другите права на работниците и службениците кои што времено се наоѓаат вон работниот однос („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/52, 39/52 и 1/56) одредбите на чл. 6 и 9;

4) Упатството за спроведување на одредбите од Законот за работните односи за правата на работниците за време на привремена безработност („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 7/58 и 18/61).

Член 94

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

314.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ЗАШТИТАТА ПРИ РАБОТАТА

Се прогласува Основниот закон за заштитата при работата, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 1 април 1965 година.

П. Р. бр. 251

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ЗАШТИТАТА ПРИ РАБОТАТА

I. ОШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со цел за заштита на работните луѓе при работата со овој закон се определуваат правата и обврските на работните луѓе и работните организации, како и дејностите во врска со таа заштита.

Член 2

(1) Заштитата при работата опфаќа мерки и средства насочени кон создавање безбедни услови на работата.

(2) Безбедни услови на работата се остваруваат со примена на современите технички, здравствени, социјални и други мерки за спречување и отстранување на причините на повредите и здравствени оштетувања на работните луѓе при работата.

Член 3

(1) Заштита при работата уживаат: сите лица кои по било кој основ се наоѓаат на работа кај правни и физички лица што се должни да спроведуваат заштита при работата, лицата на школување односно стручно оспособување за време додека се наоѓаат на практична работа во училишни и други работилници, кабинети, лаборатории и др., учесниците на акции организирани во јавен интерес, како и други лица определени со републички прописи кои се осигурени за случај на несреќа при работата или заболување од професионални болести (во понатамошниот текст: лица на работа).

(2) Заштита при работата уживаат и лицата што се наоѓаат на издржување казна додека се запослени во работилници или на работилишта.

Член 4

(1) Заштитата при работата се должни да ја обезбедуваат работните организации, органите на општествено-политичките заедници и други правни лица каде се запослени лицата на работа (во понатамошниот текст: организациите).

(2) Заштитата при работата се должни да ја обезбедуваат и поединци кои при вршењето на определени дејности со свои средства за работа користат доволнителна работа на други лица, како и другите што запослуваат лица на работа (во понатамошниот текст: приватни работодавци).

Член 5

(1) Организацијата е основен носител на задачите и работите на спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата.

(2) Остварувајќи го правото на самоуправување во организацијата, лицата на работа имаат право и должност да ја организираат заштитата при работата и да се грижат за унапредувањето на заштитата на сите членови на работната заедница.

(3) Заштитата при работата се остварува и се унапредува напоредно со организирањето и унапредувањето на процесот на производството, технолошкиот процес и процесот на работата воопшто.

Член 6

Општествено-политичките заедници ја насочуваат политиката на заштитата при работата по пат на општествени планови и други стопанско-плански мерки, ги пропишуваат мерките за заштита при работата за кои се овластени, се грижат за примената на прописите за заштитата при работата, особено со организирање посебни органи за надзор, основаат стручни установи за унапредување на заштитата при работата, ја поттикнуваат соработката на општествено-политичките организации и служби и вршат други работи предвидени со закон во врска со унапредувањето на заштитата при работата и подобрувањето на условите на работата.

Член 7

(1) Определени дејности во спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата вршат научните и стручните установи од областа на заштитата при работата, здравството, стопанството и просветата, заводи за социјално осигурување, осигурителните заводи и стопанските комори.

(2) Во спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата, организациите, надлежните органи и установите односно службите од ставот 1 на овој член обезбедуваат соработка на општествено-политичките организации, посебно на синдикатите.

Член 8

(1) Организациите, проектантите односно инвеститорите на градежни објекти наменети за работни простории, проектантите и изведувачите на технолошкиот процес, како и производителите на орудија и друга опрема за работа, на средства за лична заштита при работата и лична заштитна опрема, се должни при проектирањето и конструирањето односно лоцирањето и изведувањето на работите, како и при производството на орудија за работа и на средства и опрема за лична заштита при работата, да ги применат односно обезбедат пропишаните мерки и нормативи за заштита при работата.

(2) Условите од ставот 1 на овој член задолжително се обезбедуваат и при увозот на орудија и друга опрема за работа, односно на средства и опрема за лична заштита при работата.

(3) Утврдувањето за тоа дали се исполнети условите предвидени со овој член се врши во согласност со одредбите од овој закон.

Члан 9

За вршење определени опасни или по здравјето штетни работи лицата на работа мораат да ги исполнуваат посебните услови предвидени со прописите за заштитата при работата.

Член 10

(1) Образованието во врска со заштитата при работата е составен дел на стручното оспособување и обучување, како и на општото образование.

(2) Лицата што вршат работи на заштита при работата мораат да ја имаат пропишаната стручна спрема.

Член 11

(1) Основните мерки и нормативи на заштитата при работата ги пропишуваат сојузните органи на управата определени со овој закон.

(2) Работите на вршење надзор над придржувањето кон основните мерки и нормативи на заштитата при работата во организациите каде се вршат работи при кои постои зголемена загрозеност на животот односно зголемена опасност од колективни несреќи се работи од интерес за целата земја.

II. ОСНОВНИ МЕРКИ И НОРМАТИВИ НА ЗАШТИТАТА ПРИ РАБОТАТА

Члан 12

(1) Основните мерки и нормативи на заштитата при работата опфаќаат општи и посебни заштитни мерки и нормативи, како и други мерки на заштитата што се од влијание врз создавањето безбедни услови на работата.

(2) Општите мерки и нормативи на заштитата при работата се определуваат, по правило, за сите работни места односно работи каде се наоѓаат лица на работа, доколку за определени работи или услови на работа не се предвидени посебни мерки и нормативи на заштитата при работата.

(3) Посебните мерки и нормативи на заштитата при работата се определуваат за посебни видови работи и кога, поради специфичните опасности и штетности, заштитата не се обезбедува со општите заштитни мерки и нормативи.

(4) Со прописите за посебните мерки и нормативи на заштитата при работата можат да се опфатат цели стопански области (видови, гранки, групи или подгрупи).

(5) Мерките на заштитата што се од влијание врз безбедноста при работата ги опфаќаат мерките во врска со условите при работата и мерките што се однесуваат на посебната заштита на определени категории лица на работа.

Член 13

Основните мерки и нормативи на заштитата при работата се утврдуваат со правилниците и други прописи, во согласност со одредбите од овој закон (во понатамошниот текст: прописите за заштитата при работата).

1. Општи мерки и нормативи на заштитата при работата

Градежни објекти

Член 14

Градежните објекти наменети за работни простории се изградуваат и се уредуваат во согласност со пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата.

Член 15

Со мерките и нормативите на заштитата при работата се определуваат условите што треба да ги исполнуваат градежните објекти, односно работните и други простории каде се наоѓаат лица на работа а се однесуваат особено на: определувањето на димензиите и уредувањето на просторните односно нивните делови, уредите за одржување на пропишаната температура, за пречистување на воздухот

и за осветление, санитарните уреди, средствата и уредите за спречување на прекумерната бука и вибрациите, уредувањето на споредните и помошните простории и простори (магацини, скали, светларници, дворови и др.) каде што се движат лицата на работа, како и другите елементи од влијание врз безбедноста на лицата на работа.

Член 16

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите на заштитата при работата од членот 15 на овој закон, како и другите мерки на заштитата што се спроведуваат при изградбата и реконструкцијата на градежни објекти наменети за работни простории односно за простории каде се движат или повремено задржуваат лицата на работа.

Член 17

Организациите, проектантите односно инвеститорите на градежни објекти наменети за работни простории, се должни при проектирањето и изведувањето на работите да се придржуваат кон пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата.

Член 18

Органот надлежен за давање одобренија за изградба или реконструкција односно за пуштање во погон на изграден објект наменет за простории каде ќе работат или каде ќе се движат лица на работа, го издава одобрението врз основа на прибавената оценка од страна на определената стручна установа дека, во смисла на членот 8 од овој закон, се применети пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата.

Орудија за работа

Член 19

Орудијата за работа и уредите се изградуваат и се снабдуваат со направи во согласност со пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата.

Член 20

(1) Со прописите за заштитата при работата се определуваат заштитните направи и други мерки на заштита на машини, алати, уреди и помошни средства за работа.

(2) Заштитните направи се вградуваат, по правило, во самото орудије за работата и се прилагодуваат така што во случаите на какво и да било растројување автоматски или со најмал напор се прекинува погонот на орудието, да спречуваат телото на работникот или дел на телото да дојде во опасна зона и самите направи да не претставуваат извор на опасност.

Член 21

(1) Производителите на орудија за работа и уреди на механизирани погон при нивното конструирање и производство се должни, во смисла на членот 8 од овој закон, да се придржуваат кон пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата.

(2) Придржувањето кон пропишаните мерки и нормативи на заштитата при работата во смисла на ставот 1 од овој член, се утврдува врз основа на атест издаден од страна на определена стручна установа.

Движење на лицата при работа и транспорт

Член 22

Патиштата, минувалицата и другите места во работните односно споредните простории и во просторите каде се движат лица на работа или се врши транспорт се уредуваат, се постават и се распоредуваат така што на лицата на работа да им се дава безбедност при движењето односно транспортот

Член 23

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите на заштитата во врска со движењето на лицата на работа и со транспортот, при што особено ќе се води сметка при изработката и прилагодувањето на средствата за рачен и механизирани превоз (вагонетки, индустриски железници и др.) и пренесување (лифтови, дигалки и др.) на товар и лица, да се обезбедени лицата што ракуваат со нив односно што можат да бидат загрозувани со нивното движење.

Букa и вибрација

Член 24

Во работните простории буката и вибрацијата треба да бидат намалени на најмала можна мера и не смеат да ја надминат пропишаната граница на јачината.

Член 25

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите на заштитата со кои се спречува штетното дејствување на буката и вибрацијата врз човековиот организам, највисоката дозволена граница на јачината и начинот на кој се намалуваат буката и вибрацијата да не ја преминат таа граница (со изолирање на изворот на буката, по пат на придушувачи и сл.).

Електрична струја и штетни зрачења

Член 26

Лицата на работа се обезбедуваат од опасност на удир на електрична струја и од влијание на опасните зрачења.

Член 27

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките на заштитата со кои се оневозможува допир со тело низ кое минува струја од опасен напон, како и други мерки и нормативи на заштитата против опасност од удир на електрична струја (уземјување, низок напон и др.) односно од последици што може да ги предизвика електрична струја (пожар и сл.).

Член 28

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите на заштитата од влијание на опасни зрачења врз човековиот организам.

Опасни, и штетни материи и противпожарно обезбедување

Член 29

Лицата на работа се заштитуваат од дејството на штетни и опасни материи со кои ракуваат или со кои на кој и да било начин доаѓаат во допир, како и од опасност од пожар.

Член 30

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите на заштитата на лицата на работа во врска со сместувањето, транспортот и ракувањето на материите што можат да предизвикаат телесни или здравствени оштетувања, а особено со лесно запаливи, експлозивни, жешки, јадливи, отровни, заразни и други материи кои можат да бидат опасни или штетни по човековиот организам.

Член 31

Со прописите за заштитата при работата се определуваат, во согласност со општите прописи од заштитата од пожар, и мерките за обезбедување од пожар на лицата на работа.

Здравствени услови при работата и давање прва помош

Член 32

(1) На лицата на работа им се обезбедуваат хигиенски и здравствени услови на работната со кои се отстрануваат причините на заболувања или на здравствени оштетувања во врска со работата.

(2) На лицата на работа им се обезбедува давање прва помош и организирано спасување во случај на незгода при работата.

Член 33

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките и нормативите за обезбедување на хигиенски и здравствени услови на работата, особено со одржување на чистотата, со уредување на санитарните уреди, гардеробите и трпезариите, со снабдување со вода за пиење и миене, со одветно осветлување на работните места и простории, со одржување на пропишаната чистота на воздухот, температурата и влажноста, со отстранување на отпадоците и отпадочните води итн.

Член 34

Со прописите за заштитата при работата се определуваат потребниот материјал односно опрема и постапката за давање прва помош и за организирање на службата за спасување, како и условите што во поглед на стручноста треба да ги исполнуваат лицата за вршење на овие работи.

Средства за лична заштита при работата и лична заштитна опрема

Член 35

Ако опасностите и штетностите на кои се изложени лицата на работа не можат на друг начин да се отстранат, се употребуваат средства за лична заштита при работата (лични заштитни средства, заштитна облека и обувки и др.).

Член 36

Средствата за лична заштита при работата се изработуваат така што да го спречуваат дејството на опасностите односно штетностите на кои организмот односно дел на телото е изложен и при работата да причинуваат што помали тешкотии и смеќавања.

Член 37

За заштита од ненадејни и повремени опасности на лицата на работа им се обезбедува и става на располагање лична заштитна опрема, која мора да биде изработена така што да го спречува дејството на односната опасност.

Член 38

Со прописите за заштитата при работата се определува на кои работи и кои средства за лична заштита при работата односно лична заштитна опрема се користат за отстранување на дејството на одделни видови опасности, односно штетности по организмот на лицата на работа, како и условите што треба да ги исполнуваат одделни од овие средства односно одделни видови опрема.

Член 39

(1) Производителите на средства и опрема за лична заштита се должни, во смисла на членот 8 од овој закон, да обезбедат средствата и опремата за лична заштита да им одговараат на условите од чл. 36 и 37 на овој закон односно на југословенските стандарди.

(2) Производителите на средства и опрема за лична заштита, се должни за мострата да прибават атест од определената стручна установа, ако за такво средство односно опрема не е пропишан југословенски стандард.

Член 40

Увозниците односно порачувачите на средства и опрема за лична заштита се должни пред увозот односно порачката од странство да прибават оценка од определената стручна установа дали средството односно опремата им одговара, во смисла на членот 8 од овој закон, на условите предвидени со југословенските прописи за заштитата при работата односно на југословенските стандарди.

2. Посебни мерки и нормативи за заштита при работата

Член 41

На работите што се изведуваат под посебни услови, односно каде лицата на работа се изложени на посебни опасности од повреди или штетности по здравјето, се применуваат посебни мерки и нормативи на заштитата при работата.

Член 42

Со прописите за заштита при работата се определуваат посебни мерки и нормативи на заштитата на лицата на работа, особено во врска со: доаѓањето на лицата на работното место и со движењето при работата; осветлувањето и проветрувањето на работните простории и простори; подградувањето односно обезбедувањето од уривање и обрушување; превозот на лица и материјали; работата при покачена температура и во влага; минирањето; обезбедувањето од пожар и експлозии; посебното организирање на давањето на прва помош и спасувањето, како и други мерки за заштита во врска со особеноста на работите под земја.

Член 43

Со прописите за заштитата при работата се определуваат посебни мерки и нормативи на заштитата на лицата на работа под земја (во рударството, тунелоградбата и сл.), особено во врска со: доаѓањето на лицата на работното место и со движењето при работата; осветлувањето и проветрувањето на работните простории и простори; подградувањето односно обезбедувањето од уривање и обрушување; превозот на лица и материјали; работата при покачена температура и во влага; минирањето; обезбедувањето од пожар и експлозии; посебното организирање на давањето на прва помош и спасувањето, како и други мерки за заштита во врска со особеноста на работите под земја.

Член 44

(1) Со прописите за заштита при работата се определуваат посебни мерки и нормативи на заштитата при работите на отворен простор, особено во градежништвото, во земјоделството, при експлоатација на шуми, при површински откопи на руди, во каменоломи и на други работи за добивање градежни материјали.

(2) Мерките и нормативите на заштитата при работата од ставот 1 на овој член опфаќаат особено: обезбедување на лицата на работа од обрушување, одронување и потопување; заштита на лицата запослени на издигнати места, при длабоко копање, уривање на градежен објект и минирање; заштита од атмосферски влијанија односно непогоди (покачена или намалена температура, врнежи, луни, гром и др.), заштита во врска со оддалеченоста на работилиштето од населени места (обезбедување на превоз, сместување, исхрана и др.), како и други мерки и нормативи за заштита во врска со особеноста на работите на отворен простор.

Член 45

Со прописите за заштитата при работата под вода, особено во кесони и при нуркање, се определуваат посебни мерки и нормативи за обезбедување за работа при изменет воздушен притисок и постапка при давањето на прва помош, како и други мерки и нормативи за обезбедување во врска со особеноста на работите што се изведуваат под вода.

Член 46

Со прописите за заштитата при работата се определуваат посебни мерки и нормативи за заштита на лицата запослени на подвижни објекти на сувоземниот, воздушниот и водниот сообраќај, што се однесуваат особено на опасностите од средствата што се во погон и од движењето на објектите, на обезбедувањето на сместување и исхрана поради постојани промени на местото на престојот односно поради поврзаност на местото на работата со местото на живеењето (бродови и сл.), како и други мерки и нормативи на заштитата во врска со особеноста на работите што ги вршат лицата запослени во сообраќајот.

3. Мерки за заштита во врска со условите на работата

Член 47

Во согласност со одредбите на прописите за работните односи, мерките за заштита при работата опфаќаат и услови на работата доколку се однесуваат на безбедноста на лицата на работа, особено во поглед на: работното време и одморот на определени работни места и работи, условите што треба да ги исполнуваат лицата за вршење на определени работи, обезбедувањето на сместување и исхрана односно превоз при посебни видови работи, како и услови во поглед на посебната заштита на жените, младина и инвалидите.

Член 48

Со прописите за заштитата при работата се определуваат мерките на заштитата при работите кај кои должината и условите на работното време, продолжената работа, работата ноќе, работата во сменни и користењето на одмор непосредно влијаат врз безбедноста при работата, како и работите што се вршат со скратено работно време.

Член 49

(1) Со прописите за заштитата при работата се определуваат посебни услови што треба да ги исполнуваат лицата што вршат определени работи каде постојат зголемени опасности од повреди и здравствени оштетувања.

(2) Посебните услови од ставот 1 на овој член се предвидуваат особено во поглед на добата на животот, стручните квалификации и здравствената, физичката и психичката состојба.

(3) Со републички прописи се определува начинот и постапката за вршење на претходните и периодичните лекарски и други прегледи заради проверување дали се исполнети условите за вршење на определени работи.

Член 50

Со прописите за заштитата при работата се определува во кои случаи и под кои услови на лицата на работа им се обезбедуваат сместување и исхрана во близина на местото на работата односно превоз од местото на живеењето до местото на работата, и назад.

Член 51

Со прописите за заштитата при работата се определува на кои работи и во кои случаи се применуваат посебните мерки на заштитата за жените, младина и инвалидите, односно каде воопшто е забранета работата на овие лица.

4. Овластување и постапка за донесување на прописите за заштитата при работата

Член 52

(1) Прописите со кои се определуваат општите мерки и нормативите на заштитата при работата ги донесува сојузниот секретар за труд.

(2) Прописите со кои се определуваат општите мерки и нормативи на заштитата при работата а кои се однесуваат на: градежните објекти, орудијата за работа, електричната струја, средствата и опремата на личната заштита во смисла на чл. 16, 20, 23, 27 и 38 на овој закон, ги донесува сојузниот секретар за труд, во согласност со сојузниот секретар за индустрија и трговија.

(3) Прописите со кои се определуваат општите мерки и нормативи за обезбедување на хигиенски и здравствени услови при работа односно за заштита од бука и вибрација, од опасни зрачења и за давање прва помош во смисла на чл. 25, 28, 33, 34 како и 49 на овој закон, ги донесува сојузниот секретар за труд, во согласност со сојузниот секретар за здравство и социјална политика.

(4) Прописите со кои се определуваат посебни мерки и нормативи за заштита при работата, во смисла на чл. 42 до 46 од овој закон, ги донесува

сојузниот секретар за труд, во согласност со државниот односно сојузниот секретар во чија надлежност претежно спаѓаат работите за кои се предвидуваат посебни мерки на заштитата при работата.

(5) Нацртите на прописи од овој член сојузниот секретар за труд им ги доставува на мислење на Централниот совет на Сојузот на синдикатите на Југославија, на Сојузната стопанска комора и на надлежните републички органи.

(6) Ако во поглед на предложен пропис односно одделни негови одредби, од страна на Централниот совет на Сојузот на синдикатите на Југославија, Сојузната стопанска комора и надлежните републички органи постојат спротивни ставови во суштествени прашања, а тие организации односно органи останат и понатаму при своите ставови, може да се бара формирање на комисија за усогласување на спротивните ставови. Ако во комисијата не се постигне согласност, спорното прашање ќе се изнесе пред Сојузниот извршен совет.

(7) Прописите за мерките и нормативите за заштита при рударски подземни работи ги донесува сојузниот секретар за индустрија и трговија, во согласност со сојузниот секретар за труд.

Член 53

(1) Органите надлежни за донесување на прописите за заштитата при работата, техничките прописи и југословенските стандарди, се должни да ги усогласат тие прописи ако се однесуваат на иста материја.

(2) При донесувањето на техничките прописи ќе се води сметка за безбедноста при работата.

(3) Ако со техничките прописи се обезбедени и мерки за заштита при работата, ќе се зема тоа предвид при донесувањето на прописи за заштита при работата.

Член 54

Постапката за давање стручна оценка односно за издавање атест во смисла на чл. 18 и 21 став 2, членот 39 став 2 и членот 40 на овој закон, се определува со републички прописи.

Член 55

Со републички прописи можат да се определуваат дополнителни мерки за заштита при работата, односно можат да се пропишуваат во потполност мерки за заштита на оние работи за кои не постојат сојузни прописи за заштитата при работата.

III. ОБВРСКИ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ

Член 56

(1) Организацијата е должна да ги спроведува мерките на заштитата при работата предвидени со закон и со прописите донесени врз основа на закон, како и да ги следи, проучува и користи искуствата заради што поцелосна примена на заштитата при работата.

(2) Организацијата може, користејќи ги современите научни достигања, да применува и други посовршени заштитни мерки.

Член 57

Организацијата ги врши сите работи во врска со спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата, освен работите што со овој закон се ставени во задача на други општествено-политички заедници односно нивни органи или определени служби.

Член 58

Организацијата ги користи орудијата за работа и уредите односно дава на употреба средства и опрема за лична заштита при работата само ако се тие во согласност со одредбите на прописите за заштитата при работата.

1. Општи акти за заштитата при работата**Член 59**

Организацијата, во согласност со прописите за заштита при работата, а според своите услови и потреби, ги пропишува со статутот и правилникот нормите и работите во врска со спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата.

Член 60

Ако организацијата донесува посебен правилник за заштитата при работата, со овој правилник се определуваат особено:

1) начинот на организирањето на работите за заштита при работата, а особено задачите на лицата што се грижат за заштитните мерки при работата, односно организирањето, делокругот и овластувањата на службата за заштита при работата;

2) обврските на лицата на работа, задачите и одговорноста на раководните лица во врска со заштитата при работата, како и организирањето и начинот на вршењето на внатрешната контрола односно овластувањата на лицата што ја вршат таа контрола;

3) односите и начинот на соработката на службата за заштита при работата со другите служби што работат на унапредување на заштитата при работата, особено со здравствената станица, кадровската служба, социјалниот работник, индустрискиот психолог и др.;

4) постапката и начинот на запознавањето со условите на работата и со опасностите врзани за работното место односно работата при стапувањето на работата или преместување на друго работно место, како и начинот на обучувањето и воспитувањето од материјата по заштитата при работата, односно на проверувањето и проширувањето на знаењето на лицата на работа од таа материја во текот на запослувањето;

5) работите при кои постои зголемена опасност од повреди и заболувања во врска со работата, како и условите што треба да ги исполнуваат лицата на работа за вршење на тие работи;

6) кои орудија за работа според прописите за заштитата при работата подлежат на повремено испитување и начинот на нивното испитување;

7) постапката во врска со набавката, одржувањето и користењето на средствата и опремата за лична заштита;

8) начинот на остварувањето на обврските спрема органите на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата, начинот на извидувањето, пријавувањето и водењето на евиденцијата за повредите при работа и за заболувањата во врска со работата, како и начинот на спроведувањето на прописите за извидите на смртните случаи и колективните несреќи при работата.

Член 61

Организацијата, со својот план за работа и развој односно со програмата за развој, или со посебен план, ја изработува програмата на мерките за заштита при работата и ги определува средствата за обезбедување и унапредување на заштитата при работата.

2. Задачи на органите и одговорните лица**Член 62**

Работничкиот совет односно соодветниот орган на управувањето се грижи за спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата, а особено: ја донесува програмата на мерките за заштита при работата, ја претресува состојбата на условите на работата и донесува одлуки за обезбедување и унапредување на заштитата при работата, го разгледува извештајот што му го поднесува инспекторот на трудот за утврдената состојба, донесува соодветни одлуки и го известува инспекторот за мерките што ќе ги преземе заради отстранување на неправилностите на кои му е укажано.

Член 63

Директорот и другите раководни лица во организацијата, секој во својот делокруг на работата, се одговорни за спроведувањето на заштитата при работата, а посебно се должни да се грижат: за применувањето на заштитните мерки и за користењето на средствата и опремата за лична заштита при работата; за одржувањето во исправна состојба на орудија за работа и уредите и за нивната правилна и наменска употреба во врска со заштитата при работата; за состојбата на повредувањата и заболувањата во врска со работата и за пронаоѓањето на што поцелесообразни мерки за отстранување на нивните причини; за упатувањето и поучувањето на лицата на работа односно за проверувањето на нивното знаење во врска со заштитата при работата.

3. Организирање на работите на заштитата при работата**Член 64**

(1) За вршење работи на заштитата при работата во организацијата се формира посебна стручна служба или тие работи му се доверуваат на определено лице.

(2) Организациите во кои постојат зголемени опасности од повреди и заболувања во врска со работата се должни, во согласност со својот статут односно со друг општ акт, да основат посебна служба за заштита при работата или да определат лица што ќе вршат исклучиво работи во врска со заштитата при работата.

(3) За работата во службата односно на работите од ставот 2 на овој член е потребна пропишаната стручна спрема.

Член 65

(1) Повеќе организации можат спогодбено да основат заедничка служба за заштита при работата.

(2) Организациите можат со стручните установи за унапредување на заштитата при работата да договараат вршење на определени работи по заштита при работата.

4. Обучување и воспитување**Член 66**

(1) Организацијата е должна да обезбеди секое лице пред распоредувањето на работа да биде запознаено со условите на работата и со опасностите на работата, односно со мерките и средствата за заштита при работата, а во текот на запослувањето да се грижи за неговото воспитување и надолжување на знаењето од областа на заштита при работата.

(2) Со регулаторни прописи поблиску се определуваат начинот и постапката за обучување на лицата при стапувањето на работа и во текот на работата односно задачите на организацијата во врска со обврските од ставот 1 на овој член.

Член 67

(1) Непосредно со стручното образование и усовршувањето на лицата на работа, како и при здобивањето со стручни квалификации со практична работа, организацијата е должна да обезбеди и стручно оспособување од материјата за заштитата при работата.

(2) Познавањето на материјата на заштитата при работата организацијата повремено го проверува на погоден начин, особено кај лицата на работи со посебни услови на работата.

5. Работни места со посебни услови на работата**Член 68**

Организацијата е должна, во смисла на членот 49 од овој закон, да ги утврди работите односно да ги определи работните места каде постојат зголемени опасности од повреди или здравствени оштетувања. За тие работи односно работни места таа мо-

же, покрај пропишаните, да предвиди и други посебни услови што треба да ги исполнуваат лицата што ќе работат на тие работи односно работни места.

Член 69

Пред почетокот на работата на работите од членот 68 а во смисла на членот 49 став 3 од овој закон, организацијата е должна да го упати лицето на специјален лекарски преглед, односно периодично да ги упатува на преглед во текот на запослувањето лицата за кој е предвиден таков преглед.

6. Повремени прегледи и испитувања на орудијата за работа и уредите

Член 70

(1) Организацијата е должна да обезбеди периодични испитувања на хемиски, биолошките штетности и на микроклимата, како и на определените орудија за работа и на уредите од гледиштето на безбедноста на лицата што работат со нив или доаѓаат во допир при работата (парни котли и садови под притисок, дигалки и др.).

(2) Врз основа на испитувањата во смисла на ставот 1 од овој член, стручната установа определена со републички прописи ѝ издава на организацијата исправа за стручниот наод (сертификат).

Член 71

Кои орудија за работа и уреди во смисла на членот 70 од овој закон подлежат на задолжително испитување, односно во кои рокови, се определува со прописите за заштитата при работата, ако тоа не е предвидено со техничките прописи или југословенските стандарди.

7. Посебни обврски на организацијата

Член 72

Организацијата е должна за почетокот на работата, односно за почетокот на работата на своја организациона единица, да го извести органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата најмалку на 8 дена пред почетокот на работата.

Член 73

Организацијата е должна веднаш да го извести првостепениот орган за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата: за секој смртен случај, колективна несреќа, потешка повреда при работата и несреќа, како и за секоја појава што би можела да го загрози животот на лицата на работа.

Член 74

(1) Организацијата е должна на инспекторот на трудот да му овозможи преглед на работилиштата, просториите и уредите, да му стави на располагање лице заради давање известување и да му ги даде на увид исправите односно податоците потребни за вршење на надзорот над придржувањето кон прописите за заштитата при работата.

(2) На барање на органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата, организацијата е должна да му ги достави сите берани податоци во врска со заштитата при работата.

Член 75

Организацијата е должна да го извести органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата за извршувањето на неговото решение, и тоа најдоцна во рок од 8 дена по истекот на рокот определен за отстранување на недостатоците односно неправилностите.

IV. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЛИЦАТА НА РАБОТА

Член 76

(1) Лице на работа е должно да ги врши своите работи со полно внимание за да му придонесе на

обезбедувањето на својот живот и здравје, како и на животот и здравјето на другите членови на работната заедница.

(2) Лице на работа има право и должност да се служи со сите заштитни направи и средства за лична заштита при работата, да ги користи наменски, да ракува внимателно со нив и да ги одржува во исправна состојба.

Член 77

Лице на работа е должно да се придржува кон пропишаните заштитни мерки и да се грижи за спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата.

Член 78

Лице на работа е должно на непосредниот раководител веднаш да му ги пријави сите забележени недостатоци, расипување или други појави што би можеле да ја загорзат безбедноста при работата.

Член 79

(1) Ако лицето на работа го заканува непосредна опасност по животот поради тоа што не се спроведени мерките за заштита при работата, тоа има право да одбие да работи на тоа работно место додека не се спроведат соодветните заштитни мерки.

(2) Ако лицето на работа го заканува непосредна опасност по здравјето поради тоа што не се спроведени мерките на заштита при работата, тоа има право да бара да се отстрани опасноста во што пократок рок. Ако организацијата не постапи по ова барање, лицето на работа може да одбие да работи на тоа работно место додека не се спроведат соодветните заштитни мерки.

Член 80

(1) Ако лице на работа одбие да работи или постави барање во смисла на членот 79 од овој закон, а организацијата смета дека постапката односно барањето на тоа лице не е оправдано, тоа е должна веднаш да го извести надлежниот орган за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата.

(2) Инспекторот на трудот по примањето на известувањето од ставот 1 на овој член е должен веднаш да спроведе извиди и да нареди да се спроведат заштитни мерки односно да нареди запирање на работата додека не се спроведат тие мерки, или да го извести лицето на работа од кои причини неговото барање не е основано.

Член 81

(1) Лицето на работа е должно пред распоредувањето на работа да се запознае со прописите и мерките за заштита во врска со работата што треба да ја врши, како и со организирањето и спроведувањето на заштитата при работата во организацијата, односно има право да бара од одговорното лице што поцврпно да го запознае со опасностите на работата и со правата односно обврските во врска со заштитата при работата и со условите на работата.

(2) Лицето на работа, особено на раководно работно место, е должно во текот на запослувањето постојано да го надополнува и усовршува своето знаење од материјата на заштитата при работата.

Член 82

Лицата на работа што имаат извесни здравствени недостатоци или боледуваат од болести што тешко можат или всопшто не можат да се утврдат со лекарски преглед, се должни овие недостатоци односно болести да ги пријават при стапувањето на работа односно подоцна ако се појават во текот на запослувањето.

Член 83

(1) Заради остварување на своите права во врска со заштитата при работата, како и ако не се постави по пријавата во смисла на членот 78 од овој закон, лицето на работа може на одговорното лице

во организацијата да му поднесе писмено барање или да изјави на записник да се спроведат пропишаните заштитни мерки.

(2) Ако по барањето од ставот 1 на овој член не се постапи во рок од 8 дена или ако лицето на работа смета дека бараните заштитни мерки не се спроведени во смисла на одредбите од прописите за заштитата при работата или општите акти на организацијата, лицето на работа може да му поднесе приговор на управниот одбор или на друг орган предвиден со општиот акт на организацијата, а наедно може да му се обрне на органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата со барање да донесе соодветно решение.

(3) Ако органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата утврди дека во рок од 8 дена од денот на поднесувањето на приговорот во смисла на ставот 2 од овој член не се постапило по барањето, тој е должен врз основа на спроведените извиди или да донесе решение со кое се наредува спроведување на заштитната мерка и да го определи рокот во кој треба да се спроведе мерката, или да го извести лицето на работа од кои причини не е основано неговото барање.

V. УСТАНОВИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАШТИТАТА ПРИ РАБОТАТА

Член 84

Со определени работи во врска со спроведувањето и унапредувањето на заштита при работата како дејности на општествена служба се занимаваат посебни установи за заштита при работата и други научни и стручни установи (медицински, здравствени, за унапредување на производството и продуктивноста на трудот и др.) кои тие работи ги вршат како составен дел на својата дејност (во понамошниот текст: стручни установи).

Член 85

Условите за основање, организација и делокруг на посебните установи за заштита при работата ги пропишуваат републиките, во согласност со прописите за установите.

Член 86

Стручните установи во областа на унапредувањето на заштитата при работата се занимаваат, во согласност со законот, особено со следните работи:

1) им вршат на организациите стручни услуги за примена на заштитните прописи и мерки, односно за подобрување и санирање на условите за работата;

2) вршат научни испитувања и истражувања, ги следат домашните и странските достигнувања во областа на заштитата при работата;

3) работат на стручно оспособување и образование, односно на воспитување и просветување од материјата на заштитата при работата;

4) изработуваат елаборати, вршат анализи и даваат стручна помош при нормирањето на материјата за заштитата при работата и вршењето на надзор над примената на прописите за заштитата при работата.

Член 87

(1) Давањето на стручна оценка и издавањето на пропишаните атести во смисла на членот 8 став 3 и членот 54 на овој закон, како и вршењето на периодични испитувања и издавањето на сертификати во врска со членот 70 на овој закон, ги вршат определените стручни установи. Исправите издадени од стручна установа важат за целата територија на Југославија.

(2) Кои, стручни установи и кои работи од ставот 1 на овој член ќе вршат тие се утврдува со републички прописи.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА

Член 88

Определена евиденција за податоците од областа на заштитата при работата се должни да водат организациите, а службата на социјалното осигурување стручните установи, органите за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата и општата статистичка служба, покрај водењето на евиденцијата, вршат и определена обработка на статистичките податоци врз основа на пропишаната евиденција.

Член 89

(1) Начинот на водењето на евиденцијата од членот 88 на овој закон, нејзината содржина и обем, како и постапката во врска со обработката на податоците и со нивното објавување, ги пропишува сојузниот секретар за труд, во согласност со директорот на Сојузниот завод за статистика односно со старешината на друг орган или организација во чиј делокруг спаѓаат работите што се определуваат со прописот.

(2) Сојузниот секретар за труд ќе пропише кои податоци односно извештаи органите за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата на потесните општествено-политички заедници се должни да му доставуваат на органот за надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата на пошироката општествено-политичка заедница односно на другите заинтересирани органи, како и начинот, постапката и роковите на ова известување односно поднесување на извештаи во смисла на членот 73 од овој закон.

VII. НАДЗОР

1. Организација

Член 90

(1) Надзор над придржувањето кон одредбите од овој закон и прописите од областа на заштитата при работата вршат органите на управата надлежни за работите на инспекцијата на трудот (во понамошниот текст: органи на инспекцијата на трудот).

(2) Надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата при подземни работи во рударството вршат органите надлежни за работите на рударската инспекција.

Член 91

На надзор од органите на инспекцијата на трудот подлежат сите организации односно работни места каде се запослени лица на работа, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 92

Органите на инспекцијата на трудот се самостојни во вршењето на работите на надзор.

Член 93

Организацијата и надлежноста на органите на инспекцијата на трудот во републиката се пропишува со републички прописи.

Член 94

(1) Работите на органите на инспекцијата на трудот ги вршат инспектори на трудот.

(2) Инспекторите на трудот во вршењето на своите работи се самостојни и од името на органот на инспекцијата на трудот постапуваат и донесуваат решенија во рамките на должностите и овластувањата определени со овој закон и со други прописи.

(3) Инспекторите на трудот мораат да ја имаат пропишаната легитимација. Образецот на легитимацијата и начинот на издавањето ги определува сојузниот секретар за труд.

Член 95

(1) Инспекторите на трудот мораат да ја имаат пропишаната стручна спрема и да ги исполнуваат

другите определени услови за вршење на инспекциските работи.

(2) Стручната спрема и условите од ставот 1 на овој член за инспекторите на трудот на Сојузниот инспекторат за труд, како и за инспекторите на другите органи на инспекцијата на трудот што вршат работи од интерес за целата земја, ги пропишува сојузниот секретар за труд.

(3) Стручната спрема и другите услови за рударските инспектори ги пропишува сојузниот секретар за индустрија и трговија, во согласност со сојузниот секретар за труд.

Член 96

Работите на инспекцијата на трудот во рамките на правата и должностите на федерацијата ги врши Сојузниот инспекторат за труд.

Член 97

Сојузниот инспекторат за труд ги врши особено следните работи:

1) врши, по потреба, работи на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата кога тие работи се од интерес за целата земја (член 11);

2) врши надзор над работата на републичките органи на инспекцијата на трудот во поглед на придржувањето кон сојузните прописи за заштитата при работата;

3) ја следи и проучува состојбата на заштитата при работата, ја следи работата на органите на инспекцијата на трудот и предлага мерки за поцелесообразно и поуспешно спроведување на заштитата при работата и за унапредување на дејноста на тие органи;

4) приготвува прописи за органите на инспекцијата на трудот и за заштитата при работата;

5) објавува годишни извештаи за состојбата на заштитата при работата и за дејноста на органите на инспекцијата на трудот за целата земја;

6) ѝ поднесува на Сојузната скупштина на нејзино барање, како и на Сојузниот извршен совет периодични извештаи, повремени информации и потребна документација за состојбата и унапредувањето на заштитата при работата;

7) соработува, по овластување од сојузниот секретар за труд, со странски и меѓународни организации што дејствуваат на полето на унапредувањето на заштитата при работата.

Член 98

(1) Сојузниот инспекторат за труд може од органите на инспекцијата на трудот во републиката да побара информации, извештаи за нивната работа и извештаи за извршувањето на определени работи од општ интерес за целата земја.

(2) Во работите од интерес за целата земја Сојузниот инспекторат за труд може на републичките органи на инспекцијата на трудот да им издава задолжителни инструкции во поглед на вршењето на инспекциските работи.

Член 99

Сојузниот инспекторат за труд може да изврши секоја инспекциска работа од надлежноста на органот надлежен за работите на инспекцијата на трудот во републиката, ако овој орган не ја извршил, и тоа на товар на органот што бил должен да ја изврши таа работа.

Член 100

За меѓусебните односи на органите на инспекцијата на трудот важат општите прописи за односите на органите на управата ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 101

Органите на инспекцијата на трудот соработуваат со другите инспекциски служби и органи чија дејност е поврзана со заштитата при работата, а особено со органите на санитарната инспекција во поглед на мерките за спречување на заболувањата во врска со работата; со органите на рударската

инспекција и со другите технички инспекции во поглед на придржувањето кон прописите со кои се определуваат заштитните мерки од технички карактер, како и со органите на внатрешните работи во поглед на придржувањето кон прописите за противпожарните мерки, за експлозивните средства и при извидувањето и утврдувањето на причините на повредите при работата.

Член 102

(1) Со републички прописи ќе се определи начинот на соработката на органите на инспекцијата на трудот и органите на рударската инспекција во вршењето на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата и нормативите за заштита при работата во рударството.

(2) Органите на рударската инспекција се должни на републичкиот орган на управата надлежен за работите на трудот да му поднесуваат периодични и годишни извештаи за состојбата и проблемите на заштитата при работата, а на сојузниот орган на управата надлежен за работите на трудот извештаи за состојбата и проблемите на заштитата при работата, во работите од интерес за целата земја.

Член 103

(1) Ако органот на инспекцијата на трудот при вршењето на надзор утврди повреда на пропис од надлежноста на друг инспекциски орган, тој е должен за тоа веднаш да го извести надлежниот орган на таа инспекција.

(2) Ако органот на инспекцијата на трудот утврди повреди на прописи кои делумно спаѓаат во надлежноста на друг инспекциски орган, ќе донесе решение по претходно прибавена согласност од надлежниот орган на таа инспекција.

2. Овластување и постапка

Член 104

Инспекторот на трудот е овластен во секоја доба за време на работата да влезе во организацијата без претходно јавување. Веднаш по влегувањето во организацијата тој е должен да го извести одговорното лице за своето присуство.

Член 105

При вршењето на надзор инспекторот на трудот утврдува дали организацијата во сите случаи ги применила пропишаните мерки и нормативи за заштита при работата како и дали обезбедила задолжително испитување на определени орудија за работа и уреди во смисла на членот 70 став 1 од овој закон и дали е спроведена постапката од членот 8 став 3 на овој закон (чл. 18, 21, 39 и 40).

Член 106

Врз основа на извештајот на организацијата од членот 73 на овој закон инспекторот на трудот е должен да ја испита состојбата на самото место заради преземање мерки за отстранување на причините што ги предизвикале настаните односно појавите за кои е известен органот на инспекцијата на трудот.

Член 107

При вршењето на преглед односно при посетувањето на организацијата инспекторот на трудот има право да ги прегледа сите работилишта, простории, уреди, работни места и исправи, да собере известувања и, по потреба, да сослушува лица на работа, како и да презема други дејствија потребни за утврдување како се применуваат прописите за заштитата при работата.

Член 108

(1) Ако инспекторот на трудот утврди повреди на прописи за мерките за заштитата при работата, тој е овластен да издаде решение за отстранување на тие недостатоци односно неправилности и да го определи рокот во кој тие треба да се отстранат.

(2) Инспекторот на трудот може да нареди да се спроведе и мерка што не е пропишана, ако лицата на работа се непосредно загрозени.

Член 109

(1) Ако инспекторот на трудот утврди дека постои непосредна опасност по животот на лицата на работа, тој е должен да ја забрани работата на загрозеното работно место. Инспекторот на трудот може да ја забрани работата и на работното место на кое утврди дека непосредно е загрошено здравјето на работникот.

(2) Ако организацијата по опомената поради неизвршување на издаденото решение за отстранување на недостатоците односно неправилностите не постапи по решението, инспекторот на трудот може да ја забрани работата на работните места на кои се однесува решението додека не се отстрани недостатокот односно неправилноста.

(3) Ако забраната на работата од ст. 1 и 2 на овој член ја опфаќа целата организација или одделна организациона единица, инспекторот на трудот е должен веднаш да го извести собранието на општината на чија територија се наоѓа организацијата односно организационата единица.

Член 110

Ако инспекторот на трудот оцени дека некои одредби од статутот или од други општи акти на организацијата со кои се пропишуваат работи и мерки за заштита при работата не се во согласност со закон или со прописите донесени врз основа на закон, тој е должен да го извести највисокиот орган на управувањето на организацијата. Ако највисокиот орган на управувањето не ги прифати забелешките на инспекторот на трудот, инспекторот на трудот ќе го извести за забелешките ставени на статутот или друг општ акт на организацијата надлежниот општински орган и надлежниот уставен суд.

Член 111

(1) Ако утврдената повреда на пропис претставува прекршок или кривично дело, инспекторот на трудот е должен наедно да поднесе предлог за поведување прекршочна односно кривична постапка.

(2) Судијата за прекршоци е должен да го извести инспекторот на трудот за резултатот на постапката што е поведена по неговиот предлог.

(3) Жалба против решението на судијата за прекршоци може да изјави органот на инспекцијата на трудот чиј инспектор го поднесол предлогот за поведување на постапката.

Член 112

За вршење прегледи на организации инспекторот на трудот користи стручни установи односно стручњаци кога е потребно да се вршат определени мерења, анализи или други вештачења заради утврдување дали постојат повреди на прописи или не, а инспекторот не е во можност да ги изврши сам.

Член 113

(1) За извршениот преглед и за своите наоди инспекторот на трудот е должен да направи записник во потребен број примероци, од кои еден примерок ѝ врачува на организацијата.

(2) Ако инспекторот на трудот при прегледот утврди неправилен однос спрема заштитата при работата, тој е должен да му поднесе извештај на соодветниот орган на управувањето на организацијата за своите забележувања и наод, и да му укаже на сите забележени неправилности во врска со спроведувањето на заштитата при работата, особено во врска со општата состојба на заштитата, со работата на службата на заштитата при работата, со начинот на пропишувањето на нормите и мерките за заштита при работата, со односот на раководниот персонал спрема примената на заштитните мерки, со активностите што се вршат заради образование и воспитување од материјата на заштита при работата и друго.

Член 114

(1) Ако спроведувањето на заштитните мерки за отстранување на недостатоците односно неправилностите бара посебни инвестициони вложувања, а

тие недостатоци односно неправилности не претставуваат потешко загрозување на животот и здравјето на лицата на работа, инспекторот на трудот може да ѝ наложи на организацијата да направи програма за постапно сообразување на состојбата со одредбите од прописите за заштитата при работата, за што истовремено ќе го извести општинското собрание.

(2) Ако организацијата не постапи по барањето на инспекторот на трудот од ставот 1 на овој член, инспекторот на трудот може да му предложи на општинското собрание да се стави организацијата под присилна управа.

Член 115

Овластувањата и должностите на инспекторот на трудот согласно се применуваат и на рударскиот инспектор кога врши работи на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата на подземни работи во рударството.

Член 116

(1) Против првостепеното решение на органот на инспекцијата на трудот жалба му се изјавува во рок од 8 дена непосредно на органот на инспекцијата на трудот од пошироката општествено-политичка заедница, а против првостепеното решение на републичкиот орган на инспекцијата на трудот — на надлежниот републички орган определен со републички закон.

(2) Жалбата го одлага извршувањето на решението, освен ако е наредена забрана на работата.

Член 118

(1) Начинот на вршењето на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата во претпријатијата што произведуваат за потребите на Југословенската народна армија односно во претпријатијата и органите на внатрешните работи, го пропишува сојузниот секретар за труд во спогодба со државниот секретар за народна одбрана односно со сојузниот секретар за внатрешни работи.

(2) Организацијата на надзорот над придржувањето кон прописите за заштитата при работата во единиците и установите на Југословенската народна армија ја пропишува државниот секретар за народна одбрана.

(3) Начинот на вршењето на надзор над придржувањето кон прописите за заштитата при работата на подземни работи во рударството, го пропишува сојузниот секретар за индустрија и трговија, во спогодба со сојузниот секретар за труд.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 118

(1) Со парична казна од 50.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице:

1) ако за орудие за работа или уред не прибави атест од стручна установа (член 21);

2) ако за мостра на средство или опрема за лична заштита не прибави атест од стручна установа (член 39);

3) ако пред увозот на средства или опрема за лична заштита не прибави оценка од стручна установа (член 40);

4) ако со статутот и правилникот не ги утврди нормите и работите во врска со спроведувањето и унапредувањето на заштитата при работата (член 59);

5) ако не изработи програма на мерките и не определи средства за обезбедување и унапредување на заштитата при работата (член 61);

6) ако пред распоредувањето на работа не го запознае лицето на работа со условите на работата и опасностите на работата, или ако во текот на запослувањето не се грижи за неговото воспитување и надополнување на неговото знаење од областа на заштитата при работата (член 66) и за стручното оспособување од материјата на заштитата при работата (член 67);

7) ако не ги утврди работите односно не ги определени работните места каде постојат опасности од повреди или здравствени оштетувања (член 68);

8) ако не обезбеди периодични испитувања на хемиските и биолошките штетности, микроклимата, како и на определени орудија за работа и уреди (член 70).

(2) За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице односно одговорното лице во државен орган со парична казна од 5.000 до 50.000 динари.

Член 119

(1) Со парична казна од 30.000 до 500.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице:

1) ако користи орудија за работа или уреди, односно даде на употреба средства и опрема за лична заштита кои немаат атест според одредбите од членот 21 став 2 и членот 39 став 2 на овој закон (член 58);

2) ако не го извести инспекторот на трудот за мерките што ќе ги преземе во смисла на извештајот поднесен врз основа на членот 113 од овој закон (член 62);

3) ако распореди на работа лице кое не ги исполнува пропишаните посебни услови (член 49), или ако на претходен или на периодични лекарски прегледи не го упати лицето кое ќе ги врши односно кое ги врши работите на работно место на кое постои зголемена опасност од повреди или здравствени оштетувања (чл. 68 и 69).

(2) За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице односно одговорното лице во државен орган со парична казна од 3.000 до 30.000 динари.

Член 120

(1) Со парична казна од 10.000 до 300.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице:

1) ако во пропишаниот рок не го извести органот на инспекцијата на трудот за почетокот на работата (член 72);

2) ако веднаш не му поднесе извештај на првостепените орган на инспекцијата на трудот во определените случаи (член 73);

3) ако не му овозможи на инспекторот на трудот вршење на прегледи односно не му ги даде потребните известувања итн. (член 74);

4) ако во пропишаниот рок не поднесе извештај за извршувањето на решението на инспекторот на трудот (член 75).

(2) За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице односно одговорното лице во државен орган со парична казна од 2.000 до 20.000 динари.

Член 121

(1) Со парична казна од 5.000 динари ќе се казни за прекршок на самото место одговорното лице во работната организација или во другото правно лице односно одговорното лице во државен орган ако во смисла на членот 63 од овој закон:

1) не ги примени заштитните мерки и не го обезбеди користењето на средствата и опремата за лична заштита при работата;

2) не го обезбеди одржувањето во исправна состојба на орудијата за работа и уредите и нивната наменска употреба во врска со заштитата при работата.

(2) За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок приватен работодавец на самото место со парична казна од 5.000 динари.

(3) Паричната казна на самото место за прекршок од овој член ја наплатува инспекторот на трудот надлежен за вршење непосреден надзор.

Член 122

За дејствија од чл. 118 до 120 на овој закон ќе се казни за прекршок приватен работодавец со парична казна од 10.000 до 300.000 динари.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 123

(1) Организациите се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да обезбедат спроведување на заштитата при работата во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Организациите се должни заштитата при работата да ја усогласат со мерките и нормативите на заштитата што ќе се пропишат врз основа на одредбите од главата II на овој закон во роковите предвидени со тие прописи.

Член 124

(1) Каде се предвидува со овој закон пропишување на определени мерки и нормативи на заштитата, ќе се применуваат општо признаените мерки на заштитата при работата во согласност со достигнувањата на југословенското стопанство, додека не се пропишат такви мерки и нормативи.

(2) Во случај на спор во поглед на оценувањето на општо признаените мерки од ставот 1 на овој член, конечна оценка донесува органот на инспекцијата на пошироката општествено-политичка заедница врз основа на мислење од стручната установа што ќе ја определи надлежниот републички орган.

Член 125

До донесувањето на нови односно до измените и дополненијата на прописите за заштитата при работата ќе се применуваат правилата (мерките и нормативите) на заштитата при работата содржани во следните прописи, доколку не се во спротивност со одредбите од овој закон:

1) Општи правилник за хигиенски и технички заштитни мерки при работењето („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/47 и 36/50);

2) Наредба за обвезно снабдување работниците со газирана солена вода во одделената со висока температура („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 40/47);

3) Правилник за хигиенски и технички заштитни мерки во градежништвото („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/47);

4) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето во каделарите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/47);

5) Наредба за обвезно вршење периодични медицински преглед на работници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 48/47);

6) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето со поделелски машини („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/47);

7) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето во графичките претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/47);

8) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето на преработката на кожи (кожари) — („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 98/47);

9) Правилник за заштитните мерки при работењето со рентгенски уредјаи и радио активни материји („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 100/47);

10) Правилник за заштитните мерки против опасноста од електрична струја во работните простории и работилишта („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 101/47);

11) Правилник за хигиенски и технички заштитни мерки при работењето во фабриките за стакло (стаклари) — („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/48);

12) Правилник за хигиенски и технички заштитни мерки при работењето во производството на барут и експлозив („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/48);

13) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето во каменоломи и тулани како и кај ваѓање глина, песок и шљунк („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 69/48);

14) Правилник за техничките и здравствено-техничките заштитни мерки при работата кај експлоатацијата на железниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/49, прилог бр. 1);

15) Правилник за техничките и здравствено-техничките заштитни мерки при градење патишта, мостови и железници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 80/49, прилог бр. 4);

16) Правилник за заштитните мерки при ракување со експлозив и лагување (минирање) во рудниците и каменоломите, како и при други работи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 98/49, прилог бр. 8);

17) Правилник за техничките и здравствено-техничките заштитни мерки на пловните објекти на внатрешната пловидба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/50, прилог бр. 2);

18) Правилник за техничките и здравствено-технички заштитни мерки на работите при хемиско-технолошките процеси („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/50, прилог бр. 9);

19) Правилник за службата за спасување и давање прва помош во рудниците и топилиците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/52);

20) Правилник за техничките и здравствено-техничките заштитни мерки при работата во црната металургија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 7/55);

21) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки на морските бродови („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/57 и 32/58);

22) Правилник за хигиенските и техничките заштитни мерки при норкачките работи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 36/58);

23) Упатство за поднесување пријави и за водење евиденција за несреќите при работата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/59);

24) Упатство за легитимацијата на инспекторите на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/60);

25) Упатство за начинот на вршење на работите на службата на инспекцијата на трудот во Југословенската народна армија и во претпријатијата што произведуваат за определени потреби на Југословенската народна армија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 39/60);

26) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при работите на истражување и експлоатација на нафта и земни гасови со длабински дупнатини („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/60);

27) Правилник за стручната спрема на инспекторите на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 11/61);

28) Правилник за техничките прописи за превозот на луѓе и материјали по окната на рудниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/61);

29) Правилник за техничко-заштитните мерки при работата на површинските откопи на јаглен, метали и неметални минерални сировини („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/61);

30) Правилник за техничките прописи за електроенергетските постројки на местата загрозуени од експлозивни смеси при истражувањето и експлоатацијата на нафта и на природни гасови со длабински дупнатини („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/61);

31) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при работата на преработка и обработка на метали („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 40/61);

32) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при работата на механичка преработка и обработка на дрво и слични материјали („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 40/61);

33) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при работата на експлоатација на шуми („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 41/61);

34) Правилник за техничките прописи за електричните постројки во рудниците со подземна експлоатација („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/62);

35) Правилник за прописите за заштитните мерки при ракување со експлозивни средства и минирање во рударството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 47/62);

36) Наредба за програмата на посебниот дел од стручниот испит за звањата на инспекторите на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/62);

37) Упатство за водење евиденција и доставување извештаи на органите на инспекцијата на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/62);

38) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при рударските подземни работи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 9/63);

39) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при лучко-транспортната работа („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/64);

40) Правилник за хигиенско-техничките заштитни мерки при работата со дигалки („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/64).

Член 126

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Законот за инспекцијата на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/59);

2) членовите 90 до 110 на Основниот закон за рударството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/64);

3) другите прописи што се во спротивност со овој закон.

Член 127

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

315.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ЕВИДЕНЦИИТЕ ВО ОБЛАСТА НА ТРУДОТ

Се прогласува Основниот закон за евиденциите во областа на трудот, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 294

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ЕВИДЕНЦИИТЕ ВО ОБЛАСТА НА ТРУДОТ

І. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се установуваат евиденции во областа на трудот, од интерес за целата земја.

Како евиденции во областа на трудот, од интерес за целата земја, се сметаат евиденциите што обезбедуваат собирање статистички податоци од областа на трудот што се од интерес за целата земја, а кои им служат на претставничките органи во федерацијата за утврдување на политиката во областа на трудот и работните односи, односно кои им служат на сојузните органи и организации за следење на појавите и движењата во оваа област заради предлагање односно преземање потребни мерки, научно истражување и известување на јавноста.

Како евиденции во областа на трудот што се од интерес за целата земја се сметаат и евиденциите во кои за работните луѓе се водат податоци што служат за остварување на нивните права по основот на работата.

Член 2

Евиденции во областа на трудот, и тоа: евиденција за запослените работници, евиденција за користењето на работното време, евиденција за личните доходи, евиденција за стручното образование на кадрите во работните и други организации и евиденција за остварувањето на правата на работниците од работен однос и за мерките и санкциите водат работните и други организации и државните органи (работни и други организации).

Евиденции во областа на трудот, и тоа: евиденција за договорите за учење во стопанството и евиденција за работниците што се здобиле со степени на стручно образование со полагање испити водат општинските органи на управата надлежни за работите на трудот.

Евиденции во областа на трудот, и тоа: евиденција за лицата што бараат запослување, евиденција за слободните работни односно ученички места во работните и други организации, евиденција за престанокот на работниот однос, евиденција за инвалидите на трудот и за работните места на кои можат да се запослуваат инвалиди на трудот, евиденција за лицата привремено запослени во странство и евиденција за странските државјани запослени во Југославија водат заводите за запослување.

Евиденции во областа на трудот, и тоа: евиденција за осигурениците, уживателите на пензии и за користењето на правата од социјалното осигурување и евиденција за несреќите при работата водат заводите за социјално осигурување.

Работните и други организации можат во евиденциите установени со овој закон да внесуваат и податоци за своите потреби или да установуваат и водат и други евиденции.

Член 3

Задолжителната содржина на евиденциите во областа на трудот, дефинициите на обележјата и методолошките принципи за водење на евиденциите се единствени.

Член 4

Во областа на трудот можат други евиденции, како задолжителни, да се воведуваат само со закон.

Член 5

Податоци што ги содржат евиденциите установени со овој закон можат да се користат само за службени цели.

Член 6

Работните и други организации и органите што ги водат евиденциите од членот 2 на овој закон се должни податоците што ги содржат тие евиденции да им ги даваат само на органите и организациите овластени за собирање на статистичките податоци.

Податоци за работата на лицата во единиците и установите на Југословенската народна армија односно во органите за внатрешни работи, можат да му се даваат само на Државниот секретаријат за народна одбрана, односно на Сојузниот секретаријат за внатрешни работи, а органите овластени за собирање на статистичките податоци можат овие податоци да ги бараат од Државниот секретаријат за народна одбрана односно од Сојузниот секретаријат за внатрешни работи.

За давањето на податоците за работата на органи и организации што не се овластени за собирање статистички податоци и за давањето на податоци за работата што не ги содржат евиденциите установени со овој закон, освен податоците од ставот 2 на овој член, одлучуваат органите на управувањето на работните и други организации.

Овластените органи и организации од ставот 1 на овој член можат од работните и други организации и органи што водат евиденции установени со овој закон, да бараат само податоци што ги содржат тие евиденции.

Член 7

Работните и други организации и органи ги внесуваат во евиденциите што ги водат според овој закон податоците врз основа на јавни исправи, други документи, внатрешната документација на работните и други организации и изјави на лица.

Член 8

Во евиденциите установени со овој закон податоците и виењите промени мораат да се внесуваат во роковите пропишани со овој закон.

II. ЕВИДЕНЦИИ ВО ОБЛАСТА НА ТРУДОТ

1. Евиденција за запослените работници

Член 9

Евиденцијата за запослените работници содржи особено податоци што служат при остварувањето на правата на работниците по основот на работата и податоци што овозможуваат статистичко следење на обемот и движињето на запосленоста, на професионалната, квалификационата, образовната, старосната и дуга структура на запослените работници, како и на флукуацијата и миграционите движења на запослените работници.

2. Евиденција за користењето на работното време

Член 10

Евиденцијата за користењето на работното време содржи особено податоци што овозможуваат статистичко следење на расположивиот и ефективно искористениот фонд на работното време, на работното време што не е искористено и на работното време изгубено поради изостанување од работа, боледување и сл. и следење на бројот и структурата на работниците што работат во една и повеќе смени односно во турнуси или со двократно работно време.

3. Евиденција за личните доходи

Член 11

Евиденцијата за личните доходи содржи особено податоци што служат за утврдување на правата на работниците по основот на социјалното осигурување и податоци што овозможуваат статистичко следење на номиналните лични доходи, височината на просечниот личен доход и номиналните лични доходи на работниците по категориите на стручноста, занимањето и работните места и следење на структурата на личните доходи по основите на приманата и односот помеѓу височината на личните доходи, резултатите на работата и резултатите на стопанисувањето на работните и други организации.

4. Евиденција за работата на стручно образование во работните и други организации

Член 12

Евиденцијата за работата на стручно образование во работните и други организации содржи особено податоци што овозможуваат статистичко следење на состојбата и развојот на кадровските служби и службите за работа на стручно образование на кадрите во работните и други организации, на установите за стручно образование во работните и други организации и на нивната работа, следење на бројот и структурата на работниците особено по пат на работа на стручно образование на кадрите во работните и други организации, следење на бројот на учениците што се образуваат во работните и други организации, како и на стипендистите на работните и други организации и на средствата што работните и други организации ги трошат за работа на стручно образование на кадрите.

3. Евиденција за остварувањето на правата на работниците од работен однос и за мерките и санкциите

Член 13

Евиденцијата за остварувањето на правата на работниците од работен однос и за мерките и санкциите содржи особено податоци за решенијата на работните и други организации по одделни права на работниците од работен однос; за споровите настанати по тие решенија; за начинот на решавањето на односните спорови и за институциите што ги решаваат, како и за примената на дисциплинските мерки во работните и други организации.

6. Евиденција за договорите за учење во стопанството

Член 14

Евиденцијата за договорите за учење во стопанството содржи особено податоци што овозможуваат статистичко следење на состојбата и движењето на учениците во стопанството; на бројот на учениците во стопанството според занимањата за кои тие се оспособуваат; на времето на траењето и завршувањето на учењето во стопанството; на старосната, образовната и друга структура на учениците во стопанството; на склучувањето, раскинување и причините на раскинувањето на договорите за учење во стопанството.

7. Евиденција за работниците што се здобиле со степени на стручно образование со полагање испити

Член 15

Евиденцијата за работниците што се здобиле со степени на стручно образование со полагање испити содржи особено податоци што овозможуваат статистичко следење на бројот на работниците што се здобиле со степени на образование по пат на полагање испити; на кадрите што по овој пат се оспособуваат за одделни занимања и дејности, и на професионалната, квалификационата образовната, старосната и друга структура на работниците што се пријавуваат заради полагање испити односно што положиле испити.

8. Евиденција за лицата што бараат запослување

Член 16

Евиденцијата за лицата што бараат запослување содржи особено податоци што им се потребни на заводите за запослување во посредување при запослување, за подготвување на привремено незапослени лица заради запослување и за одлучување за правата на привремено незапослените лица, односно податоци што овозможуваат статистичко следење на состојбата и движењето, на професионалната, квалификационата, образовната, старосната и друга структура на привремено незапослените лица, на младината што сака стручно да се оспособава, на незапослените инвалиди на трудот; следење на запослувањето на привремено незапослените лица и инвалиди на трудот, и на привремено незапослените работници — корисници на правата на материјално обезбедување, здравствено осигурување и детски додаток, како и на обечот и начинот на користењето на правата на работниците за време на привремена незапосленост.

9. Евиденција за слободните работни места во работните и други организации

Член 17

Евиденцијата за слободните работни места во работните и други организации содржи особено податоци за бројот и видовите на слободни работни места, за занимањето на работниците, за стручната спрема и другите барања и услови за работа на тие работни места и за бројот и структурата на работните места кои во текот на годината ќе се отворат односно затворат.

10. Евиденција за престанокот на работниот однос

Член 18

Евиденцијата за престанокот на работниот однос содржи особено податоци за бројот на отказите и на престаноците на работниот однос во работните и други организации; податоци за занимањето, стручноста, полот и староста на работниците на кои им престанал работниот однос и за причините и начинот на престанокот на работниот однос.

11. Евиденција за инвалидите на трудот и за работните места на кои тие можат да се запослуваат

Член 19

Евиденцијата за инвалидите на трудот содржи особено податоци за занимањето и стручната спрема на инвалидите за трудот; за категоријата на инвалидност и за видот на заболувањето; податоци за професионалната рехабилитација, категоријата на работното место и условите под кои инвалид на трудот може да работи на односното работно место.

Евиденцијата за работните места на кои можат да се запослуваат инвалиди на трудот содржи особено податоци за називот на работното место и за работната или друга организација каде се наоѓа работното место; за работите што се вршат на работното место; за средствата за работа, начинот на работата, условите за работа, работното време и слично.

12. Евиденција за лицата привремено запослени во странство

Член 20

Евиденцијата за лицата привремено запослени во странство содржи особено податоци што овозможуваат статистичко следење на југословенските работници што се запослуваат во странство, на нивната професионална, квалификациона, старосна и друга структура, како и на барањата за привремено запослување во странство.

13. Евиденција за странските државјани запослени во Југославија

Член 21

Евиденцијата за странските државјани запослени во Југославија содржи особено податоци за занимањето, школската и стручната спрема, државјанството и статусот на странски државјани; податоци за работната или друга организација во која е запослен, за неговата плата и придонесот за социјално осигурување; податоци за трансферот на пари за валутата во која се врши трансферот; податоци од договорот за работа; податоци за престанокот на работниот однос и за заминувањето на странски државјанин од Југославија.

14. Евиденција за осигурениците, уживателите на пензии и за користењето на правата од социјалното осигурување

Член 22

Евиденцијата за осигурениците, уживателите на пензија и за корисниците на правата од социјалното осигурување содржи особено податоци кои овозможуваат спроведување на социјалното осигурување и утврдување на основите за определување на правата на осигурениците од социјалното осигурување, односно податоци што овозможуваат статистичко следење на: бројот и видовите на осигурениците, нивната професионална, старосна, квалификациона и друга структура; распределбата на осигурениците по обврзниците на придонесот за социјално осигурување; распределбата на осигурениците според видоите и времето на користењето на правата од социјалното осигурување; видовите и височината на средствата обезбедени односно издадени за обезбедување правата на осигурениците; височината и изворот на приходите на заводите за социјално осигурување и на распределбата на расходите.

15. Евиденција за несреќите при работата**Член 23**

Евиденцијата за несреќите при работата содржи особено податоци потребни за органите надлежни за решавање на соодветните прашања во врска со несреќите при работата и податоци што овозможуваат статистичко следење на бројот и структурата на несреќите при работата, со оглед на нивната природа, местото на случувањето, надворешните причини, разлозите поради кои дошло до несреќа при работата и сл., на бројот на лицата повредени во несреќите и на нивната структура според занимањата, стручната и школската спрема, работата на која работеле и сл.; на природата на повредите поради несреќите при работата и времето на траењето на неспособноста за работа; на издатоците на социјалното осигурување поради несреќите при работата и материјалните и други штети во врска со несреќите при работата.

Член 24

Содржината на евиденциите во областа на трудот и методолошките принципи за нивното водење, ги утврдува сојузниот секретар за труд.

Кои податоци се водат во евиденцијата за запослените работници кои работат за потребите на народната одбрана, определува државниот секретар за народна одбрана.

Сојузниот секретар за труд ги донесува прописите од ставот 1 на овој член по прибавено мислење од Сојузниот завод за статистика и од други заинтересирани органи и организации.

III. ЕВИДЕНТИРАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ**Член 25**

Водењето на евиденциите во областа на трудот се врши со внесување податоци во средствата за водење на евиденцијата (картотека, книги, образци и сл.).

Средствата за водење на евиденцијата во областа на трудот ги определуваат органите што се со овој закон овластени за утврдување на содржината на одделни евиденции во областа на трудот.

Член 26

Внесувањето на податоците во средствата за водење евиденција се врши врз основа на јавни исправи, други исправи (пријави, одјави и сл.) и внатрешната документација на работните и други организации.

Податоците што не можат да се утврдат на начинот од ставот 1 на овој член, се внесуваат во евиденцијата врз основа на изјава на работникот.

Член 27

Работните и други организации им доставуваат на општинските заводи за запослување односно на комуналните заводи за социјално осигурување определени исправи заради внесување на податоците во евиденциите од чл. 17 до 19 и 21 односно од чл. 22 и 23 на овој закон.

Комисиите за полагање испити за здобивање со степени на стручно образование им доставуваат определени исправи на општинските органи на управата надлежни за работите на трудот заради внесување на податоците во евиденцијата од членот 15 на овој закон.

Исправите, начинот и роковите на нивното доставување ги утврдува сојузниот секретар за труд.

Член 28

Работниците се должни сите промени во податоците што се евидентираат врз основа на нивна изјава или лични исправи со кои работните и други организации не располагаат, да ѝ ги пријават на организацијата во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.

Член 29

Работникот што води евиденција е должен да ги внесе во евиденцијата сите промени во податоците во рок од 15 дена од денот на настанатата промена.

Член 30

За точноста на податоците внесени во исправите и внатрешната документација (член 26 став 1), односно за точноста на податоците дадени со изјава (член 26 став 2) е одговорен:

- 1) раководителот на организацијата — за податоците внесени во исправите, односно работникот одговорен за водењето на внатрешната документација — за податоците внесени во таа документација;
- 2) работникот што ја дал изјавата.

Член 31

За точноста на податоците внесени во евиденцијата е одговорен работникот што ја води евиденцијата.

IV. ИЗВЕШТАЈНА СЛУЖБА**Член 32**

Извештаите со податоците од евиденциите од чл. 9 до 13 на овој закон организациите му ги доставуваат на надлежниот завод за статистика.

Извештаите со податоците од евиденциите од чл. 14 и 15 на овој закон општинските органи на управат надлежни за работите на трудот му ги доставуваат на надлежниот завод за статистика.

Извештаите со податоците од ставот 1 на овој член единиците и установите на Југословенската народна армија односно органите за внатрешни работи му ги доставуваат на Државниот секретаријат за народна одбрана односно на Сојузниот секретаријат за внатрешни работи.

Член 33

Средствата, начинот и роковите за доставување на извештаите од членот 32 ст. 1 и 2 на овој закон ги определува директорот на Сојузниот завод за статистика, во согласност со сојузниот секретар за труд.

Средствата, начинот и роковите за доставување на извештаите од членот 32 став 3 на овој закон ги утврдува државниот секретар за народна одбрана односно сојузниот секретар за внатрешни работи.

Член 34

Комуналните заводи за социјално осигурување му ги доставуваат на републичките заводи за социјално осигурување извештаите со податоците од евиденциите од чл. 22 и 23 на овој закон.

Републичките заводи за социјално осигурување му ги доставуваат извештаите на Сојузниот завод за социјално осигурување.

Средствата, роковите и начинот за доставување на извештаите од ст. 1 и 2 на овој член ги определува директорот на Сојузниот завод за социјално осигурување, во согласност со сојузниот секретар за труд.

Член 35

Општинските заводи за запослување им ги доставуваат извештаите со податоците од евиденциите од чл. 16 до 21 на овој закон на републичките заводи за запослување.

Републичките заводи за запослување му ги доставуваат извештаите на Сојузното биро за работите на запослувањето.

Средствата, роковите и начинот за доставување на извештаите од ст. 1 и 2 на овој член ги определува директорот на Сојузното биро за работите на запослувањето, во согласност со сојузниот секретар за труд.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ**Член 36**

Со паринна казна до 1,000.000 динари ќе се казни за прекршок работна или друга организација

што не ќе устрои и не ќе ги води евиденциите установени со овој закон (член 2).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 50.000 динари и одговорното лице во работната или во друга организација.

Член 37

Со парична казна до 300.000 динари ќе се казни за прекршок работна или друга организација:

1) ако во извештаите, исправите или внатрешната документација внесе неточни податоци (член 30 точка 1);

2) ако не земе точни податоци или податоците неточно ги внесе во евиденцијата (член 31).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во работната или во друга организација со парична казна до 50.000 динари.

Член 38

Со парична казна до 30.000 динари ќе се казни за прекршок работник ако во пропишаниот рок или на пропишан начин не ги пријави промените во податоците (член 28) или ако во својата изјава даде неточни податоци (член 30 точка 2).

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 39

Работните и други организации се должни да ги воведат евиденциите установени со овој закон до 31 декември 1965 година.

Член 40

Стручен надзор над водењето на евиденциите установени со овој закон и над нивната точност и ажурност вршат органите на статистичката служба.

Член 41

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Правилникот за општата евиденција на кадрите во сојузните надлежности, установи и претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 58/48 и 64/50);

2) Напатствието за водење општа евиденција на службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 68/50);

3) Решението за начинот на прибирање месечни извештаи за запослениот персонал во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/52);

4) Упатството за средствата за водење евиденции на здравственото осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/55 и 24/56);

5) Упатството за податоците што ги доставуваат стопанските организации до комисиите за плати во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 21/55 и 24/55);

6) Упатството за доставувањето на податоците и за начинот на водењето на евиденцијата за запослените странски државјани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/55);

7) Наредбата за воведување извештаи за испитите за квалификувани и висококвалификувани работници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 21/58);

8) Упатството за поднесување пријави и извештаи за инвалидите на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/59);

9) Упатството за евиденциите за инвалидите на трудот и за работните места што се водат кај органите на службата за посредување на трудот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/59);

10) Упатството за поднесување пријави и за водење евиденција за несреќите при работата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/59);

11) Упатството за содржината и за начинот за водење на персоналниот лист („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/59 и 47/60);

12) Упатството за видовите евиденции и за извештајната служба на заводите за запослување на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/60);

13) Упатството за поднесување пријави за осигурување и за водење евиденција за осигурените лица („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/62);

14) одредбите на другите прописи што се однесуваат на евиденциите во областа на трудот што се во спротивност со одредбите на овој закон.

Член 42

Овој закон ќе се применува од 1 јануари 1966 година.

До почетокот на применувањето на овој закон евиденцијата во областа на трудот ќе се води на досегашниот начин.

Член 43

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

316.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за здравственото осигурување, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 1 април 1965 година.

П. Р. бр. 256

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1 -

Во Законот за здравственото осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62 и 53/62) називот на законот се менува и гласи: „Основен закон за здравственото осигурување“.

Член 2

Членот 3 се менува и гласи:

„За лица на кои вршењето на самостојна дејност им е единствено или главно занимање, а чие здравствено осигурување не е установено со овој закон, може здравственото осигурување да се установи со закон или договор.“

Член 3

Во членот 12 став 1 точката 2 се менува и гласи:

„2) членовите на претставнички тела и нивни органи на постојани должности и избраните лица на постојани должности во општествени организации, задружни организации, комори и сл., ако им е тоа единствено или главно занимање и ако примаат постојан месечен надоместок за својата работа;“.

Во точката 3 зборовите: „(производителни, пре-работувачки и услужни)“ се бришат, а зборовите: „на поморското, речното и езерското рибарство на кои стопанската работа во рибарската задруга“ се заменуваат со зборовите: „на кои стопанската работа во задругата“.

Во ставот 3 зборовите: „органи, установи, стопански и други организации“ се заменуваат со зборовите: „Државни органи, работни и други организации“.

Член 4

Во членот 14 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Осигурени се според овој закон и југословенските државјани во работен однос во странство:

1) кај меѓународни или други организации — по основот на меѓународен договор, ако со статутот или друг општ акт на тие организации не им се обезбедува здравствено осигурување;

2) кај странски работодавец — ако за такво запослување имале упат од надлежниот југословенски орган, и ако за тоа време не се задолжително здравствено осигурени кај странски носител на здравствено осигурување.“

Член 5

Во членот 15 по зборот: „или“ се додаваат зборовите: „е таквото осигурување за сите осигурени случаи установено“.

Член 6

Во членот 18 став 1 ознаката: „(1)“ се брише, а во точката 2 зборовите: „членот 250 од Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „членот 247 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64) и во тој член предвидените републички прописи“.

Ставот 2 се брише.

Член 7

Во членот 20 став 1 точката 2 се брише, а точ. 3 до 7 стануваат точ. 2 до 6

Член 8

Во членот 21 став 1 точка 5 зборовите: „став 1“ се бришат.

Член 9

Во членот 22 точка 1 под б) зборовите: „брачни, вонбрачни“ се заменуваат со зборовите: „родени во брак или вон брак“.

Член 10

Во членот 26 зборовите: „Со прописите на народните републики ќе се определат условите“ се заменуваат со зборовите: „Републиките ги определуваат со свои прописи условите“.

Член 11

Во членот 27 став 1 зборовите: „земјоделските производители“ се заменуваат со зборот: „земјоделците“.

Член 12

Во членот 30 став 2 зборовите: „се сметаат со половината од траењето“ се заменуваат со зборовите: „се сметаат така што вкупниот број на часовите на таква работа во одделен период се пресметува на полно работно време“.

Член 13

Во членот 50 став 2 зборовите: „органот на управата на општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинскиот орган на управата“.

Член 14

Во членот 51 став 1 зборовите: „на работа“ се заменуваат со зборовите: „вон работа“.

Член 15

Во членот 54 став 1 во уводната реченица зборовите: „остварени во определен период“ се заменуваат со зборовите: „кои на осигуреникот му се исплатени на име личен доход според пресметката за определен период“.

Точката 1 се менува и гласи:

„1) личниот доход утврден за определен пресметковен период по сите основи и мерила од општиот акт на организацијата со кој е регулирана распределбата на личните доходи на работниците“.

Во ставот 2 зборовите: „во редовно работно време“ се бришат. По првата реченица се додава нова реченица, која гласи: „Во основот за надоместок влегува и боречкиот додаток што според посебни прописи го примаат лица во работен однос.“

Во ставот 3 на крајот точката се заменува со записка и се додаваат зборовите: „како ниту други примања што немаат карактер на личен доход остварен по основите и мерилата за распределба на личните доходи, а кои работникот ќе ги оствари со дополнителна работа вон организацијата со која е во работен однос или во таа организација.“

Член 16

Во членот 55 став 1 точка 2 на крајот се додаваат зборовите: „а за случаите настанати во раздобјето од завршната сметка за изминатата година до првата тримесечна периодична пресметка за текуштата година — врз основа на просечниот износ на личниот доход утврден со завршната сметка“.

Точката 3 се менува и гласи:

„3) ако организацијата го пресметува чистиот приход и го исплатува личниот доход врз основа на шестмесечна и деветмесечна периодична пресметка — врз основа на просечниот исплатен личен доход според последната периодична пресметка, а за случаите настанати во раздобјето од завршната сметка за изминатата година до шестмесечната периодична пресметка за текуштата година — врз основа на просечниот износ на личниот доход утврден со завршната сметка“.

Во ставот 2 зборовите: „пресметаниот период“ се заменуваат со зборовите: „календарскиот месец“, а зборовите: „во таа година“ — со зборовите: „за последните 12 месеци“.

По ставот 5 се додава нов став 6, кој гласи:

„(6) Пресметката на надоместокот на личниот доход извршена според одредбите на овој член е конечна и дополнителните исплати на личниот доход остварени за истиот период не влегуваат во основот за надоместок.“

Член 17

Во членот 56 став 1 на крајот се додаваат зборовите: „утврден врз основа на завршната сметка за годината во која е започнато боледувањето и завршната сметка за претходната година“.

Во ставот 2 зборовите: „со пропис утврдениот основ“ се заменуваат со зборовите: „постојаниот паричен износ утврден со пропис“.

Ставот 3 се менува и гласи:

„(3) Зголемувањето на надоместокот од ст. 1 и 2 на овој член се остварува по барање. Зголемувањето на надоместокот од ставот 1 на овој член, ако е условот за зголемување на личниот доход исполнет припаѓа од првиот ден по истекот на една година боледување, односно од првиот ден на наредниот месец по утврдувањето на наредната завршна сметка — ако условот за зголемување на личните доходи биде дополнително исполнет. Во случајот од ставот 2 на овој член зголемувањето припаѓа од првиот ден на наредниот месец од почетокот на применувањето на новите утврдени износи.“

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„(4) Заводот што го исплатува надоместокот на личниот доход е должен осигуреникот што се наоѓа на боледување благавременно да го извести за тоа дека под условите од овој член има право на зголемување на надоместокот на личниот доход. Организацијата во која е запослен осигуреникот

кој се наоѓа на боледување е должен осигуреникот благовремено да го извести за настанатото движење на општиот просек на личните доходи во смисла на ставот 1 од овој член.“

Член 18

Во членот 57 ставот 3 се брише.

Член 19

Во членот 58 уводната реченица се менува и гласи:

„На осигурениците на кои им припаѓа надоместок само ако се привремено неспособни за работа во врска со повреда поради несреќа на работа или со заболување поради професионална болест (член 48 став 4), како основ за надоместок им се зема.“

Во точката 2 зборовите: „просечниот пензиски основ, и тоа на:“ се заменуваат со зборовите: „соодветниот нов пензиски основ од чл. 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување, и тоа на:“.

Член 20

Во членот 59 по зборот: „собранието“ се додаваат зборовите: „на републичката заедница“.

Член 21

Во членот 63 став 1 зборовите: „на работа“ се заменуваат со зборовите: „вон работа“.

Член 22

Во членот 66 став 1 зборовите: „Народната милиција“ се заменуваат со зборот: „милицијата“, а зборовите: „Законот за органите на внатрешните работи“ се заменуваат со зборовите: „Основниот закон за службата на внатрешните работи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 46/64)“.

Во ставот 2 зборовите: „Другите управни и извршни службеници што вршат работи на државната безбедност и криминалистичката служба, службениците на стража на казнено-поправителните установи“ се заменуваат со зборовите: „Другите службеници на определени должности во органите на внатрешните работи од членот 58 на Основниот закон за пензиското осигурување“.

Член 23

Во членот 68 став 4 зборовите: „по добиено одобрение“ се заменуваат со зборовите: „по добиен упат од надлежниот југословенски орган“.

Член 24

Во членот 70 став 1 зборовите: „во траење од 105 дена“ се заменуваат со зборовите: „во траење утврдено со прописите за работните односи“.

Член 25

Во членот 71 став 1 зборовите: „на работа“ се заменуваат со зборовите: „вон работа“.

Член 26

Во членот 72 став 4 зборовите: „по добиено одобрение“ се заменуваат со зборовите: „по добиен упат од надлежниот југословенски орган“.

Член 27

Во членот 73 став 2 зборовите: „(член 70 од Законот за работните односи)“ се бришат, зборовите: „до 105 дена“ се заменуваат со зборовите: „до пропишаното траење на отсуството поради бременост и породување“, а зборовите: „според тој закон“ — со зборовите: „според прописите за работните односи“.

Член 28

Во членот 79 зборовите: „Државниот секретаријат за работите на народната одбрана“ се заменуваат со зборовите: „Државниот секретаријат за народна одбрана“.

Член 29

Во членот 90 став 2 зборовите: „начинот на распоредувањето во осигуренички разреди“ се заменуваат со зборовите: „начинот на утврдувањето на основите за плаќање на придонесите и за определување на правата“, а на крајот на ставот се додаваат зборовите: „и од договорите за спроведување на пензиското осигурување на уметниците склучени врз основа на тој закон“.

Член 30

Во членот 92 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Како основ за надоместок на личниот доход на уметниците се зема основот кој служи за плаќање на придонесот за здравствено осигурување според кој е осигурен уметникот во моментот на настапувањето на случајот кој му дава право на надоместок на личниот доход“

Член 31

Членот 97 се менува и гласи:

„Собранието на републичката заедница на социјалното осигурување, на предлог од надлежната републичката комора, ги утврдува мерилата и начинот за определување на паричните износи на кои осигурениците-занаатчи се осигуруваат и кои служат како основ за плаќање на придонесот од здравственото осигурување и за определување на паричните надоместоци според овој закон.“

Член 32

Во членот 98 став 3 зборовите: „просечниот пензиски основ на оној осигуренички разред во кој е распореден осигуреникот“ се заменуваат со зборовите: „основот по кој осигуреникот, во моментот на настапувањето на случајот кој му дава право на надоместок на личниот доход, е осигурен“.

Член 33

По членот 100 се додава нов член 100а, кој гласи:

„Како занаатчи осигурени се според овој закон и самостојните угостители за кои здравственото осигурување се установува со републички закон или со договор.“

Член 34

По членот 103 се додаваат два нови члена, кои гласат:

„Член 103а

(1) Право на здравствено осигурување може да оствари лице на кое му е признаено својството на осигуреник или на член на семејство според овој закон (осигурено лице).

(2) Својството на осигурено лице го утврдува: 1) надлежниот комунален завод за социјално осигурување односно негова овластена филијала, врз основа на пријава за осигурување поднесена според прописите за евиденцијата на здравственото осигурување;

2) органот овластен за тоа со закон или со договор за социјално осигурување.

(3) Лице за кое организацијата односно приватниот работодавец не поднесе пријава за осигурување, зашто смета дека нема својство на осигурено лице, може да бара комуналниот завод односно негова овластена филијала да донесе решение за признавање на својството на осигурено лице.

(4) Признавањето на својството на осигурено лице се потврдува со издавање пропишана исправа за здравственото осигурување.

Член 103б

(1) Ако надлежниот комунален завод за социјално осигурување односно негова овластена филијала на лице за кое е поднесена пријава за осигурување не му го признае својството на осигурено лице или тоа својство му го признае по некој друг

основ, донесува за тоа писмено решение што им го доставува на заинтересираното лице и на подносителот на пријавата.

(2) Против решението од ставот 1 на овој член може да му се изјави жалба на републичкиот завод за социјално осигурување.

(3) Против решението донесено по жалба може да се води управен спор.“

Член 35

Во членот 108 став 1 и членот 110 став 1 зборовите: „управниот одбор“ се заменуваат со зборот: „советот“.

Член 36

Во членот 113 зборовите: „за заштита на здравјето“ се заменуваат со зборовите: „за здравствена заштита“.

Член 37

Во членот 119 став 1 зборовите: „во членот 190 од Законот за општата управа постапка“ се заменуваат со зборовите: „со одредбите за обновата на вештачењето од Законот за општата управна постапка“.

Член 38

Во членот 123 став 2 зборовите: „Управниот одбор“ се заменуваат со зборот: „Советот“.

Член 39

По членот 141 се додава нов член 141а, кој гласи:

„До денот на почетокот на применувањето на Основниот закон за работните односи лицата во привремен работен однос на територијата на Југославија осигурени се според овој закон само за случај на повреда или болест предизвикана со несреќа на работа и за случај на заболување од професионална болест, а во поглед здобивање со правата, обемот на правата, користењето и губењето на правата според овој закон тие се изедначуваат со осигурениците од членот 20 став 1 точка 1 на овој закон.“

Член 40

Во сите одредби на законот зборовите: „народна република“ се заменуваат со зборот: „република“, зборовите: „редовно работно време“ и зборовите: „полно редовно работно време“ — со зборовите: „полно работно време“, зборовите: „редовен работен однос“ — со зборовите: „работен однос“, зборовите: „лична пензија“ — со зборовите: „старосна пензија“, зборовите: „Закон за пензиското осигурување“ — со зборовите: „Основен закон за пензиското осигурување“, зборовите: „Закон за инвалидското осигурување“ — со зборовите: „Основен закон за инвалидско осигурување“, зборовите: „Закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување“ — со зборовите: „Основен закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување“, зборовите: „Државен секретаријат за работите на народната одбрана“ — со зборовите: „државен секретар за народна одбрана“, зборовите: „Државен секретаријат за надворешни работи“ — со зборовите: „државен секретар за надворешни работи“, зборовите: „сојузен Државен секретаријат за внатрешни работи“ — со зборовите: „сојузен секретар за внатрешни работи“, зборовите: „сојузен Државен секретаријат за работите на финансии“ — со зборовите: „Сојузен секретар за финансии“, зборовите: „Секретаријат на Сојузниот извршен совет за трудот“ — со зборовите: „сојузен секретар за труд“, а зборовите: „Секретаријат на Сојузниот извршен совет за народно здравје“ и „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за народно здравје и социјална политика“ — со зборовите: „сојузен секретар за здравство и социјална политика“, во соодветно членување.

Член 41

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

317.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ

Се прогласува Законот за измени и дополнења на Законот за здравственото осигурување на земјоделците, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 1 април 1965 година

П. Р. бр. 257
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ

Член 1

Во Законот за здравственото осигурување на земјоделците („Службен лист на ФНРЈ“, бр 13/63) називот на законот се менува и гласи: „Основен закон за здравственото осигурување на земјоделците“.

Член 2

Членот 1 се менува и гласи:

„Со здравственото осигурување земјоделците си обезбедуваат користење на здравствена заштита според начелата на заемност и солидарност.“

Член 3

Во членот 2 зборовите: „со средствата и службата на осигурувањето“ се бришат, а зборовите: „Законот за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62)“ се заменуваат со зборовите: „Основен Закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/65)“.

Член 4

Во членот 3 став 1 по зборовите: „индивидуално се занимаваат“ се додаваат зборовите: „со лов или“. Во ставот 3 зборот: „постојан“ се брише.

Член 5

Во членот 6 став 2 зборовите: „Законот за здравственото осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62 и 53/62)“ се заменуваат со зборовите: „Основен закон за здравственото осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62 и 53/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65)“.

Член 6

Во членот 7 зборовите: „Општинскиот народен одбор, на седница на обата собора“ се заменува со зборовите: „Општинското собрание“.

Член 7

Во членот 9 став 2 на крајот се додава нова реченица, која гласи: „Овие комунални заедници го

договараат со комуналниот завод надоместокот за работите што тој завод ги врши за нив.“

Во ставот 3 втората реченица се брише.

Член 8

Во членот 10 став 1 по зборовите: „тие средства“ запирката и текстот до крајот се бришат.

Во ставот 4 втората реченица се брише.

Член 9

Во членот 11 зборовите: „Републичкиот извршен совет или органот што ќе го определи тој“ се заменуваат со зборовите: „Органот определен со републички пропис“.

Член 10

Во членот 14 став 1 зборовите: „насочниците и елементите за регулирање на односите помеѓу заедниците на социјалното осигурување на земјоделците и здравствените установи што им даваат здравствена заштита на осигурениците-земјоделци“ се заменуваат со зборовите: „начинот за склучување на договорите за обезбедување на здравствените услуги на осигурениците-земјоделци“.

Ставот 2 се менува и гласи:

„За склучувањето со здравствените установи на договори за давање здравствена заштита на осигурениците-земјоделци одлучува собрание на комуналната заедница на социјалното осигурување на земјоделците.“

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Договорите склучени помеѓу комуналниот завод за социјално осигурување и здравствените установи на неговото подрачје важат, во поглед на договорените надоместоци за здравствените услуги, за сите заводи односно заедници на осигурениците-земјоделци чии осигуреници користат услуги на тие установи.“

Член 11

Во сите членови на законот зборовите: „Законот за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување“ се заменуваат со зборовите: „Основниот закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување“, зборовите: „Законот за здравственото осигурување“ — со зборовите: „Основниот закон за здравственото осигурување“, а зборовите: „народната република“ — со зборот: „републиката“.

Член 12

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за здравственото осигурување на земјоделците.

Член 13

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

318.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

” К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ НА ЛЕКОВИ

Се прогласува Законот за прометот на лекови, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на

седницата на Социјално-здравствениот собор од 1 април 1965 година.

П. Р. бр. 252

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН ЗА ПРОМЕТ НА ЛЕКОВИ

I. Општи одредби

Член 1

Со цел за здравствена заштита на граѓаните прометот на лекови се врши под условите определени со овој закон и подлежи на надзор според неговите одредби.

Член 2

Како лекови, во смисла на овој закон, се сметаат:

1) лековите што се употребуваат во онаа форма во која производителот ги пушта во промет — готови лекови;

2) готовите биолошки производи како што се: серуми, вакцини, бактериски производи што служат за профилактички, дијагностички и тераписки цели, крв и нејзини производи, производи за замена на крв и нивни деривати и сл.;

3) лековите супстанции од растително, животинско и хемиско потекло (дроги и фармацевтски хемикалии) од кои во аптека се изработуваат лекови по лекарски рецепт или според одредбите на Југословенската фармакопеја (понатаму: Фармакопеја) односно други сојузни прописи;

4) завојниот материјал и средствата за шиене рани;

5) други средства што со посебни прописи се определени како лекови.

Не се сметаат за лекови хигиенско-козметичките средства што немаат определена индикација за лекување.

Член 3

Лековите наменети за ветеринарни цели мораат да имаат видна ознака дека се наменети исклучиво за тие цели.

Прометот на лекови наменети за ветеринарни цели се уредува по посебен закон.

Член 4

Лековите можат да се огласуваат во рамките на одобрените индикации само во стручниот медицински и фармацевтски печат и во пропагандни изданија наменети за лекари и фармацевти.

Одделни лекови можат, кога е тоа во општ интерес, да се огласуваат и во друг печат односно и по друг пат (радио, телевизија и др.), но само по одобрение од републичкиот орган надлежен за здравството.

II Промет на лекови

Член 5

Лек може да се пушти во промет ако се исполнети условите предвидени со овој закон и ако е за неговото пуштање во промет дадено одобрение од надлежниот орган.

Лековите наведени во членот 2 точ. 3 и 4 на овој закон можат да се пуштаат во промет и без одобрението од ставот 1 на овој член, под услов да се внесени во Фармакопејата или во други сојузни прописи.

Член 6

Универзитетските и други научни работни организации можат да употребуваат лекови за чие пуштање во промет не е дадено одобрение според одредбите на овој закон, но само за научни цели.

Член 7

Барањето за давање одобрение за пуштање лек во промет мора да ги содржи следните податоци:

1) наоди на установите за испитување лекови за извршеното испитување во поглед на квалитативниот и квантитативниот состав;

2) наоди на клиничките и други установи за извршеното испитување на лекот во поглед на неговото дејство;

3) опис на методот за утврдување на квалитативниот и квантитативниот состав на лекот;

4) упатство за употреба на лекот со следните податоци: опис на дејството на лекот, индикации односно контраиндикации, дозволени дози, начин на употреба на лекот, време на неговата употребливост и упатство за чување на лекот;

5) предлог за назив на лекот под кој ќе се пушти лекот во промет.

Кон барањето за одобрение за пуштање во промет на увезен лек мора да се поднесе доволен број мостри во форма во која ќе се пушта лекот во промет, како и уверение дека е лекот одобрен односно дека е неговата употреба дозволена во земјата на производителот.

Член 8

Одобрение за пуштање лек во промет дава сојузниот орган надлежен за работите на фармацевтската служба (во понатамошниот текст: овластениот сојузен орган).

Член 9

Одобрение за пуштање на лек во промет ќе се даде ако стручната комисија што за таа цел ќе ја формира овластениот сојузен орган утврди.

1) дека приложените податоци за извршеното испитување на лекот се задоволителни (член 7);

2) дека лекот нема недопуштено штетно дејство;

3) дека лекот според своето дејство им одговара на барањата на современата медицина.

Член 10

Одобрението за пуштање на лек во промет важи 5 години од денот на неговото издавање. Пред истекот на овој рок може да се повтори барањето за обновување на одобрението.

Ако работната организација што добила одобрение да пушта лек во промет не биде во состојба да го пушти лекот во промет во соодветни количини за сето време додека ѝ важи одобрението, таа е должна да го извести за тоа овластениот сојузен орган.

Член 11

Одобрението за пуштање лек во промет престанува да важи ако работната организација во рок од 6 месеци од денот на издавањето на одобрението не го пушти лекот во промет, освен ако, на барање на таа организација, овластениот орган ќе го продолжи тој рок.

Член 12

Против решението на овластениот сојузен орган со кое се одбива барањето за давање одобрение да се пушти лек во промет, подносителот на барањето може да му изјави жалба на Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението.

Член 13

Секоја серија на лек од членот 2 точ. 1 до 5 на овој закон пред нејзиното пуштање во промет мора да биде испитана.

Испитувањето на лековите се врши според утврдените научно-стручни методи што се објавени во Фармакопејата или во други сојузни прописи.

Член 14

Работната организација за промет на лекови на големо која пушта во промет лековита супстанција во сопствено пакување е должна да врши испитување на секоја серија на таква лековита супстанција.

Член 15

Серумите, вакцините и други лекови, за кои е тоа определено со сојузни прописи, покрај испитувањето наведено во членот 13 на овој закон, подлежат и на посебно испитување што го вршат за тоа овластените установи.

Овие лекови можат да се пуштат во промет само по извршеното посебно испитување наведено во ставот 1 од овој член, а секој од нив мора да биде снабден со бандерола или маркичка на установата што го извршила тоа испитување.

Член 16

Секој готов лек односно готов биолошки производ (член 2 точ. 1 и 2), кој ќе се пушти во промет мора на надворешната обвивка или етикетата да ја има следната декларација:

1) назив на лекот;

2) квалитативен и квантитативен состав на лекот;

3) начин на употреба на лекот;

4) упатство за начинот на чување на лекот, ако лекот мора да се чува под специјални услови;

5) ознака дека лекот може да се издава само на лекарски рецепт, ако е со решението за давање одобрение така определено;

6) рок до кој е лекот непроменливо активен, ако лекот содржи состојки што во текот на времето се менуваат;

7) точен назив на производителот на лекот.

Лекот од ставот 1 на овој член произведен во Југославија што ќе се пушти во промет мора да има и:

1) број на одобрението за пуштање на лекот во промет;

2) број на серијата од контролната книга за извршеното испитување на лекот (член 17 став 2).

Кон лекот се прилага и упатство за начинот на употребата на лекот со податоците наведени во точката 4 на членот 7 од овој закон. Текстот на ова упатство мора да му одговара на текстот кој бил приложен кон барањето за давање одобрение за пуштање на лекот во промет.

Секоја лековита супстанција (член 2 точка 3) што ќе се пушти во промет мора на обвивката да има декларација со податоците наведени во точ. 1, 2 и 4 од ставот 1 и во точката 2 од ставот 2 на овој член, а ако има силно дејство, и ознака за тоа (ознака за отров).

Член 17

Работната организација што произведува лекови со цел за нивното пуштање во промет, покрај општите услови предвидени со прописите за соодветните работни организации, мора да ги исполнува и следните услови:

1) да има соодветни хигиенско-технички услови за производство и сместување на лекови;

2) да ги има сите соодветни уреди за систематско испитување на лекови, како и доволен број стручен персонал со завршен фармацевтски односно медицински факултет;

3) да има определено стручно лице што е одговорно за испитувањето на лековите и за нивното пуштање во промет во смисла на овој закон, и тоа

лице да е евидентирано кај републичкиот орган на управата надлежен за здравството.

Работната организација од ставот 1 на овој член е должна да ја евидентира секоја серија лек што ќе ја произведе. Секоја серија лек се евидентира под соодветен број во посебна контролна книга, во која се внесува и наодот за извршеното испитување.

Член 18

Работната организација што се занимава со прометот на лекови на големо мора, покрај општите услови предвидени со прописите за соодветните работни организации, да ги исполнува и следните услови:

1) да ги има сите потребни хигиенско-технички услови за сместување на лекови;

2) да ги има сите потребни уреди за систематско испитување на лекови во смисла на членот 14 од овој закон и доволен број стручен персонал со завршен фармацевтски односно медицински факултет;

3) да има определено стручно лице што е одговорно за испитувањето на лековите и за нивното пуштање во промет во смисла на овој закон и тоа дека е евидентирано кај републичкиот орган на управата надлежен за здравството.

Работната организација што се занимава со увоз на лекови е должна да води контролна книга во која ги внесува податоците за увезените серии лек и за наодите на установите за испитување лекови.

III. Надзор над производството и прометот на лекови

Член 19

Надзор над производството и прометот на лекови вршат републичките органи надлежни за работите на санитарната инспекција.

Во вршењето на овој надзор органите наведени во ставот 1 на овој член се овластени да земаат потребен број мостри на лекови во текот на производството како и на лекови што се во промет.

Органите наведени во ставот 1 на овој член се должни за земените мостри на работната организација да ѝ дадат писмена потврда.

Член 20

Ако при вршењето на надзор се утврди дека лекот не им одговара на прописите ќе се забрани неговиот промет.

Член 21

Решение за забрана на прометот на лекот донесува републичкиот орган надлежен за работите на санитарната инспекција.

Против решението наведено во ставот 1 на овој член може да му се изјави жалба на надлежниот републички орган во рок од 8 дена од денот на доставувањето на решението.

Член 22

Републичкиот орган надлежен за работите на санитарната инспекција е должен во случај на донесување решение од членот 21 на овој закон во рок од 3 дена да го извести сојузниот орган надлежен за работите на санитарната инспекција и овластениот сојузен орган.

Член 23

Сојузниот орган надлежен за работите на санитарната инспекција може, врз основа на добиените податоци или повторното испитување на лекот, да донесе решение за повлекување од промет на неисправната серија лек на целата територија на Југославија.

Решението од ставот 1 на овој член е конечно во управната постапка.

Член 24

Ако се утврди штетно дејство на лекот или дека лекот од таков состав повеќе не им одговара

на барањата на современата медицина и на потребите на здравствената служба, овластениот сојузен орган може врз основа на мислење од стручната комисија од членот 9 на овој закон да донесе решение за одземање на одобрението за пуштање во промет на тој лек.

Против решението од ставот 1 на овој член може да му се изјави жалба на Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението.

Член 25

Правносилните решенија за одземање одобренија за пуштање во промет на одделен лек, како и решенијата за негово повлекување од промет на целата територија на Југославија се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“, а по потреба и на друг начин (преку радиото, телевизијата и др.).

Член 26

Трошоците за испитување на лековите при вршењето на надзор и трошоците за повлекување на лековите од промет ги поднесуваат:

1) за лековите произведени во земјата — работната организација што ги произвела;

2) за увезените лекови — работната организација што ги увезла.

За дроги и фармацевтски хемикалии произведени во работни организации што не се занимаваат со производство на лекови, трошоците за испитување односно повлекување на лековите од промет ги поднесуваат работните организации за промет на лекови на големо што ги пуштиле во промет во сопствено пакување.

Член 27

Ако е пуштен лек во промет врз основа на неисправен наод на установа за испитување лекови, трошоците за повлекување од промет на таков лек паѓаат на товар на установата што го извршила испитувањето на лекот.

Член 28

Работните организации што се занимаваат со производство или промет на лекови се должни на барање на овластениот сојузен орган и органот надлежен за работите на санитарната инспекција да им ги дадат потребните податоци за производство, прометот и залихите на лекови.

IV. Казнени одредби

Член 29

Со парична казна до 1,000,000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице:

1) ако пушти во промет лек без одобрение од овластениот сојузен орган (член 5);

2) ако пушти во промет лек чие време за употребливост истекнало (член 7 точка 4);

3) ако пушти во промет лек кој нема пропишана декларација или таа е непотполна или погрешна (член 16);

4) ако пушти во промет серија лек пред да биде испитана таа (чл. 13, 14 и 15);

5) ако изврши испитување на лек противно на научностручните методи што се објавени во Фармакопејата или во други сојузни прописи (член 13 став 2);

6) ако одбие да му даде на надлежниот орган потребен број мостри на лекови или потребни податоци за производството, прометот и залихите на лекови (член 19 став 2 и член 28).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 50,000 динари и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице.

Член 30

Со парична казна до 300.000 динари ќе се казни за прекршок работна организација или друго правно лице ако огласи лек вон стручниот медицински и фармацевтски печат, односно вон пропаганден материјал наменет за фармацевти и лекар, или ако тоа го стори во друг печат, односно по друг пат без одобрение од надлежниот орган (член 4).

За дејствието од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 50.000 динари и одговорното лице во работната организација или во друго правно лице.

V. Преодни и завршни одредби

Член 31

Производството и прометот на лекови на мало што се врши во аптеките се регулира со посебни прописи.

Член 32

Се овластува сојузниот секретар за здравство и социјална политика:

- 1) со свој пропис да го регулира пропишувањето на лекови и нивното издавање во аптеките;
- 2) со свој пропис да определува и други средства што треба да се сметаат како лек во смисла на овој закон;
- 3) да определува лекови што подлежат на посебно испитување;
- 4) на предлог од Сојузниот завод за здравствена заштита да пропишува хигиенско-технички мерки што мораат да ги преземаат работните организации што се занимаваат со производство и промет на лекови.

Член 33

Фармакопејата и начинот на кој ќе се врши испитувањето на лековите ги утврдува сојузниот орган надлежен за работите на фармацевтската служба врз основа на мислење од стручните комисији што за таа цел ги формира.

Фармакопејата и начинот на кој ќе се врши испитувањето на лековите се објавува како службено издание.

Член 34

Се овластува сојузниот орган надлежен за работите на фармацевтската служба најмалку еднаш годишно да објавува во „Службен лист на СФРЈ“ список на лековите за чие пуштање во промет е дадено одобрение.

Член 35

Се овластуваат републичките органи на управата надлежни за работите на здравството да ги определуваат установите што ќе вршат испитување на лекови.

Член 36

Работните организации што пуштаат во промет лекови, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон своето работење да го усогласат со одредбите на овој закон.

Член 37

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за лековите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/53).

Член 38

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

319.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИСИЛНОТО ПОРАМНУВАЊЕ И СТЕЧАЈОТ

Се прогласува Законот за присилното порамнување и стечајот, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 292

4 април 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРИСИЛНОТО ПОРАМНУВАЊЕ И СТЕЧАЈОТ

I УВОДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Стечај над претпријатие се спроведува ако претпријатието не е во можност да ги обновува средствата за производство и другите средства за работа со кои управува или да ги исполнува другите обврски определени со закон.

Член 2

Стечај над претпријатие се спроведува:

- 1) ако претпријатието подолго од една година не ги покрива материјалните трошоци и амортизацијата;
- 2) ако на работниците подолго од една година им се исплатуваат само минималните лични доходи од средствата на претпријатието;
- 3) ако по истекот на 6 месеци од почетокот на давањето на обезбедување на минималните лични доходи на работниците од средствата на заедничките резерви на стопанските организации на општината односно од општествените фондови или од други општествени средства општествено-политичката заедница не го санира претпријатието ниту го стави под присилна управа;
- 4) ако претпријатието подолго од една година не ги плаќа придонесите и даноците и другите давачки изедначени со придонесите и даноците;
- 5) ако ниту по присилен пат од имотот на претпријатието не можело да се наплати побарувањето на доверителите врз основа на правен акт кој има својство на извршен наслов;
- 6) во други случаи предвидени со сојузен закон.

Член 3

Стечај може да се спроведува и над имот на лице кое со свои средства за работа врши стопанска дејност (имател на дуќан).

Стечај се спроведува:

- 1) ако имателот на дуќан подолго од една година не ги плаќа придонесите и даноците и другите давачки изедначени со придонесите и даноците;
- 2) ако ниту по присилен пат од имотот на имателот на дуќан не можело да се наплати побарувањето на доверителите врз основа на правен акт кој има својство на извршен наслов.

Член 4

Стечај над претпријатие не може да се отвори ако претходно не е направен обид да се санира

претпријатието по пат на редовна санација или присилно порамнување.

Член 5

Присилно порамнување е спогодба помеѓу претпријатието и доверителите чии побарувања изнесуваат повеќе од половината на признаените долгови на должникот, за одлагање на исплатата на нивните побарувања односно за намалување на тие побарувања и за начинот на нивната исплата, а кој произведува правно дејство спрема сите доверители.

Присилно порамнување можат да склучат и имател на дуќан и неговите доверители.

Член 6

Присилно порамнување може да се склучи и во текот на стечајната постапка.

Член 7

Стечајната постапка и постапката за склучување на присилно порамнување помеѓу претпријатието и неговите доверители ги спроведува окружниот стопански суд на чие подрачје е седиштето на претпријатието.

Стечајната постапка и постапката за склучување на присилно порамнување помеѓу имателот на дуќан и неговите доверители ги спроведува општинскиот суд на чие подрачје е седиштето на дуќанот.

Член 8

Како претпријатија, во смисла на овој закон, се сметаат и дуќаните со средства во општествена сопственост.

Член 9

Одредбите од овој закон се применуваат и на другите стопански организации, ако со посебен сојузен закон определени прашања не се регулирани поинаку.

II. ПРИСИЛНО ПОРАМНУВАЊЕ И СТЕЧАЈ НАД ПРЕТПРИЈАТИЕ

A. ПРИСИЛНО ПОРАМНУВАЊЕ НА ПРЕТПРИЈАТИЕ

Член 10

Постапката за присилно порамнување помеѓу претпријатието и неговите доверители (присилно порамнување) се поведува на предлог од претпријатието кај кое се стекнал некој од законските основи за стечај над претпријатието (должник).

Постапка за присилно порамнување може да се подигне и по предлог на банка, надлежен орган на општествено-политичката заедница и од секоја друга заинтересирана работна организација, ако со тоа се согласи должникот.

Член 11

Постапката за присилно порамнување ја спроведува судот во совет од тројца судии (совет за порамнување), од кои еден е претседател на советот.

Член 12

Предлогот за присилно порамнување мора да содржи понуда за порамнување.

Понудата за порамнување се предлагаат на рокот за исплата на побарувањата, а ако га исплата на побарувањата во намален предлогот се наведува и процентот што на доверителите за исплата на нивните дадена гаранција или е дадена изјава на редовна санација, во предлогот, за да се постигне присилно порамнување, условите на гаранцијата или санаци-

Кон предлогот се поднесуваат:

1) извештај за економско-финансиската состојба на должникот;

2) документација со која се прави веројатно постоењето на услови за отворање постапка за присилно порамнување, а особено: завршната сметка за претходната година, периодичната пресметка за текуштата година, извештајот на Службата на општественото книговодство за состојбата на средствата на должникот и др.;

3) список на доверителите, со означување на нивните фирми и седишта и со означување на основите и височината на нивните побарувања.

Во посебниот список се наведуваат доверителите што имаат право на одвоено намирување (различни доверители) со означување на предметите на кои постои различно право, доверителите што имаат право на издвојување на предметите што не се средства на стечајниот должник (излачни доверители), како и доверителите што во стечајната постапка имаат првенствено право за намирување.

Кон предлогот можат да се приложат и други исправи со кои се прави веројатно постоењето на законски основи за отворање на стечајната постапка.

Член 13

Кон предлогот за присилно порамнување се прилага и изјава за дадена гаранција или за замената редовна санација на претпријатието за случај да биде постигнато присилно порамнување.

Член 14

Ако се предлага исплата на побарувањата во намален износ, процентот што должникот им го нуди на доверителите за намирување на нивните побарувања не може да биде помал од 50% — ако плаќањето се нуди во рок до една година, а од 60% — ако плаќањето се нуди во рок до две години.

Понудениот процент не може да се однесува на побарувањата што во стечајната постапка се исплатуваат како побарувања од прв, втор и трет исплатен ред, на побарувањата на различните доверители, освен оние кои со правото за одвоено намирување се здобиле за последните шеесет дена пред донесувањето на решението за отворање на постапката за присилно порамнување, ниту на побарувањата на излачните доверители кои се исплатуваат во целина.

Член 15

Предлогот за присилно порамнување што не е во согласност со одредбите од чл. 12 до 14 на овој закон, претседателот на советот ќе го отфрли ако предлагачот ниту во определениот рок не ги отстрани неговите недостатоци.

Член 16

Ако претседателот на советот не го отфрли предлогот за присилно порамнување во смисла на членот 15 од овој закон, советот за порамнување откако претходно ќе го сослуша претставникот на собранieto на општината на чија територија е седиштето на должникот, претставникот на Службата на општественото книговодство, претставникот на работничкиот совет на должникот, а по потреба и други лица, ќе оцени дали постојат услови за поведување постапка за присилно порамнување.

Советот за порамнување ќе го одбие предлогот ако најде дека е должникот способен и без присилно порамнување да им одговара на своите обврски.

Ако советот за порамнување најде дека се исполнети условите за поведување постапка за присилно порамнување, тој ќе донесе решение за отворање на постапката за присилно порамнување и ќе го определи рочиштето за присилно порамнување (рочиште за порамнување).

Рочиштето за порамнување ќе се одржи, по правило, во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот од членот 17 став 1 точка 4 на овој закон.

Член 17

За отворањето на постапката за присилно порамнување советот за порамнување ќе издаде оглас кој содржи:

- 1) назив на судот што го донесол решението за отворање на постапката за присилно порамнување;
- 2) име (фирма) и седиште на должникот;
- 3) диспозитив на решението за отворање на постапката за присилно порамнување;
- 4) покана до доверителите да му ги пријават на советот за порамнување своите побарувања со поднесок во два примерка со докази во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот за отворање на постапката за присилно порамнување;
- 5) место, ден и час на рочиштето за порамнување;
- 6) суштествена содржина на понудата за порамнување;
- 7) ден на истакнувањето на огласот на судската табла.

Огласот се објавува со истакнување на судската табла и со печатење во „Службен лист на СФРЈ“.

Огласот мора да биде истакнат на судската табла истиот ден кога е донесено решението за отворање на постапката за присилно порамнување.

Решението за отворање на постапката за присилно порамнување му се доставува на должникот, на собранието на општината на чија територија е седиштето на должникот и на Службата на општественото книговодство.

Советот за порамнување ќе нареди отворањето на постапката за присилно порамнување да се запише во регистарот на стопанските организации, и тоа истиот ден кога е донесено решението за отворање на постапката за присилно порамнување.

Член 18

Правните последици на отворањето на постапката за присилно порамнување настануваат со почетокот на денот кога огласот за отворање на постапката за присилно порамнување е истакнат на судската табла.

Член 19

Советот за порамнување може, по донесувањето на решението за отворање на постапката за присилно порамнување, да ги ограничи правата на овластените лица на должникот за вршење правни работи и како привремена мерка на обезбедување да определи запирање на исплатите од сметките на должникот, освен исплатата на минималните лични доходи, или да ја обуслови со своја согласност полноважноста на одлуките на органите на управувањето што се однесуваат на располагањето со средствата на должникот.

Советот за порамнување ќе определи ограничувањата од ставот 1 на овој член да се запишат во регистарот на стопанските организации. Ограничувањата престануваат да важат кога ќе се одобри присилното порамнување.

Член 20

Ако во текот на постапката за присилно порамнување се утврди дека постојат причини поради кои постапката за присилно порамнување не можела ниту да се поведе, советот за порамнување ќе донесе решение со кое ќе се запре постапката.

Член 21

Од денот на отворањето на постапката за присилно порамнување не можат против должникот да се дозволат извршувања заради обезбедување ниту извршување заради намиравање на оние побарувања во поглед на кои постои извршен наслов донесен до окончувањето на постапката за присилно порамнување.

Извршувањата од ставот 1 на овој член што се во тек, се прекинуваат.

Член 22

Побарувањата што на денот на отворањето на постапката за присилно порамнување можеле да се пребијат со противпобарување на должникот се сметаат за пребиени и не се пријавуваат во постапката за присилно порамнување.

Да се пребие може и побарување што не стасало на денот на отворањето на постапката за присилно порамнување, како и порамнување што не гласи на пари.

Доверителите чии побарувања се пребиваат се должни за пребивањето да го известат советот за порамнување.

Ако доверителот не го известат советот за порамнување за пребивањето, тој е одговорен за штетата и трошоците.

Член 23

На рочиштето за порамнување претставникот на работничкиот совет на претпријатието ја излага економско-финансиската состојба на должникот и го образлага поднесениот предлог.

По излагањето на претставникот на работничкиот совет на должникот, за предлогот се изјаснуваат претставникот на Службата на општественото книговодство и претставникот на собранието на општината на чија територија е седиштето на должникот.

Директорот и раководителот на Финансиската служба на должникот, откако ќе бидат предупредени од страна на советот за порамнување за последиците од давањето на лажна изјава, даваат свечена изјава дека податоците за економско-финансиската состојба, што се поднесени кон предлогот, ѝ одговараат во сè на фактичната состојба.

На рочиштето за порамнување претходно се испитуваат пријавените побарувања.

Побарувањето пријавено во рокот определен за пријава на побарувањата се смета за утврдено ако не го оспорил должникот или некој од присутните доверители.

Претставникот на работничкиот совет на должникот е должен за секое пријавено побарување определено да се изјасни дали го признава или го оспорува.

Доверителите можат да ги оспорат пријавените побарувања.

Член 24

Доверителите одлучуваат за предложеното порамнување со гласање.

Право на глас имаат доверителите чии побарувања се утврдени, доверителите кои своите побарувања ги пријавиле по истекот на рокот определен за пријава на побарувањата и доверителите чии побарувања се во целина оспорени, а советот за порамнување најде дека тие своите побарувања ги сториле веројатни.

Член 25

Право на глас немаат доверителите чии побарувања во стечајната постапка се наплатуваат во прв, втор и трет исплатен ред, различните доверители за делот на побарувањето што е покриен со заложно право, освен оние кои со правата за одвоено намиравање се здобиле за последните шеесет дена пред донесувањето на решението за отворање на постапката за присилно порамнување, ниту изданиите доверители.

Член 26

Присилно порамнување се смета за грифатено ако за него гласаат доверителите чии побарувања изнесуваат повеќе од половина на побарувањата на оние доверители што имаат право на глас, и кога порамнувањето ќе го одобри советот за порамнување.

Доверителите можат да гласаат и по писмен пат. Ако доверителот е правно лице, кон поднесокот со кој се гласа мора да се приложи доказ дека поднесокот го потпишало овластено лице.

Член 27

Советот за порамнување го одобрува прифатеното присилно порамнување со решение кое мора да содржи особено:

1) содржина на постигнатото порамнување (уверден процент во кој се исплатуваат доверителите и рокови на плаќањето);

2) список на доверителите чии побарувања не се оспорени, со означување на утврдените и намалените износи на нивните побарувања;

3) означување на лицето што дало гаранција или презело редовна санација, со одредба за неговата солидарна одговорност спрема сите доверители на должникот;

4) одредба дека порамнувањето има правно дејство и спрема доверителите чии побарувања стасале до денот кога е одржано рочиштето на кое е склучено присилно порамнување иако не учествувале во таа постапка, како и спрема доверителите што учествувале во постапката а чии побарувања се оспорени ако дополнително се утврдат.

Решението им се доставува на лицата од членот 17 став 4 на овој закон, како и на доверителите што ги пријавиле своите побарувања.

Член 28

Правносилното решение за окончување на постапката за присилно порамнување се истакнува на судската табла и во извод се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Советот за порамнување ќе определи бришење на сите запишувања во регистарот на стопанските организации што се извршени во текот и по повод на постапката за присилно порамнување, а истовремено ќе нареди и запишување на забележбата за постигнатото порамнување и за неговите услови.

Член 29

Решението за одобрување на присилното порамнување има за сите доверители чии побарувања се утврдени сила на извршен наслов.

Ако должникот не ја исполни својата обврска како што е определено со присилното порамнување, доверителот има право по извршен пат да го наплати намаленото побарување и непосредно од гарантот или од лицето што ја презело редовната санација.

Член 30

Како утврдено побарување се подразбираат главниот долг и интересот што стасал до отворањето на постапката за присилно порамнување, а ако побарувањето се заснова врз извршна пресуда — уште и процесните трошоци и трошоците на извршната постапка.

Ако е со присилното порамнување определено побарувањата да се исплатат во намален износ, процентот што се исплатува спрема постигнатото присилно порамнување се пресметува на целиот износ на побарувањето од ставот 1 на овој член.

Член 31

Ако не се постигне мнозинство потребно за прифаќање на присилното порамнување, а должникот не стави нова понуда со поповолни услови за присилно порамнување, советот за порамнување ќе ја запре постапката за присилно порамнување и по службена должност ќе отвори стечајна постапка.

Член 32

Должникот може да стави нова понуда на рочиштето на кое е одбиен неговиот предлог за присилно порамнување или на дополнително рочиште што може да го определи советот за порамнување, из предлог од должникот, ако најде дека постојат изгледи за поднесување поповолна понуда.

За одлучувањето за дополнителна понуда важат одредбите од чл 24 до 26 на овој закон.

Член 33

Врз основа на одобреното присилно порамнување должникот се ослободува од обврската да ги исплати доверителите за износот што го надминува

процентот прифатен во присилното порамнување, а роковите на плаќањето се одлагаат според условите на постигнатото порамнување.

Одредбата од ставот 1 на овој член се однесува на доверителите чии побарувања стасале до денот кога е одржано рочиштето на кое е склучено присилното порамнување.

Ако должникот по склученото присилно порамнување им го исплати на доверителите износот што го надминува процентот прифатен во присилното порамнување, тој нема право на враќање на тој износ.

Член 34

Извршните пресуди и други одлуки што имаат својство на извршен наслов ја губат правната важност ако се однесуваат на побарувања утврдени во решението за одобрување на присилно порамнување.

Извршните пресуди и други одлуки што имаат својство на извршен наслов а кои се однесуваат на побарувањата од членот 27 став 1 точка 4 на овој закон, можат да се извршат само под условите на постигнатото присилно порамнување.

Во процесот што се води по постигнатото присилно порамнување против должникот заради исплата на побарувањата од членот 27 став 1 точка 4 на овој закон, судот по службена должност, ако најде дека постои обврска на должникот, со пресуда ќе ја утврди неговата обврска и ќе го осуди на плаќање во согласност со условите на постигнатото присилно порамнување.

Член 35

Секој учесник во постапката за присилно порамнување ги поднесува своите трошоци на постапката.

Член 36

Секој доверител што учествувал во постапката за присилно порамнување и Службата на општественото книговодство можат во рок од 6 месеци по истекот на две години од стасаноста на обврската за исплата спрема склученото порамнување, да му поднесат барање на советот за порамнување да го стави вон сила склученото присилно порамнување, ако сметаат дека должникот може без тешкотии од средствата на своите фондови да ги намира побарувањата на доверителите во износите во кои постоеле пред склученото присилно порамнување односно во износите што се помали од износите што постоеле пред склученото присилно порамнување, а кои се поголеми од износите утврдени во присилното порамнување, и ако со тоа би се намалила способноста на должникот уредно да ги исполнува обврските спрема општествената заедница и другите доверители.

Во одлуката за ставање вон сила на склученото присилно порамнување советот за порамнување ќе го определи рокот, кој не може да биде пократок од една година, во кој е должен должникот да им го исплати на доверителите неисплатениот дел на нивното побарување.

Секој доверител чие побарување е намалено поради постигнатото присилно порамнување, може, во рок од две години од правносилноста на решението со кое е одобрено присилното порамнување, да бара со тужба присилното порамнување да се стави вон сила ако е постигнато на измамлив начин.

Пресудата со која е присилното порамнување ставено вон сила нема правно дејство врз обврските на лицето што дало гаранција или презело редовна санација на должникот.

За барањето од ст. 1 и 3 на овој член одлучува советот за порамнување.

Член 37

Ако со одредбите од овој оддел не е определено поинаку, во постапката за присилно порамнување на претпријатие согласно се применуваат одредбите од овој закон за стечајот над претпријатие, освен одредбите за органите на стечајната постапка (чл. 38 до 57).

Б. СТЕЧАЈ НАД ПРЕТПРИЈАТИЕ**1. Органи на стечајната постапка****Член 38**

Органи во стечајната постапка се стечаен совет, стечаен судија и стечаен управник.

Во стечајната постапка, како советодавно тело може да се формира одбор на доверителите.

Стечаен совет**Член 39**

Стечајниот совет е составен од тројца судии, од кои еден е претседател на советот.

Член 40

Стечајниот совет:

- 1) одлучува за поведување на претходна постапка за утврдување на постоењето на услови за стечај и ја спроведува таа постапка;
- 2) одлучува за отворање на стечајна постапка;
- 3) одлучува за приговорите на стечајниот управник против решенијата и упатствата на стечајниот судија;
- 4) решава по приговорите на доверителите против решенијата на стечајниот судија;
- 5) ги определува започнатите работи што треба да се завршат во текот на стечајната постапка;
- 6) ја одобрува претсметката на трошоците на стечајната постапка и му ја определува наградата на стечајниот управник;
- 7) решава за определување и сменување на стечајниот управник;
- 8) одлучува за распоредот на утврдените побарувања на доверителите во исплатни редови;
- 9) го одобрува нацртот за главната делба и донесува решение за главната делба на стечајната маса;
- 10) донесува решение за заклучување на стечајната постапка;
- 11) работи и други работи предвидени со овој закон.

Стечаен судија**Член 41**

За стечаен судија не може да биде именован член на стечајниот совет.

Член 42

Стечајниот судија е надлежен по сите прашања во врска со спроведувањето на стечајната постапка по кои со одредбите од овој закон не е предвидена надлежност на стечајниот совет.

Член 43

Стечајниот судија врши надзор над работењето на стечајниот управник.

Стечајниот судија му дава на стечајниот управник упатства, кои за управникот се задолжителни.

Член 44

Против решенијата на стечајниот судија стечајниот управник, одборот на доверителите и доверителите можат да му изјават приговори на стечајниот совет во рок од три дена од приемот на решението.

Стечаен управник**Член 45**

Стечајниот управник се определува со решението за отворање на стечајната постапка. На стечајниот управник му се издава решение за назначување.

При примањето на должноста стечајниот управник дава свечена изјава пред претседателот на стечајниот совет дека совесно ќе ја врши својата должност.

За стечаен управник може да биде определено лице што е стручно со оглед на природата и обемот на стечајната маса и во чија непристрасност не може да се сомнева.

Член 46

За стечаен управник не може да биде определено лице:

1) што со правносилна судска пресуда е осудено за кривично дело или стопански престап кој според законот претставува пречка за именување за директор, и тоа додека трае таа пречка;

2) спрема кое со судска пресуда е изречена мерката за безбедност односно заштитната мерка забрана на вршење определена дејност што е врзана за самостојно располагање или ракување со општествен имот, и тоа додека трае таа мерка;

3) спрема кое е определена мерката ограничување на изборните и други права, поради одговорност за стечај на претпријатие;

4) што било член на работната заедница на претпријатието над кое е отворена стечајната постапка, или било ликвидатор или член на ликвидациониот одбор во постапката за редовна ликвидација на тоа претпријатие што му претходела на отворањето на стечајната постапка.

Член 47

Стечајниот управник ги врши правата и должностите на орган на управувањето на претпријатие, ако со овој закон не е определено поинаку.

Стечајниот управник ги раководи работите на претпријатието и го застапува претпријатието во стечај.

Стечајниот управник може да му стави приговор на стечајниот совет против упатствата на стечајниот судија.

Член 48

Стечајниот управник е должен посебно:

1) да ја ажурира книговодствената евиденција од последната одобрена завршна сметка до денот на отворањето на стечајната постапка;

2) да состави во согласност со стечајниот судија пресметка на трошоците на стечајната постапка, и да му го поднесе на одобрение на стечајниот совет;

3) да формира комисија за инвентура и да состави почетен стечаен биланс;

4) да се грижи, како добар стопанисувач, за окончувањето на започнатите а уште не завршени работи на претпријатието, како и на работите потребни да се спречи настапување на штета на средствата на претпријатието;

5) да се грижи за остварувањето на побарувањата на претпријатието;

6) да ги претвори во пари предметите што сочинуваат основни средства, обртни средства и средства за заедничка потрошувачка, што влегуваат во стечајната маса на претпријатието;

7) да состави нацрт за главна делба, нацрт за дополнителни делби и за завршен стечаен биланс.

Стечајниот управник непосредно му е одговорен на секој учесник во стечајната постапка за штетата што му е нанесена намерно или со крајно невнимание. Ако штетата настанала поради дејствие на стечајниот управник што е одобрено од страна на стечајниот совет или стечајниот судија или поради постапувањето според упатството на стечајниот судија, стечајниот управник не е одговорен освен ако одобрението или упатството го издејствувал на измамлив начин.

Член 49

Стечајниот управник поднесува писмени извештаи за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса, и тоа најмалку еднаш во три месеци или кога ќе го побара тоа стечајниот судија или одборот на доверителите.

Член 50

Стечајниот управник може од стечајниот совет, на предлог од стечајниот судија, одборот на доверителите, заинтересираните лица или по службена должност, да биде сменет ако не ја исполнува успешно својата должност или од други оправдани причини.

Стечајниот управник се сменува и на сопствено барање.

Член 51

Стечајниот управник има право на награда и на надоместок на нужно сторените издатоци.

Наградата, по правило, се определува однапред, во паушален износ со тоа што при определувањето на паушалниот износ се зема предвид обемот на работите и работата на стечајниот управник потребна за успешно водење и окончување на стечајната постапка.

Стечајниот совет може да одобри исплата на аконтација на име награда на стечајниот управник.

Стечајниот управник не може без одобрение од стечајниот судија да ја наплати од стечајната маса наградата ниту надоместокот на нужно сторените издатоци.

Одбор на доверителите

Член 52

Заради заштита на интересите на доверителите, во стечајната постапка стечајниот совет може да определи формирање на одбор на доверителите.

На барање на доверителите чии побарувања изнесуваат повеќе од 50% од вкупниот износ на побарувањата на сите доверители, стечајниот совет е должен да определи формирање на одбор на доверители, освен ако е стечајната маса незначителна или ако тоа би довело до значително наголемување на трошоците на стечајната постапка.

Член 53

Бројот на членовите на одборот на доверители-те го утврдува стечајниот совет и тој број мора да биде непарен.

Ако бројот на доверителите е помал од 5, овластувањата на одборот на доверителите ги вршат сите доверители.

Член 54

Членовите на одборот на доверителите се избираат на првото рочиште за испитување на побарувањата.

Право на учество во изборот на членови на одборот на доверителите имаат доверителите чии побарувања се во целина или делумно утврдени, како и доверителите чии побарувања се во целина оспорени а стечајниот совет најде дека тие своите побарувања ги сториле веројатни.

Во одборот на доверителите можат да бидат избирани доверители чии побарувања не се во целина оспорени.

Доверителот чие утврдено побарување изнесува повеќе од една четвртина од вкупните утврдени побарувања на сите поверители, на свое барање, и без избор, влегува во одборот на доверителите.

Член на одборот на доверителите може во работата на одборот да биде застапувано и од лице што не е доверител, но само врз основа на специјално полномошно.

Член 55

Одборот на доверителите ги врши своите работи во седници, што ги свикува стечајниот судија по службена должност или на предлог од стечајниот управник или од мнозинството на членовите на одборот на доверителите, а што ги раководи еден од членовите на одборот на доверителите што ќе го избераат членовите на тој одбор.

На седниците на одборот на доверителите има право да присуствува стечајниот управник без право на глас.

Одборот на доверителите донесува одлуки со мнозинство гласови на присутните членови, а ако се поделени гласовите, одлучува стечајниот судија.

Член 56

Одборот на доверителите:

1) ги разгледува извештаите на стечајниот управник за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса;

2) има право да ги прегледа деловните книги и целокупната документација што ја презел стечајниот управник;

3) има право на приговор до стечајниот судија против работата на стечајниот управник, како и до стечајниот совет против работата на стечајниот судија;

4) може да предлага сменување на стечајниот управник и определување нов стечаен управник;

5) му дава мислење на стечајниот совет за продажбата на предмети од основните средства, како и за претворањето во пари на друг имот;

6) му дава мислење на стечајниот совет во врска со продолжувањето на започнатите работи;

7) му дава мислење на стечајниот судија за признавањето на оправданите кусоци утврдени при инвентурата;

8) врши и други работи предвидени со овој закон.

Одборот на доверителите може да дава и други предлози заради што побрзо и поуспешно окончување на стечајната постапка.

Одборот на доверителите е должен повремено да ги известува доверителите за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса.

Член 57

Членовите на одборот на доверителите имаат право на надоместок на нужно сторените издатоци, за што одлучува стечајниот судија.

Надоместокот од ставот 1 на овој член влегува во трошоците на стечајната постапка.

2. Поведување претходна постапка

Член 58

Предлог за отворање стечајна постапка можат да стават доверителите, Службата на општествено-то книговодство, ликвидационата комисија определена за спроведување на редовната ликвидација на претпријатието, собранието на општината на чија територија е седиштето на претпријатието и самото претпријатие.

Предлогот може да се повлече до донесувањето на решение за отворање стечајна постапка. Во тој случај подносителот на предлогот ги поднесува трошоците на постапката.

Член 59

Подносителот на предлогот за отворање стечајна постапка е должен да го стори веројатно постоењето на законски основ за отворање стечајна постапка.

Ако подносителот на предлогот е доверител, тој е должен да поднесе докази за постоењето на своето парично побарување и дека ни по пат на присилно извршување не можел да го наплати.

Член 60

Подносителот на предлогот за отворање стечајна постапка е должен да го депонира износот што ќе го определи стечајниот совет за покривање на трошоците за отворање на стечајната постапка.

Ако подносителот на предлогот не го депонира износот од ставот 1 на овој член, судот ќе го отфрли предлогот.

Ако стечајната постапка биде отворена, депонираниот износ за покривање на трошоците за отворање на стечајната постапка влегува во трошоците на стечајната постапка.

Член 61

Врз основа на предлогот за отворање стечајна постапка стечајниот совет донесува решение за поведување претходна постапка за утврдување на условите за отворање стечајна постапка (претходна постапка), или тој предлог го отфрла.

Против решението за поведување претходна постапка не може да се изјави жалба.

Постапката од ставот 1 на овој член е итна.

Член 62

Стечајниот совет може, по донесувањето на решението за поведување претходна постапка, да ги ограничи правата на овластените лица на претпријатието за вршење правни работи и како привремена мерка за обезбедување да определи запирање на исплатите од сметките на претпријатието, освен исплатите на минималните лични доходи, или да ја обуслови со своја претходна согласност полноќажноста на одлуките на органите на управувањето што се однесуваат на располагањето со средствата на претпријатието.

Стечајниот совет ќе ги огласи на вообичаен начин ограничувањата од ставот 1 на овој член и ќе ги запише во регистарот на стопанските организации, и за тие ограничувања ќе ја извести Службата на општественото книговодство.

Стечајниот совет може, ако за тоа постојат оправдани причини да ги определи мерките од ставот 1 на овој член и пред донесувањето на решението за поведување претходна постапка.

Член 63

Стечајниот совет, по донесувањето на решението за поведување претходна постапка, го определува во најкраток рок рочиштето, на кое ги повикува претставникот на работничкиот совет на претпријатието против кое е поднесен предлог за отворање стечај, предлагачот, претставникот на Службата на општественото книговодство и на собранието на општината. На ова рочиште претставникот на работничкиот совет, ако предлагач не е самото претпријатие, ќе се изјасни за поднесениот предлог за отворање стечајна постапка.

На рочиштето од ставот 1 на овој член ќе се испита можноста за преземање редовна санација на претпријатието или за склучување на присилно порамнување. Ако на тоа рочиште се покаже дека не постои можност за преземање редовна санација на претпријатието или присилно порамнување, стечајниот совет ќе определи еден или повеќе вештаци кои во определениот рок, заедно со стечајниот судија и по негови упатства, ќе ја испитаат финансиската состојба на претпријатието ако не се исполнети условите за отворање стечајна постапка без претходно испитување на финансиската состојба на претпријатието (член 69).

Стечајниот совет може да го повика и општинскиот орган на управата надлежен за финансии и Службата на општественото книговодство, да определат свој претставник кој ќе учествува во испитувањето на финансиската состојба на претпријатието.

Член 64

Ако на рочиштето од членот 63 став 1 на овој закон биде дадена изјава за преземање редовна санација на претпријатието, стечајниот совет ќе донесе решение за запирање на претходната постапка.

Ако на рочиштето е ставена понуда за присилно порамнување која ги исполнува условите од чл. 12 до 14 на овој закон, стечајниот совет ќе постапи во смисла на членот 16 од овој закон, а ако ставената понуда не ги исполнува тие услови, стечајниот совет ќе определи примерен рок за ставање уредна понуда.

Ако уредна понуда не биде ставена во рокот од ставот 2 на овој член, стечајниот совет ќе постапи според членот 63 став 2 на овој закон.

Член 65

Претпријатието против кое е поведена претходна постапка е должно да му ги стави на стечајниот судија на располагање сите потребни податоци и известувања.

Членовите на органите на управувањето на претпријатието, директорот и другите работници на претпријатието, па и оние на кои им престанала функцијата односно работата во претпријатието, се должни на стечајниот судија да му ги дадат сите потребни податоци и известувања.

Член 66

Кога вештаците и стечајниот судија ќе ја испитаат финансиската состојба на претпријатието, стечајниот судија му поднесува на стечајниот совет извештај со мислење да ли има место за отворање на стечајна постапка.

3. Отворање на стечајна постапка

Член 67

Стечајниот совет, по примањето на извештајот од стечајниот судија и мислењето од вештаците за финансиската состојба на претпријатието, закажува рочиште заради расправање за постоењето на за-

конски услови за спроведување на стечајот. На ова рочиште стечајниот совет го повикува подносителот на предлогот, претставниците на претпријатието, на собранието на општината и на Службата на општественото книговодство и стечајниот судија и вештаците.

По одржаното рочиште стечајниот совет донесува решение за отворање стечајна постапка над претпријатието (стечаен должник) или за одбивање на предлогот за отворање на таа постапка.

Во решението за отворање стечајна постапка се определува стечаен управник.

Во решението за одбивање на предлогот за отворање стечајна постапка стечајниот совет определува кој е должен да ги поднесува настанатите трошоци.

Жалба против решението со кое е отворена стечајна постапка, покрај лицата овластени на законско застапување на стечајниот должник, е овластен од името на стечајниот должник да поднесе претседателот на неговиот работнички совет односно претседателот на работната заедница, ако според законот или статутот на претпријатието не се врши избор на работнички совет.

Жалбата не го задржува извршувањето на решението за отворање стечајна постапка.

Член 68

Стечајниот совет може да го одбие предлогот за отворање стечајна постапка и кога постои законски основ за отворање стечај од членот 2 точка 2 на овој закон, ако работната заедница на претпријатието во претходната постапка изнесе барање да го продолжи претпријатието работењето уште една година, а за тоа време работниците и понатаму да примаат минимални лични доходи од средствата на претпријатието.

Стечајниот совет може да го одложи отворањето на стечајната постапка, но не подолго од три месеци од денот на примањето на предлогот за отворање стечајна постапка, на предлог од доверител чие побарување не можело ниту по присилен пат да се наплати врз основа на правен акт кој има својство на извршен наслов.

Член 69

Стечајниот совет може да одлучи да се отвори стечајна постапка без претходно испитување на финансиската состојба на стечајниот должник, ако предлогот за отворање стечајна постапка го поднесе самото претпријатие или ликвидационата комисија определена за спроведување редовна ликвидација, ако претпријатието не му се противи на предлогот за отворање стечајна постапка.

Член 70

Стечајна постапка ќе се отвори по службена должност и без претходно испитување на финансиската состојба на претпријатието ако пред тоа била отворена постапка за присилно порамнување, која е завршена без успех.

Член 71

Стечајниот совет може да донесе решение да не се отвори стечајна постапка ако утврди дека средствата на претпријатието што би влегле во стечајната маса не се доволни ниту за намирување на трошоците на стечајната постапка, или дека се од незначителна вредност.

Ако стечајниот совет во текот на стечајната постапка утврди дека средствата на стечајниот должник што би влегле во стечајната маса не се доволни ниту за намирување на трошоците на стечајната постапка, или дека се од незначителна вредност, ќе донесе решение со кое се заклучува стечајната постапка.

Решението од ставот 1 или 2 на овој член се објазува во „Службен лист на СФРЈ“.

Против решението од ставот 1 или 2 на овој член доверителите можат да изјават жалба во рок од 15 дена од денот на објазувањето на решението во „Службен лист на СФРЈ“.

По правносилоноста на решението ќе се изврши бришење на стечајниот должник од регистарот на стопанските организации. Средствата на стечајниот должник ќе се употребат за подмирување на трошоците на стечајната постапка, а непотрошениот дел ќе му се предаде на собранието на општината на чија територија е седиштето на стечајниот должник, и тоа без преземање на обврските.

Член 72

За отворањето на стечајната постапка доверителите се известуваат по пат на оглас.

Огласот се објавува со истакнување на судската табла и со печатење во „Службен лист на СФРЈ“. Огласот мора да биде истакнат на судската табла истиот ден кога е донесено решението.

Решението за отворање стечајна постапка им се доставува на подносителот на предлогот, на стечајниот должник, на собранието на општината и на Службата на општественото книговодство.

Стечајниот совет ќе определи отворањето на стечајната постапка да се запише во регистарот на стопанските организации и во јавните книги во кои се укижени правата на недвижности, и тоа на денот кога е донесено решението за отворање стечајна постапка.

Член 73

Огласот за отворање на стечајна постапка содржи:

- 1) назив на судот што го донесол решението за отворање на стечајна постапка;
- 2) име (фирма) и седиште на стечајниот должник;
- 3) име и службено седиште на стечајниот судија;
- 4) диспозитив на решението за отворање стечајна постапка;
- 5) име и адреса на стечајниот управник;
- 6) покана до доверителите да му ги пријават своите побарувања на стечајниот совет со поднесок во два примерка, со докази, во рок од 30 дена по објавувањето на огласот за отворање на стечајна постапка во „Службен лист на СФРЈ“;
- 7) место, ден и час на рочиштето за испитувањето на побарувањата;
- 8) покана до должниците да ги намират своите долгови без одлагање;
- 9) ден на истакнувањето на огласот на судската табла.

4. Правни последици на отворањето на стечајната постапка

Време на настапувањето на правните последици

Член 74

Правните последици на отворањето на стечајната постапка настануваат со почетокот на денот кога е огласот за отворање на постапката истакнат на судската табла.

Ако на стечајната постапка ѝ претходела постапка за присилно порамнување и таа постапка се завршила без успех и поради тоа се отвори стечајна постапка, ќе се смета дека правните последици на отворањето на стечајната постапка настанале со почетокот на денот кога е огласот за отворање на постапката за присилно порамнување истакнат на судската табла.

Пренесување на функциите на органите на управувањето врз стечајниот управник

Член 75

Со денот на отворањето на стечајната постапка членовите на работната заедница на стечајниот должник престануваат да ги вршат правата на управување, а функциите на органите на управувањето преминуваат врз стечајниот управник.

Истиот ден престануваат и овластувањата на дотогашните застапници и полномошници на стечајниот должник.

Член 76

Стечајниот совет може додека трае стечајната постапка да го заружи на работа директорот, лице-

то одговорно за книговодството и други раководни работници на стечајниот должник, но најдолго една година.

По исклучок, стечајниот совет може да задржи на работа и одделни други работници, ако е тоа неопходно заради довршување на веќе започнатите работи или заради водење на стечајната постапка, но најдолго шест месеци.

Член 77

Работниците што додека трае стечајната постапка останале на работа во претпријатието, имаат право на надоместок за работата, кој не може да биде помал од износот на нивните примања што ги имале според правилникот за распределба на личните доходи на стечајниот должник на денот на отворањето на стечајната постапка.

Издаците за надоместок за работа влегуваат во трошоците на стечајната постапка.

Формирање на стечајна маса и примопредавање на претпријатието

Член 78

Со денот на отворањето на стечајната постапка се формира стечајна маса на стечајниот должник.

Во стечајната маса влегуваат сите парични средства, предметите што сочинуваат основни средства, обртни средства и средства на заедничката потрошувачка, како и побарувањата и другите имотни права на стечајниот должник.

Во стечајната маса не влегуваат непотрошените средства од склучените инвестициони и други наменски кредити.

Член 79

По отворањето на стечајната постапка се врши, во најкраток рок, примопредавање помеѓу дотогашните органи на управувањето на стечајниот должник и стечајниот управник.

При примопредавањето се ажурира книговодствената евиденција од последната одобрена завршна сметка до отворањето на стечајната постапка, се составува почетен стечаен биланс врз основа на инвентурата а според состојбата на денот на отворањето на стечајната постапка. Ако при составувањето на почетниот стечаен биланс се утврдат кусоци, стечајниот совет може, на предлог од стечајниот управник а по прибавено мислење од стечајниот судија и од одборот на доверителите, да донесе решение за отпишување на утврдените кусоци според состојбата на денот на отворањето на стечајната постапка и за отпишување на ненаплативите побарувања.

Член 80

Со денот на отворањето на стечајната постапка се гасат сметките на стечајниот должник и престануваат правата на лицата што биле порано овластени на потпишување.

Службата на општественото книговодство, на барање на стечајниот управник, веднаш ќе отвори нова сметка преку која ќе се врши работењето на стечајниот должник.

Паричните средства од изгаснатите сметки на стечајниот должник ќе се пренесат на нова сметка.

Член 81

Фирмата на стечајниот должник се потпишува со додаток: „во стечај“ и со означување на новиот број на сметката преку која се врши стечајното работење.

Забрана на присилно извршување врз основа на извршен наслов

Член 82

Од денот на отворањето на стечајната постапка не можат против стечајниот должник да се дозволат присилни извршувања заради обезбедување ниту заради намирање на побарувањата во поглед на кои постои извршен наслов.

Извршувањата од ставот 1 на овој член што се во тек, се прекинуваат.

Нестасани побарувања**Член 83**

Со денот на отворањето на стечајната постапка нестасаните побарувања на доверителите од стечајниот должник се сметаат за стасани во височината чиј износ ќе се пресмета со денот на отворањето на стечајната постапка.

Непаричните побарувања на стечајниот должник кои не стасале, се внесуваат во стечајната маса во парична вредност.

Член 84

Паричните и непаричните побарувања од стечајниот должник што имаат за предмет повремени давања, се претвораат во еднократно парично побарување.

Престанок на текот на интересот и прекин на застареноста**Член 85**

Со денот на отворањето на стечајната постапка престанува да тече интересот на побарувањата од стечајниот должник кои се намируваат од стечајната маса.

Член 86

Со пријавувањето на побарување во стечајната маса се прекинува застареноста на побарувањето од стечајниот должник.

Условни побарувања**Член 87**

На доверител со побарување врзано за одложен услов му се обезбедуваат соодветни средства од стечајната маса.

Ако одложниот услов не настапи до конечната делба, таквото побарување се гаси, а обезбедените средства се распоредуваат на другите доверители.

Побарувањата врзани за раскиден услов се земаат предвид при делбата на стечајната маса ако доверителот даде обезбедување дека ќе го врати применото ако настапи тој услов.

Пребивање на побарување**Член 88**

Во стечајната постапка е дозволено пребивање на побарувања на доверителите со противпобарувањето на стечајниот должник.

Побарувањата што на денот на отворањето на стечајната постапка можеле да се пребијат, се сметаат за пребиени и не се пријавуваат во стечајната маса.

Да се пребие може и побарување кое не стасало на денот на отворањето на стечајната постапка, како и побарување или противпобарување што не гласи на пари ако без тешкотии може да се утврди неговата парична вредност.

Ако е намирувањето на побарување врзано за определен услов, стечајниот совет може да го обуслови пребивањето со полагање на обезбедување од страна на доверителот.

Доверителите чии побарувања се пребиваат се должни за пребивањето да го известат стечајниот управник.

Ако доверителот не го извести стечајниот управник за пребивањето, тој е одговорен за штетата и трошоците.

Член 89

Пребивање не е дозволено ако му е побарувањето отстапено (цедирано) на доверителот за последните шест месеци пред отворањето на стечајната постапка а доверителот знаел или морал да знае дека стечајниот должник станал неспособен за плаќање или дека против него е поднесен предлог за отворање стечајна постапка.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, пребивање на побарување е дозволено ако се во прашање побарувања во врска со извршувањето на неизвршени договори, или кои оживеле поради успешното побивање на правна работа на стечајниот должник.

Член 90

Побарувањата од стечајниот должник што настанале пред отворањето на стечајната постапка, не можат да се пребијат со побарувањето на стечајната маса што настанало по отворањето на таа постапка.

Двострани товарни договори склучени пред отворањето на стечајната постапка**Член 91**

Двостраните товарни договори склучени со стечајниот должник пред отворањето на стечајната постапка остануваат во сила, со тоа што стечајниот управник може да се откаже од договорот освен ако некоја договорна страна во целина је исполнила својата обврска.

Другата страна може да бара стечајниот управник во примерен рок да се изјасни дали го одржува договорот во сила или се откажува од него. Ако стечајниот управник не го стори тоа, ќе се смета дека се откажал од договорот.

Ако стечајниот управник се откаже од договорот, другата договорна страна може да бара надоместок на штета како доверител на стечајната маса.

Ако другата договорна страна е должна да го исполни договорот прва, таа може да го одбие исполнувањето на договорот додека договорот не го исполни стечајниот должник, или додека стечајниот должник на нејзино барање не даде обезбедување.

Другата договорна страна не може да бара извршување на фиксни договори ако рокот на испораката паѓа по отворањето на стечајната постапка, но може да бара надоместок на штета како доверител на стечајната маса.

Износот на штетата што треба да се надомести во смисла на ставот 5 од овој член, ѝ е рамен на разликата помеѓу договорената купопродажна цена на стоките и средната позарна цена што таквите стоки би ја имале на денот што е определен со договорот како ден на испораката на стоките во местото на исполнувањето на договорот.

Член 92

Договорите за закуп на подвижни предмети стечајниот управник може да ги откаже независно од законските или договорените рокови, и тоа секој прв ден во месецот со откажен рок од 30 дена.

Одребите од ставот 1 на овој член се применуваат и кај договорите за закуп на недвижности ако закупувач е стечајниот должник.

Налози и понуди**Член 93**

Налогот издаден од страна на стечајниот должник ја губи важноста со отворањето на стечајната постапка.

Понудите сторени на стечајниот должник или понудите што ги сторил тој, ја губат важноста со отворањето на стечајната постапка ако не се прифатени до отворањето на таа постапка.

Право на потрага на предмети**Член 94**

Продавачот на кој куповната цена не му е платена во целина може да бара да му се вратат стоките што од друго место му се пратени на стечајниот должник пред отворањето на стечајната постапка, ако до денот на отворањето на таа постапка не пристигнале во местото на определувањето односно ако до тој ден не биле преземени од стечајниот должник (право на потрага).

Право на потрага има и комисионер за купување на стоки.

Ако стечајниот должник ги презел само на чување стоките што пристигнале во местото на определувањето пред отворањето на стечајната постапка, продавачот нема право на потрага, но му останува право по редовен пат да ги остварува своите права во поглед на тие стоки.

Побивање на правните дејствија сторени пред отворањето на стечајната постапка

Член 95

Секој доверител на стечајниот должник, како и самиот стечаен должник, има право на побивање на правните дејствија што ги сторил стечајниот должник во последната година пред отворањето на стечајната постапка, односно на постапката за присилно порамнување која непосредно му претходела на отворањето на стечајната постапка.

Како правни дејствија во смисла на ставот 1 од овој член, се подразбираат и пропуштањата.

Доверителите на стечајниот должник и самиот стечаен должник можат да ги побиваат:

1) правните дејствија со кои се нарушува рамномерното намирување на доверителите (оштетување на доверител), односно со кои одделни доверители се ставаат во поповолна положба (погодување на доверителите), ако другата страна спрема која тие дејствија се преземени знаела или морала да знае за неговолната економско-финансиска состојба на стечајниот должник;

2) правните дејствија со кои без надоместок или со незначителен надоместок се врши пренесување на предмети што сочинуваат основни средства и средства на заедничката потрошувачка, со кои се извршени давањата односно услугите, како и секое друго располагање без надоместок.

Член 96

Се претпоставува дека доверителот знаел или морал да знае за неволната економско-финансиска состојба на стечајниот должник:

1) ако наплатил свое побарување кое не било стасано, или го сторил тоа во форма и на начин кој не е вообичаен;

2) ако е правното дејствие што е предмет на побивањето сторено непосредно пред отворањето на стечајната постапка, а особено за време на траењето на претходната постапка односно на постапка за присилно порамнување што му претходела на отворањето на стечајната постапка.

Член 97

Да се побиваат можат и правните дејствија за кои веќе постои извршен наслов или кои се спроведени во постапката за присилно извршување.

Ако е врз основа на побивање утврдено дека правното дејствие е без ефект, престанува ефектот на извршниот наслов спрема доверителите.

Член 98

Тужба за побивање може да се поднесе во рок од шест месеци од денот на отворањето на стечајната постапка, а најдоцна до рочиштето за главната делба.

Тужбата се поднесува против лицето спрема кое е преземено побивањето правно дејствие.

Стечајниот должник може да поднесе тужба за побивање само врз основа на одобрение од стечајниот судија.

Ако барањето за побивање биде усвоено, побиваното правно дејствие е без правно дејство спрема стечајната маса, и противната страна е должна да ѝ ги врати на стечајната маса сите имотни користи здобиеени врз основа на побиваното дејствие.

Правните дејствија можат да се побиваат и со истакнување на приговор во процесот од страна на лицата од членот 95 став 1 на овој закон.

Различни и издани права

Член 99

Отворањето на стечајна постапка е без влијание врз правата на одвоено намирување од определени предмети односно средства на стечајниот должник (различни права), како и врз правата на издвојување на предмети што не се средства на стечајниот должник (издани права).

Различните права здобиеени со извршување за последните 60 дена пред отворањето на стечајната постапка заради намирување или обезбедување, престануваат да важат.

Различните права остануваат во сила ако стечајната постапка не се спроведува поради причините наведени во членот 71 став 1 од овој закон.

Ако различно право што е здобиеено со извршување, останало во сила во смисла на ст. 1 и 3 од овој член, стечајниот совет на предлог од доверител ќе дозволи продолжување на извршната постапка и за тоа ќе го извести извршниот суд.

Член 100

Ако предмет на кој е стечено различно право не е доволен да се намири од него побарувањето на различниот доверител во целина, различниот доверител има право ненамириениот дел на своето побарување да го оствари во стечајната постапка.

Вишокот што ќе преостане по намирувањето на побарувањето на различниот доверител, се внесува во стечајната маса.

5. Окончување на започнатите работи и склучување на нови договори

Член 101

Во текот на стечајната постапка ќе се окончат само оние започнати работи чие завршување е неопходно за да се спречи настапување на штета на средствата на стечајниот должник.

Кои работи се сметаат за неопходни во смисла на ставот 1 од овој член, одлучува стечајниот совет.

Член 102

Ако стечајната маса не располага со средства потребни за завршување на започнатите работи, собранието на општината на чија територија е седиштето на стечајниот должник ќе обезбеди за тоа потребни средства.

Издадоците сторени за завршување на започнатите работи спаѓаат во трошоците на стечајната постапка.

Член 103

Во текот на стечајната постапка можат да се склучат нови договори само заради претворање во пари на средствата на стечајниот должник и заради завршување на започнатите работи и работите неопходни за да се спречи настапување на штета на средствата на стечајниот должник.

Стечајниот совет може склучувањето на договорите од ставот 1 на овој член да го обуслови со своја согласност.

6. Испитување на пријавените побарувања

Член 104

Испитувањето на пријавените побарувања на стечајните доверители се врши на рочиштето за испитување на побарувањата, пред стечајниот совет.

На рочиштето за испитување на побарувањата се испитуваат побарувањата пријавени во рокот определен за пријавување на побарувањата. Побарувањата пријавени по истекот на рокот определен за пријавување на побарувањата па до заклучувањето на рочиштето за испитување на побарувањата, можат да се испитуваат ако стечајниот управник може да се изјасни за тие побарувања.

Пријавените побарувања се испитуваат по исплатните редови, а во секој исплатен ред — по времето на пријавувањето.

На рочиштето за испитување на побарувањата учествуваат стечајниот судија, стечајниот управник, лицата што до отворањето на стечајната постапка биле на должност на директор и претседател на работничкиот совет, доверителите што ги пријавиле своите побарувања, како и други лица кои до отворањето на стечајната постапка биле на роководни места и можат да дадат податоци за постоењето и височината на пријавените побарувања.

Рочиште за испитување на побарувањата се одржува и без присуство на доверителите што ги пријавиле своите побарувања.

Член 105

Стечајниот управник е должен за секое пријавено побарување определено да се изјасни дали го признава или го оспорува.

Доверителите можат да ги оспоруваат пријавените побарувања.

Пријавено побарување се смета за утврдено ако го признае стечајниот управник и не го оспори ниеден од доверителите присутни на рочиштето за испитување на побарувањата.

Член 106

Пријавите на побарувања што на судот што ја спроведува стечајната постапка ќе му стигнат по заклучувањето, на рочиштето за главна делба, стечајниот совет ќе ги отфрли.

Побарувањата пријавени по истекот на рокот определен за пријавување на побарувањата што не можеле да се испитаат во смисла на членот 104 став 2 од овој закон, ќе се испитаат на дополнително рочиште за испитување на побарувањата, што ќе го определи стечајниот совет.

Доверителите на побарувањата од ставот 2 на овој член не можат на дополнителното рочиште за испитување на побарувањата да ги оспоруваат побарувањата признаени на поранешното рочиште.

Ако побарувањата пријавени во смисла на ставот 2 од овој член се оспорени, тие нема да се земат предвид при главната делба, освен ако се правносно утврдени.

Член 107

Стечајниот совет со посебно решение ќе го упати доверителот чие побарување е оспорено, во рок од 15 дена од денот на примањето на решението да поведе спор заради утврдување на оспореното побарување.

Ако побарувањето го оспорил стечајниот управник доверителот ќе поднесе тужба заради утврдување на оспореното побарување против стечајниот должник во рокот од ставот 1 на овој член.

Одредбата од ставот 1 на овој член не се применува на побарувањата што не се од имотнаправен карактер и што се утврдуваат во управна или некоја друга посебна постапка. Ако такви побарувања се оспорени, тие се утврдуваат со правносно одлука на надлежниот орган.

Ако се оспорува побарување на доверител кој за ова побарување веќе стекнал извршен наслов стечајниот совет ќе го упати доверителот односно стечајниот должник, спрема тоа кој од нив го оспорил побарувањето, на поведување спор во смисла на ставот 1 од овој член односно управна или друга постапка.

Доверител што повел спор или управна или друга посебна постапка во смисла на ставот 1 или 3 од овој член, е должен за тоа да го извести стечајниот совет. Ако не го стори тоа, доверителот ги поднесува штетните последици на пропуштањето.

Ако доверителите од ставот 1 на овој член повеле спор по истекот на пропишаниот рок, нивните побарувања стечајниот совет нема да ги земе предвид при делбата на стечајната маса, освен ако до тоа време се правносно утврдени.

7. Претворање во пари на имотот на претпријатието

Член 108

Продажбата на предметите на стечајниот должник што влегуваат во стечајната маса се врши, по правило, со јавно наддавање.

Стечајниот совет, по претходно прибавено мислење од одборот на доверителите, може да определи и друг начин за продажба (со собирање понуди или со непосредна погодба), ако со овој закон не е предвидено поинаку.

Работните организации имаат предимствено право на купување при продажба на предмети на стечајниот должник.

За продажбата на предмети на стечајниот должник претходно се известува собранието на општина-

та на чија територија е седиштето на стечајниот должник.

Член 109

Предметите од основните средства што сочинуваат функционална целина во процесот на производството (постројки, уреди и сл.) се продаваат со јавно наддавање под условите пропишани со посебен сојузен закон за продажба на предмети од основните средства, и тоа првенствено како целина со зградата и земјиштето, а ако тоа не е можно — тогаш без зградата и земјиштето.

Одредбата од ставот 1 на овој член се применува и при продажба на збир предмети од средствата за заедничка потрошувачка, што сочинуваат функционална целина за остварување на определена намена.

Зградите наменети за социјална, просветна и културна дејност и предметите вградени во овие згради, како и предметите што непосредно служат за остварување на социјална, здравствена, просветно-воспитна и културна дејност, претходно ќе ѝ се понудат на продажба на општината на чија територија е седиштето на стечајниот должник, и тоа по проценетата вредност.

Стечајниот совет ќе ѝ определи на општината рок во кој таа е должна да се изјасни за сторената понуда, и тоа во траење кое е доволно да може општината да се изјасни за таа понуда.

Ако општината го одбие купувањето или не се изјасни во оставениот рок, продажбата може да им се изврши на други правни лица освен на граѓански правни лица.

Член 110

Ако предметите од членот 109 на овој закон не можат да се продадат како целина односно како збир предмети ниту на две еднопруго јавни наддавања, можат да се продадат поединечно по пат на јавно наддавање, со собирање понуди или со непосредна погодба.

Член 111

Пред определувањето на јавната продажба се проценува преку вештаци фактичната вредност на постројките или уредите, како и на одделни предмети што сочинуваат постројки и уреди а се од таква природа што да можат да се продадат поединечно.

Почетната продажна цена ја определува стечајниот совет врз основа на мислење од стечајниот судија, а по сослушување на стечајниот управник и одборот на доверителите.

Почетната продажна цена се објавува во дневниот печат или на друг погоден начин.

Почетната продажна цена може да биде и пониска од проценетата вредност, но не пониска од една половина од проценетата вредност.

Ако продажбата не може да се изврши ниту по определената почетна цена, стечајниот совет може да ја одобри продажбата и по пониски цени.

Ако предметите што сочинуваат основни средства и средства на заедничката потрошувачка не можат воопшто да се продадат, тие можат да им се предадат без надоместок на заинтересирани општествено-политички заедници или на работни или други организации, со преземање на обврските што ги товарат тие предмети. Ако под овие услови никој не сака да ги преземе предметите, тие ѝ се предаваат на општината на чија територија е седиштето на стечајниот должник, и тоа без надоместок и без обврските што ги товарат.

Продажбата се врши на начинот што се применува при продажбата на предмети во извршна постапка.

Член 112

Одредбите од чл. 108 и 109 на овој закон се применуваат и на продажбата на земјишта што служат за стопански цели, долгогодишни насади, шуми и шумски земјишта, како и на предмети што се наоѓаат на нив а ѝ служат на стопанската цел на земјиштето односно долгогодишниот насад.

Член 113

Начинот на продажба на обртни средства, ситен инвентар, основни средства од незначителна вредност и расходувани основни средства го определува стечајниот совет, во согласност со важечките прописи, имајќи ја предвид можноста за најповолно претворање во пари.

Член 114

Доверителите на стечајниот должник, стечајниот должник и собранието на општината на чија територија е седиштето на стечајниот должник можат, во рок од три месеци од денот на продажбата на предметите на стечајниот должник, да бараат поништување на продажбата ако со продажбата се оштетени интересите на доверителите или на општествената заедница.

За барањето за поништување на продажбата решава судот што ја спроведува стечајната постапка.

8. Намирување на доверителите**Член 115**

Стечајната маса за поделба на доверителите (делбената маса) ја сочинуваат, покрај паричните средства на стечајниот должник на денот на отворањето на стечајната постапка, и паричните средства остварени со продажбата на предметите од неговите основни средства, обртни средства и средства за заедничка потрошувачка, како и побарувањата наплатени во стечајната постапка.

Член 116

Пред да се пристапи кон намирување на доверителите, од стечајната маса ќе се издвои износот потребен за исплатување на трошоците на стечајната постапка, како и на кредитите што ги обезбедило собранието на општината во смисла на членот 102 став 1 на овој закон.

Член 117

За обезбедување на исплатите на оспорените побарувања ќе се издвои од стечајната маса сразмерен дел средства за оние доверители кои заради остварување на своето побарување повеле спор или управна или некоја друга посебна постапка и за тоа го известиле стечајниот совет (член 107).

Исплатувањето на побарувањата од ставот 1 на овој член ќе се изврши ако тие бидат утврдени.

Ако доверителот не успее во спорот заради утврдување на своето оспорено побарување, издвоените средства ќе се распределат на другите доверители.

Член 118

Долговите на стечајниот должник се исплатуваат од делбената маса по овој ред (исплатни редови), и тоа:

1) личните доходи на неговите работници, во височина на минималните лични доходи до денот на отворањето на стечајната постапка;

2) придонесите и данокот стасани до денот на отворањето на стечајната постапка;

3) придонесот за социјално осигурување, како и другите обврски што се намируваат од личните доходи;

4) другите долгови, освен долговите од точ. 5 и 6 на овој став;

5) паричните казни изречени поради стопански престап или прекршок и противправно здобиена имотна корист одземена со правносилна судска пресуда;

6) личните доходи на работниците до денот на отворањето на стечајната постапка — над износот на минималните лични доходи а до износот определен со правилникот за распределба на личните доходи, со придонесот за социјално осигурување и со другите обврски што се плаќаат од личните доходи, во сразмера со личните доходи определени со тој правилник.

За распоредувањето на долговите на стечајниот должник во исплатни редови одлучува стечајниот совет.

Намирувањето на доверителите се врши така што доверителите од претходниот ред да ги исклучуваат доверителите од наредниот ред, сè до своето потполно намирување. Ако паричните средства не се доволни за потполно намирување на доверителите од истиот исплатен ред, тие се намируваат во иста сразмера.

Член 119

Ако на доверител му е признаено побарување со раскиден услов, стечајниот совет ќе го земе предвид тоа побарување при делбата ако доверителот положи обезбедување дека она што го примил ќе го врати ако се исполни раскидниот услов.

Ако на доверител му е признаено побарување со одложен услов, на доверителот ќе му се исплати сразмерен дел од неговото побарување ако одложниот услов настапи до рочиштето за главната делба.

Член 120

Кон делба се пристапува кога значителен дел од средствата што влегуваат во стечајната маса ќе биде претворен во пари.

Член 121

Стечајниот совет, врз основа на поднесениот предлог од стечајниот управник и забелешките на стечајниот судија, го одобрува нацртот за главната делба.

Нацртот за главната делба содржи список на побарувањата по исплатните редови, височина на средствата наменети за делба претворени во пари, како и квота (процент) и износи за исплатување на побарувањата што се намируваат од делбената маса.

Член 122

Стечајниот совет им го доставува нацртот за главната делба, со покана на рочиште за расправање по тој нацрт, на стечајниот судија, стечајниот управник, доверителите чии побарувања се утврдени и на доверителите чии побарувања се оспорени а кои благовремено повеле спор.

Решението за главната делба го донесува стечајниот совет по расправањето по нацртот за главната делба.

Член 123

На рочиштето за расправање по нацртот за главната делба доверителите можат да ги изнесуваат своите приговори против тој нацрт.

За поднесените приговори стечајниот совет одлучува со решението за главната делба.

Член 124

Врз основа на правносилното решение за главната делба стечајниот управник ќе им ги исплати побарувањата на стечајните доверители во рок од 15 дена од денот на правносилноста на решението.

Член 125

Дополнителна делба се спроведува спрема притекувањето на средствата на стечајниот должник.

Одлуката за дополнителна делба ја донесува стечајниот судија.

9. Заклучување на стечајната постапка**Член 126**

Откако ќе прими извештај од стечајниот управник дека сите односи од стечајната постапка се окончани, стечајниот судија му поднесува на стечајниот совет предлог за заклучување на стечајната постапка.

Решението за заклучување на стечајната постапка стечајниот совет го објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Член 127

Кога ќе стане правносилно решението за заклучување на стечајната постапка, стечајниот совет определува бришење на стечајниот должник од регистарот на стопанските организации.

Стечајниот должник во поглед на кој е заклучена стечајната постапка, престанува да постои како правно лице со денот на бришењето од регистарот на стопанските организации.

Член 128

По заклучувањето на стечајната постапка стечајниот управник му поднесува на стечајниот совет завршен извештај за своето работење, со мислење од стечајниот судија.

Окако ќе го разгледа извештајот стечајниот совет му дава разрешница на стечајниот управник, или, ако во неговото работење постојат неправилности презема против него соодветни мерки.

Член 129

Ако стечајниот совет утврди дека понатамошното водење на стечајната постапка би предизвикало несразмерни трошоци, тој ќе го запре понатамошното претворање во пари на стечајната маса и постапката ќе ја заклучи.

Стечајниот совет може, во случајот од ставот 1 на овој член, да одлучи, одделни предмети од стечајната маса или одделни побарувања да се пренесат врз одделни доверители, водејќи сметка за исплатниот ред и за височината на нивните утврдени побарувања.

10. Ограничување на изборните и други права на членовите на органите на управувањето и на определени лица

Член 130

Работниците што биле членови на работничкиот совет во последната година пред отворањето на стечајната постапка, не можат за една до две години од правносилноста на одлуката за изречената мерка да бидат избирани во органи на управувањето на која и да е работна организација.

Работниците што биле членови на управниот одбор во последната година пред отворањето на стечајната постапка, не можат за една до три години од правносилноста на одлуката за изречената мерка да бидат избирани во органи на управувањето или назначени на раководни положби во која и да е работна организација или државен орган.

Лицето што било директор на стечајниот должник во последната година пред отворањето на стечајната постапка, не може за две до пет години од правносилноста на одлуката за изречената мерка да биде избирано во органи на управувањето или назначено на раководна положба на која и да е работна организација, здружение на работни организации или на државен орган. Лицата што во тој период биле на други раководни работни места предвидени со статутот не можат за едно до три години по заклучувањето на стечајната постапка да бидат назначени на такви работни места.

Правата од ст. 1 до 3 на овој член ги губат и оние работници за кои се утврди дека се одговорни за состојбата што довела до отворање на стечајот.

Член 131

Собирање и обезбедување на докази за одговорноста на одделни работници врши стечајниот судија.

Врз основа на утврдената фактичка состојба за одговорноста на одделни работници стечајниот судија му поднесува на стечајниот совет предлог за применување на мерките од членот 130 на овој закон штом ќе се стекнат услови за оценување на степенот на одговорноста на одделни работници, а најдоцна до заклучувањето на стечајната постапка.

Стечајниот совет, врз основа на спроведена расправа, со решение ги определува мерките што ќе се применат спрема одделни работници, односно одлучува дека нема услови за применување на тие мерки.

Постапката за применување на мерките од членот 130 на овој закон е итна.

Во постапката за применување на мерките од членот 130 на овој закон, во поглед на правото на одбрана се применуваат начелата од Законот за стопанските престапи.

Правносилното решение за применување на мерките се објавува во „Службен лист на СФРЈ“ и му се доставува на собрание на општината на

чија територија е седиштето на стечајниот должник, на собрание на општината на чија територија е постојаното живеалиште на работникот, на окружниот стопански суд што го води регистарот во кој е запишан стечајниот должник и на Службата на општественото книговодство.

Член 132

Ако во текот на стечајната постапка се посомнева дека е сторено кривично дело или некое друго казниво дејствие, за тоа ќе се извести надлежното јавно обвинителство односно друг орган надлежен за гонење.

11. Редовна санација и присилно порамнување во текот на стечајната постапка

Член 133

Редовна санација во текот на стечајната постапка може да се преземе до денот на правносилноста на решението за главната делба.

Член 134

Врз основа на договорот за преземање на редовна санација, стечајниот совет донесува решение за запирање на стечајната постапка ако утврди дека износот што е обезбеден за санација е доволен за покривање на обврските на стечајниот должник.

Во решението за запирање на стечајната постапка се утврдуваат и паричните обврски на стечајниот должник од износот обезбеден со договорот за преземање на санацијата.

Член 135

Предлог за поведување постапка за присилно порамнување во текот на стечајната постапка можат да стават доверителите на стечајниот должник и самиот стечаен должник.

Член 136

Со запирањето на стечајната постапка поради редовна санација или присилно порамнување во текот на стечајната постапка, престануваат правните последици на отворањето на стечајната постапка.

Запирањето на стечајната постапка поради причините од ставот 1 на овој член се запишува во регистарот на стопанските организации.

Член 137

Постапката за присилно порамнување ја спроведува судот што ја спроведува стечајната постапка.

Присилното порамнување го одобрува стечајниот совет.

Во решението со кое судот го одобрува присилното порамнување ќе се определи и запирање на стечајната постапка.

Член 138

Одредбите од овој закон за ограничувањето на изборните и други права на членовите на органите на управувањето и на определени лица поради стечајот, се применуваат и кога стечајната постапка е запрена поради преземање редовна санација или поради присилно порамнување.

Член 139

Во сè друго на редовната санација се применуваат одредбите од Основниот закон за претпријатијата што се однесуваат на редовната санација на претпријатие, а на присилното порамнување на претпријатие во стечајна постапка — одредбите од овој закон што се однесуваат на присилното порамнување.

III. СТЕЧАЈ НАД ИМОТОТ НА ИМАТЕЛИ НА ДУКАН И ПРИСИЛНО ПОРАМНУВАЊЕ НА ИМАТЕЛИ НА ДУКАН

Член 140

Одредбите од овој закон што се однесуваат на стечајот над претпријатие, согласно се применуваат на стечајот над имот на имател на дуќан, ако со одредбите од овој оддел не е определено поинаку.

Во стечајот на имотот на имател на дуќан не се применуваат одредбите од чл. 1, 2, 4, 5 став 1,

членот 7 став 1, чл. 8, 9, 38 став 2, членот 39 став 2, членот 47 ст. 1 и 2, членот 48 став 1 точка 6, чл. 52 до 57, членот 58 став 1, чл. 62, 63, 64 став 1, чл. 65, 67 став 5, чл. 68, 69, 71 став 5, чл. 75 до 77, членот 78 ст. 2 и 3, чл. 79, 102 став 1, членот 104 став 4, членот 108 ст. 2, 3 и 4, чл. 109 до 112, 116, 118 став 1 точ. 1 и 6, чл. 127, 129, 130, 131 ст. 1 до 4 и 6, и чл. 133 до 139, 181 став 1 точка 2 на овој закон.

Член 141

Стечај нема да се спроведува ако имателот на дуќан, освен доверителите од прв, втор и трет исплатен ред, има само еден доверител од четврт исплатен ред.

Член 142

Во стечајот на иматели на дуќани нема да се формира одбор на доверители.

Член 143

Стечајниот совет е составен од еден судија и двајца судии-поротници. Претседателот на советот е судија.

Стечајниот совет може, по примањето на предлогот за отворање стечај, а пред донесувањето на решението за отворање на стечајот, да ги ограничи правата на имателот на дуќан во вршењето на правните работи и да го обуслови со своја согласност исплатувањето од сметките на имателот на дуќанот, како и други располагања на имателот на дуќанот со неговиот имот.

Член 144

За стечаен управник не може да биде определен поблизок роднина на имателот на дуќанот (член 154 став 2).

Член 145

Стечајниот управник е должен да го претвори во пари сиот имот на имателот на дуќан, освен имотот што во извршната постапка се иззема од извршување.

Член 146

Предлог за отворање стечај против имател на дуќан можат да стават доверителите, имателот на дуќанот и собрание на општината на чија територија е седиштето на дуќанот.

Член 147

Ако предлогот за отворање стечај не биде отфрлен во смисла на членот 61 став 1 или членот 141 од овој закон, стечајниот совет во најкраток рок ќе го определи рочиштето, на кое ќе го повика имателот на дуќанот против кој е поднесен предлогот за отворање стечај, предлагачот и претставникот на општинскиот орган на управата надлежен за финансии. На ова рочиште имателот на дуќанот, ако тој не е предлагач, ќе се изјасни за поднесениот предлог.

На рочиштето од ставот 1 на овој член ќе се испита можноста за склучување на присилно порамнување. Ако на тоа рочиште се покаже дека не постои можност за склучување на присилно порамнување, стечајниот совет ќе определи еден или повеќе вештачи кои во определениот рок, со стечајниот судија и по негови упатства, ќе ја испитаат финансиската состојба на имателот на дуќанот, ако не се исполнети условите за отворање на стечајна постапка (член 149).

Член 148

Имателот на дуќанот е должен, на барање на органите на стечајната постапка, да ги поднесе сите податоци за состојбата на својот имот, како и деловните книги и другите исправи што содржат податоци за неговото работње, и да им ги даде потребните известувања.

Член 149

Ако стечајниот совет најде дека постојат услови за отворање стечај, тој ќе донесе решение за отво-

рање стечај над имотот на имателот на дуќанот (стечаен должник).

Ако стечајниот совет најде дека не се исполнети условите за отворање стечај, ќе го одбие предлогот за отворање на стечајот.

Член 150

По правносилноста на решението донесено во смисла на членот 71 став 1 од овој закон, стечајниот совет ќе нареди бришење на дуќанот на стечајниот должник од регистарот во кој е запишан тој.

Од имотот на стечајниот должник ќе се намират трошоците на постапката, а преостанатиот имот ќе му се остави на слободно располагање.

Член 151

Со денот на отворањето на стечајот стечајниот должник го губи правото на управување и располагање со имотот што влегува во стечајната маса.

Член 152

Во стечајната маса влегува сиот имот на стечајниот должник, освен оној што во извршната постапка се иззема од извршување.

Член 153

По отворањето на стечајот стечајниот управник врши попис на имотот на стечајниот должник, по можност во негово присуство.

Член 154

Покрај случаите наведени во членот 96 од овој закон, се претпоставува дека доверителот знаел или морал да знае за неповолната економско-финансиска состојба на должникот и ако правното дејствие, извршено во рок од шест месеци пред отворањето на стечајот е преземено спрема брачен другар, пред или за време на бракот, или спрема други блиски роднини, или во корист на споменатите лица.

Како блиски роднини, во смисла на овој закон, се сметаат роднините на стечајниот должник по права линија без оглед на степенот на роднинството, а по странична линија — до четвртиот степен на роднинството, посвоеник, поочим и помажка, хранител или храненик, или лице што со стечајниот должник живее во вонбрачна заедница.

Вонбрачното роднинство се изедначува со брачното.

Член 155

На рочиштето за испитување на побарувањата учествуваат стечајниот судија, стечајниот управник и стечајниот должник. На рочиштето можат да се повикаат и други лица што можат да дадат податоци за постоењето и височината на пријавените побарувања.

Член 156

Пред да се пристапи кон намирување на доверителите, од стечајната маса ќе се издвои износот потребен за исплата на трошоците на стечајот.

Член 157

Како побарувања од прв исплатен ред од стечајната маса се исплатуваат платите на лицата што биле на работа кај стечајниот должник до денот на отворањето на стечајот.

Член 158

Кога решението за заклучување на стечајната постапка ќе стане правносилно стечајниот совет ќе определи бришење на дуќанот на стечајниот должник од регистарот во кој е запишан тој.

Член 159

Ако по правносилното окончување на стечајната постапка се пронајде нов имот на стечајниот должник, дополнителен стечај нема да се спроведува, туку доверителите што не се намирани можат

своите побарувања да ги остваруваат во извршна постапка.

Член 160

Стечајниот совет може да одлучи да се запре стечајот ако најде дека понатамошното водење на стечајот би предизвикало несразмерни трошоци или ако своето побарување го пријавил само еден доверител од четврт исплатен ред.

Во случајот од ставот 1 на овој член стечајниот совет ќе одлучи преостаниот имот и одделни побарувања на стечајниот должник да се распоредат на одделни доверители, водејќи сметка за исплатниот ред и за височината на нивните утврдени побарувања.

Член 161

Спрема стечајниот должник кој со несовесна работа или неуредно работење придонесол за отворањето на стечајот и за оштетувањето на доверителите, ако со тоа не извршил кривично дело кое, покрај казна, повлекува и правни последици на забрана на вршење определени занимања или должности, стечајниот совет ќе ги изрече следните мерки:

1) губење на правото на отворање дуќан за време од две до пет години, сметајќи од денот на правносилноста на решението за изречената мерка. Оваа мерка трае додека стечајниот должник не ги исплати во целина побарувањата на доверителите утврдени во стечајот;

2) забрана на вршење на функции на раководни места во работни организации за време од две до пет години, сметајќи од денот на правносилноста на решението за изречената мерка;

3) губење на правото да биде избран во органи на управувањето на работните организации за време од една до три години, сметајќи од денот на правносилноста на решението за изречената мерка.

Постапката за применување на мерките од ставот 1 на овој член е итна.

Член 162

Стечајниот совет е должен да ги изрече мерките од членот 161 на овој закон штом ќе се стекнат услови за оценување на степенот на одговорноста на стечајниот должник, а најдоцна до окончањето на стечајот.

Член 163

Собирањето и обезбедувањето на докази за одговорноста на стечајниот должник за несовесна работа или неуредно работење го врши стечајниот судија.

Врз основа на утврдената фактичка состојба за одговорноста на стечајниот должник стечајниот судија му поднесува на стечајниот совет предлог за применување на мерките против стечајниот должник.

Стечајниот совет врз основа на спроведената расправа со решение ги определува мерките што ќе се применат против стечајниот должник, или одлучува дека нема услови за применување на тие мерки.

Правносилното решение за применување на мерките се објавува во републичкиот службен весник и му се доставува на собранието на општината на чија територија се наоѓа дуќанот на стечајниот должник, на собранието на општината на чија територија е постојано живеалиште на стечајниот должник, на државниот орган што го води регистарот во кој е запишан дуќанот и на Службата на општественото книговодство.

Член 164

Општинскиот суд што ја спроведува стечајната постапка е надлежен да ги суди сите спорови што настануваат по повод спроведувањето на таа постапка, без оглед на вредноста на спорот и својството на странките во спорот.

2. Присилно порамнување на иматели на дуќан

Член 165

Одредбите од овој закон што се однесуваат на присилното порамнување помеѓу претпријатија и нивните доверители согласно се применуваат на присилното порамнување помеѓу имателите на дуќан и нивните доверители.

Член 166

Во постапката за присилно порамнување помеѓу имателите на дуќан и нивните доверители не се применуваат одредбите од чл. 10, 11, 12 ст. 3 и 4, чл. 13, 16 став 1, членот 17 став 4, чл. 19, 23 ст. 1, 2, 3 и 6, членот 27 став 1 точка 3 и став 2, членот 29 став 2, членот 36 ст. 1, 2 и 4 и членот 37 од овој закон.

Член 167

Постапката за присилно порамнување помеѓу имател на дуќан и неговите доверители се поведува на предлог од имателот на дуќан кај кој се стекнал некој од законските основи за спроведување на стечајот над имотот на имател на дуќан (должник).

Постапката за присилно порамнување ја спроведува судот во совет од еден судија и двајца судии-поротници (совет за порамнување). Претседателот на советот е судија.

Член 168

Ако се нуди обезбедување за случај да биде постигнато присилно порамнување, во предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување точно се означува тоа обезбедување.

Кон предлогот се прилагаат:

1) список на доверителите и должниците со точна адреса на доверителите и со означување на степенот на роднинството на доверителите со должникот;

2) попис на имотот и долговите и последната завршна сметка.

Член 169

Ако како обезбедување се нуди гаранција од трети лица или преземање на обврските на должникот од страна на трети лица, кон предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување мора да се приложи и изјава на тие лица дека ја преземаат гаранцијата или обврските на должникот, и со кои услови.

Изјавата од ставот 1 на овој член мора да биде официјално заверена.

Член 170

Кога предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување не им одговара на одредбите од членот 12 ст. 1, 2, 5 и 6 и чл. 14, 168 и 169 на овој закон, претседателот на советот ќе го отфрли предлогот ако предлагачот ниту во определениот рок не ги отстрани неговите недостатоци.

Член 171

Предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување претседателот на советот ќе го отфрли и:

1) ако должникот е во бегство или за последните пет години пред поднесувањето на предлогот бил осуден за кривично дело против народното стопанство од чл. 213 до 235 на Кривичниот законик;

2) ако против должникот е веќе воден стечај или постапка за присилно порамнување, а уште не изминале три години од заклучувањето или запирањето на последниот стечај или постапка за присилно порамнување;

3) ако на денот на поднесувањето на предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување не изминале две години од денот кога должникот започнал да го води дуќанот.

Член 172

Ако предлогот не биде отфрлен во смисла на членот 170 или 171 на овој закон, советот за порамнување по претходно сослушување на органот на управата надлежен за финансиите на општината на чија територија е седиштето на дуќанот, а по потреба и на други лица, ќе оцени дали се исполнети условите за отворање на постапката за присилно порамнување.

Член 173

Решението за отворање на постапката за присилно порамнување му се доставува на должникот, на лицата што ја презеле гаранцијата или обврските на должникот, на органот на управата надлежен за финансиите на општината на чија територија е седиштето на дуќанот и на Службата на општественото книговодство.

Член 174

Советот за порамнување може, по донесувањето на решението за отворање на постапката за присилно порамнување, да ги ограничи и правата на должникот во вршењето на правните работи, и да ги обуслови со своја согласност исплатите од сметките на должникот, како и другите располагања на должникот со имотот.

Ограничувањата од ставот 1 на овој член се запишуваат во регистарот во кој е запишан должниковиот дуќан и престануваат да важат кога ќе биде одобрено присилното порамнување.

Член 175

Ако во постапката за присилно порамнување биде утврдено дека постојат причини поради кои постапката за присилно порамнување не можела ниу да се отвори, советот за порамнување ќе донесе решение со кое се запира постапката.

Член 176

На рочиштето за порамнување должникот го образлага својот предлог.

За предлогот се изјаснува и органот на управата надлежен за финансиите на општината на чија територија е седиштето на дуќанот.

Откако ќе биде предупреден од страна на советот за порамнување на последиците од давањето на лажна изјава, должникот дава свечена изјава дека податоците, што се поднесени кон предлогот за отворање на постапката за присилно порамнување, во се и одговараат на фактичната состојба.

Должникот е должен за секое пријавено побарување да се изјасни дали го признава или го оспорува.

Член 177

Решението со кое советот за порамнување го одобрува постигнатото присилно порамнување мора да содржи и означување на обезбедувањето, а ако е дадена гаранција или се преземени должниковите обврски од страна на трети лица, тогаш и имињата на тие лица, како и условите под кои тие ја презеле гаранцијата или обврските на должникот.

Решението од ставот 1 на овој член им се доставува на лицата од членот 173 на овој закон и на доверителите што ги пријавиле своите побарувања.

Член 178

Ако должникот не ја исполни својата обврска како што е определено со присилното порамнување, доверителите имаат право по извршен пат да го наплатат намаленото побарување и непосредно од гарантот или од лицето што ги презело должниковите обврски, ако тие се согласиле со тоа.

Член 179

Ако должникот во рок од две години од правносилноста на решението со кое е одобрено постигнатото присилно порамнување биде со правносилна пресуда осуден за кривично дело против народното стопанство од чл. 213 до 235 на Кривичниот законик, процентот во кој ќе се исплатат доверителите и роковите на плаќањето определени со постигнатото порамнување ја губат важноста спрема сите доверители, но доверителите не ги губат правата со кои се здобиле со постигнатото порамнување спрема должникот и спрема трети лица.

Член 180

Ако со овој закон не е определено поинаку, во постапката за присилно порамнување на имател на дуќан согласно се применуваат одредбите од овој закон за стечајот над имотот на имател на дуќан.

IV. КАЗНЕНИ МЕРКИ

Член 181

Со парична казна до 200.000 динари ќе се казни:

1) стечаен управник ако својата должност ја врши противно на одредбата од членот 48 или 49 на овој закон;

2) членовите на органите на управувањето на претпријатието, директорот и сите други работници на претпријатието, па и оние на кои им престанала функцијата односно работата, ако на стечајниот судија на негово барање не му ги дадат потребните податоци или известувања (член 65 став 2).

Казната од ставот 1 на овој член ја изрекува стечајниот совет.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 182

Странски правни и физички лица ги имаат како доверители сите права што ги имаат Југословенски правни лица и југословенски државјани.

Член 183

Постапката за присилна ликвидација започната пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ако е веќе донесено решение за отворање на постапката за присилна ликвидација, ќе се заврши според прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 184

Ако со овој закон не е определено поинаку, во постапката за присилно порамнување и во стечајната постапка на претпријатие согласно се применуваат одредбите од Законот за процесната постапка што се однесуваат на постапката пред стопанските судови, а во стечајот и постапката за присилно порамнување на иматели на дуќан, одредбите од тој закон што се однесуваат на постапката пред судовите од општа надлежност.

Член 185

Како присилна ликвидација во други прописи се подразбира стечајот во смисла на овој закон.

Член 186

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Уредбата за престанок на претпријатијата и дуќаните („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/53, 49/56, 53/61 и 52/62) што се однесуваат на присилната ликвидација на претпријатие и на порамнувањето на доверителите.

Член 187

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

320.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕТО НА ЗАКОНОТ ЗА ФОРМИРАЊЕТО НА КОМИСИИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОПИСИТЕ ЗА РАСПОДЕЛБА НА ЧИСТИОТ ПРИХОД НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И УСТАНОВИТЕ

Се прогласува Законот за престанок на важењето на Законот за формирањето на комисији за спроведување на прописите за распределба на чистиот приход на стопанските организации и установите, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 2 април 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 2 април 1965 година.

П. Р. бр. 266
4 април 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

З А К О Н

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕТО НА ЗАКОНОТ ЗА ФОРМИРАЊЕТО НА КОМИСИИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОПИСИТЕ ЗА РАСПОДЕЛБА НА ЧИСТИОТ ПРИХОД НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И УСТАНОВИТЕ

Член 1

Законот за формирањето на комисији за спроведување на прописите за распределба на чистиот приход на стопанските организации и установите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/62) и Упатството за спроведување на начелата за распределба на чистиот приход на стопанските организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/63) престануваат да важат.

Член 2

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

321.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕТО НА УРЕДБАТА ЗА ЦЕНТРИТЕ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Се прогласува Законот за престанок на важењето на Уредбата за центрите за стручно образование на работниците, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 24 март 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 26 март 1965 година

П. Р. бр. 247
29 март 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

З А К О Н

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕТО НА УРЕДБАТА ЗА ЦЕНТРИТЕ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 1

Уредбата за центрите за стручно образование на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/59) престанува да важи.

Член 2

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за измени и дополненија на Законот за судските такси, кој е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

И С П Р А В К А

НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА СУДСКИТЕ ТАКСИ

Во членот 10, во претпоследниот ред по зборот: „такси“, испуштени се следните зборови: „зборовите: „орган на управување“ — со зборовите: „носител на право за користење“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 24 март 1965 година.

С О Д Р Ж И Н А

	Страна
291. Указ за прогласување на Законот за дополние на Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година — — — — —	625
Закон за дополние на Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година	625
292. Указ за прогласување на Законот за стоквните резерви на федерацијата — — — — —	625
Закон за стоквните резерви на федерацијата — — — — —	625
293. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за финансирање на изградбата на хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав — — — — —	626
Закон за измени и дополненија на Законот за финансирање на изградбата на хидросистемот Дунав—Тиса—Дунав — — — — —	626
294. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за финансирање на мелиорационите работи во Народна Република Македонија — — — — —	627
Закон за измени и дополненија на Законот за финансирање на мелиорационите работи во Народна Република Македонија — — — — —	627
295. Указ за прогласување на Законот за применување на одредбите од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници врз фондовите за станбена изградба — — — — —	629
Закон за применување на одредбите од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници врз фондовите за станбена изградба — — — — —	629

Страна	Страна
296. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за прометот со земјишта и згради — — — — — 629	310. Указ за прогласување на Законот за забрана на примање подароци од страна на претставници и членови на делегации и за забрана на давање подароци од општествени средства — — — — — 667
297. Указ за прогласување на Основниот закон за премерот и катастарот на земјиштето — — — — — 633	Закон за забрана на примање подароци од страна на претставници и членови на делегации и за забрана на давање подароци од општествени средства — — — — — 667
298. Указ за прогласување на Основниот закон за хидрометеоролошката служба — — — — — 636	311. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството — — — — — 668
299. Указ за прогласување на Основниот закон за јавното правобранителство — — — — — 639	Закон за измени и дополненија на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството — — — — — 668
300. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик — — — — — 643	312. Указ за прогласување на Законот за задолжително осигурување имот и лица — — — — — 669
301. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за печатот и за другите видови информации — — — — — 645	Закон за задолжително осигурување имот и лица — — — — — 669
302. Указ за прогласување на Основниот закон за радиодифузните установи — — — — — 646	313. Указ за прогласување на Основниот закон за организацијата и финансирањето на запослувањето — — — — — 673
303. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Основниот закон за новинските претпријатија и установи — — — — — 650	Основен закон за организацијата и финансирањето на запослувањето — — — — — 674
304. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Основниот закон за издавачките претпријатија и издавачките установи — — — — — 651	314. Указ за прогласување на Основниот закон за заштитата при работата — — — — — 681
305. Указ за прогласување на Основниот закон за доставување печатени работи до определени установи — — — — — 653	Основен закон за заштитата при работата — — — — — 681
306. Указ за прогласување на Законот за кредитните работи со странство — — — — — 654	315. Указ за прогласување на Основниот закон за евиденциите во областа на трудот — — — — — 692
307. Указ за прогласување на Законот за девизното работење и за платниот промет со странство — — — — — 657	Основен закон за евиденциите во областа на трудот — — — — — 692
308. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за регулирање на деловните односи на пазарот — — — — — 666	316. Указ за прогласување на Законот за измените и дополненија на Законот за здравственото осигурување — — — — — 696
309. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за општествената контрола на цените — — — — — 666	Закон за измени и дополненија на Законот за здравственото осигурување — — — — — 696
	317. Указ за прогласување на Законот за измените и дополненија на Законот за здравственото осигурување на земјоделците — — — — — 699
	Закон за измени и дополненија на Законот за здравственото осигурување на земјоделците — — — — — 699
	318. Указ за прогласување на Законот за прометот на лекови — — — — — 700
	Закон за прометот на лекови — — — — — 700
	319. Указ за прогласување на Законот за присилното порамнување и стечајот — — — — — 703
	Закон за присилното порамнување и стечајот — — — — — 703
	320. Указ за прогласување на Законот за престанок на важењето на Законот за формирањето на комисији за спроведување на прописите за распределба на чистиот приход на стопанските организации и установите — — — — — 719
	Закон за престанок на важењето на Законот за формирањето на комисији за спроведување на прописите за распределба на чистиот приход на стопанските организации и установите — — — — — 719
	321. Указ за прогласување на Законот за престанок на важењето на Уредбата за центрите за стручно образование на работниците — — — — — 719
	Закон за престанок на важењето на Уредбата за центрите за стручно образование на работниците — — — — — 719
	Исправка на Законот за измени и дополненија на Законот за судските такси — — — — — 719